MİLENYUM İNSANLARI • J.G. Ballard

Milenyum insanları

J.G. BALLARD

İngilizceden çeviren:
Zeynep Çiftçi

AYRINTI

J. G. BALLARD

1930'da Şanghay'da doğdu. Pearl Harbour baskınının hemen ardından öteki yabancılarla birlikte bir sivil tutsak kampına yerleştirildi. Savaş bitince ailesiyle birlikte İngiltere'ye döndü. İki yıl Cambridge'de tıp okuduktan sonra metin yazarı olarak çalıştı. RAF'a (Kraliyet Hava Kuvvetleri) katılarak Kanada'ya gitti.

Hemen hemen tüm bilimkurgu yazarlarının tersine, çocukluğunda hiç bilimkurgu okumadığını söyleyen Ballard, savaş, tutsaklar kampı ve atom bombası deneyimleriyle kozmik yıkım, felaket ve masumiyetin yitirilişi gibi bu türe özgü temalarla ilk elden karşılaştı. (Bu temaları daha sonra *Güneş İmparatorluğu*'nda işledi.) İlk kısa öyküsü (Prima Belladonna) 1956'da *Science Fantasy* dergisinde yayımlandı ve dikkat çekti. Kısa hikâyeleriyle adını duyurdu. 1962'de yayımlanan ilk romanı *Drowned World* ile bilimkurgu içinde, kendine özgü bir yer edindi. O dönemde gelişmeye başlayan antinükleer hareketle paralellik içinde toptan yıkım ve yokoluş temalarını işledi. 1964'te *New Worlds* dergisinin editörlüğüne Michael Moorcock'un gelmesiyle bu dergide öykülerini yayımlamaya başlayan Ballard, M. Moorcock ve Brian W. Aldiss ile birlikte, popüler bilimkurgunun sıradanlığına, klişeciliğine ve teknoloji hayranlığına bir tepki olarak gelişen, zengin bir dil, yoğun bir edebi üslup ve deneysel tarzlara yönelen "Yeni Dalga"nın öncülüğünü yaptı. Klasik bilimkurgunun eksenini oluşturan, dış uzaylara ve geleceğe yolculuk temalarının kendisini çekmediğini söyleyerek "iç uzaylardaki gezintileri" inceledi, "asıl yabancı gezegen dünyamızdır" dedi ve "geleceğin şimdide yaşandığını" vurguladı. Gerçeküstücülükten, sinemadan, psikanalizden etkilendi, bilim ve teknolojiye karşı eleştirel, hatta karşıt bir tutum sergiledi.

"Bilimkurgunun bir yan dal olmaktan çok XX. yüzyılın esas edebi geleneği olduğuna inanıyorum" diyen Ballard'a göre "geleneksel roman, toplumların dinamizmini ve insanın evren içindeki yerini ihmal etmektedir. Bilimkurgu ise kaba ya da naif bir şekilde de olsa, hayatı ve bilinmeyenleri felsefi ve metafizik bir çerçeve içine yerleştirmeye çalışır. Günümüzün en önemli özelliği olan 'sınırsız olabilirlik' ve 'şimdideki gelecek' ile en iyi baş edebilen şey edebiyattır." Çağımızda "kitle iletişimi, imajlar, reklamlar ve reklamcılığın bir dalı olan politika gibi sayısız kurgular arasında yaşadığımızı" söyleyen Ballard'a göre, bilimkurgunun görevi bu kurgular arasında gerçekliği yakalamaktır ve "gelecek, bugünü anlamak için geçmişten daha iyi bir anahtardır."

"Bütün bu konularda yazarın görevi nedir?" diye sorar Ballard. "Yazar kişisel ilişkiler ve toplumsal davranışlardaki nüansları incelemekle yetinebilir mi? Kendine yeterli ve içine kapalı, kendi egemenliğinde bir dünya yaratabilir mi? Bu ahlâki yetkiye sahip mi? Günümüzde yazarın herhangi bir ahlâki konumda olduğuna inanmıyorum. Sadece okura zihninin içeriklerini sergiler, bir dizi hayali alternatif sunar. Bilinmeyen bir bölgede safariye çıkmış ya da laboratuvarda bilinmeyen bir konuyla karşı karşıya gibidir. Tüm yapabileceği, hipotezler geliştirip olgular karşısında sınamaktır."

BAŞLICA YAPITLARI: Romanlar: *The Crystal World* (Billur Dünya); *Crash* (Çarpışma, Çev.: Nurgül Deveci, Ayrıntı Yayınları, 1997); *Concrete Island* (Beton Ada, Çev.: Gökçe Metin, Ayrıntı Yayınları, 2004); *The Unlimited Dream Company* (Sınırsız Rüyalar Diyarı, Çev: İrem Sağlamer, Ayrıntı Yayınları, 1995); *Hello America* (Merhaba Amerika), *Empire of the Sun* (Güneş İmparatorluğu, Çev: Emine Güreli, Ayrıntı Yayınları, 1990); *Rushing to Paradise* (Cennete Bir Koşu, Çev.: Süha Sertabiboğlu, Ayrıntı Yayınları, 2000), *Cocaine Nights* (Kokain Geceleri, Çev.: Süha Sertabiboğlu, Ayrıntı Yayınları, 2000); *Super-Cannes* (Süper Kent, Çev.: Zeynep Çiftçi, Ayrıntı Yayınları, 2004).

Hikâyeler: *Four-Dimensional Nightmare* (Dört Boyutlu Kâbus), *The Venus Hunters* (Venüs Avcıları), *The Atrocity Exhibition* (Vahşet Sergisi), *The Day of Forever* (Sonsuzluk Günü), *Myths of the Near Future* (Yakın Geleceğin Mitosları, Çev.: Ümit Altuğ, Ayrıntı Yayınları, 1993).

Ayrıntı: 460
Edebiyat dizisi: 138

Milenyum İnsanları
J. G. Ballard

İngilizceden çeviren
Zeynep Çifçi

Yayına hazırlayan
Müge Karalom

Kitabın özgün adı
Millenium People

Flamingo/2003
basımından çevrilmiştir

© J.G. Ballard & Akcalı Ajans

Bu kitabın Türkçe yayın hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak illüstrasyonu
Sevinç Altan

Kapak düzeni
Aslan Kahraman

Düzelti
Ayten Koçal

Baskı ve cilt
Sena Ofset (0 212) 613 38 46

Birinci basım *2005*
Baskı adedi *2000*

ISBN 975-539-458-3

AYRINTI YAYINLARI
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr
Dizdariye Çeşmesi Sk. No.: 23/1 34400 Çemberlitaş-İst. Tel.: (0 212) 518 76 19 Faks: (0 212) 516 45 77

J. G. Ballard

Milenyum İnsanları

I
Chelsea Marina'da isyan

Yeni bir devrim gerçekleşiyordu; öyle alçakgönüllü ve iyi huylu bir şeydi ki hemen hemen kimse farkına varmamıştı. Sanki terk edilmiş bir film setine ziyarete gelmiş gibi, Chelsea Marina'nın girişinde durdum ve arabaların stereo teypleri ile ambülans sirenlerinin oluşturduğu güven veren melodik karmaşayı, King's Caddesi'nin trafiğini dinledim. Güvenlik kulübesinin arkasında terk edilmiş evlerin yer aldığı sokaklar, fon müziğinden yoksun bırakılmış bir kıyamet günü imgelemini andırıyordu. Protesto pankartları balkonlardan sarkmıştı; devrilmiş bir düzine araba ve yanmış en az iki ev saydım.

Yine de yanımdan geçen alışverişe çıkmış insanların hiçbiri en ufak bir kaygı belirtisi taşımıyordu. Bir başka Chelsea partisi daha

kontrolden çıkmıştı; konuklarsa bunu fark edemeyecek kadar sarhoştu. Bir bakıma bu doğruydu da; isyancıların çoğu, hatta birkaç elebaşı bile bu konforlu yaşam alanında neler olup bittiğini kavrayamamıştı. Bu cana yakın ve fazlasıyla eğitimli devrimciler kendilerine karşı ayaklanmıştı.

Bir polis ajanı gibi Chelsea Marina'ya süzülen deneyimli psikolog –ki bu, en son benim keşfettiğim bir kandırmaca– David Markham, yani ben bile ne olup bittiğini görememiştim. Gerçi dikkatim, isyanın lideri, çalışkan çocuk doktoru Richard Gould –ortak sevgilimiz Kay Churchill'in yakıştırdığı vaftiz adıyla, Chelsea semtinin Doktor Moreau'su– ile kurduğum sıradışı arkadaşlık nedeniyle dağılmıştı. Zira ilk görüşmemizin hemen ardından Richard limana olan ilgisini yitirmiş, kalbime daha yakın olduğunu bildiği, çok daha radikal bir devrime girişmişti.

King's Caddesi'nden yerleşim alanına girişi kapatarak olay yerini işaret eden şeritlere yaklaştım ve İçişleri Bakanı'nı beklemekte olan iki polise geçiş kartımı gösterdim. Bir çiçekçiye ait panelvanın şoförü polislerle tartışıyor ve yanındaki koltukta duran danaayağı leylaklarından yapılmış kocaman buketi işaret ediyordu. Mutlu bir evliliği olan semt sakinlerinden bir avukat ya da muhasebe müdürü, muhtemelen eşinin doğum günü buketini iptal etmeyi unutacak kadar devrimle meşguldü.

Polis memurları etkilenmişe benzemiyorlardı, şoförün içeriye girmesine izin vermediler. Bir zamanlar yasalarla tam bir uyum içinde yaşayan bu topluluğa son derece kuşkulu bir şeyler olduğunu, bu olayın bir bakanın ve emri altındaki değerli yetkililerin burada bulunmasını gerektirdiğini anlıyorlardı. Ziyaretçiler –İçişleri Bakanlığı danışmanları, kaygılı din adamları, üst düzey sosyal hizmet görevlileri ve benim gibi psikologlar–, bir saat içerisinde, tam öğle vaktinde tura başlayacaktı. İsyankâr orta sınıfın fiziksel tehdit oluşturmayacak kadar terbiyeli olduğu şeklindeki kesin yargıyla yanımıza bizi korumak üzere silahlı polis verilmemişti. Ama ben asıl tehdidin bu olduğunu gayet iyi biliyordum.

Görüntüler hiçbir şeyi kanıtlamıyor ve her şeyi kanıtlıyordu. Polis, kartıma hemen hiç bakmadan, içeri girmemi başıyla onayla-

dı. Haftalardır yırtık kotlarıyla dolaşan çenebaz annelerin nutuklarını dinlemek zorunda kalmış olan bu adamlar, BBC makyaj ekibinin ince jesti olan son moda saç kesimim, güvercin grisi takım elbisem ve güneş yanığı tenimle Chelsea Marina sakinlerinden olamayacağımın farkındaydılar. Burada yaşayanlar, ufak çaplı bir televizyon gurusuna, video-konferans ve havaalanı seminerlerinin ikiyüzlü dünyasından fırlamış dönek bir entelektüele benzemektense ölmeyi tercih ederlerdi.

Gerçi altı aydır sırtımdan çıkarmadığım yırtık deri ceketimi ve kotlarımı çöpe attıktan sonra ilk kez giydiğim takım elbise bir maskeydi. Olay yeri şeritlerinin üzerinden, polislerin beklentisinden çok daha atletik bir biçimde, hafifçe sıçrayarak geçtim. İçişleri Bakanı'nın deyişiyle "terorist eylemler", yıllardır havaalanı ağırlama salonlarında ve otel lobilerinde hantallaşmış, tembel bir bedenin çabucak sıkılaşmasını sağlamıştı. Her zaman her şeyi olağan karşılayan ve asla şaşırmayan karım Sally bile, kollarımda polislerle itişip kakışırken oluşan çürükleri sayarken kaslarımdan etkilenmişti.

Ama bu maske çok dayanmadı; güvenlik kulübesinin kırık camındaki yansımamı fark ederek, kravatımın düğümünü çözdüm. Hâlâ oynadığım rolden emin değildim. Richard Gould ve ben sık sık birlikte görülmüştük ve polislerin beni aranan teroristin başlıca işbirlikçisi olarak tanımaları gerekirdi. Onlara el salladığım sırada, İçişleri Bakanı'nın limuzininin gelişini kaçırmamak için bakışlarını King's Caddesi'ne çevirdiler. Düş kırıklığını andıran bir tür sıkıntı hissettim. Birkaç saniye için, bana meydan okumalarını istemiştim.

Chelsea Marina önümde uzanıyordu; sokakları yirmi yıllık varoluş süresince ilk kez boştu. Tüm sakinleri, arkalarında bir tür kentsel doğal parkı andıran bir sessizlik bölgesi bırakarak ortadan kaybolmuştu. Sekiz yüz aile konforlu mutfaklarını, ıtırlı otlar yetiştirdikleri bahçelerini, kitap rafları dizili oturma odalarını terk ederek kaçmıştı. En ufak bir pişmanlık hissetmeksizin sırtlarını çevirmişlerdi kendilerine ve bir zamanlar inandıkları her şeye.

Çatıların ötesinden Batı Londra trafiğini işitebiliyordum, ama yerleşim bölgesinin anayolu sayılan Beaufort Bulvarı boyunca iler-

ledikçe sesler soluklaşarak uzaklaştı. Chelsea Marina'yı kuşatan devasa metropol hâlâ nefesini tutmaktaydı. Burada umutsuz proleteryanın ayaklanması değil, orta sınıfın devrimi başlamıştı; toplumun omurgası ve güven kaynağı olan eğitimli profesyonel sınıfın isyanı. Sayısız yemekli partilerin mekânı olan bu sessiz sokaklarda, doktorlar ve sigortacılar, mimarlar ve sağlık hizmetleri yöneticileri, itfaiye arabalarını ve onları kurtarmaya çalışan ekipleri engellemek için barikatlar kurmuş ve arabalarını devirmişlerdi. Tüm yardım tekliflerini geri çeviriyor, gerçek yakınmalarını duyurmayı ya da yakınmaları olup olmadığını söylemeyi bile reddediyorlardı.

Kensington ve Chelsea konseyleri tarafından gönderilen kuşatma uzlaşmacıları önce sessizlik, sonra alay, sonra da molotof kokteylleriyle karşılanmıştı. Kimsenin anlamadığı nedenlerle Chelsea Marina sakinleri, orta sınıf dünyalarını söküp parçalamaya koyulmuştu. Kitapları, tabloları, eğitici oyuncak setleri ve videolarını şenlik ateşlerinde yakmışlardı. Televizyon haberleri ters dönmüş arabaların etrafında, gururlu yüzleri alevlerin ışığında parlayan kol kola girmiş aileleri gösteriyordu.

Kaldırım kenarında tekerlekleri havada, yanmış BMW'nin yanından geçerken patlamış benzin deposuna baktım. Londra'nın merkezi üzerinde turlayan bir yolcu uçağının homurdayan motorlarının etkisiyle kırılmış yüzlerce pencere camı sanki son öfkelerini de salıverircesine titreşiyorlardı. Tuhaf bir biçimde Chelsea Marina'yı yıkan kendi sakinleri hiçbir öfke sergilememişlerdi. Kendi dünyalarını, toplanması için sokağa bıraktıkları çöpleriymişçesine gözden çıkarmışlardı.

Bu tekinsiz sükûnet ve daha da endişe verici biçimde semt sakinlerinin ödeyecekleri muazzam para cezalarını umursamaz halleri İçişleri Bakanı'nın ziyaretini tetiklemişti. İçişleri Bakanlığı'nda yakın bağlantıları olan bir meslektaşım, Henry Kendall, başka bölgelerde de orta sınıf ayaklanmalarının gündeme gelmeye başladığını söylemişti; Guildford, Leeds ve Manchester'ın hali vakti yerinde banliyöleriydi bunlar. Tüm İngiltere'de mesleki kastların tamamı, elde etmek için onca çabaladıkları her şeyi reddediyordu.

Fulham'ın silueti üzerinden geçişini izlediğim uçağı, Beaufort Bulvarı'nın sonundaki bir evin yangından sonra iskeleti ortaya çıkmış çatısının ardında gözden yitirdim. Evin sahipleri olan semt li-

sesinin müdiresi ve doktor kocası, son dakikaya, ayaklanmayı bastırmaya gelen polis ekipleri onları şaşkına çevirene dek dayanmış, sonra üç çocuklarıyla Chelsea Marina'yı terk etmişlerdi. İsyanın ön saflarında yer alan bu insanlar yaşamlarına hükmeden pervasız adaletsizliği gözler önüne sermeye kararlıydı. Derin bir transa gömülmüş halde, çamurlu Land Rover'ları içinde M25'i sonsuz kere turladıklarını düşleyebiliyordum.

Nereye gitmişlerdi peki? Çoğu semt sakini kır evlerine çekilmiş ya da çatışmaları yiyecek paketleri ve neşeli elektronik mektuplarla destekleyen arkadaşlarının yanına misafir olmuşlardı. Kimileri, Göller Bölgesi'nde ve İskoçya'da süresi belirsiz turlara çıkmışlardı. Arabalarına bağlı karavanlarıyla gezgin bir orta sınıfın, yasalarını bilen ve şehir konseyine karşı cehennemi ayağa kaldırabilecek, üniversite eğitimli Çingenelerden oluşan yeni bir kabilenin öncüleriydiler.

South Bank Üniversitesi'nde sinema dersleri veren ve ev sahibem olan Kay Churchill, polis tarafından tutuklanmış ve kefaletle serbest bırakılmıştı. Buna rağmen bir öğleden sonra kablolu televizyon yayınında devrimi savunan uzunca bir konuşma yapmıştı. Pasaklı kanepeleri ve film afişleriyle dolu sıkışık ama konforlu evi Chelsea itfaiyesinin hortumlarından fışkıran basınçlı suda boğulmuştu.

Kay'i ve başını taçlandıran kül grisi zayıf saçlarını, aykırı fikirlerini, hiç eksik olmayan şaraplarını özlüyordum; ama buraya İçişleri Bakanı'ndan bir saat önce gelmeme neden olan da onun eviydi. Dizüstü bilgisayarımın hâlâ, Ulusal Sinema Merkezi ve Albert Hall'ü kundaklamaya yönelik planlar yaptığımız ve haritalarımızı yaydığımız oturma odasındaki sehpada durduğunu umuyordum. İsyanın son dakikalarında polis helikopterleri tepemizde uğuldarken Kay yakışıklı itfaiye şefini davasına inandırmaya öyle kararlıydı ki adamların evin pencerelerini basınçlı suyla parçalamak için bol bol zamanları olmuştu. Bir komşusu Kay'i evden çekip çıkarmıştı, ama bilgisayar hâlâ adli ekipler tarafından bulunmak üzere sehpanın üzerindeydi.

Chelsea Marina'nın sessiz bir köşesi olan Beaufort Bulvarı'nın sonuna vardım. Cadogan Meydanı'nın hemen yanında, balkolarından gelişigüzel sallanmakta olan pankartların artık onları umursamayan boşluğa hâlâ sloganlar savurduğu yedi katlı bir blok yükse-

liyordu. Grosvenor'a, Kay'in Eski Chelsea'yi anımsatan, salaş çıkmaz sokağına doğru ilerledim. Bu kısa sokak, tutuklanmış bir antika satıcısına, bir lezbiyen çifte ve alkolik bir Concorde pilotuna ev sahipliği yapmıştı; kötü birlikteliklerin, keyfin sığınağı olmuştu.

Kay'in darmadağın evine doğru ilerlerken ardımda yankılanan ayak seslerimi dinliyordum; bu sahneden kaçmaya çalışan ama yalnızca kendine yaklaşmayı beceren suçluluk duygumun yankıları gibiydiler. Bu kadar çok boş ev görmekten dikkatim dağılmış bir halde, kaldırım kenarında tökezleyince ev eşyası dolu bir çöp tenekesine tutundum. Devrimciler, komşularını her zamankinden çok düşünerek bu kocaman konteynerlerden bir düzinesini ayaklanmadan bir hafta önce sipariş vermişlerdi.

Yolun kenarında yanmış bir Volvo duruyordu, ama burada terbiye kuralları hâlâ işliyordu ve araba ufak bir park cebine itilmişti. İsyancılar devrimlerinin ardından ortalığı toplamışlardı. Hemen her devrilmiş araç düzeltilmişti, anahtarlar kontağa takılıydı ve araçlar yeniden sahiplenilmeye hazırdı.

Çöp tenekesine kitaplar, tenis raketleri, oyuncaklar ve bir çift kömürleşmiş kayak takımı doldurulmuştu. Süslemeleri kavrulmuş spor tarzda bir okul ceketinin yanında yatan hemen hemen yeni sayılabilecek yünlü bir takım, bu yayıntının içinde tüfeğini fırlatıp dağlara kaçan bir askerin vazgeçmiş olduğu üniformasını andırıyordu. Takım, bütünüyle terk edilmiş bir uygarlığın bayrağı gibi tuhaf bir kırılganlık taşıyordu adeta, İçişleri Bakanı'nın yardımcılarının onu bakana göstermelerini umuyordum. Yorum yapmam istenirse ne diyeceğimi düşünmeye gayret ettim. Endüstriyel ilişkiler ve işyeri psikolojisi üzerine yoğunlaşmış olan Adler Enstitüsü'nün bir üyesi olarak ofis içindeki duygusal yaşam ve orta düzey yöneticilerin ruhsal sorunları hakkında itibari bir uzmanlığım vardı. Ama bu takım elbiseyi açıklamak zordu.

Kay Churchill'in verecek bir yanıtı olurdu. Evinin dışındaki gölcüklerin içinden yürürken kafamın içinde onun sesini işitebiliyordum; saldırgan, yalvaran, aklı başında ve tamamen delirmiş haliyle. Orta sınıf yeni proleteryaydı, yüzyıllardır süregelen bir komplonun kurbanlarıydı; sonunda görev ve sosyal sorumluluk zincirlerini kırarak fırlatıp atmışlardı.

Bu absürd yanıt, bu kez muhtemelen doğru olandı.

Kay'in onu bir daha tutuşturamayacağından emin olmak için itfaiyeciler evi sırılsıklam etmişlerdi. Saçaklardan hâlâ su damlıyor ve tuğlalardan belli belirsiz bir buğu yükseliyordu. Açık plan oturma odası süslü bir deniz mağarasına dönmüştü, tavan çatlaklarından sızan buhar duvarları nemli gergef süslerine dönüştürüyordu. Ozu ve Bresson posterlerinin arasında, mutfaktan iki bardak ve bir hayranından gelmiş bir şişe şarapla Kay'in çıkıvermesini, savaşın kazanıldığı konusunda ısrar etmesini bekliyordum neredeyse.

Kay gitmişti, ama neşeli ve şamatalı dünyası şöminenin üzerindeki aynaya tutturulmuş ufak notlarla, anarşist topluluklardan gelmiş konuşma davetleriyle, şömine rafına dizili beyaz çakıltaşı kümecikleriyle hâlâ yerli yerindeydi. Her taşın Yunan sahillerinde yaşanan bir başka yaz aşkının anısı olduğunu anlatmıştı bana. Avustralya'da ilk gençlik çağını yaşayan kızının çerçeveli fotoğrafını rutubet izleri kaplamıştı; kızının velâyetinin kocasına verilmesinden önceki son tatilde çekilmiş bir fotoğraftı bu. Kay hafızanın aldatıcı bir tuzak olduğunu iddia ederdi, ruj izi sinmiş bir bardakta önceki geceden kalmış tortular gibi; ama zaman zaman fotoğrafa bulaşmış gözyaşlarını silerken veya onu göğsüne bastırırken yakalamıştım Kay'i.

Kay'le üzerinde uyukladığımız kanepe suya batmış bir tekne iskeletiydi. Ama dizüstü bilgisayarım film senaryoları ve dergiler arasında duruyordu. Beyninde, benim Richard Gould'un işbirlikçisi olarak suçlanmama rahatlıkla yetecek miktarda kanıt vardı; ateşe verilecek video mağazaları, saldırılacak seyahat acenteleri, sabote edilecek galeri ve müzeler ve her eylemde görevlendirilecek semt sakinlerinin listeleri. Kay'i etkilemeye çalışarak, verilen zarar, ekip üyelerinin aldığı yaralar ve söz konusu olabilecek sigorta tazminat talepleriyle ilgili notlar da eklemiştim. Kay'in kolları omuzlarımı sıcacık sarmış, bu gereksiz detayları akıtırken kimi kez doğruca hapishane hücreme giden bir halıyı yuvarlıyormuşum gibi hissetmiştim kendimi.

Sevecenlikle Kay'i düşünerek, kızının portresini düzeltmek üzere uzandım. Çerçeveden bir cam parçası kaydı ve avucumu, yaşam çizgimi belli belirsiz zedeleyerek, kesti. Parlak lekeye bakarak mendilimi ararken, bunun tüm isyan boyunca Chelsea Marina'da akan tek kan olduğunun ayırdına vardım.

Bilgisayarım koltuğumun altında, ön kapıyı ardımdan kapattım. Son bir kez ahşap kaplamalara bakarken pürüzsüz yüzeyde, hareket eden bir pencere camından güneşin yansıdığını gördüm. Cadogan Meydanı'nın yanındaki binanın çatı katındaki bir havalandırma penceresinin kanadı sallanıyordu. Tuhaf bir biçimde, bir el uzanarak çerçeveleri temizledi, toz bezini silkti ve sonra geri çekildi.

Sokağa çıktım ve uzun süreliğine park cebine bırakılmış yanmış Saab'ın yanından geçerek apartmanlara doğru yürüdüm. Chelsea Marina'ya taşınan işgalci topluluklar hafif uyuşturucuları ve sert şiltelerinden vazgeçecekler miydi? Yeni bir yaşam biçimini denemeye hazır mıydılar; okul ücretlerinden kaynaklanan sorunlarla ve günlük Brezilya yardımlarıyla, bale dersleriyle ve BUPA* üyelikleriyle yüzleşmeye? Alçakgönüllü devrimimiz, balo mevsiminin son gecesi ve Wimbledon Tenis Turnuvası gibi geleneksel tören takvimindeki kutlamalar arasında yerini alacaktı.

Mendili avcuma bastırarak apartman girişindeki asansörün düğmesine bastım. Sinir bozucu biçimde Chelsea Marina'nın tüm elektrik bağlantısı kesilmişti. Terk edilmiş dairelerin açık kapıları tarafından kuşatılmış halde, her ara katta durarak merdivenleri tırmandım; doğru seti arayan bir aktör gibiydim. En üst kata vardığımda başım dönüyordu. Düşünmeksizin kilitli olmayan kapıyı ittim ve boş oturma odasının bir ucunda, gün ışığında sallanıp duran pencere kanadına baktım.

Aynı binanın üçüncü katında kiracı olarak oturan Vera Blackburn daha önceleri devlet için çalışan bir bilim adamıydı ve Kay Churchill'in yakın arkadaşıydı. En üst katın sahiplerinin genç bir optik uzmanı ve onun kocası olduğunu anımsıyordum. Oturma odasının pencereleri Chelsea Marina'nın en açık manzarasına sahipti; İçişleri Bakanı'nın denetleme turunu gerçekleştireceği rota boyunca uzanan Beaufort Bulvarı'na bakıyordu.

Ortaya atılmış bir valizin üzerinden atlayarak içeri girdim. Çalışma masasının üzerinde mavi, kumaş bir çanta duruyordu; yan yüzüne metropol polisinin amblemi nakış olarak işlenmişti; isyan kontrol ekiplerinin taşıdığı malzemenin bir parçasıydı. İçinde ba-

* İngiltere'de özel sağlık ve sigorta hizmetleri sağlayan bir vakıf. (ç.n.)

yıltıcı silah, göz yaşartıcı sprey kutuları, polisin kendini daima var olan düşmanlarına karşı savunmak için kullandığı sığır derisi kaplı sopaları olmalıydı.

Dizüstü bilgisayar şimdi daha ağır gelmeye başlamıştı; yarı bilinçli yükselen bir tür uyarı sinyali. Yakınlardaki yatak odasında iki kişinin konuştuğunu işitebiliyordum; bir erkeğin kuru ve alçak ses tonuna karşılık bir kadının daha keskin yanıtları. İçişleri Bakanı'nın yaklaşan ziyaretini gözlemek üzere orada bulunan bir polis memuru ve kadın meslektaşı olduklarını düşündüm. Hataya olan yatkınlıklarıyla, bakanı ve bilgece kafa sallayıp duran danışmanlarını olabildiğince net görebilmek için pencereyi silerek temizlemişlerdi. Gözlem görevi sırasında karşılarında beni bulunca akıllarından en kötü olasılığı, bir psikoloğun bilgisayarının potansiyel saldırı silahı olabileceğini geçireceklerdi.

Valize takılmamaya çalışarak, kapıya doğru ilerledim. Optik uzmanının çalışma masasının üzerindeki duvara iğnelediği şemaların ilk kez farkına vardım; hedefleri andıran daireler ve kodlanmış mesajlara benzeyen anlamsız sözcük dizileriydi bunlar.

Yatak odasının kapısı açıldı ve derbeder bir takım elbise içinde, dikkati dağınık görünen bir adam oturma odasına girdi. Güneş adamın ardında kalmıştı, ama yüzünün solgunluğunu ve geniş alnında alevlenen ışığı seçebiliyordum. Beni fark etti, ama kafası kendi sorunuyla meşgul gibiydi. Sanki randevu almaksızın muayenehanesine gelmiş bir hastaydım. Savaşzede bir Ortadoğu banliyösünde tıbbi sorumluluklarını yerine getirmeye çalışan bir doktorun yorgun bakışıyla pencereden boş sokakları ve yangında hasar görmüş evleri izliyordu.

Sonunda, beklenmedik bir sıcaklık sergileyen gülümseyişle bana döndü.

"David? İçeri gel. Hepimiz seni bekliyorduk."

Kendime rağmen, onu görmeye istekli olduğumu biliyordum.

II
Heathrow'daki bombalama

Richard Gould tarafından ayartılmam ve onun Chelsea Marina'da devrim başlatması yalnızca dört ay önceydi; oysa sık sık bu yüz karası çocuk doktorunu sanki öğrencilik yıllarından beri tanıdığımı düşünüyordum. Hiçbir derse katılmayan ve sınavlara girmeyen bir serseri; ütüsüz takım elbisesi ve kendine özgü ders anlayışına rağmen yüksek lisans programına atlayabilen ve başarılı bir kariyer yapabilen yalnız bir adamdı. Yaşamlarımıza, yarına ait düşlerden bir karakter, ona en bağlı müritleri olacağımızdan şüphe etmeyen bir yabancı gibi girmişti.

Telefon Gould'un gelişine dair ilk uyarıydı. Cep telefonum, Florida'da üç gün sürecek bir endüstriyel psikologlar toplantısı için Heathrow Havaalanı'na gitmeye hazırlanırken çalmıştı. Sally'yi

merdivenlerden indiriyordum ve telefonun enstitüden kıtalararası yolculuğumun huzurunu kaçırmaya yönelik bir son an sorununu –değerli bir sekreterin istifası, çok sevilen bir meslektaşın alkol tedavisine girmesi ya da Jung'un arketipler teorisini keşfeden ve bunun mutfak tasarımlarının geleceği olduğuna inanan bir şirket yönetim kurulu üyesinin yolladığı acil elektronik mektup gibi– haber vermek üzere açıldığını düşündüm.

Telefonu yanıtlaması için Sally'yi kucağımdan indirip bavullarımızı koridora taşımaya başladım. Doğal bir yapıcı ve iyileştirici kişiliğe sahip olan Sally'nin herkese kendini daha iyi hissettirme becerisi vardı. Birkaç dakika içinde Heathrow'daki kuyruklar eriyecek ve Atlantik bir dans pisti gibi önümüzde açılacaktı. Ön kapının dışında durdum ve bir hilali andıran meydanda kiralık arabamızın görünmesini bekledim. Abbey Caddesi'ne açılan sessiz sokağımızı seçen birkaç taksi, kısa sürede hac yolculuğu yapar gibi kayıt stüdyolarına giden Beatles hayranlarının ya da soylu bir tavırla kriket muhabbetine dalmış yumuşak ve ütülü takımlıların ötesindeki kaypak dünyaya doğru, güzel bir öğle yemeğinin ardından salınarak ilerleyen MCC* üyelerinin güdümüne girecekti. Arabanın 3 Numaralı Terminal'den gerçekleşecek uçuşumuzdan iki saat öncesinde gelmesini istemiştim, ama genellikle dakik olan Bay Prashar şimdiden yirmi dakika gecikmişti.

Oturma odasına döndüğümde Sally hâlâ telefondaydı. Şömine mermerine yaslanmış, omuzlarına inen saçlarını rahat bir tavırla düzeltirken otuzlu yılların Hollywood film aktrislerini andırıyordu. Sally'nin karşısında aynalar nefesini tutardı.

"Pekâlâ..." diyerek telefonu kapattı. "Bekleyelim ve umalım bakalım."

"Sally? Kimdi o? Profesör Arnold olmasın lütfen."

Her iki eliyle koltuk değneklerini kavradı ve sallanarak şömineden uzaklaştı. Her zamanki gibi bir özürlü olduğuna dair küçük fantezisine hizmet ederek, geri çekildim. Daha bir önceki gün öğleden sonra meslektaşlarımdan birinin karısıyla pinpon oynamıştı; topu karşılayıp atağa geçerken değnekleri masada unutmuştu. Aylardır değneklere ihtiyacı yoktu, ama yine de stres anlarında onlarsız yapamıyordu.

* Marylebone Cricket Club, 1787'de kurulmuş olan ünlü bir kriket kulübü. (ç.n.)

"Arkadaşın Bay Prashar" dedi bana yaslanarak, hoş kokulu başını yanağıma yasladı. "Heathrow'da bir sorun varmış. Kew'a* dek uzanan konvoylar. Kalabalık rahatlayana dek yola çıkmamızın bir anlamı olmadığını düşünüyor."

"Ya uçuş?"

"Rötarlı. Hiçbir uçak kalkmıyormuş. Havaalanı tamamen durmuş."

"Peki ne yapıyoruz o halde?"

"Kocaman birer içki alıyoruz." Sally beni içki dolabına doğru itti. "Prashar on beş dakika içinde arayacak. En azından önemsiyor."

"Doğru." Duble viski sodayı boğazımdan aşağı indirirken pencereden ön camında solmaya yüz tutmuş özürlü çıkartması ve arka koltukta katlı duran tekerlekli iskemlesiyle bekleyen Sally'nin arabasına baktım. "Sally, ben götürebilirim ikimizi de. Senin arabanı alırız."

"Benimkini mi? Kontrol sistemiyle baş edemezsin."

"Tatlım, onu ben tasarladım. Bankete dikkat ederim, farları yakarım ve bol bol korna çalarım. Kısa süreli otoparka bırakırım. Burada oturmaktan iyidir."

"Burada sarhoş olabiliriz."

Sally kanepeye uzandı, beni de canlandırmaya çalışarak kadehini kaldırdı. Adler'deki hiyerarşi savaşı, Profesör Arnold'ın yerini alma çabası beni yormuş, gerginleştirmişti ve Sally beni Atlantik'in öte yakasına geçirmeye kararlıydı. Florida'daki Disney modeli bir topluluk olan Celebration'daki konferans, bitkin düşmüş bir kocayı otel havuzu kenarında dinlendirmek için uygun bir fırsattı. Yurtdışı yolculuğu onun için çaba gerektiriyordu; taksilerin ve banyoların dizleri zorlayan geometrisi ve muhteşem bir kadının koltuk değnekleriyle salına salına yürüyüşünü erotik bir meydan okuma olarak algılayan Amerikalı psikologlar. Ama Sally her zaman oynayabilen biriydi; çoğu zaman tek eşlikçisi bir minibarken bile.

Onun yanında kanepeye uzandığım ve bardaklarımız birbirine değdiği sırada trafiği dinliyordum. Her zamankinden daha gürültülüydü; Heathrow'un konvoyları sıkıntılarıyla Londra'nın içini besliyordu.

---

* Kew Garden: Londra'daki, dünyanın en önemli botanik bahçelerinden biri. Heathrow'dan 10-15 km. mesafededir. (y.h.n.)

"On dakika" diyerek kabullendiğim bekleyişin uzayacağını anlayarak doldurduğum viskimi bitirdiğimde ikinci, hatta üçüncü kadehi düşünüyordum. "İçimden bir ses bunu başaramayacağımızı söylüyor."

"Gevşe..." Sally bardağıma kendi viskisinden döktü. "İlk başta gitmeyi istemiyordun."

"Hem evet, hem hayır. Tüylerimi diken diken eden Miki Fare'yle el sıkışmak... Amerikalılar şu Disney otellerine bayılır."

"Haksızlık etme. Onlara çocukluklarını anımsatıyor böyle şeyler."

"Gerçekte sahip olmadıkları çocukluklarını. Peki bize ne? Amerikalıların çocukluklarını niye anımsayalım ki?"

"Bu da modern dünyanın cilvesi." Sally boş bardağını kokladı; burun delikleri egzotik ve narin bir balığın solungaçları gibi titriyordu. "En azından seni uzaklaştırıyor."

"Ya bu seyahatler. Kabul edelim, hepsi birer yanılsama. Uçak yolculuğu, tüm bu Heathrow olayı, gerçeklikten kolektif bir kaçış. İnsanlar kontrol noktalarına yürüyor ve yaşamlarında ilk kez nereye gittiklerini biliyorlar. Zavallı heriflerin biletlerinde yazıyor bu. Sally, bana bak. Ben de böyle zavallı bir haldeyim. Florida'ya uçmak gerçekte yapmak istediğim şey değil. Adler'den ayrılmanın yerine koyabileceğim bir şey. Çünkü onu yapmaya cesaretim yok."

"Var."

"Henüz değil. Orası güvenli bir sığınak, hırslı nevrotiklerin doldurduğu görkemli bir üniversite departmanı. Düşün bir kez; bir araya kapatılmış ve her biri babasından nefret eden otuz üst düzey psikolog."

"Sen etmiyor muydun?"

"Babamla hiç karşılaşmadım. Annemin benim için yaptığı tek iyi şeydi bu. Bu Prashar nerede kaldı?"

Ayağa kalkıp telefona gittim. Sally halının üzerindeki kumandayı aldı ve öğlen haberlerini açtı. Ekranı görüntüler doldurdu ve ben aşina havaalanı salonunu tanıdım.

"David... bak..." Sally ayaklarının her iki tarafında duran koltuk değneklerini kavradı. "Korkunç bir şey!.."

Prashar'ın sesini dinliyordum, ama gözlerim haber görüntülerine takılmıştı. Gazetecinin yorumları polis sirenlerinin çığlıkları

arasında boğulurken yolcuların ve havaalanı personelinin arbedesi arasında bir sedyeyi iten ambülans ekibine yol açmak için kameradan uzaklaştı. Sedyede göğsünde lime lime olmuş kumaş parçaları ve kanla lekenlenmiş kollarıyla yarı baygın bir kadın uzanıyordu. Ortalığı saran toz, butiklerin ve döviz değişim bürolarının üzerinde havalandırma borularından kaçmaya çalışan delice bir mikroiklim nöbeti gibi dolaşıyordu.

Sedyenin ardında, makineli tüfekli polislerin beklediği 2 Numaralı Terminal'in giriş kapıları görünüyordu. Artık aşağı indirmiş oldukları karton tabelalarda isimler yazılı olan, kiralık araçların huzursuz şoförleri bariyerlerde bekliyorlardı. Evrak çantası taşıyan bir adam geliş kapısından çıktı, kolsuz kalmış kruvaze ceketi kanlar içindeki kolunu sergiliyordu. Sanki kendi ismini anımsamak istercesine yükseltilen isim yazılı kartonlara baktı. İki ilkyardım görevlisi ve Aer Lingus'un bir hostesi yere çömelmiş, kapağı kaybolmuş boş bir bavulu sımsıkı tutan bitkin bir yolcuya yardım etmekteydi.

"Bay Markham?" Bir ses kulağıma zayıf bir şekilde sesleniyordu. "Benim... Prashar..."

Düşünmeksizin telefonu kapattım. Kanepenin yanında duruyordum, yatıştırmak için Sally'nin omuzlarına koyduğum ellerim bana da destek sağlıyordu. Sally, sanki ekrandaki şiddet dolu görüntüler kendi yaşadığı, neredeyse ölümcül kazayı anımsatmışçasına çocuk gibi titriyor, eliyle burnunu siliyordu.

"Sally, burada güvendesin. Benim yanımdasın."

"İyiyim." Sakinleşti ve ekranı işaret etti. "Bagaj bandına bomba koymuşlar. David, biz de orada olabilirdik. Ölen var mıymış peki?"

"Üç ölü, yirmi altı yaralı..." Ekrandaki yazıları okuyordum. "Çocuk olmadığını umalım."

Sally uzaktan kumandayı beceriksizce tutarak televizyonun sesini yükseltti. Bunlar bir uyarı yayınlamıyor mu? Polisin tanıyacağı bazı kodlamalar falan? Niye geliş salonunu bombalasınlar ki?

"Bazı insanlar çılgın. Sally, biz burada iyiyiz."

"Kimse iyi değil."

Kolumu tuttu ve beni yanına oturttu. Birlikte havaalanı görüntülerini izledik. Polis, ilkyardım görevlileri, gümrüksüz mağaza yetkilileri yaralı yolcuların bekleyen ambülanslara taşınmasına yar-

dım ediyorlardı. Sonra görüntüler değişti ve patlamanın hemen ardından bagaj salonuna giren bir yolcunun amatör kamerayla çekmiş olduğu video kaydını izlemeye başladık. Filmi çekenin sırtı gümrük kontrol noktasına dönüktü, kalabalık salonu tarumar etmiş olan şiddet karşısında, kamerayı kenara bırakıp kurbanlara yardım edemeyecek denli şok olduğu apaçıktı.

Yerden tavana doğru yükselerek salonu saran toz bulutu, çatıdan sarkan şerit aydınlatmaların kırılmış parçaları arasında dönüp duruyordu. Patlamanın etkisiyle yamulmuş olan bagaj arabaları orada burada ters dönmüş yatıyordu. Taş gibi donmuş yolcular bavullarının yanı başında oturuyordu, kana, deri ve cam parçalarına bulanmış elbise parçaları sırtlarından sarkıyordu.

Video kamera panelleri küçük bir yelpazeyi andıran, sabit bandın üzerinde beceriksizce dolaşıyordu. Bagaj kızağında ilerleyen birkaç valiz, bir golf sopası seti ve bir bebek arabası, yığılmış bagajların arasına yuvarlandı.

On adım kadar ilerde yaralı iki yolcu yere oturmuş, valizlerin banda çıkışını izliyordu. Biri kot pantolonlu ve üzerinde naylon bir rüzgârlığın parçaları kalmış yirmili yaşlarında genç bir erkekti. Biri polis, öteki de havaalanı güvenliğinden olan ilkyardım ekibi görevlileri ona ulaştığında, genç adam yanında uzanan orta yaşlı Afrikalı kadınla ilgilenmeye başlamıştı.

Bagaj bandını izleyen bir başka yolcu da otuzlarının sonlarında gösteren, kemikli ama cazibeli bir yüzü olan, koyu renk saçları başının arkasında toplanmış bir kadındı. Cam kırıklarına bulanmış özel dikilmiş siyah takımı, gece kulübü hosteslerinin payetli smokinlerine benzemişti. Muhtemelen etrafa savrulan keskin parçacıklardan biri dudağını yaralamasına rağmen kadın sanki patlama ona hiç dokunmamış gibi duruyordu. Kolundaki tozları silkeledi ve etrafındaki karmaşaya, bir sonraki randevusuna gecikmiş yoğun bir işkadını karamsarlığıyla baktı.

"David?.." Sally değneklerine uzandı. "Bu da ne?"

"Emin değilim." Kanepeden ayrıldım ve ekranın önüne çömeldim, kadını tanıdığımdan neredeyse emindim. Ama o sırada amatör kameraman da tavana dönmüştü; tavandan sarkan flüoresan lamba artıkları kıvılcımlar saçıyor, kontrolden çıkmış bir havai fişek gösterisine dönüşüyorlardı.

"Sanırım o tanıdığım biri."

"Siyah takımlı kadın mı?"

"Söylemesi zor. Yüzü bana..." Holdeki bagajımızı anımsayarak saatime baktım. "Miami uçağını kaçırdık."

"Boş ver! Gördüğün kadın, Laura mıydı?"

"Sanırım..." Sally'nin ellerini tuttum, ne kadar sakin olduklarını fark ettim. "Ona benziyordu..."

"Olamaz!" Sally beni bırakıp kanepeye oturdu ve viskisini arandı. Haber bülteninde kiralık araç şoförlerinin isim kartlarını indirerek uzaklaşmaya başladığı bekleme salonu görüntülerine geri dönülmüştü. "Yaralananlar arasında yakınları olanların bilgi alabileceği telefon numaraları var. Senin için arayabilirim."

"Sally, ben onun yakını değilim."

"Sekiz yıl evli kaldınız." Sally sanki sonlanmış bir yemek kulübü üyeliğimden söz ediyor, gündelik bir konuya değiniyor gibiydi. "Sana nasıl olduğu hakkında bilgi verirler."

"İyi görünüyordu. Laura olabilir. Yüzündeki o ifade, her zamanki sabırsızlığı..."

"Enstitüden Henry Kendall'ı ara. Haberi vardır."

"Henry? Niye?"

"Laura ile yaşıyor."

"Doğru. Yine de zavallı adamı paniğe sokmak istemiyorum. Ya yanılıyorsam?"

"Yanıldığını sanmıyorum." Dırdırlanan ebeveyni ile konuşan aklı başında bir genç kız gibi en alçak ses tonuyla kendini ifade ediyordu. "Öğrenmen gerekli. Laura'nın senin için anlamı büyüktü."

"Çok uzun zaman önceydi." Hafif tehditkâr ses tonunun farkındaydım. "Sally, ben seni buldum."

"Onu ara."

Ekrana arkamı dönerek, odanın karşı köşesine yürüdüm. Telsiz telefon elimde, parmaklarım şöminenin üzerindeki mermerde tıkırdarken, nişanlandığımız gün St. Mary Hastanesi'nde Sally'nin anne ve babasının arasında tekerlekli iskemlede otururken çekilmiş fotoğrafına gülümsemeye çalıştım. Onun arkasında, beyaz laboratuvar önlüğüm içinde kendimden dikkate değer biçimde emin görüntümle, sanki yaşamımda ilk kez mutlu olacağımı biliyor gibiydim.

Daha ben enstitünün numarasını çeviremeden telsiz telefon çal-

dı. Arka plandaki uğultulu gürültünün, ambülans sirenlerinin çığlıkları ve acil yardım personelinin bağrışlarının arasında Henry Kendall'ın yüksek sesini işittim.

Heathrow yakınlarındaki Ashford Hastanesi'nden arıyordu. Laura 2 Numaralı Terminal'deki patlamada yaralanmıştı. Dışarı çıkarılanların ilkiydi, ama hastanenin acil kliniğinde kendinden geçmişti ve şu an yoğun bakım ünitesine alınmıştı. Henry kendini kontrol etmeyi beceriyordu ama sesinde şaşkınlıkla dolu bir öfke çağlıyordu; enstitüdeki bir randevusuna gittikten sonra onu havaalanında karşılayabilmek için, Laura'dan Zürih'ten dönüşünü daha geçe almasını istemiş olduğunu anlatıyordu.

"Yayın Komitesi... Arnold başkanlık etmemi istedi. Tanrı aşkına, o kendi kahrolası makalesini inceleyebilsin diye. Reddetseydim, Laura şimdi..."

"Henry, hepimiz bunu yapardık. Kendini suçlayamazsın..." Onu yatıştırmaya çalışırken, Laura'nın ağzının kenarından sızan kanı düşünüyordum. Sanki bombayı bagaj bandına koyan benmişim, bir şekilde bu suça yakından katılmışım gibi hissediyordum.

Kulağımda çınlayan çevir sesi, başka bir dünyadan gelen zayıf bir sinyali andırıyordu. Birkaç dakika için gerçekliğe açılan tüm hatlar altüst olmuş gibiydi. Aynadaki yansımama bakarken hafif ceket ve spor gömlekten oluşan seyahat kıyafetlerim karşısında şaşırmış gibiydim; bir cenazeye sürüklenen ihtiyatsız turistin plaj elbiseleri içinde gibiydim. Sanki Heathrow bombasının şokuyla sakallarım uzamışçasına bir gölge seziliyordu yanaklarımda. Yüzüm sıkıntılı ve tipik bir İngiliz tilkiliğine bürünmüştü; hazırlık sınıflarının sapkın müdürünü andıran kuşkucu bir kızıllıkla kaplıydı.

"David..." Sally koltuk değneklerini unutarak ayağa kalktı. Yüzü daha ufak, daha sivri görünüyordu, ağzı çocuksu çenesinin üzerinde büzülmüş gibiydi. Telsiz telefonu alarak ellerimi sımsıkı kavradı. "Her şey düzelecek. Laura'nınki kötü şans."

"Biliyorum." Bombayı düşünerek ona sarıldım. Teroristler 2 Numaralı Terminal'i bir ya da iki saat sonrası için seçmiş olsalardı, Sally ve ben yoğun bakımda yatıyor olabilirdik. "Tanrı bilir neden, ama kendimi sorumlu hissediyorum."

"Tabii ki hissedersin. Laura senin için önemliydi." Bana bakarken, soğukkanlı bir tavırla başını sallıyordu; ufak ama çok şey anlatan bir açığımı yakaladığından neredeyse emindi. "David, gitmelisin."

"Nereye? Enstitüye mi?"

"Ashford Hastanesi'ne. Arabamı al. Daha çabuk gidersin."

"Neden? Henry onun yanında. Laura benim yaşamımın bir parçası değil ki Sally..."

"Onun için değil. Kendin için." Sally bana sırtını döndü. "Onu sevmediğini biliyorum. Ama hâlâ ondan nefret ediyorsun. Bu yüzden gitmen gerek."

III
"Neden ben?"

Bir saat sonra Ashford Hastanesi'ne ulaştık; kısa, ama zamanda çok gerilere uzanan bir yolculuk. Sally gayret ve gösterişle kullanıyordu arabayı; sağ eli direksiyonun yanına yerleştirilmiş olan debriyaj kolunu kavrıyor, araca gazı adeta bir savaş pilotu gibi veriyordu. Sol eli ise otomatik şanzıman girişinin yanı başındaki fren kolunu bırakıyordu. Sally'nin ölçülerini bir Savile Row terzisi gibi gayretli bir dikkatle alan, enstitüden bir ergonomi uzmanının yardımıyla tasarlamıştım kontrol mekanizmasını. Artık bacakları eski gücüne kavuştuğu için Saab servisinin arabayı eski haline getirmesini önermiştim, ama Sally bu uyarlanmış kontrol mekanizması ve edindiği özgün becerilerden hoşnuttu. Kararına boyun eğdiğimde gizliden

gizliye özürlü bir karım olmasından sapkınca zevk aldığımı öne sürerek bana takıldı.

Gerekçem ne olursa olsun, gururlu bir koca olarak izliyordum onu. Yoğun gün ortası trafiğinde otobandaki yorgun polislere selektör yaparak ve ön camındaki özürlü çıkartmasına hiddetle vurarak sürüyordu Saab'ı. Polisler arka koltuktaki tekerlekli sandalyeyi görerek sadece böylesi muhteşem bir kadına verilebilecek bir ayrıcalıkla yüksek hıza izin verilen bir ara yola aldılar bizi.

Acil durumu işaret eden flaşörlerimiz yanıp sönerek hızla ilerlerken Sally'nin bir zamanlar rakibesi olan ve şimdi yoğun bakımda yatan kadınla karşılaşmaya istekli olduğuna inanıyordum. Sanki adalet yerini bulmuştu bir şekilde. Sally kendi başına gelen kazayı bir tesadüf, varoluşun ahlâksal düzeninden alacaklı olmasına neden olan bir zalim kusur olarak görüyordu.

Lizbon'un dik yokuşlarla dolu Bairro Alto Mahallesi'nde annesiyle gezerken, raylı tramvayın ardından sokağı geçmeye kalkmıştı. Ahşap panelleri ve dökme demirden çerçeveleriyle antika araçlardan oluşan filo neredeyse yüzyıl önce İngiliz mühendisler tarafından kurulmuştu. Ama çekicilik ve endüstriyel arkeoloji birlikteliğinin de bir bedeli vardı. Birkaç saniyeliğine tramvayın frenleri tutmamış ve el freni tekerlekleri kilitleyinceye değin geriye kayan aracın devasa şasisi Sally'ye çarparak bacaklarını altına almıştı.

Sally'yle St. Mary Hastanesi'nin ortopedi kliniğinde karşılaştım. İlk bakışta iyileşmeye kararlı, gözü pek bir kadın olduğunu belli ediyordu, ama açıklanamaz bir biçimde tedaviye yanıt vermiyordu. Aylar süren fizyoterapi huysuz birine dönüşmesine neden olmuş, hatta birkaç kez ağzının da fazlasıyla bozulduğu öfke nöbetleri geçirmişti. Kaldığı özel odadan sevimsiz bir fırtına gibi yükselen bu tiratlardan birkaçını işitmiş ve onun, şirket helikopteriyle ziyarete gelerek her sızlanışını alttan alan Birmingham'lı bir sanayicinin şımarık kızı olduğuna karar vermiştim.

Hastanenin Adler Enstitüsü ile ortak geliştirdiği yeni bir teşhis sistemini denetlemek üzere haftada bir St. Mary'ye geliyordum. Kocaman bir kadeh cin ve sıcak banyoya hasret yorgun bir doktorla yüzleşmek yerine, hasta, bir ekranın karşısına oturuyor, sempatik bir aktörün canlandırdığı dinç ve güler yüzlü bir doktorun önceden kaydedilmiş sorularını düğmelere basarak yanıtlıyordu. Hasta-

lar, doktorları şaşırtmakla birlikte rahatlatan bir seçimle bilgisayara aktarılmış olan imgeleri gerçeklerine yeğliyordu. Sally'yi ayağa kaldırmak konusunda ümitsiz olan ve sakatlığının, temkinli bir ifade kullanarak "seçilmiş" olduğunu düşünen doktoru, onun da prototip makinenin önüne oturmasını önerdi.

Hastalara bir video şovundaki çocuklar gibi müdahale edilen projeye güvenmiyordum, ama bu iş Sally'yi ve beni bir araya getirdi. Peptik ülser programı için yazılmış diyalogları Sally'nin vakasına uyarlayarak yeniden yazdım, beyaz bir önlük giyerek kameranın karşısına geçtim ve ilgili doktor rolünü oynadım.

Sally yanıtlama düğmelerine memnuniyetle basarak kazanın adaletsizliğine ilişkin tüm öfkesini dile getiriyordu. Ama birkaç gün sonra koridorda yanımdan hızla savrularak geçti; beni neredeyse yere düşürüyordu. Özür dilemek için durduğumda, gerçekten var olduğumu keşfetmenin şaşkınlığı içindeydi. Bunu izleyen birkaç gün içinde mizah anlayışını yeniden kazanmıştı ve benim yapmacıklı oyunculuğumu mimiklerle taklit etmekten hoşlanır olmuştu. Yatağına oturduğumda tam anlamıyla gerçek olmadığımı söyleyerek bana takılıyordu. Birbirimizle kaydedilmiş seslerimizi çıkararak konuşuyorduk; ciddiye almamaya özen gösterdiğim bir tür embesil flörtüydü bu.

Ama daha derin ve söze dökülmeyen bir diyalog bizi birbirimize yaklaştırdı. Her gün uğruyordum ve hemşireler geç kaldığım zaman Sally'nin yatağından inerek, tekerlekli iskemlesiyle dolaştığını ve beni aradığını anlatıyorlardı. Kısa zamanda Sally'nin benden daha derin bir psikolog olduğunu anlamıştım. Frida Kahlo resimlerinden oluşan albümünü kavrayarak, Kahlo'yu Mexico City'de yaralayan tramvayın nasıl yapıldığını bilip bilmediğimi sordu. O tramvay da bir İngiliz firmasının imalatı mıydı?

İki kadını birbirine bağlayan öfkeyi kavrayabiliyordum, ama Kahlo rahmini parçalayan ve ona ömür boyu acı veren çelik raylar tarafından ağır bir biçimde yaralanmıştı. Sally ise sağına soluna bakmadan caddeyi geçmeye çalışmış ve güzelliğinden hiçbir şey yitirmemişti. Yürümesine engel olan, kazanın rastlantısal doğasıyla ilgili tuhaf takıntısıydı. Bu gizemi çözemediğinden, anlamsız kazaların başka kurbanlarının acı kaderini paylaşarak, tekerlekli sandalyeye mahkûm bir sakat olarak kalmakta ısrar ediyordu.

"Demek grevdesin" dedim ona, "Evrene karşı kendi oturma eylemini yürütüyorsun."

"Bir yanıt bekliyorum Bay Markham." Üç kocaman yastığa yaslanarak uzanmış, saçlarıyla oynuyordu. "En önemli sorum işte bu."

"Devam et."

"Neden ben? Yanıtlayın bunu. Yapamazsınız."

"Sally... Bu o kadar önemli mi? Yaşıyor olmamız tamamen şans işi. Anne babalarımızın karşılaşmış olması milyonda bir olasılıktan ibaret. Bizler birer piyango biletiyiz."

"Ama piyango anlamsız bir şey değildir. Birinin kazanması gerekir." Dikkatimi yoğunlaştırmak için duraksadı. "Burada karşılaşmamız gibi. Bu anlamsız değildi..."

Heathrow yaklaşıyordu, kıyıya vurmuş bir gök-şehir, yarı uzay istasyonu, yarı teneke mahallesi. Otobandan ayrıldık ve iki katlı fabrikaların, araba kiralama ofislerinin ve büyük göletlerin bulunduğu Great West Road'a girdik. Gizem ve sıkıntıyı birleştirmeyi başaran görünmez bir deniz ülkesinin bir parçasıydık. Bir açıdan, eski eşimin burada bir hastanede, uyanıklık ve düş arasında kayan bir bölgede, yaşam ve ölüm arasında gidip gelmesi anlamlıydı.

Sally her zamankinden daha şevkle sürüyordu arabayı, şerit değiştiriyor, kırmızı ışıklarda geçiyordu; hatta bir polis arabasını klaksonuyla yolundan kovaladı. Heathrow'daki bombalama onu yeniden şarj etmiş gibiydi. Bu kötü ve sapkın saldırı kaderin despotizmiyle ilgili kuşkularını doğrulamıştı. Bir eş olarak kaygılıydı; yalnızca beni mutsuz bir evliliğin anılarından özgürleştirmek için değil, ama aynı zamanda kendisini de terorist saldırının hiçbir anlamı olmadığına inandırmak için istekliydi Ashford Hastanesi'ni ziyaret etmeye. Bense şimdiden Laura'nın aniden iyileştiğini ve Henry Kendall'la Londra'ya döndüğünü umuyordum.

Radyoyu açtım ve 2 Numaralı Terminal'deki kurtarma çalışmalarıyla ilgili haberleri buldum. Polis öteki terminallerde de patlayıcı aradığından havaalanı belirsiz bir süre için kapatılmıştı. Yaz boyunca Londra'da, gazetelerde zar zor göze çarpan bombalamalar olmuştu; çoğunlukla hiçbir terorist grubun üstlenmediği sis bomba-

ları ve kundakçılık olaylarıydı bunlar; tuhaf metropol atmosferinin bir parçasıydılar. Bombalar Shepherd's Bush mağazalarının birine ve Chelsea'deki bir sinema kompleksine atılmıştı. Önceden ihbar yapılmamasına rağmen neyse ki ölen olmamıştı. Karamsar bir yalnızın zihninde yanan sessiz bir ateş, her zamankinden daha uzun gölgeler oluşturan bir muhalefet mumu. Evimizden sadece bir mil uzakta, Finchley Caddesi'ndeki bir McDonalds'ta yangın çıkaran kundaklama olayından ancak Sally'nin manikürcüsünün bıraktığı ücretsiz bir yerel gazeteye göz atarken haberdar olmuştum. Londra görünmez bir düşmanın utangaç kuşatması altındaydı.

"Geldik" dedi Sally, "Şimdi sakin ol."

Ashford Hastanesi'ne varmıştık. Acil servisin önündeki ambülansların yanan ışıkları, gökyüzünden acı ve hasar haberlerini emmeye hazır radarlar gibi durmaksızın dönüyordu. İlkyardım görevlileri Heathrow'a yeniden çağrılmaya hazır bir halde fincanlarından kahvelerini yudumluyorlardı.

"Sally, yorulmuş olmalısın." Otoparka girmek için beklerken saçlarını düzelttim. "Dışarda beklemek ister misin?"

"İçeri geleceğim."

"Nahoş bir durum olabilir."

"Burası da nahoş. Bu benim için de gerekli David."

Fren kolunu bıraktı, kaldırıma doğru sert bir manevrayla seğirtti ve yaşlıca bir rahibenin kullandığı Jaguar'ın sırasını kaptı. Bir güvenlik görevlisi Sally'nin penceresine yaslandı, uyarlanmış kumanda sistemini fark ederek bizi yakınlardaki bir süpermarketin yanındaki otoparka, polislerin bir idare noktası kurmuş olduğu alana yönlendirdi.

Jaguar da yanımıza yanaştı. Rahibe arabadan inerek ölmek üzere olanların son dualarını okumaya gelen kır saçlı bir rahibin inebilmesi için kapıyı açtı. Acil servisin çıkışındaki beyaz yağmurluklu, sakallı adamı fark ettiğim sırada ben de Sally'nin arabadan inmesine yardım ediyordum. Gözleri, polislerin ve ambülans şoförlerinin üzerinden sessiz gökyüzüne dikilmiş bir halde, sanki uzun zamandır beklenen bir hava aracının hastanenin üzerinden uçarak büyüyü bozmasını istermişçesine bakıyordu. Göğsüne bastırdığı bir kadın çantasını, sanki umutsuz bir mucizeyi gerçekleştirebilecek bir yaşam kurtarma paketiymiş gibi sımsıkı tutuyordu.

Dikkati dağılmış bir halde, çantayı, kendisiyle konuşan kaygılı bir ilkyardım görevlisine uzattı. Gözleri ambülans ışıklarının ardında gizlenmişti ama açılıp kapanan ağzını, çevresindeki kimseye seslenmeyen sessiz konuşmayı görebiliyordum. Adler'de birlikte geçirdiğimiz tüm o yıllara, yorucu müşteriler ve inanılmaz sekreterlerine karşın, Henry Kendall'ı ilk kez böyle tamamen yitik bir halde görüyordum.

"David?" Sally onu sürücü koltuğundan indirmemi bekliyordu. Ben tereddüt edince, ayaklarını arabadan çıkardı, kapının kenarlarını iki eliyle kavradı ve doğruldu. Etrafında arabalardan oluşan sonsuz sıralar vardı; ölüme tapan sessiz bir ayin. "Bir şey mi oldu?"

"Öyle görünüyor. Henry orada."

"Tatsız...." Sally yükselen elimi izledi. "Seni bekliyor."

"Zavallı adam, hiçbir şeyi beklemiyor."

"Laura? Olamaz..."

"Burada kal. Onunla konuşacağım. Söylediklerimden herhangi bir şey algılayabilirse tabii..."

Beş dakika sonra, Henry'yi rahatlatma çabamın ardından Sally'ye geri döndüm. Arabanın yanında, elinde koltuk değnekleri, sarı saçları omuzlarında uçuşur halde duruyordu. Elimde Laura'nın çantası, rahip efendinin Jaguar'ına yaklaştım; agresif araba kullanışımızın gelişini birkaç saniyeliğine de olsa geciktirmesinden dolayı üzgündüm.

Sally'ye sımsıkı sarıldığımda titrediğimin farkındaydım. Çantayı koltuğumun altında tutarken, Laura'nın ölümünün aramızda ufak bir boşluk açtığını fark ediyordum.

IV
Son rakip

Küçük kiliseden çıkıp gün ışığındaki yaslı topluluğa karıştığımda bir yolcu jet uçağı Heathrow'a doğru inişe geçmişti. Bir zamanlar saray astronomunun kraliyet göklerini taradığı, artık kullanılmayan rasathanenin bulunduğu Richmond'daki Deer Park'ın üzerinden, rahat bir biçimde süzülüyordu. Belki de uçak Londra'ya, ciltleri Florida güneşi ile bronzlaşmış ve kafaları kürsülerden yapılan konuşmalarla karışmış, Celebration Konferansı'ndan dönen son delegeleri taşıyordu.

O sabah sekreterimin odasında makalelerin elektronik postayla gelen özetlerini okumuştum. Yeni kurumsal psikoloji üzerine yapılan bu kendinden emin iddialar, adeta yarışan balon filoları gibi, batı Londra krematoryumundaki yaslı insanların önünde saygıyla

durmak üzere toplandıkları modern ölüm gerçeğinden kopuk bir halde dünya üzerinde yüzüyordu. Adler'deki psikologlar işyerlerinde yaşanan çelişkileri çözmeye uğraşıyordu, ama surların ötesinden gelen tehditler hiç olmadıkları kadar gerçekti ve acil bir durumu işaret ediyordu. Günlük yaşantımızın geçtiği otoparklarda ve bagaj bantlarının etrafında dolaşan gerekçesiz psikopatın karşısında kimse güvende değildi. İnsanlık tarihinde ilk kez dünyayı anlamsız şiddet olaylarıyla bölünen fesat bir sıkıntı yönetiyordu.

Uçak Twickenham üzerinde uçarken, iniş takımları Heathrow'da sağlam bir zeminin kendilerini beklediğinden emin halde açıldı. Hâlâ Laura'nın ölümünün yarattığı sarsıntının etkisiyle, kargo bölümünde bir bomba patladığını ve yeni yüzyılın psikolojisi üzerine verilen derslerin kavrulmuş notlarının batı Londra çatılarının üzerine dağıldığını hayal ettim. Minik parçalar sahte istihbarat çağının solgun tomurcuklanmaları gibi, sersemlemiş ev kadınları tarafından okunmak üzere suçsuz video mağazalarının ve evlere servis yapan Çin lokantalarının üzerine yağacaktı.

Gönüllü birinin çaldığı org küçük kilisenin hoparlörlerinde yankılanırken, Adler'den meslektaşlarım da koyu renkli takım elbiselerinin içinde rahatsız görünen ufak gruplar halinde bekliyorlardı. Henry Kendall, bu ya da öteki dünyada en rağbet gören gösterilere her zaman bilet sağlayabilen üst düzey bir önbüro yetkilisi havası taşıyan, sabah ayini kıyafeti içinde nazik bir adama benzeyen cenaze töreni yöneticisiyle konuşuyordu.

Henry'nin Ashford Hastanesi'nin girişinde tanık olduğum o ümitsiz halinden sıyrılmış olduğunu görüyordum memnuniyetle. Sakalını kesmişti, Laura'sız bir gelecekle yüz yüze olduğundan geçmişi silmiş gibiydi. İlişkilerinin başlamasından hemen sonra sakalını uzatmıştı ve her zaman bunun kötüye işaret olduğundan şüphe etmiştim. Laura ile birlikte olduğu süre içinde hızla yaşlanmıştı ve şimdiden gençleşmeye başlamıştı; Adler'e ilk geldiği zamanlardaki keskin bakış yerleşmişti gözlerine.

Enstitünün yöneticisi olan Profesör Arnold'a başımı salladım; ufak davalara bakan bir avukat mantığına sahip, sevimli ama açıkgöz bir adamdı ve işini elinden almaya istekli rakipleri tarafından kuşatıldığının gayet farkında görünüyordu. Laura'nın ölümü, hepsini, bir zamanlar kendilerini ne kadar aşağılamış olduğunu anım-

satarak, tedirgin etmişti. Laura, eski meslektaşlarının cenazesine katılmaları karşısında nasıl da hayrete düşerdi kim bilir (bir keresinde onlar için 'Psikolojik sorunları olan gri adamlara, konforlu battaniyelere sarılır gibi tutunuyorlar' demişti), hele ciddi bir ifadeyle anısına söylenenleri işitse kahkahalarından tabutun kapağı yerinden oynardı. Yıllarca bana Adler'den ayrılmam ve kendi muayenehanemi açmam için dırdır etmişti; enstitüye olan bağlılığımın bir tür büyümeyi reddediş kılıfı olduğunu iddia ederdi. Birlikte geçirdiğimiz son yıllarda Adler'in bana sunduğu güvenceye ihtiyacım vardı ve o kendine ait bir muayenehane kurmak üzere istifa ettiğinde, evliliğimizin sona erdiğini biliyordum.

Güvence Laura'nın sunmayı asla üstlenmediği bir şeydi. Onun sivri nüktelerini, daha yumuşak ve ilgi çekici olan yönünü sergileyen depresyonlarını ve her şeyi mümkün kılan beklenmedik coşkularını anımsadım. Ne yazık ki onun için fazla dengeli ve tedbirliydim. Bir keresinde yüzüne kapıyı çarpmam için beni bilerek tahrik etmişti. Her zaman pek duyarlı olduğu güçlü burnundan bir kan dalgası fışkırmıştı. Tuhaf bir biçimde, bagaj salonundaki kadının Laura olabileceğini düşünmeme de yüzündeki kan neden olmuştu.

Matemlilerden ayrılarak çiçek tarhlarının arasında yürüdüm; çiçeklerin her birinden bir başka patlamayı andıran renkler fışkırıyordu. 2 Numaralı Terminal'deki bomba Zürih'ten gelen İngiliz Havayolları uçağının bagajı döner banda yaklaşırken patlamıştı. Hiçbir uyarı yapılmamıştı ve hiçbir organizasyon üç ölüm ve çok sayıda yaralamayı üstlenmemişti. Hiçbir şey bir grup banka kuryesi, tatilciler ve Londra'da çalışan kocalarını ziyarete gelen İsviçreli eşlerden oluşan yolcuların neden hedef seçildiğini açıklayamıyordu. Laura, Nestle'nin yürüttüğü kent çalışmaları seminerlerine katılıyordu. Ashford Hastanesi'ndeki yoğun bakım ünitesine gelişimizden bir saat önce, bombanın patlamasını sağlayan mekanizmadan fırlayan küçük bir parçanın kalbine saplanması sonucu ölmüştü.

Öğleden sonra güneşinde son ışıklarını saçmak üzere olan çiçekleri geride bırakarak, küçük kiliseye döndüm. Matemliler Profesör Arnold'ın cenaze yemeği yerine vereceği teselli kokteyline katılmaya hazırdı. Henry Kendall küçük kilisenin basamaklarında durmuş, takım elbisesinin üzerine koyun derisinden bir kaban giymiş, açık kızıl saçlı, kısa boylu olmakla beraber sağlam yapılı bir

adamla konuşuyordu. Onu, kiliseye girdiğimde, arka sırada, Laura'nın yaşamındaki erkeklerle yakınlaşmak istercesine matemli insanları izlerken görmüştüm. Ben yaklaşırken ayrılarak canlı bir tavırla arabasına yürüdü.

"David..." Henry kolumu tuttu. Sevimli ve kendinden emin görünüyordu, yalnız cenaze değil, daha fazlasının sona ermesinden rahatlamış gibiydi. "Gelmene sevindim."

"İyi gitti." Ayrılan matemlileri işaret ettim. "Kısa, ama..."

"Laura bundan nefret ederdi. Tüm bu yapmacık son sözler. Herkesin gelmiş olmasına şaşırdım."

"Uzak kalamazlardı. Hepsini akıllarını uçuracak denli korkutmuştu. Sen?.."

"İyiyim. İyiyim..." Henry bir eliyle yanağını yoklayarak yüzünü benden çevirdi. Sakalını araştırıyordu, yakışıklı yüzünün ve tüm güvensizlik hissinin ortada olduğunun farkındaydı. Laura'nın Henry'de çekici bulduğu şeylerin, bakışlarından ve belirgin bir pasiflikten daha fazlası olmadığından kuşku duyuşum ilk değildi. Henry'nin gözünde biz hep rakiptik ve benim onun pozisyonunu zayıflatacak herhangi bir şansı değerlendirmediğim zamanlarda hep şaşırmıştı. Laura ile ilişkisi kısmen de olsa beni devre dışı bırakma atağıydı. Onu severdim, ama aslında asla Adler'in yöneticisi olamayacağını bildiğimden böyle hissedebiliyordum.

O sırada otoparktaki arabasında, kocaman elleri direksiyonun üzerinde, koyun derisi montuyla oturan adamı işaret ettim. "O kim? Laura'nın eski kırıklarından mı?"

"Umarım değildir. Eski Cebelitarık Polis Şefi, Albay Tulloch. Azıcık zorba bir adam. Bir tür terörle mücadele biriminde, İçişleri Bakanlığı'na bağlı olarak çalışıyor."

"Heathrow bombalamasıyla mı ilgileniyor? Hiç haber var mı?"

"Bir şey söylemek zor. İstihbaratta çalışanlar her zaman senin sandığından azını bilir. Törenden önce seninle konuşmak istedi, ama sen biraz dalgın görünüyordun."

"Sen değil miydin?"

"Hem evet, hem hayır." Henry kurnazca gülümsedi, hâlâ beni deniyordu. "Tulloch'a göre 2 Numaralı Terminal'in bagaj salonu yakınlarında şüpheli bir afiş bulunmuş."

"Bombayla mı ilgili?"

"Mümkün. Birisi tuvalet kabininin arkasındaki havalandırma şaftına bir çanta sıkıştırmış. Bombadan yalnızca yedi sekiz metre ötede."

"Aylardır orada duruyor olabilir. Hatta yıllardır."

Henry sabırlı bir ifadeyle bana baktı; sanki Laura'nın bir zamanlar benim hakkımda söylemiş olduğu bir şeyi doğrularcasına başını salladı. "Evet ama insan çok kuşkucu olabiliyor. Bazı şeyleri gerçek değerleriyle ele almalıyız. Üçüncü Dünya ülkelerine düzenlenen tatil uçuşlarını protesto edenlere ilişkin bir kaset vardı. Biliyorsun, seks turizmi, yerel yaşam alanlarının betonlaştırılması... Şu liman kültürü."

"İsviçre'de mi?"

"Kim bilebilir?" Beni huzursuz ettiğinin farkında olan Henry sesini alçalttı. "Tulloch'la konuşmak ister misin? İçişleri Bakanlığı bizim deneyimlerimize çok önem veriyor..."

"Vahşi cinayetlerle ilgili mi? Böyle bir deneyimim olduğunu sanmıyorum."

"Terörist topluluklar konusunda kaygılanıyorlar. Rastgele şiddete ilgi duyan maceraperestler hakkında. Bir süredir bazı bombalamalar meydana geliyor ve hepsi örtbas edilmiş durumda. İşin aslına bakarsan, Tulloch onlar için çalışmak isteyip istemeyeceğimi sordu. Gayri resmi olarak. Gösterilere katıl, geride dur, izle ve ortaya çıkan psikolojinin haritasını oluştur."

"Gizli mi olacak bu?"

"Yarı gizli."

"Yapacak mısın?" Yanıtlamasını bekledim. "Henry?"

"Bir şey söylemek zor. Bir açıdan Laura'ya bunu borçluyum."

"Ona hiçbir şey borçlu değilsin. Bu topluluklardan yüzlerce var ortada. 'Katil balinayı koruyun', 'Çiçek Virüsünü kurtarın' "

"Tam olarak nerden başlamalı peki? Tulloch bu işte bir miktar tehlike olduğunu kabul ediyor."

"Gerçekten mi? Bu işe bulaşma Henry."

"Sağlam tavsiye. Belki de çok sağlam." El sıkışırken sordu; "Söylesene David, neden hastaneye geldin? Ashford St. John's Wood'dan oldukça uzak..."

"Laura için endişeleniyorduk. Senin için de."

"Peki. Bu arada Laura'nın çantası?.."

"Arabamda. Sana vereceğim."

"Açtın mı?"

"Hayır."

"O duyguyu bilirim. Hiçbirimizin yüzleşemeyeceği bazı sırlar vardır."

***

Beni Tulloch'la baş başa bırakarak uzaklaşmasını izledim. Yanma odasında sıcaklık en yüksek dereceye ulaşırken krematoryumun bacasından duman bulutları yükseliyordu. Daha koyu renkli bir duman yükseldi; sanki Laura'nın bir parçası bedenine onu bağlayan çapadan kurtulmuştu; belki bir zamanlar beni okşamış olan eli ya da uyurken ayağıma dokunmuş yumuşacık ayağı. Dumanın yükselişini izledim; sanki ölü kadının bana verdiği işaretlermiş gibi bir dizi patlama. Koyu renkli takım elbisemin altında gömleğim tere batmıştı. Ölümü beni tüm pişmanlıklardan, anıların tüm acısından kurtarmıştı. Ulusal Sinema Salonu'nun barında karşılaşıp Antonioni'nin *Yolcu*'sunun gece geç saat gösterimine davet ettiğim tuhaf genç kadını düşündüm.

Duman hızla gökyüzüne yükselirken Albay Tulloch arabasından beni izliyordu. Karımın bedeni gökyüzüne savrulurken, kasap önlüğüyle oturan bu iriyarı polisin varlığından rahatsızdım. Ama karımın katilini bulmaya, Laura'nın gizli aşkının ve son rakibimin peşine düşmeye ihtiyacım olduğunu biliyordu.

V
Olympia'da meydan okuma

Etrafımdaki herkes sakindi; kriz anının yaklaştığına dair kesin bir işaretti bu. Televizyon kamera ekibinin gelmesiyle neşelenen göstericiler kararlıydılar; daha büyük bir izleyici kitlesinin kendileriyle aynı tiksintiyi paylaştığı duygusuyla güvenleri artmıştı. El yazısıyla hazırlanmış pankartları sallıyor, Olympia sergisine giren ziyaretçileri sempatik tavırlarla selamlıyorlardı. Ama polis sıkılmışa benziyordu ki bu da genellikle bir şiddet eylemi habercisidir. Şimdiden, bir grup kediseverin bir başka gruba karşı sergilediği anlamsız protestodan bezmişlerdi.

Wimbledon'dan iki orta yaşlı kadınla kol kola girmiş, Hammersmith Caddesi'nde göstericilerin en ön sırasında yürüyordum. Trafik hafifledikçe, gözlemci polislere doğru, doğu yönündeki ça-

yırların üzerinde dalga dalga, bir agit-prop* müzikalindeki koro gibi yayıldık. Arkamda, genç bir kadın bir pankart sallıyordu:

"CEHENNEME BİR KEDİ DAHA? ÜREMELERİNİ DURDURUN!"

Kendimi geriye vererek, Wimbledon'lı partnerlerimin en yakındaki polis topluluğuyla çarpışmasını dizginlemeye çalışıyordum. Laura'nın cenazesinin üzerinden artık iki ay geçmişti, bir düzine gösteriye katılmıştım. Kalabalık psikolojisindeki kaymaları tespit etmek ne kadar zor olursa olsun, polisin ruh halini tahmin etmek kadar zor olamazdı. Birkaç saniye içinde, bir radyo aracının uzaklaşması ya da üst düzey bir yetkilinin gelmesiyle, arkadaşça alaycılıkları apaçık düşmanlığa dönüşebilirdi. Gizli bir yumruk silsilesinden sonra, ardımızda kanayan burnu ve kırılmış pankartıyla kaldırımda yatan kır saçlı bir adam bırakarak geri çekilmek zorunda kalacaktık.

"Dışarı... Dışarı... Dışarı!.."

Kedi şovuna yeni ziyaretçiler taşıyan taksinin tepesini yumruklayarak yolun karşı tarafına doğru yeniden dalgalandık. Huysuz polis alayının ön sıralarına yaklaştığımızda, onlara doğru adım atıldığında polisin ne kadar devasa göründüğünü ve hemen her davranışı bir tehdit olarak algıladıklarını bir kez daha fark ettim. Göstericilerin itiş kakışı arasında ileriye doğru iteklenerek, erkek meslektaşları arasında iyice cüceleşmiş ufak tefek bir kadın polise çarptım. Gürültücü kalabalıktan hiç ürkmemiş bir halde omzumun üzerinden bakıyordu. İstifini hiç bozmadan sağ incik kemiğimi iki kez tekmeledi.

"Bay Markham, iyi misiniz? Bana yaslanın..."

"CEHENNEME BİR KEDİ DAHA" pankartını taşıyan genç bir kadın beni belimden kavradı. Polis ve göstericilerin arbedesinde ikiye katlanmış bir halde, kâh aksayıp kâh tek ayağımın üzerinde sıçrayarak Hammersmith Caddesi boyunca geri çekilenlere katıldım.

* SSCB Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Ajitasyon ve Propaganda Bölümü'nün kısaltılmış hali; Komünist Partililerin, söylevler verilmesi, broşürler dağıtılması yoluyla sosyalist fikirleri yaymak için kullandıkları yöntem. 'Agit-prop' günümüzde siyasi, ticari ya da başka amaçlarla insanların düşüncelerini etkilemeye çalışan her türlü kitle iletişim aracı için kullanılır oldu. (y.h.n.)

"Çok adiceydi. Tamamen kasıtlı bir davranış. Bay Markham, nefes alabiliyor musunuz?"

Sevimli ve heyecanlı bir kadın olan Angela, Kingston'da yaşayan evli ve iki çocuklu bir bilgisayar programcısıydı. Olympia'ya varışımızdan hemen sonra ekip olmuş, biletlerimizi almış ve dünyanın en şımartılmış ev hayvanları ile beş yüz kadar göstericinin devasa kedi şovunu keşfe koyulmuştuk.

Elini kavradım ve birkaç müstakil evden oluşan bloğun önündeki basamaklara oturdum. Pantolonumun paçasını sıvayarak şimdiden şişmeye başlamış kanlı çürüklere baktım.

"Yine yürüyebileceğim sanırım..." Şimdi etkin bir biçimde trafik görevine dönmüş, beklemekte olan araba dizilerini Kensington ve Hammersmith Broadway yönünde hareket ettiren kadın polisi işaret ettim. "Çok sevimsizdi. Yatakta nasıl olduğunu düşünmek bile istemiyorum."

"Aklına bile getirme." Angela yolun öteki tarafına kısılmış gözler ve bir banliyö sakinin ahlâklı öfkesinin sınırsız kapasitesiyle bakıyordu. İki saat önce sergi alanında dolaşırken lüks içinde yaşayan bu kedilerin rahatına gösterdiği istikrarlı adanmışlık beni etkilemişti. Katılmış olduğum küreselleşme, nükleer güç ve Dünya Bankası karşıtı gösteriler hep sert ama iyi tasarlanmış eylemlerdi. Buna tezat yaratacak biçimde Olympia kedi şovuna karşı yapılan bu eylem gerçeklikten kopukluğuyla Don Kişotvari bir sevimlilik taşıyordu. Kafesler arasında yürürken bunu Angela'ya anlatmaya çalışmıştım.

"Angela, ne kadar da mutlu görünüyorlar" diyerek bu özel hayvanları işaret ettim; İran kedilerini, Hırvat ve Rus kırmalarını, Burma kedilerini... Şampuanlı bakım kürünün ardından kabarmış dik, kısa, renkli ve parlak kürkleriyle tertemiz hasırların üzerinde uyukluyorlardı. "Harika bakılıyorlar. Onları cennetten kurtarmaya çalışıyoruz biz."

Angela duraksamadı. "Nereden biliyorsun?"

"Sadece onları izle." Bir sıra Habeş kedisinin önünde durduk. Kendi lükslerine o kadar gömülmüşlerdi ki çevrelerinde onları hayranlıkla izleyen kalabalığı zar zor fark ediyorlardı. "Tam anlamıyla mutsuz oldukları söylenemez. Yoksa ortalıkta dolaşır, kafesten çıkacak bir yol ararlardı."

"Onlara ilaç verilmiş." Angela kaşlarını çattı, "Bay Markham,

hiçbir canlı kafeste tutulmamalı. Bu bir kedi şovu değil, toplama kampı."

"Yine de muhteşem görünüyorlar."

"Ölsünler diye üretiliyor bu hayvanlar, yaşasınlar diye değil. Birlikte doğdukları diğerleri doğum anında boğuluyor. Bir ırkın ıslahına yönelik art niyetli bir deney bu; Doktor Mengele gibi birinin yapabileceği. Bunu düşünün Bay Markham."

"Düşünüyorum Angela..."

Üst galerideki turumuzu tamamlamıştık. Angela çıkışların, eski asansör ve merdivenlerin, yangın çıkışlarının ve gözlem kameralarının notunu aldı. Zemin katta üretici standlarında kediler için sağlık tonikleri, oyuncaklar, tırmalama aparatları, kozmetikler ve tımar aletleri sergileniyordu. Bir kedinin yaşayabileceği her türlü lüks alabildiğine gözler önündeydi.

Ama son iki aydır gözlemiş olduğum gibi, protesto eylemlerinin en güçlü dayanağı mantık değildi. Laura'nın cenazesinden sonra dergi ve internet sitelerini daha uç noktalardaki protesto gösterilerini, şiddetten zevk alan fanatik grupları tespit etmek için taramaya başlamıştım. Bu fanatik mezheplerden biri, burjuva yaşamın yumuşak ve zayıf dokusunda bir delik açamamış olmanın verdiği öfkeyle Heathrow bombasını patlatmış olabilirdi.

Albay Tulloch ve İçişleri Bakanlığı ile irtibat kurmaya karar verdim; onların da kendilerine göre sorunları vardı ve Heathrow vahşetini, kendi amaçlarına hizmet etmediği sürece arka plana atacaklardı. Henry Kendall polisin araştırmalarında ufak bir aşama kaydettiğinden söz etmişti. 2 Numaralı Terminal'in bagaj salonuna yakın bir tuvaletin havalandırma şaftında bulunan ses kasetli çanta artık önemini yitirmişti. Üçüncü Dünya turizmine yönelik anlaşılmaz tehditlerin esrar ve amfetaminlerle beyni sulanmış, Goa ya da Katmandu'dan dönmüş sırt çantalı bir gezginin bulanık zihninden çıktığı düşünülüyordu.

Adli tıp ekipleri her cam, metal ve plastik parçasını incelemişti. İlginç bir şekilde patlamayı kumanda edebilecek hiçbir özel aygıt tespit edemediler. Bomba bir asit kapsülüyle tetiklenen ve muhtemelen patlamadan en fazla beş dakika önce ayarlanmış olan basit bir sisteme sahipti. Laura'nın ölümünün anlamsızlığı bir yana, çok büyük bir olasılıkla katili de televizyonda izlediğimiz, sağa sola ka-

çışan kalabalığın içinden biriydi.

Aklı başında ya da çılgın, makul ya da saçma protesto eylemleri Londra'da hayatın her alanına dokunuyordu; daha anlamlı bir yaşama duyulan umarsız gereksinimi haykırıyordu devasa eylemler ağı. Hafta sonlarını laboratuvarlara, ticaret bankalarına ve nükleer yakıt depolarına girişi engelleyerek, porsuk yuvalarını korumak için çamurlu patikalar boyunca yürüyerek, tüm göstericilerin lanetlediği düşman olan otomobil motorlarını durdurmak için otobanda yatarak geçirmeye hazır kaygılı bir insan topluluğunun hedefi olmayan hemen hiçbir insani eylem yok gibiydi.

Aşırı olmak bir yana, bu gruplar, Lord Mayor* Geçit Töreni, Ascot Haftası** ve Henley Regetta*** gibi artık ülke geleneğinin bir parçası haline gelmişlerdi adeta. Hayvanlar üzerinde yapılan deneyleri ya da Üçüncü Dünya Ülkeleri'nin borçlarını hedef alan gösterilere katıldığımda doğmakta olan ilkel bir dinin varlığını hissediyordum; ibadet edilecek bir Tanrı arayışına inanış. Cemaatler, vahşi doğadan er ya da geç doğacak, tutku ve saflık yüklü bir rüzgâr estirecek karizmatik bir figürü beklemenin açlığındaydılar.

Sally, benim saha araştırmacımdı; internette kesinleşmemiş protesto gösterilerine ilişkin haberleri önceden tarıyordu ve yalnızca yardımcı olmak konusunda çok istekliydi. Her ikimiz de Laura'nın ölümüyle sarsılmıştık. Sally benim beklediğimden daha fazla sarsılmıştı. Yeniden değneklerini kullanmaya başlamış, evin içinde St. Mary'de onunla ilk flört ettiğim zamanki inadıyla dolaşıyordu. Frida Kahlo ve yazgısal olarak paylaşmış oldukları tramvay kazalarını kafasına takmış olduğu yaralı dönemine dönüyordu. Yalnızca Sally'nin kendini daha iyi hissetmesi için bile Laura'nın ölümünün esrarını çözmek zorundaydım.

Koridorların gerisinden ve protesto gösterilerinde kurulan barikatların ardından, kararlı insan dizilerini, gerçekten rahatsız bir zihnin, şiddet hayallerini gerçekleştirmeye istekli hasta ruhlu bir kimsesizin yüzünü bulmak için tarıyordum. Ama aslında tüm göstericiler iyi huylu orta sınıf üyeleriydi ve öğrenciler, sağlık alanında çalışan profesyoneller, doktorların dul eşleri ve açık üniversitede de-

* Lord Mayor Show: Londra'da her yıl düzenlenen bir festival. (ç.n.)
** Ascot Week: İngiltere'de düzenlenen geleneksel at yarışları. (ç.n.)
*** Henley Regetta: İngiltere'de düzenlenen geleneksel kürek yarışları. (ç.n.)

rece almaya çalışan büyükanneler gibi seviyeli insanlardı. Vicdanlarının rahatsızlığı uzun süredir uykuda olan ilkelerin sorumluluğuyla tetiklenerek onları soğuğa ve yağmurun altına çıkarmıştı.

Karşılaştığım tek ürkütücü insan grubu polisler ve televizyon ekipleriydi. Polis huysuzdu ve tepkileri beklenmedikti; otoritelerine karşı duran her tehdide paranoyakça yanıt veriyordu. Televizyon habercilerinin ise ajan provokatörlerden bir farkı yoktu; daima en barışçı protestoları şiddet eylemlerine dönüştürmeye çalışıyorlardı. En yakın olduğum politik şiddet temsilcisi Kingston'lı ev kadını ve kedisever Angela iken, tarafsızlık sahip olunabilecek en meydan okuyucu tutumdu.

Müstakil evlerin önündeki basamaklarda otururken, Angela ceketinden antiseptik sprey ve sargı bezi çıkardı. Yaralarımı temizledi ve yakıcı buharı berelerin üzerine püskürttü. Tüm bunları yaparken o sırada gösteriyi izlemek üzere durmuş iki bisikletliyi tutuklamakla tehdit eden kadın polisi kederli gözlerle izliyordu.

"Daha iyi hissediyor musun?" Angela dizimi bükülü konuma getirdi. "Yerinde olsam, hemen doktora giderdim."

"İyiyim. Ondan şikâyetçi olmalıyım ama nasıl yaptığını bile görmedim."

"Asla görmezsin öyle şeyleri."

İlkyardım setini işaret ettim. "Bir sorun çıkmasını bekliyor muydun?"

"Elbette. İnsanların güçlü sezgileri vardır."

"Kediler için mi?"

"Onlar siyasi mahkûm. Hayvanlar üzerinde deneyler başlarsa, insanlar üzerinde de yapılır." Şaşırtıcı bir tatlılıkla gülümsedi ve alnıma cesur bir askerin savaş alanındaki kahramanlığını madalyayla ödüllendirircesine bir öpücük kondurdu. El sallayarak yanımdan ayrıldı; kendi kendime bakacaktım.

Angela'nın sıcaklığından etkilenmiş bir halde, protestocuların yeniden toplanmasını, sergi sarayının giriş salonunu ve bilet gişelerini kapatmak üzere ikinci bir girişimde bulunmasını izledim. Pankartlar havaya kaldırılmıştı ve bir kaidenin üzerinde, içinde parmaklıklara kelepçelenmiş bir kedi maketi yer alan bir kafes taşını-

yordu. Kadın polise sarı plastikten bir konfeti ağı çarptı ve üniformasının ceketinden aşağıya süzüldü. Çenesinden yapışkan konfeti parçalarını silerken göstericilerin yanına inen kadın, aslan maskesi içindeki genç bir adamın elinden kutu spreyi aldı.

Hammersmith Caddesi'ndeki trafiği tıkayan sevimsiz bir çatışma başladı. İtiş kakış sırasında yarım düzine kadar orta yaşlı gösterici yolda sıralanmış taksilerin tekerleklerinin ardında oturur halde kalakaldı. Ama ben elleri ceplerinde, yolun öteki yanına geçmekte olan Angela'yı izliyordum. Polisle mücadele eden göstericilerle ilgilenmiyordu; kaldırımdan yanına gelmiş olan, at kuyruklu genç bir adamın koluna girmişti.

Ayağa kalktım ve sergi sarayına doğru ilerledim; yolun ortasında öbekleşmiş şaşkın bakışlı turistlerin ve meraklı izleyicilerin arasından geçtim. Angela ve at kuyruklu eşlikçisi, kolları birbirinin belinde, kendi dünyalarına dalmış âşıklar gibi fuayede ilerliyorlardı.

Bilet gişesinden geçmiş onları izliyordum ki sergi sarayında gürültülü bir fişek patlaması işittim. Etrafımdaki ziyaretçiler, sert hava akımı ve çarpan kapıların yankılanmalarından şaşkın, ürkmüş bir halde birbirlerinin arkasına saklanmaya çalışıyordu. İkinci bir patlama asma kattaki galeride meydana geldi ve antika asansörlerdeki aynalarda yansımalar oldu. Önümdeki yaşlıca bir çift mücevherli pire tasmalarından oluşan bir piramide çarparak, bu gösterişli ama zevksiz yığını yerle bir etti.

Ana kattaki kafesler arasında şiddetli bir çatışma sürüyordu. Angela ve at kuyruklu adam şaşkın bakan üreticilerin arasından kendilerine yol açıyor ve sergi sandıklarının kilitlerini kırıyorlardı. O anda gösteriye sızmış bir grup eylemcinin harekete geçmek için Hammersmith Caddesi'ndeki arbede ile polisin dikkatinin dağılmasını beklediğini anladım.

Öfkeli hayvan sahipleriyle baş edemeyeceğinin bilinciyle topallayarak Angela'nın ardından ilerledim. Bir polis amiri ve iki memur arkamdan yetişerek önüme geçti ve üçüncü patlama ortalığı sepetlerden saçılan kuş tüyleriyle doldururken, başlarını öne eğdiler.

Tüyleri pırıl pırıl taranmış iri bir kedi, bir Maine Coon hızla bize doğru ilerledi; insan bacaklarından oluşan bu ormanda nereye yerleşeceğine karar vermek üzere duraksadı ve sonra polis amirinin bacaklarının arasından ok gibi fırladı. Bu özgürleşmiş yaratığın gö-

rüntüsü izleyiciler arasında bir öfke nöbetine neden oldu. Polislerden biri bana çarpıp iterek Angela'nın peşinden koştu. Angela'nın ortağı elinde göz yaşartıcı gaz spreyini sallayarak bir grup hayvan yetiştiricisini geride tutuyor, bu arada Angela da bir keskiyle kafes kilitlerini kırıyordu.

Polis amiri Angela'nın işbirlikçisini yana itti ve keskiyi Angela'nın elinden alarak, kadını omuzlarından yakaladı, bir çocukmuş gibi havaya kaldırarak yerdeki talaş ve tasma yığınının arasına fırlattı. Bu ufacık ve donakalmış kadını yeniden yakalayarak beton zemine fırlatmaya hazırlanırken koşarak kolunu yakaladım.

Bir dakika bile geçmeden yerde, yüzüm talaş yığınına gömülü, bileklerim arkamdan kelepçeli halde yatıyordum. İki çocuk annesi, kedisever Kingston'lı bir ev kadınını savunduğumu haykırırken öfkeli hayvan üreticilerinden de bir sürü tekme yemiştim.

Hammersmith Caddesi ve Olympia'da ziyaretçilere siren ve hoparlörlerle 'sakin olun' mesajları verilirken, sırtüstü yatacak şekilde döndüm. Protesto sona ermişti ve fişeklerden kalan son dumansız barut buharı da tavan ışıklarının altından sürükleniyordu. Hayvan üreticileri kafesleri düzeltmiş ve huzursuz hayvanları yatıştırmışlardı, bir satıcı kadın pire tasmalarından yapılmış piramidi düzeltiyordu. Angela ve at kuyruklu adam sıvışmışlardı ama polis birkaç kelepçeli göstericiden oluşan topluluğu çıkışa doğru sürüklüyordu.

İki polis beni ayağa kaldırdı. Daha genç olan siyahi polis, kedilerden oluşan bu devasa sergi ve onlara yönelik arsız ilgi karşısında şaşkındı. Ceketime bulaşmış samanları silkeledi. Berelenmiş kaburgalarımın arasından nefes alabilmem için bekledi.

"Kedilerle bir sorunun mu var?" diye sordu.

"Yalnızca kafeslerle."

"Çok kötü. Sende birine gireceksin çünkü."

Tepemdeki ışıklara bakarak derin derin nefes aldım. Dumansız barutun keskin kokusuna ikinci bir kokunun daha eklendiğinin farkına varmıştım. Fişekler patlarken, korku dolu bin kadar hayvan da kollektif bir halde paniğe kapılmış ve sergi salonunu kedi çişinin ağır kokusu doldurmuştu.

VI
Kurtuluş

Suçluluğun ve yıkanmamış olanın hiç de canlandırıcı olmayan kokusu Hammersmith Grove'daki mahkeme salonunu sarmıştı. Halka ayrılmış arka sıraların birinde bekliyor, Kraliyet Tenis Kulübü dışındaki yoldan geçenleri taciz etmekle suçlanan üç çocuk annesi kadının hakkında verilen kararı işitmeye çalışıyordum. Kırklı yaşlarının başında, depresif bir kadındı, cahildi ve tedavi gereksinimi içindeydi ümitsizce. Mırıltılı ifadesi avukat, sanık, polis memuru, mübaşir ve tanıkların mahkeme koridorları boyunca süregiden sonsuz hareketleri içinde boğuluyordu; doğrudan Lewis Carroll'un sayfalarından fırlamış bir kasta aittiler sanki. Dağıtılan şey adalet değil, kaçınılmaz olana verilen yorgun tavizler serisiydi; tarumar olmuş bir hakemin kaotik bir futbol maçı sırasındaki seslenişleri gibi.

Yüz sterlin para cezasına çarptırılmıştım ve uslu durmam gerekiyordu. Avukatım benim Olympia'yı gezen masum bir ziyaretçi olduğumu ve bir kadın göstericiyi nedensiz polis şiddetine karşı savunduğumu iddia etmiş ama hâkim bu açıklamayı yok saymıştı. Mahkemeye çıkarılan herkesin (adi hırsız, sarhoş sürücü, hayvan hakları göstericileri) suçu sabitti. Yalnızca tövbe edip pişmanlık göstermenin bir anlamı olabilirdi. Avukatım benim profesyonel kariyerimden, sabıka kaydım olmamasından ve toplumdaki iyi konumumdan söz edip durdu. Ama daha önce hiç görmediğim bir polis amiri çok sayıda gözlem filminde görünmüş olduğuma ve şiddet içeren sokak gösterilerine katıldığıma tanıklık etti.

Hâkimler asık suratlarıyla bana bakıyorlardı; kamu düzenine karşı durduğumu, kısa ve keskin bir şokun en âlâsını hak ettiğimi düşünüyor gibiydiler. Hüküm verilmeden önce ilk eşimin katillerini aradığımı dile getirdiğimde, mahkeme başkanı gözlerini kapadı.

"Bir kedi şovunda mı?"

Sonra avukatım beni Londra'nın merkezine kadar bırakmayı teklif etti; ama onu rahatlatarak teklifini geri çevirdim. Dinlenmeye ihtiyacım vardı; mahkeme salonu denilen akıl hastanesine bile razıydım. Üç gün önce kediseverlerin göğsüme ve cinsel organlarıma savurduğu tekmeler ve polis aracındaki kaba muamele nedeniyle kollarım ve kaburgalarım çürük içinde kalmış, testislerim gördüğünde Sally'yi dehşete düşürecek kadar şişmişti. Sanık bölümünde durmak fazlasıyla utanç vericiydi ama gerçek anlamda utanç hissetmeyecek denli yorgundum. Adler'de tedavi edilen çoğu hasta kaynağı olmayan, derin bir suçluluk duygusu içindedir, ama hâkimler tarafından yargılanan insanlarda en ufak bir pişmanlık belirtisi görülmüyordu. Adalet hiçbir şey başaramıyordu, polisin vaktini çalıyor ve kendi kendini küçültüyordu.

Mahkemede bir sonraki davanın jüri önüne çıkarılacağı duyurulurken, ahşap bir mahkeme sırasında oturuyordum. Özel dikilmiş etek ceketinin içinde bir kadın sıranın önünde, elinde bir deste kâğıtla teatral bir devinimle gidip geliyordu. Arkasında, sanık yeri olarak kullanılan kürsüde siyah perçemli ve savaşçı yüz ifadesiyle Çinli bir genç kadın ve boynunda yakalığı, üzerinde motosiklet ceketiyle rahatsız görünen, tıraşsız yanakları üzerinden yere bakan huzursuz bir din adamı duruyordu. Shepherd's Bush Mağazası'nda

huzuru bozmak ve yaklaşık yirmi yedi sterlinlik zarar vermek suçundan birlikte yargılanıyorlardı.

Geldiğimde bu grubu mahkemenin merdivenlerinde görmüş ve iyi giyimli kadının avukatları olduğunu düşünmüştüm. Hâkimlerin önünde aşağı yukarı yürüyor, arada bu üç değerli şahsiyetin kendisine yetişmelerine izin vermek üzere duraksıyordu. Yüksek topuklarının üzerinde salınır, kül rengi saçları omuzlarının üzerinde dalgalanırken bir yandan da dikkatli mahkemeye kalçalarını sergiliyordu; gözlüklerini burnunun ucuna indirecek denli güzel göründüğünün farkındaydı.

Sahneye bu kadar hâkim olmasından etkilenmiş bir halde, bu kadının beni temsil etmiş olmasını ne kadar isteyeceğimi düşünüyordum. İzleyici bölümünde oturanların şimdiden alaycı nüktelerine gülmeye başlamış olmalarına, yetenekli bir oyuncunun alkışlar karşısında vereceği tepkiyi veriyordu. Mahkeme başkanı jüri önünde yargılanma ricasını geri çevirince elindeki kâğıtları bir kenara fırlattı ve neredeyse tehdit eder bir tavırla hâkim kürsüsüne doğru ilerledi. Bir polis önüne geçti ve kadını yeniden sanık bölümüne götürdü; kadın arada Çinli kızın ve gözlerini yere dikmiş din adamının yanında meydan okurcasına durdu.

Demek ki bu ateşli avukat, dava vekili değil, sanıklardan biriydi. Meydan okurcasına hâkimlere bakarken zamanının dolduğunun farkındaydı. Huysuz bir tavırla, oyuncağından ayrılmak zorunda kalan bir çocuk gibi, gözlüğünü çıkardı. O ve sanık arkadaşlarının kutsal bir grubun üyesi olduklarını düşünüyordum; bir mağazanın kocaman salonunda, taş devrine ait bir gündönümü ayini düzenlemeye çalışan tuhaf ve kült bir New Age topluluğu olsa gerektiler.

Mahkeme salonundan çıktım, dinginliğe, Sally'ye ve enstitüdeki işime dönmeye can atıyordum. Beni daha fazla utandırmamak için Sally duruşmaya katılmamaya karar vermişti. Laura'nın katillerinin araştırılması başka bir yönde ilerlemeliydi; polise ya da antiterör birimlerine bırakılmalıydı.

Lobide akraba ve tanıklardan oluşan kalabalığın içinden sıyrılmaya çalışıyordum; gömleğimden yükselen, suç ve ter karışımı nahoş kokunun farkındaydım. Önümde, uygunsuz biçimde kaldırımda ilerlemek suçundan yargılanan semt sakini bir işadamı olan patronu aleyhine tanıklık etmiş üniformalı bir şoför yürüyordu. Adam

birdenbire geri dönünce bana çarptı, dirseği göğsüme geldi, kollarımdan yakalayıp sarsarak, özür diledi ve kalabalığın içine karıştı.

Göğüs kemiğime, sanki yaralı kaburgaların havaya saçılmışçasına bir sancı saplandı. Zorlukla nefes alabiliyordum. Hammersmith Grove'a, gün ışığına çıktım ve geçen bir taksiyi durdurmaya çalıştım ama kolunu kaldırma çabası da beni perişan etti. Korkuluğun üzerindeki aslan heykeline yaslandım ama görevli polis memuru sanki sendeleyen bir ayyaşmışım gibi, bana eliyle adliye sarayı merdivenlerinden uzaklaşmamı işaret etti.

Sandviç büfelerine akın eden ofis personelinin doldurduğu öğle arası kalabalığının içine girdim. Sokağın havası bütünüyle tükenmiş gibiydi. Bayılmak üzereydim ve ümitsizce, eğer kaldırıma uzanırsam birilerinin ölmekte olduğumu düşünerek ambülans çağıracağına inanmak istiyordum.

Ellerim dizlerime dayalı, iki büklüm bir halde, park etmiş bir arabaya yaslandım ve ciğerlerime azıcık hava çekmeyi başardım. Sonra bir kadının eli beni belimden kavradı. Kadının basenlerine dayandığımda, parfüm ve yünlü kumaş karışımını ve buna eklenmiş, tiksinmeyle ortaya çıkan ter kokusunu hissettim; bu başdöndürücü havanın etkisiyle başımı kaldırıp kadına baktım.

"Bay Markham? Sanırım yardım almanız gerek. Alkollü müsünüz?"

"Henüz değil. Nefes alamıyorum."

Hâkimlere söylev çekmiş kadının güçlü yüzüne baktım. Beni içten bir kaygı ve aynı zamanda bir tür ölçülülükle izliyordu, bir eli çantasının içindeki cep telefonundaydı; sanki kutsal hücresine götürebileceği potansiyel bir acemiydim.

"Ayakta durmaya çalışın" dedi beni bir arabaya yaslayarak ve bizi izleyen polise sevimli bir biçimde elini salladı. "Buralarda bir yerde park etmiştim. Hâlâ çalınmadıysa tabii. Polis merkezleri kendi suç dalgalarını yaratır. Korkunç görünüyorsunuz. Ne oldu size?"

"Çürük bir kaburga" diye açıkladım. "Biri beni tekmeledi."

"Olympia'da mı? Eminim polis çizmesidir."

"Kediseverler. Şiddete oldukça meyilliler."

"Gerçekten mi? Zavallılara ne yaptınız?" Beni neredeyse taşıyarak, park etmiş araba sıralarını araştırdı. "Haydi, sizi güvenli bir yere götürelim. Size bakabilecek bir doktor biliyorum. İnanın, şiddeti huzur dolu bir gösteriden daha fazla kamçılayan bir şey yoktur."

VII
Dışarıdaki tuhaf adam

Güçlü eller beni arabadan dışarı çekiştirdi ve protesto pankartlarıyla bezeli körfeze bakan vitrinin yanında ön kapıdan inmemi sağladı. Yardımıma gelmiş olan Kay Churchill omzunu dayadı ve sanki bir polis operasyonunun öncüsüymüş gibi kapıyı zorladı. Chelsea'de içinde kimsenin yaşamadığı bir eve zorla giriyormuşuz hissi uyandı içimde, ama o kendinden çok emin bir şekilde salona girdi ve arabasının anahtarlarını askıya fırlattı. Havayı kokladı; kendi bedeninin kokusundan hoşlanıp hoşlanmadığından emin olmadığı apaçıktı ve başıyla onu izlememi işaret etti.

Salonda çerçevelenmiş film afişleri asılıydı; bir Kurosawa epiğinin çatık kaşlı Samuray'ı, Potemkin Zırhlısı'ndan bağıran bir kadın. Kay deri bir koltuktan bir tomar senaryo metni toplayarak, ben

yeniden nefes almaya başlayana dek yüzünde yüreklendirici bir gülümsemeyle, yastıklara rahat rahat dayanmamı sağladı. Beni yastıklarla rahatlattı. Polis tarafından tartaklanmış protestocu bir kardeşe iyi bakma şevkiyle, senaryoların arasında ufak bir şişe viski buldu ve çalışma masasının çekmecesinden bir bardak çıkardı. Baş döndürücü kokuyu içime çekerken, onaylayan bir bakışla başını salladı.

"Zavallı adam... Buna ihtiyacınız vardı. O alçak adamlar gerçekten hırpalamış sizi."

"Çok naziksiniz..." Nefes almamaya çalışarak, arkama yaslandım. "Karımı ararsanız gelip beni alacaktır."

"Önce buraya doktor çağıralım. Karınızın sizi şimdi görmesinin iyi bir fikir olduğundan emin değilim." Öne doğru eğildi. "Bay Markham? Hâlâ kendinizde misiniz?"

"Evet. Adımı nereden biliyorsunuz?"

"Kâtibin size seslenişini işittim." Kanepenin koluna oturdu; dar eteği baseninin hatlarını sergiliyordu. Kendini çok iyi kontrol eden ve dikkat odağı olmaya alışık birine göre cömert ve sevimliydi. Tüm arkadaş canlısı tutumuna karşın, sanki onu ikna etmeyi başaramamışım gibi beni merakla izliyordu. Mahkemeden buraya kadarki yolculuğumuz sırasında bir eli Polo'sunun direksiyonunu, diğeri de ön koltukların arasında uzanarak omzumu tutuyor, hâlâ hayatta olup olmadığımı kontrol ediyordu. Kendini tanıştırdıktan sonra, dikiz aynasından yakın takibe almıştı beni.

"Kâtip?" Sert viskiden bir yudum aldım. "Mahkeme tımarhaneden farksızdı. Orada her ne karıştırıyorlarsa, adı adalet değil."

"Çok da fena geçmedi mahkemeniz. Suç kategorisinde hasar vermek, patlayıcı yapmak, polise saldırmak? İlk sabıka kaydı için bile yumuşak bir ceza."

"Bunu açıklayamam. Bana inanın güvenlik güçleri adına çalışmıyorum."

"Öyle olduğunu sanmıyorum." Başını sallayarak kuşkularını benimle paylaştı. "Gene de, çok da dikkatli olamıyoruz. Eski demokrasimizin her yerde gözü kulağı var; çaydanlıklarda kameralar, çiçekli örtülerin altında mikrofonlar. Her tuvalete girdiğinde, askeri istihbarattan bir güvenlik görevlisi erkekliğinize ilişkin notlar alabiliyor. Hepimiz yapıyoruz bunu. Üzerinizdeki bu eski kılık kı-

yafet? Gizlenmek için giydikleriniz mi bunlar?"

"Bir anlamda." Parlak ringa balığı renkli takımımın ceket yakalarını düzeltmeye çalıştım. "Bahçıvanımızdan aldım. Çok... şey gibi görünmek..."

"Orta sınıf gibi görünmek istemediniz."

"Bunu bizlerin daha iyi bilmesi gerekir. Her neyse şu sıralar son derece demode konumdayız. İnsanlar iyi bir derse ihtiyacımız olduğunu düşünüyor."

"Evet var." Sanki bir hava değişikliği bildirir gibi, sıradan şeylerden söz edercesine konuşmuştu. "Avukatınız sizi sattı, Unilever ve BP'nin danışman psikoloğu sayın Bay Markham. Şimdi polisle çatışıyor ve dünyayı değiştirmeye çalışıyorsunuz. İçeri atılmadığınız için şanslısınız..."

"Peki ya siz? Çinli kız ve din adamı?"

"Bir Bartok operasına benziyor." Cep telefonunu arandı. "Doktor arkadaşımı yeniden arayayım. Şu an tiyatroda olmalı."

"Ne işi var orada?"

"Hastaları tarafından yazılmış bir oyunu sahneliyor. *Kraliçe Diana*."

"Kulağa oldukça dokunaklı geliyor."

"Maalesef hayır. Down sendromlu çocuklar. Sempatik ama çok can sıkıcı. Harold Pinter'ın yeniden kaleme aldığı bir *Pamuk Prenses*."

"İlginç... Anlamlı olabilir." Ayağa kalkmaya çalıştım. "Yolda doktorumu göreceğim."

"Hayır." Elini kesin bir tavırla alnıma koydu. "Karınız bir taksinin arka koltuğunda ölmenizi istemez. Ayrıca, bir sonraki projemizde bize yardımcı olmanızı istiyorum..."

Havalı yüksek topuklarının üzerinde uzaklaşmasını izledim. Beni evine samimi bir endişeyle getirmişti, ama şimdiden bir tutsağa dönüştüğümün farkındaydım. Koltuğa gömüldüm; dağınık bir çekiciliğe sahip bu evde görebileceklerimi taramaya koyuldu gözlerim; St. John's Wood'daki, zengin bir adamın son derece zevkli kızı tarafından döşenmiş olan evimizdeki düzenli yerleşimden çok farklıydı bulunduğum yer. Marihuana, sarmısak ve abartılı parfüm kokularından hoşlanmıştım. Şöminenin üzerine iğnelenmiş olan çocuk çizimlerinde ateşe fırlatılan kadehlerden bulaşan kırmızı şa-

rap lekeleri vardı. Ama Kay Churchill'in yalnız yaşadığı kesindi. Çay sehpası ve çalışma masası toz içindeydi; kendi anıları ve pişmanlıklarıyla, bu dünyaya koşut bir başka dünyanın, ruhun dışına çıkmış bir tür dışsal varoluşun göstergesi olan bir bulut kümesi gibiydi.

Pencerenin önünden bir okul otobüsü geçti. Ayrıcalıkları olan özel bir ilkokulun üniformasını giymişti otobüsü dolduran küçük kızlar; fötr şapka ve mor ceketliydi her biri. Bu özel ilkokula ödenen ücretlerle tüm East End'e eğitim verilebilirdi. Chelsea Marina'da bir yerlerdeydim; King's Caddesi'nin güneyinde iyi halli bir evde ve bana göre bir başka tür karanlığın kalbindeydim.

Eski bir gazhane alanında kurulmuş olan Chelsea Marina, özel eğitim, yemekli parti kültürü gibi ilkel totemlerini ve simsarlar, mali danışmanlar, endüstriyel imalatçılar, gazete köşe yazarları ve reklamcıların lümpen entelektüelleri gibi "daha alçak" düzene karşı asla kabullenmedikleri nefreti korumaya istekli ücretli profesyoneller için tasarlanmış bir yerdi. Yönetim komitesi aksini iddia etse de pek çoğu Chelsea Marina'yı çok mütevazı ve kendi geniş zevklerine göre çok gelişmiş buluyordu.

Kay telefonla konuşarak koridoru arşınlarken ben onun bu orta sınıf terbiyeye nasıl da uyum sağladığını düşünüyordum. Şanssız bir hastane resepsiyonisti gibi, bir balıkçı kadınınki gibi tizleştirip yükselttiği sesiyle göğsümdeki berelenmeler ve muhtemel beyin hasarından söz ediyordu. Bütün bunların arasında portmantonun aynasında beğeniyle kendini izliyordu. Bir bardağa viski koyarken dipten kemirilmiş tırnaklarını ve burnunun güçlü yapısını fark ettim.

"Doktor Gould yolda" diyerek koltuğumun koluna oturdu; ve bedenini benimkine yaklaştırarak gözlerimi kontrol etti. "Aslında sen daha iyi görünüyorsun."

"Güzel. O mahkemeden uzaklaşmak iyi gelmiştir." Körfeze bakan pencerenin ötesindeki sessiz sokağı işaret ettim. "Demek burası Chelsea Marina ha? Daha çok..."

"Fulham'a benziyor, değil mi? Burası Fulham. 'Chelsea Marina' emlakçıların işine gelen bir tanımlama. Dışından tırnağından artıran orta düzey müdürlerin ve memurların bütçelerine uygun bir yaşam yeri."

"Peki ya liman?"

"Koca bir hela; aynen de öyle kokuyor." Sanki o sevimsiz koku burnuna gelmişçesine yüzünü buruşturdu. "Tüm bu alan büyük sorumlulukları olan orta sınıf için tasarlanmıştı, ama oldukça pahallı bir teneke mahallesine dönüşüyor. Burada prim, hisse payı ya da şirket kredi kartları falan yok. Çoğumuz son derece gerginiz. Bu nedenle uyandık ve bu konuda bir şeyler yapıyoruz. Sokaklarda gösteriler düzenliyoruz."

"Sorun da şu; sokaklar en yakındaki polise ve mahkemeye götürüyor adamı."

"Bununla baş edebiliriz. Polisin nötr olduğunu anımsayın; onlar herkesten nefret eder. Kurallara uymanın iyi vatandaş olmakla bir alakası yok. Bunun tek anlamı polisin huzurunu kaçırmamak."

"Sıkı bir tavsiye." Kendimi derin derin nefes alır ve ciğerlerimdeki havayı boşaltarak rahatlamaya çalışırken buldum. "Kuralları öğrenirsen, her şeyle başa çıkarsın."

"Bu orta sınıf için her zaman şok edici olmuştur." Parmağıyla sehpanın üzerindeki tozu sıyırdı, petrol tabakası üzerinde gelişen yeni bir oluşum karşısında şaşırmış bir bakteriyolog gibiydi. "Olympia'da neler oldu?"

"Hiçbir şey..." Kay'in beni dinlemek üzere hazır bir halde kanepeye yerleşmesini bekledim ve bu kararlı, çekici kadının yalnız olduğunu fark ettim. Heathrow bombacısının peşinde olduğumu anlatmak istiyordum, ama Kay biraz fazla dikkatliydi. Hâkimlere anlattıklarımı işitmişti ve muhtemelen protesto gösterilerine daha ciddi bir düzeyde katıldığımı düşünüyordu. Kendimi savunmaya çekerek ekledim: "Kedi şovu, her ne kadar kulağa basit gibi gelse de manşetlere taşınıyor. Beklenmedik bir şey ve insanları düşündürüyor."

"Odaklanılıyor." Başını şiddetle salladı. "Onların huzurunu kaçırmamız lazım. Samimi olmak yetmez; zırlayan yaşlı bir kadın ya da sevimli, yaşlı bir budala olduğunu düşünürler. Burnunu sokman lazım. Ben denedim ve Tanrım... bedelini de ödedim."

Elimdeki kadehle duvarlardaki afişleri işaret ederek, "Film eleştirmeni misiniz?" diye sordum.

"South Bank Üniversitesi'nde sinema dersleri veriyorum ya da veriyordum."

"Kurosowa, Klimov, Bresson?.."

"Son dönemde, evet. Sonra eğlence başladı."

"Bu yeterli." Ayrılma zamanı gelmişti ama koltuktan kalkmakta zorlanıyordum. Hareketsiz oturduğum sürece viski ağrımı mühürlemiş gibiydi. Çalışma masasının arkasındaki raflara tıkılmış yüzlerce video filmin etiketlerini taradım. "Hiç Amerikan filmi yok mu?"

"Çizgi romandan hoşlanmam."

"Peki *film noir*?"*"

"Siyah çok duygusal bir renktir. Her tür saçmalığı onun ardında gizleyebilirsin. Hollywood filmleri eğlencelidir. Amerika Hollywood'u yarattı ki insanlar hiç büyümek istemesin. Bizim global sorunlara ilişkin kaygılarımız, depresyonumuz, orta yaş pişmanlıklarımız var. Onların ise Hollywood'u."

"Onların keyfi yerinde." Sehpadaki dosyaları işaret ettim. "Teslim edilen senaryolar mı?"

"Öğrencilerimden. Gerçekliğe doğru bir günlük bir seyahate ihtiyaçları olduğunu düşündüm. Fazlasıyla jargon kalabalığına gömülmüşler; 'voyörizm ve erkek bakışı', 'kastrasyon endişeleri' Marksist teori söylemleri kendi kuyruğunu yiyor."

"Ama siz bunu tedavi ettiniz, öyle mi?"

"Onlara kameralarını yatak odalarına alıp porno film yapmalarını söyledim. Boş zamanlarında yaptıkları düzüşmek; o halde neden buna kameranın objektifinden bakmasınlar? Seksle ilgili fazla bir şey öğrenemezler ama bir filmle ilgili çok şey öğrenirler."

"Ve bu konuda anlaştınız mı?"

"Bayıldılar, ama dekan pek memnun olmadı. Benimle nasıl uğraşacaklarına karar verene dek uzaklaştırıldım."

"Oldukça büyük bir meydan okuma."

"Ben de öyle düşündüm. Neyse, böyle sürünüp dururken devrim yapmaya karar verdim."

"Devrim?" Etkilenmiş gibi görünmeye çalıştım. Yıpranmış halıya bakarken izleyicisinden koparılmış bir oyuncu gibi sinirli ve kızgın görünüyordu. Geldiğinde, devrim, en azından iyi bir senaryo ve bazı değerli şeyler getirecekti.

---

* Film noir: Kötümser sinema. (y.h.n.)

"Bu sabahki gösteriniz muhteşemdi" dedim. "Aslında sizinkileri suçlu bulmalarına hayret ettim. Kutsal bir görev üstlenmiş birine ceza vermek..."

"Stephen Dexter mı? Chelsea Marina sakini bir rahip. Bu nedenle kutsanmış kategorisine girdiğinden emin değilim."

"*Çobanın Sazlığı* gösterisi dini bir gösteri miydi?"

"Stephen için değil. Zavallı çocuk, Tanrısından kuşku duymak zorunda kalan rahiplerden o da. Yine de bu durum ortalıkta, özellikle bir gösteri sırasında, onu faydalı kılıyor."

"Yirmi yedi sterlinlik zarar? Ne yaptınız? Çöp tenekesi mi devirdiniz?"

"Bazı posterleri yırttık." Samimi bir tiksinmeyle titredi. "Yozlaşmış şeyler."

"Kutsal olmayan şeyler mi yani?"

"Bir anlamda. Fazlasıyla yoldan çıkarıcı."

"Alışveriş merkezinde mi? Ne peki? Deney yapmak üzere hayvanların kesilip biçildiği bir okuma odası mı?"

"Bir seyahat acentesi." Yüzüme bakmak üzere, çenesi hafif kalkmış şekilde bana döndü. "Gördüğün gibi, tüm bu seyahat kavramına karşıyız biz."

"Neden?"

"Turizm büyük bir uyuşturucu. Devasa bir güven numarası ve insanlara yaşamlarında ilginç bir şey olduğu gibi tehlikeli fikirler veriyor. Tersine dönmüş bir iskemle kapmaca oyunu gibi. Müziğin her duyuluşunda insanlar sandalyelerinden kalkarak, dünyanın etrafında dans etmeye başlıyor ve yeni sandalyeler ekleniyor döngüye, daha fazla liman ve Marriott otelleri, böylece herkes kazandığını düşünüyor."

"Ama bu da bir tür üçkâğıt öyle mi?"

"Kesinlikle. Günümüzün turistleri hiçbir yere gitmiyor." Sözü dinleyicisi tarafından asla kesilmemiş bir anlatıcının özgüveniyle, bu dağınık salonda kendine özgü tutkulu tavırlarıyla ileri atılmış bir halde konuşuyordu. "Varoluş biçimlerindeki her yükseliş aynı havaalanlarına ve tatil köylerine, aynı hindistancevizi ve ananaslı içki saçmalıklarına taşıyor insanları. Turistler esmer tenlerine ve parlayan dişlerine bakarak gülümsüyor ve mutlu olduklarını sanıyor. Ama yanık tenleri onların aslında kim olduklarını gizliyor; kafala-

rı Amerikan çöplüğüyle dolu ücretli köleler. Seyahat XX. yüzyılın bize bıraktığı son fantezi; bir yerlere gitmenin kendinizi yeniden yapılandırmanızı sağlayacağına dair bir yanılsama."

"Peki böyle bir şey olamaz mı?"

"Gidecek hiçbir yer yok. Gezegen dolu. Pekâlâ evde de oturabilir ve çikolatalı şekerleme yiyebilirsiniz."

"Üçüncü Dünya Ülkeleri bundan bir şeyler kazanmıyor mu?.."

"Üçüncü Dünya Ülkeleri mi?" Sesi alaycı bir çınlamayla yükseldi. "Çimento karıştırıp pisti düzenleyen hamallar ordusu. Aralarından birkaç seçilmiş olanı da kokteyl karıştırıp turist düzer."

"Zor iş ama geçinmelerini sağlıyor."

"Onlar gerçek kurbanlar. Tanrım, bu ülkedeki her seyahat acentesini bombalamak istiyorum."

Kaburgalarımı tuttum; artık King's Caddesi'ne kadar yürüyüp yürüyemeyeceğimi düşünmüyordum. Kay Churchill iyi prova edilmiş bir söyleve dalmıştı, takıntılı öğretisinin ufalanmış tanelerini bir bir döküyordu. Henry Kendall'ın söylediğine göre Heathrow'da bulunan kasette de benzer bir tirat vardı. Laura'yı kırılmış camlar içinde gösteren amatör video çekimini anımsadım ve Kay'in gerçek dinleyicisine seslenişini dinledim; yorulan hâkimler sonunda onu akıl hastanesinde bir hücreye tıkacaklardı. Bu çekici ama dengesiz kadının bir bombayı kuracak denli otokontrolü olduğuna inanmak zordu. Ama bagaj salonu saldırısının dallanıp budaklanan öyküsünü işitmiş ve Heathrow trajedisini kendi ateşli dünya görüşüne yedirmiş olabilir miydi?

"David?" Yanı başıma oturdu, elini anaç bir tavırla alnıma koydu. "Sohbetimiz hoşuma gitti. Olayları aynı şekilde gördüğümüze eminim. Daha pek çok yeni destekçiye ihtiyacımız var, özellikle Adler'den birilerine... Kendini daha iyi hissettiğinde bu konuda konuşalım. Daha ciddi bir aşamaya geçiyoruz."

"Şiddet bana göre değil Kay."

"Lütfen... Ben şiddet istemiyorum." Dudaklarından yumuşacık bir koku üzerime dökülüyordu. "Henüz değil. Ama o gün insanların düşündüğünden daha erken gelebilir."

Onun yorgun ama kararlı yüzüne, düzensiz dişlerine ve duru gözlerine baktım. Yıllardır kendini gerçek dünyadan koparmış halde yaşadığını ve zihninin kendi kurduğu oyun alanında bir hayalet

tren gibi işlediğini düşünüyordum.

"Heathrow'da bir bombalama oldu" diye anımsattım. "İki ay önce... İnsanlar öldürüldü."

"Korkunçtu." Duygularımı paylaştığını gösteren bir ifadeyle ellerimi sıktı. "Ama anlamsızdı da. Sorumlusu şiddet taraftarları olmalı. Şiddet çok özel bir anahtardır. Herkes şiddeti hayal eder ve eğer çok sayıda insan aynı düşü görüyorsa, korkunç bir şey yolda demektir..."

Bir motosikletin geniz temizlemeyi andıran hırıltısı yol boyunca yankılanarak pencerelerde uğuldadı. Gazı keserek durmak için yapılan mecburi manevranın ardından kaldırıma bir Harley Davidson yaklaştı ve Kay'in Polo'sunun yanına park etti. Tam bir motosikletçi donanımına bürünmüş olan sürücü, motoru durdurarak yükselen son egzoz dumanını da içine çekmek üzere arkasına yaslandı. Arkasına ufak tefek bir Çinli kadın oturmuştu, yüzünü motorcu kaskının altına saklamıştı. Her ikisini de sabah hâkimin önünde görmüştüm, ama şu an daha az ağırbaşlı görünüyorlardı gözüme. Yolların kara astronotları gibi birlikte oturmuş, inmek için hiç de acele etmiyorlardı. Motosikletlilere ait olmayan bir dünyaya yeniden girmek üzere hazırlanır gibiydiler. Kay pencereden onlara el salladı ama ikisi de bunun farkına varmış gibi görünmüyordu; sürücü kıyafetlerini bir arada tutan klips ve düğmeleri açmakla fazlasıyla meşguldüler.

"Eve gitmem gerek." Kendimi zorlayarak ayağa kalkmayı başardım; alkolün verdiği ağırlık etkisiyle dik durmayı başarmıştım. "Bölge papazı? Bu sabah Hammersmith Grove'daydı. Benim doktora ihtiyacım var, son duamı yapmaya değil."

"Stephen'ın son dua yaptıracağını sanmam. Kendisi de yere çakılmış durumda."

"Çakılmış mı? Pilot mu yoksa?"

"Eskiden öyleydi. Ama benim demek istediğim bu değildi. Filipinler'de, her yerde Tanrının adının geçtiği bir adada uçuyordu. Sonra yanlış adaya inmek zorunda kaldı."

"Artık uçamıyor mu?"

"Ruhsal olarak. Senin gibi, hiçbir konuda emin olamıyor."

"Peki ya Çinli kız?"

"Joan Chang. O da onun dümencisi; onu dünyanın karanlık ormanlarının içinden geçiriyor."

Taş patikada yankılanan ağır botların sesini dinledim. Kafam gittikçe ayılıyordu, viskinin anestezik etkisi hızla azalmıştı. Göğsümün içinde bir yerde uyuyan Rottweiler* uyanmış, dünyayı izliyordu.

"David, dinlenmeye çalış. Doktor geliyor..."

Kay yüzüme en nazik haliyle gülümseyerek ellerimi tuttu ve beni kanepeye yönlendirdi. Salon kapısının arkasındaki *Üçüncü Adam* afişi, Alida Valli'nin, savaş sonrası Avrupası'nın tüm melankolisini yansıtan bu gizem dolu Avrupalı güzelin resmini sergiliyordu. Ama afiş bana bir başka Carol Reed filmini anımsattı, sığınmak istediği yabancıların ihanetine uğrayan ve kullanılan yaralı bir savaşçının öyküsü.

Kay kapıya giderken ben de kendimi toparlamaya çalışıyordum; yıllar önce Laura ile Ulusal Sinema Salonu'nda izlediğim melodramlara boğulmuş bir halde, bu mütevazı evde esir kaldığımın farkındaydım. Koridorda deri ceketlerin fermuarlarının, yapıştırmalı bantlarının açıldığını, polisin elinin ağırlığından, adı söylenmeyen bir doktordan ve açık seçik bir şekilde Heathrow'dan konuşulduğunu işitebiliyordum. Göğüs kafesimdeki Rottweiler'ı yatıştırmaya çalışırken yeniden zil çaldı ve tozlu halının üzerine, dizlerimin üstüne çöktüm.

* Rottweiler: Bekçilik, koruyuculuk, avcılık hatta taşıyıcılık yapabilen güçlü, güvenilir, savaşçı yapıda bir köpek cinsi. (y.h.n.)

VIII
Uyurgezerler

Etrafımda kadınlar yumuşak tavırlarla hareket ediyor, ayakkabılarımı çıkarıyor ve kemerimi gevşetiyorlardı. Çinli kız kanepeye eğilerek gömleğimin düğmelerini açtı. Belli belirsiz ama pahalı bir koku yüzdü aramızda; sıradışı bir diş macununun kokusu, uzun mesafeli Cathay Pacific uçuşlarının birinci sınıf tuvaletlerini, samur kürklerle dolu bir düşü ve Hong Kong Havaalanı salonlarını anımsatan bir koku.

Sonra daha sert bir koku karıştı, parlatıcı yağın kaba petrol kokusu. Motorcu din adamı Stephen Dexter başımı kaldırarak, Kay'in uzattığı çizgili bir yastığa yerleştirdi. Koca başparmakları alnıma dokundu; bir rahibin insan ruhunu ışığa çağırması gibi.

Odada bir başkası daha vardı, siyah takım elbiseli, daha önce

yüzünü hiç görmemiş olduğum bir adam. Bu adamın, Kay'in Richard Gould olarak andığı kişi olduğunu düşündüm. Arkama oturarak stetoskopla ciğerlerimi dinledi. Bana iğne yaparken, Filipinli bir şifa dağıtıcı gibi kaçamak hareket eden kansız ellerini ve kemirilmiş tırnaklarını fark ettim.

Ağrı kesicinin etki göstermeye başlamasını bekleyerek elini omzuma koyduğunda bana kâbus gibi yapışan etsiz bir bedenin varlığını hissettim; otuzlu yaşlarında bir doktorun, öğle uykusundan uyandırılmış yorgun bir adamın kurumuş fiziğini. Takımının kollarından motor yağı ya da Cathay Pacific diş macunundan daha az hoşa gidebilecek bir koku yükseliyordu; Down sendromlu çocukların yıkanmamış bedenlerine dair bir işaret.

Ben uykuya dalmak üzereyken onun da benimle işi bitti ve mutfağa geçti. O konuşuyorken ötekiler saygıyla dinliyordu, ama konuşulanlar arasından yalnızca soyadımı yakalayabildim. Buzdolabı kapısı kapandı ve koridor boyunca evin önündeki basamaklara doğru yürüyen ayak sesleri işittim. Mutfaktaki masanın etrafında sandalyeler çekildi ve bulanık bir yarı uyku haline geçerken, televizyondaki haberlerin sesini işittim; British Museum'daki kitapçıların birinde çıkmış bir yangın duyuruluyordu.

Uyandığımda Joan Chang yanı başımdaki sandalyede oturmuş, perçemlerinin altından sevimli bir şekilde gülümsüyordu. Mutfaktaki haber yayını devam ediyordu ve yalnızca birkaç dakika uyumuş olduğumu düşündüm. Ama şaşırtıcı biçimde kendimi daha iyi hissediyordum, göğsümdeki ve diyaframımdaki ağrı oldukça hafiflemişti. Uykuya dalmadan önce işittiğim Heathrow'a yapılan göndermeyi anımsadım, ama o an için bunun üzerinde durmamayı yeğledim.

"Bay Markham? Bize döndünüz." Joan rahatlamış bir halde başını salladı; sanki uyananın başka biri olacağını bekler gibiydi. "Kay gerçekten endişelenmişti."

"Tanrım, yeniden nefes alabiliyorum. O ağrı..."

"Richard size iğne yaptı." Çenemden bir şeyi sildi. "Yarım saat kadar dinlenin, sonra eve gidin. Yarın doktorunuzu görün. Kaburgalarınız kırılmamış, ama dalağınız zedelenmiş olabilir. Polis postalları böyle şeyler yapabilir."

"Yeşil çizmeler, çok daha tehlikeli."

"Kediseverler mi? Kay bahsetti." Doğrularak oturur ve onun ufak ellerini sıkarken bana göz kırptı. "Gerçekten canınızı yakmışa benziyorlar."

"Tek bir kutsal tür var; kediler!.." Şimdi daha ufak ve daha eve benzer görünen odaya bakındım. Çatık kaşlı samuray bile daha az tehditkâr duruyordu. "Doktor arkadaşınızın özel bir dokunuşu olsa gerek."

"Richard Gould. Harika bir doktordur; özellikle çocuklarla. Kay onu evine bırakmak üzere çıktı." Sesini alçaltırken utangaçça gülümsedi. "Adler Enstitüsü'nü sevmiyor. Aslına bakarsanız, oradaki herkesin asılması gerektiğini söyledi. Sanırım size istisnai bir uygulama gerçekleştirdi."

"Uyarınız için teşekkürler."

"Her zaman doğruyu söylerim." Çekici bir biçimde ışıldadı. "Bu da yeni bir tür yalan söyleme. Doğruyu söylediğinizde, insanlar size inanıp inanmayacaklarını bilemiyor. Bu bana işimde yardımcı oluyor."

"Nerede? Dışişleri Bakanlığı'nda mı? İngiltere Ulusal Bankası'nda mı?"

"Kraliyet Akademisi'ne fon sağlama işindeyim. Kolay bir iş. Şirketlerin başkanları sanatın ruhlarına iyi geldiğini düşünüyor."

"Öyle değil mi?"

"Beyinlerini çürütüyor. Modern Tate Galerisi, Kraliyet Akademisi, Hayward... Bunlar orta sınıfın Walt Disney'i."

"Ama kuşkularınızı yutuyorsunuz."

"İşimden ayrılacağım. Buradaki iş daha önemli. İnsanları tüm bu kültür ve eğitimden özgürleştirmeliyiz. Richard bunların yalnızca orta sınıfı tuzağa düşürmek ve onları uysallaştırmak için birer yöntem olduğunu düşünüyor."

"Yani bu bir özgürleşme savaşı mı? Doktor Gould'la tanışmayı isterim."

"Tanışacaksın David." Stephen Dexter elinde bira kutusuyla odaya girdi. "Yeni katılımcılara ihtiyacımız var, hatta bir psikoloğa..."

Din adamı deri kostümlerini çıkarmıştı, şimdi üzerinde bir kot pantolon ve Timberland gömlek vardı; ilk bakışta dansa, hafta so-

nu uçuşlarına ve cemaatindeki erkeklerin karılarına meraklı, havalı bir Chelsea rahibini andırıyordu. Otuzlarının sonlarında, uzun boylu, zayıf yüzlü bir adamdı ve onu profesyonel gösteren sabit bakışlara ve doğru ışık altında neredeyse yakışıklı denilebilecek güçlü yüz hatlarına sahipti. Üstü açık kokpitte geçen yüzlerce saat yüzünü kavruklaştırmıştı ve alnında yatay bir yara izi vardı; belki de Filipinler'de yaşanan kısa bir kaçış öyküsünden kalan bir anı.

Ama yara çok tazeydi ve onu bilerek açık bıraktığını düşündüm. Bana gülümsediğinde köpek dişlerinden birinin noksan olduğunu gördüm; hiç de gizlemeye çalışmadığı bir boşluktu, sanki kendi doğasında doğuştan var olan bir karakteri sergiler gibiydi. Kay'in onun inancını yitirmiş biri olduğuna dair verdiği ipuçlarını anımsadım, ama bu neredeyse geçici rahipliğin verdiği bir zorunluluk gibiydi. Elini Joan Chang'in omzuna koydu; en gözde öğrencisinin yanındaki okul müdürü gibi. Şefkati apaçıktı ama sanki güvensizdi; işte daha büyük bir sinir zafiyeti göstergesi.

"Şuna bir bakalım." Kanepenin kenarında, elinde bir sahne aksesuarı tutan aktör gibi birasını yudumlayarak durdu. "Kay, kediseverlerin seni fena patakladığını söyledi. Yarın kendini daha iyi hissedeceksin. Sana ihtiyacımız var David."

"Elimden geleni yapacağım." Kendimi neye adadığımdan pek de emin olmaksızın ekledim: "Tekrar yürüyebilirsem."

"Yürümek mi? Koşacaksın." Dexter sandalyesini oynattı, böylelikle çalışma masasının lambasından yüzüne ışık vurdu. Hem sorgucuyu hem de şüpheliyi oynuyor, her iki rolde de kendini test ediyor gibiydi. "Bu sabah seni mahkemede izledim. Hâkimler sende her şeyden fazla nefret ettikleri bir şeyi gördüler; prensipleri uğruna kendini feda etmeye hazır, sorumluluk sahibi bir vatandaş."

"Umarım öyleyimdir. Hepimiz öyle değil miyiz?"

"Oh hayır. Protesto etmek bir şey, eylem başka bir şey. İşte bu nedenle sana projede ihtiyacımız var."

"Devam et, seni dinliyorum. Bu proje tam olarak ne? Seyahat acentelerini engellemek, turizmi yasaklamak?.."

"Bundan çok daha fazlası. Kay'in takıntılarıyla yol almıyoruz." Söylediklerinin biraz sert kaçabileceğinin farkındaydı; Joan'ın eli-

ni tuttu. Öne doğru eğilerek yanaklarını, elmacık kemiklerine renk getirmek istercesine ovuşturdu. "Seni çevreleyen dünyaya bir bak David. Ne görüyorsun? Sonu gelmeyen bir temalar âlemi, her şeyin eğlenceye dönüştüğü bir yer. Bilim, politika, eğitim, adeta lunapark malzemesi. Maalesef insanlar bilet alıp oyuncaklara tırmanmaktan memnunlar."

"Böylesi çok rahat Stephen." Joan, Stephen'ın elinin üzerindeki Çince karakterde gezdirdi parmaklarını; din adamının gülümsediği tanıdık bir sembol. "Sanırım bunun için bir çaba gerekmiyor."

"İnsanlar rahat olmak için yaratılmamıştır. Bizim gerilime, strese ve belirsizliğe ihtiyacımız var." Dexter film afişlerine yönelerek devam etti. "Görüş mesafesi sıfırken bir savaş helikopteri uçurmak ya da intihar bombacısını okul otobüsünden indirebilmek gibi bir meydan okuma yani."

Bunu işiten Joan kaşlarını çattı; gözleri odaklandığı noktadan uzaklaşmış gibiydi. "Stephen, sen bunu Mindano'da denemiştin. Neredeyse ölüyordun."

"Biliyorum, soğukkanlılığımı yitirmiştim." Dexter elini kaldırdı ve gözleri çatık kaşlı samuraya daldı. "O an geldiğinde, eyleme geçmedim..."

"Biraz da gözün kesmedi, değil mi?" Joan, rahatsız olmuşçasına omzunu silkti. "Ne olmuş yani? Kimse bunu yapmaz. Budalaca davranan ölebilir."

"Benim gözüm kesmişti..." Dexter onu kaçamak bir gülümseyişle yatıştırdı. "Ama bende olmayan şey ümitti ya da güven. Kendime inanıyordum. Bana göre o çocuklar zaten ölmüştü. Kim olmaya çalıştığımı anımsamış olmam gerekirdi. O zaman otobüse tırmanır ve son an geldiğinde onların yanında olurdum."

"En azından şimdi burdasın." Dexter'ın, sıkılı çenesini gevşeterek yaralı yüzünün yeniden kendini toparlamasını bekledim. "Saldırmaya çalıştığınız seyahat acentesi. Bundan daha büyük bir hedefiniz olduğunu sanıyorum; Chelsea Marina mı?"

"Çok daha büyük." Yeniden gevşeyen Dexter elini kaldırdı. "En büyük hedeflerden biri. Tüm XX. yüzyıl."

"Ben XX. yüzyılın geride kaldığını sanıyordum."

"Hâlâ sürünüyor. Yaptığımız her şeyi, düşünce biçimimizi şekillendiriyor. Onun için söyleyebileceğimiz pek az iyi şey var. Savaş-

lar, soykırım gibi, dünyanın yarısı aç, öteki yarısı da kendi ölü zihinlerinde uyurgezer bir halde. Tüm şu hipermarketler ve kapılarla çevrelenmiş topluluklar. Kapı kapandıktan sonra asla dışarı çıkamazsınız. Tüm bunları biliyorsun David. Bunlar senin kurumsal müşterilerini oluşturuyor."

"Doğru. Ama bu çürümüş toplulukla ilgili bir sorun var. Orta sınıf bundan hoşlanıyor."

"Tabii ki hoşlanıyorlar." Joan araya girdi. "Onlar bunun tutsağı olmuş. Onlar yüzyıl önceki fabrika işçileri gibi, yeni proleter sınıf!.."

"Peki onları nasıl özgürleştireceğiz? Birkaç eğlence parkını bombalayarak mı?"

"Bombalamak mı?" Dexter Joan'u susturmak üzere elini kaldırdı. "Tam olarak nasıl?"

"Şiddet eylemi. Doğrudan bir saldırı."

"Hayır." Din adamı yerdeki lekeli halıya bakıyordu. "Umarım hiç bomba olmayacak..."

Odaya çöken sessizlikte mutfaktaki buzdolabının çalışmasını işitebiliyordum; buzlu yüzeyde madeni bir homurdanma. Dexter Joan'un elini bıraktı ve çalışma masasındaki lambayı söndürmek üzere döndü; gösterisi sona ermişti. Bir şey onu yenilgiye uğratmıştı; alnındaki yaraya dokundu; sanki onu kazıyıp atmak, ama aynı zamanda daha da kalıcılaştırmak ister gibiydi. Belli belirsiz bir tedbir gösterisi. Çinli kız arkadaşı onu huzursuzluk ve kaygı karışımı bir ifadeyle izliyordu; adamın, ağırlığını asla taşıyamayacak, tehlikeli bir zemine doğru ilerlediğinin farkındaydı. Filipin ordusunun gerillalara karşı gerçekleştirdiği hava saldırılarına alet olup olmadığını merak ettim. Bu dağınık odada yanı başımda otururken soğuk bir haşmete sahipti, ama neredeyse bir sahtekâr olduğundan kuşkulanıyordum.

Harley Davidson'ın üzerine yerleşirlerken pencerenin yanı başında sarsak bir biçimde duruyordum. Kay Polo'suyla geri dönmüş ve kapıdan onlara el sallayarak veda etmişti. Siyah kaskları başlarında, şişko Amerikan oyuncağı üzerinde otururken fazlasıyla bu dünyaya ait göründüler gözüme; modaya uygun biçimde agnostik bir rahip ve onun aşırı dikkatli kız arkadaşı; etraflarındaki soğuk sokaklara meydan okuyan iki serseri.

Aslında koca bir yüzyılı tamamen tepetaklak etmek olan naif fikirleriyle gerçeklikten tamamen kopmuşlardı. Yeni milenyumun peşinde, bir mağazadaki turizm posterlerini yırtmışlar ve toplum da verdikleri zarara 27 sterlin değer biçmişti.

Biraz hırpalanmış da olsam kendimi amacıma yakın hissediyordum. Olympia kedi gösterisindeki Angela gibi tanıştığım protestocuların çoğu aklı başında ve özdisiplinli insanlardı, ama bilim adamlarının arabalarının altına bomba koyan ve öldürmeye hazır, vahşi eğilimli hayvan hakları koruyucuları da vardı. Acaba bu delilerden birisi turizm ve Üçüncü Dünya sorunlarına odaklanıp Kay, Stephen Dexter ve Joan Chang'in yoluna mı fırlamıştı? Onların takıntılarını açmak ve eski bir halı gibi gün ışığına yaymak istiyordum.

Beni King's Caddesi'ndeki taksi kuyruğuna götürmekte olan Kay'in yanında oturuyordum. Gün içinde yaşananlardan memnun kalmışa benziyordu ve ben de gösteri arkadaşına sergilediği nezaketten dolayı ona minnettardım. Gözde bir mücevher koleksiyonundan bir parçasıymışçasına, tüm güvensizliğini böyle açıkça üzerine giymiş olmasını takdir ediyordum.

Biz Chelsea Marina'dan ayrılırken bir grup semt sakini emlak ofislerinin orada toplanmıştı. İnatçı ve kendilerinden emin tavırlarla, onlara bir şeyler söylemeye çalışan genç müdürü yuhalıyorlardı. Yüzlerce okul günü ve iş konferanslarında bilenmiş olan sesleri kendini duyurmaya çalışan müdürünkini bastırıyordu.

Kalabalığın içinde arabayı kenara çekmekte olan Kay'e "Bu ne?" diye sordum. "Ciddi bir şeye benziyor."

"Ciddi bir şey" dedi.

"Sinsi bir sübyancı mı açığa çıkarılmış?"

"Park ücretleri..." Kay cam kapının ardına saklanmış olan şanssız müdüre sert bir bakış fırlattı. "İnan bana, bir sonraki devrim otoparklar nedeniyle yapılacak..."

O sırada şaka yaptığını düşünmüştüm.

IX
Kıyameti tasarlamak

Jakuzide enerjik anaforlar oluşturan kabarcıkları işaret ederek "Hepsi biraz çatlak" dedim Sally'ye. "Tuhaf, çizgi dışı bir grup. Sıcak bir oturma odası içinde dolaşıp duran, ayaklı saptantılar. Aklı başında görünen insanların ne kadar tuhaf olabileceğini görmek de oldukça yararlı."

"Yani zararsız çatlaklar mı demek istiyorsun?"

"Zararsız olduklarından emin değilim. Bazı acayip fikirlere takılmışlar. XX. yüzyılı yok etmek, turizmi yasaklamak. Politika, ticaret, eğitim; hepsinin yozlaşmış olduğu."

"Bu da bir bakış açısı. Onlar da biraz deli."

"Sally..." Ona gülümsedim, bir kucak moda dergisiyle küvetin köpük balonları içinde oturuyordu; huzur ve güvenliğin bir portre-

si gibi. "Manzaraya bir bak. Bu pembe cinler ve duvardan duvara Axmister* ürünleriyle çevrilmiş bir Kropotkin.** Bu insanlar dünyayı değiştirmek, gerekirse şiddet kullanmak istiyorlar; ama yaşamları boyunca merkezi ısıtmaları bir kez olsun kesilmemiş."

"Ama seni etkilemişler. Yıllardır hiç böyle heyecanlanmamıştın."

"Doğru. Neden bilmiyorum..." Banyonun aynasında kendime baktım; alnımdan fışkıran saçlarımla, yüzüm muhterem Dexter'ınki kadar gergin görünüyordu. Yirmi yaş daha genç duruyordum; dünyayı değiştirme arzusuyla yanan, kravatı yamulmuş, yeni mezun bir bilim adamı. "Bu fenomen üzerine bir makale yazmalıyım. 'Kıyameti Tasarlamak'. Orta sınıf, hayır işleri ve sosyal sorumluluklarından sıyrılarak, felaket gibi bir değişim fantezisine kapılmış. Ekşiyen viski ve armagedon beklentisi..."

"En azından sana ilgi gösterdiler. Şu doktor Richard Gould. İnternette onu araştırdım. Hidrosefaliyle doğan bebekler için yeni bir tedavi geliştirilmesinde yardımcı olmuş."

"Aferin ona. Ciddiyim. Nedenini bilmiyorum, ama yüzünü görmeme kesinlikle izin vermedi."

"Belki seninle dalga geçiyorlardı." Ben banyoda volta atarken elimi tuttu. "Sevgilim bununla yüzleşelim. Senin beklediğin şaşırtılmak."

"Bunu ben de düşündüm" dedim küvetin kenarına oturarak; Sally'nin bedeninden yükselen baş döndürücü kokuları içime çekiyordum. "Polis tarafından itilip kakılmıştım ve bir amatör olduğumu biliyorlardı. Sıkı eylemciler asla yere düşmezler, bu çok tehlikelidir. Yapacaklarını yapar ve daha sert çatışmalar başladığında sıvışıp giderler. Olympia'daki Kingston'lı ev kadını Angela gibi. Gerçekten çok hızlıydı ve benim esas eğlenceye kalmamdan da memnundu."

"Sinema dersleri veren öğretmen de sana yardım etti. Tatlı birine benziyor."

"Kay Churchill. Harikaydı. Tam bir çılgın, ama adliyenin dışın-

* İngiltere'deki ünlü ev inşaat ve dekorasyon malzemesi satan mağaza zinciri. (ç.n.)
** Peter Kropotkin (1842-1921): Aristokrat kökenli bir Rus bilim adamı olan Kropotkin anarşizmin etiği üzerine önemli bir teorisyen ve eylem adamı; bir komünistti. (ç.n.)

da beni kurtaran da oydu. O sırada çok kötü durumdaydım."

Sally'nin sempati göstermesini bekliyordum, ama o ilgisizce suda uzanmış, göğsündeki köpüklerle oynuyordu. Royal Free Hastanesi'nde çekilen röntgen filmleri kaburgalarında herhangi bir hasar göstermiyordu, ama Joan Chang'in tahmin ettiği gibi kediseverlerin botları dalağımı hırpalamıştı. Beni hastaneden alırken Sally filmlere sadece yarım yamalak bir göz atmıştı. Kendi ebedi iyileşme sürecine gömülmüştü; kuşku ve huzursuzluk tekelini kimseyle, kocasıyla bile paylaşmaya niyeti yoktu. Onun bakış açısına göre çürüklerimin nedeni bendim; onun hayatını çözülemeyen bir gizem gibi saran anlamsız yaralarından çok farklıydı benimkiler.

"David, havlu... Ne zaman Chelsea Marina'ya döneceksin?"

"Onlardan vazgeçiyorum. Bombacı değil hiçbiri."

"Ama Heathrow'dan bahsettiler. Senin uyuduğunu düşündükleri sırada sen onları işittin. Taksi şoförü seni merdivenlerden çıkarırken söylediğin ilk şey bu olmuştu."

"Beni etkilemeye çalışıyorlardı. Ya da kendilerini etkilemeye. Onlar komplolarla besleniyorlar. Motosikletli rahip örneğin; şiddetten korkuyor, Filipinler'de bir şeyler yaşamış; Heathrow'dan çok zaman önce."

"Peki ya Doktor Gould? On dört yaşındayken çocuk mahkemesine çıkarılmış; Kilburn'de bir mağazayı kundaklamak suçundan."

"Sally, çok etkilendim!" Havluyu kollarının ardından bedenine sarışını izledim. "Terörle Mücadele Birimi için çalışıyor olmalıydın."

"Hepsi internette. Doktor Gould'un kendi internet sitesi var. Çocuk Mahkemesi'ndeki ifadesini internete yüklemiş ve bundan gurur duyduğu çok açık."

"Polis tarafından tutuklanmak heyecanın bir parçası. Öğretmen seni yakaladığında sevildiğini hissedersin."

"Kilburn'deki mağaza Gould'un babası tarafından inşa edilmiş." Sally aynada dişlerini inceledi. "Ticari işler yapan bir mimar-müteahhitmiş. Öldüğünde şirketi McAlpine's tarafından satın alınmış."

"Sally... Sakin ol."

Sırtı aynaya dönük duruyordu; havluya sarılı bedeni ve saçlarıyla eski bir deniz tapınağı rahibesi gibi havada kaynaşan buharın

içinden bana bakıyordu. Gözlerinin içine bakarken bütün bir geleceğimi orada görebileceğimi hissettim.

"David, beni dinle."

"Tanrı aşkına..." Pencereyi açarak, buharın dışarıya doğru süzülmesini izledim. "Sally, sen buna kafayı taktın."

"Evet, taktım." Omuzlarımı tuttu ve beni klozetin kenarına oturttu. "Heathrow bombalaması hakkındaki gerçeği bulmalıyız. Yoksa Laura'nın ölümü sonsuza dek senin peşinde olacak. Ofisindeki sandalyede onun mumyasıyla bile karşılaşabilirsin."

"Sana katılıyorum. Kokuyu almaya çalışıyorum."

"Güzel. Pes etme! Geçmişi tamamen kapatıp yeniden başlamak istiyorum."

Cep telefonu çalan Sally konuşmayı kesti. Bir arkadaşıyla merhabalaştı ve telefonu ilgiyle dinleyerek yatak odasına doğru ilerledi. Telefonu eliyle kapatarak bana döndü:

"David, *Kensington News*'ta resmin çıkmış." Yatağa oturdu ve mutlulukla yastığa sarıldı. "Ceza aldı. Yüz sterlinlik. Evet; bir suçluyla evliyim..."

Sally'nin yeni edindiğim şöhretimden hoşlanması nedeniyle mutluydum. Enstitüden bir hafta hastalık izni almıştım, ama Henry Kendall beni arayarak Profesör Arnold'ın hüküm giymemden duyduğu hoşnutsuzluğu iletti. Kurumsal müşteriler sabıka kaydı olan bir psikologdan danışmanlık almayı tercih etmeyebilirlerdi. Konumumun, başkanlık kürsüsüne ilişkin iddiamla birlikte kayıp gittiği apaçıktı.

Allahtan tuhaf tavırlara yatkınlığı olan aykırı psikologların uzunca bir geleneği vardı. Annem 1960'larda psikanalist olarak çalışmıştı; R. D. Laing'in arkadaşı ve nükleer silahsızlanma kampanyasının tanıdık yüzlerinden biriydi; nükleer silah karşıtı oturma eylemlerinde Bertrand Russell'a katılmış ve polis tarafından gösterişli bir şekilde sürüklenip götürülmüştü. Televizyonda geç saatlerde yayınlanan tartışma programları muayene odası kadar doğal bir mekândı onun için.

Çocukluğumda ve büyükannemin televizyonunda annemin kaftanlarından, beline inen siyah saçlarından ve ateşli konuşmalarına

yansıyan tutkusundan çok etkilenirdim. Serbest aşk ve yasallaşmış uyuşturucular bana pek bir şey ifade etmiyordu; gerçi bir şekilde bunların hafta sonu ziyaretlerinde ortaya çıkan arkadaş canlısı ama hiç tanıdık olmayan erkeklerle ve bana kendisi için sarmayı öğrettiği ve yılgın bir hoşgörüyle yaşayan büyükannemin tüm itirazlarına rağmen içtiği ev yapımı sigaralarla ilintili olduğunu seziyordum.

İddialarına, dergilerde hakkında yayınlananlara ve Piaget ile Melanie Klein'a verdiği beyanlara karşın annelikle ilgisi neredeyse tamamen teorikti. Üç yaşına dek annemin haftada bir kez ücretsiz hizmet veren kliniğinin bekleme odasından topladığı, Fransız taşra üniversitelerinden kaçmış taşkın kızlardan, çocukluk kavramını anlamaya pek de istekli olmayan Amerikalı yeni mezun nevrotiklerden, beni odama kilitleyerek günde 24 saat uyuduğumu iddia eden, derin terapi bağımlısı Japon çatlaklardan oluşan bakıcılar tarafından büyütülmüştüm. Eninde sonunda büyükannem ve emekli bir hâkim olan ikinci kocası tarafından kurtarılacaktım. Okuldaki öteki çocukların baba denilen sosyal fenomenin keyfini çıkarışlarını keşfetmemden birkaç yıl önceydi bunlar.

Londra Koleji'nde yüksek öğrenimime başladığımda annemin hipilik dönemi çoktan sona ermişti, artık Tavistock Kliniği'nde sessiz ve ciddi bir analist olarak çalışıyordu. Çocukluğumda genellikle bastırılmış olan annelik dürtüsünün geç de olsa tomurcuklanacağını ummuştum. Ama asla arkadaş olmaktan öteye geçemedik ve mezuniyet törenime de katılmadı.

"Şıllık" demişti Laura acıma dolu bir ifadeyle törenden sonra beni ailesiyle yemeğe davet ederken. Ona verdiğim yanıta inanıyordum; "O özgür bir ruh. Beni derinden sevdi; on dakika için. Sonra bitti."

Adler'de sorunlu aileler üzerinde çalışırken, çok sayıda ebeveynin çocuklarına karşı ne kadar ilgisiz olduğunu görmüştüm. Popüler söylem çocuk-ebeveyn ilişkilerinin zenginleştirici ve tatmin edici olduğunu öngörüyordu, ama bu bazı ailelerde kesinlikle olmayan bir durumdu. Laura bir bekleme boşluğuna düşmüş gibiydi; saldırgan duygularıyla, ateşli bir biçimde ya benimle ya da bana karşıydı ve annemin tam tersiydi. En ufak bir aksiliği bile Hazreti Süleyman'ın bilgeliğiyle çözen nazik büyükannemden sonra Laura, silip süpüren tutkusuyla bir tayfun gibiydi.

Şimdi Highgate Bakımevi'nde yaşlı bir hasta olan annem ise ameliyat edilemez aşamadaki yumurtalık kanserinden ölüyordu. Kocaman ve hâlâ şişmeyi sürdüren karnıyla hamile gibi görünüyordu; yetmiş yaşında ve bir çocuk taşıdığından hâlâ habersiz bir kadın. Bana zar zor tepki veren bu varlığın yanına oturduğumda ne yazık ki artık ona hiç ilgi duymadığımı fark ettim.

"David!.." Sally telefonunu kapattı. "Sen ünlü birisin. Yemek davetleri yağmur gibi geliyor..."

"Tanrı yardımcım olsun. Parti falan mı kursam acaba?"

"Kendinle dalga geçme. Bunu çok yapıyorsun." Sally bana gerçek bir saygıyla baktı. "Polisle çatıştın. Kaç kişi bunu yaptığını iddia edebilir?"

"Kaç kişi bunu ister? Onlar bizim yakamızda."

"Neredeyse. Heathrow'a ne diyorsun? Sahip olduğumuz tek çıkış onu çözmek. David, fikrini değiştirmek zorundasın."

"Pekâlâ o halde. Chelsea Marina'ya gidip etrafı soruşturacağım. Şu rahip ve Kay Churchill'e yakın olanlar. Doktor Gould'la temas kurup kuramayacağıma bakacağım."

"Güzel. Laura'ya ne olduğunu bulmalıyız. Pek çok şey buna bağlı David..."

Sesinde gizlenen bir tehditten daha fazlası vardı. Banyo havlusu hâlâ bedenine sarılıydı; onu yatağa atmak için benim odadan çıkmamı bekliyordu, aramızdaki belli belirsiz yabancılaşmanın kesin bir işaretiydi bu. Laura'nın anlamsız ölümünün ilk evliliğimin kapanışını en sonunda gerçekleştiren meydan okuyucu bir mesaj taşıdığına karar vermişti.

Ama ben daha şimdiden Laura'nın katillerinin izini sürmenin aslında ikinci evliliğimle ilgili bir arayış olduğunun farkındaydım. Gözlerimi Sally'nin bakışlarından kaçırarak, St. Mary's Hastanesi'nin ortopedi servisinde ilk kez, hiç yardımsız adım atarkenki o öfkeli, çatık kaşlı yüzünü anımsadım. Tere batmış, geceliği vücuduna yapışmış bir haldeydi ve basenlerindeki kasların nasıl canlandığını, çelişkili bir yürüme isteğinin göstergesi gibi kımıldadığını görüyordum. Ziyaretlerim sırasında birbirimizle sırlarımızı paylaş-

mış, arkadaşça, azıcık flört dozu taşıyan şakalarla takılmıştık. Ama o anda, bilekleri acıdan ve kendine duyduğu öfkeden beyazlaşmış bir halde bana doğru yürürken, sevgili olacağımızı biliyordum.

Her zamanki gibi, sapkın bir hesaplama dünyayı yeniden canlandırmış ve yeniden tanımlamıştı.

X
Devrimle randevu

Her yumuşak başlı profesyonel gibi, devrimle olan randevuma zamanında geldim. Üç cumartesi sonra bir öğle vakti, çürüklerim hafiflemiş ve dalağım rahatlamış bir halde, Range Rover'ımı King's Caddesi'nde bir ara sokağa park ettim. Kahvaltıdan hemen sonra, Sally'nin biraz da meraklı bakışları altında Kay Churchill'i aramıştım. Fonda öfkeli orta sınıfın sesi yükseliyordu. Kay tiz bir sesle bağırarak sürdürdüğü konuşmasını benimle Chelsea Marina'nın girişinde buluşacağını söyleyerek bitirdi.

"Seninle bir saha gezisi yapacağız David. Banliyölerin David Attenborough'su olacaksın..."

Beni anımsamasına memnun bir halde King's Caddesi boyunca yürüdüm ve sola dönerek, ufak bir ayaklanmanın içine daldım. Gü-

venlik kulübesinin yanına bir polis arabası çekilmişti; lambaları yanıp sönüyor, telsizi kendi kendine cıyaklıyordu. Yüzden fazla semt sakininin oluşturduğu kalabalık, emlak ofisini çevrelemişti. Çoğu kadın hafta sonu kıyafetleri içindeydi; hastanelerde ya da yönetim ofislerinin koridorlarında giydikleri ciddi giysilerden sıyrılmışlardı. Çocukları da yanlarındaydı, kendilerinden başka birilerine kızmış olan öfkeli annelerinin görüntüsü karşısında ışıyordu yüzleri. Olabilecekleri düşünen birkaç koca kıyıda köşede dolaşıyor, kalabalığa sakınık bir biçimde katılıyordu.

İki polis, protestocuları yatıştırmaya çalışarak kalabalığın içinden komşularına söylev çeken konuşmacı kadına doğru ilerlemeye çabalıyordu. Ama yuhalamalar arasında polislerin sesleri boğuluyor ve babasının omzuna oturmuş beş yaşındaki bir çocuk da polisin kafasındaki şapkaya şaplak atmaya çalışıyordu.

Kül rengi saçları öfkeli bir dağınıklık içinde, yüz hatlarını en iyi televizyon şovundaki performansıyla kullanışı ve bir millik bir alandaki her erkeğin bakışlarını toplayacak derinlikteki göğüs dekoltesiyle Kay Churchill tam formundaydı. Emlak ofisinden alınmış döner bir koltuğun üzerine çıkmıştı ve her bilerek sendeleyişinde basenleri gözler önüne seriliyordu, ama onun davasına ateşli adanmışlığı dışında bir şeye aldırdığı yoktu. Onu böyle ateşli ateşli konuşurken görmek heyecan vericiydi. Godard ve Yeni Dalga üzerine verdiği derslere katılan öğrenciler muhtemelen Kay'in projeyi ortaya atmasından çok önce pornografik senaryolarını yazmış olmalıydılar.

"Ne oluyor?" diye sordum yanımda, önündeki bebek arabası ve çocuğu unutmuş gibi duran genç kadına. "Parkmetreler mi? Yoksa hız tümsekleri mi ?"

"Aidatlar. Aşırı yükseltildi." Onaylar bir tavırla başını salladı. "Kay yöneticiyi ofisine kilitledi. Zavallı adam da polis çağırmak zorunda kaldı."

Beyaz camın ardında endişeli bir erkek yüzü görünüyordu. Kendisini yuhalayan düşman kadınlar onu apaçık korkutuyordu; site yöneticiliğine ilişkin tüm kesin değerleri sıfırlayan ürkütücü bir görüntüydü bu. Kay bir tomar anahtar çıkardı, önce adama sonra da polislere doğru salladı. Polisler tutuklama tehdidiyle yaklaşınca, anahtarları adamların başlarının üzerinden havaya fırlatıverdi.

Anahtarlar yakalanıp kalabalığın içinde ordan oraya savrulurken de elleri kalçalarında, keyifli bir tavırla gülüyordu.

Alkışlara katıldım ve ayrılmak üzere döndüm. Kay'in benimle uğraşamayacak denli küçük cep devrimine gömüldüğünü düşünüyordum. İkinci bir polis arabası gelmişti ve öndeki yolcu koltuğunda oturan daha sert ifadeli bir komiser telsize bir şeyler söylüyordu. Birkaç dakika içinde bu orta sınıf oyuncular, oyuncak dolaplarına geri gönderilecekti.

"Bay Markham! Bekleyin!.."

Beyaz keten ceket giymiş, saçları dümdüz arkaya taranıp yüksek alnı ortaya çıkmış ince bir kadın girişe varmadan beni yakaladı. Aynı anda, nasılsa, hem gülümsemeyi hem de kaşlarını çatmayı beceriyordu ve bana Doğu Avrupa'da düzenlenen bilim kongrelerinin resmi rehberlerini anımsattı. Beni baştan aşağı süzerken, tüvit takımlı görüntümle ikna olmamışa benziyordu.

"Bay Markham? İsmim Vera Blackburn; Kay'in bir arkadaşıyım. Bizlere katıldığınızı söyledi."

"Bundan emin değilim." Polisi yuhalayan kalabalığı izliyordum. Komiser arabasından inmiş, soğuk bir tavırla sahneyi kolaçan ediyordu; kesilecek şaplı hayvanları tespit eden bir mezbaha yöneticisine benziyordu. "Bu işler bana göre değil..."

"Çok mu çocukça?" Bir eliyle kararlı bir tavırla yakamı tutarak ilerlememi engelledi. Zayıf ama güçlüydü, egzersiz makinelerinde şekle girmiş kaslı bir bedene sahipti. Dudakları, hareket ederken bile sanki sonsuza dek keskin bir ifadeyle kilitlenmiş gibiydiler: "Ya da çok mu burjuva?"

"Öyle bir şey." King's Caddesi'ni işaret ettim. "Benim de parkmetrelerle sorunlarım var..."

"Çocukça görünüyor, muhtemelen de öyledir." Gözlerini kısarak semt sakinlerine baktı. "Sizin katkılarınıza gerçekten ihtiyacımız var Bay Markham. İşler giderek karmaşıklaşıyor."

"Öyle mi? Yardımcı olabileceğimden emin değilim."

Mekâna başka polisler de girerken ona sırtımı döndüm, bunlar Olympia'dakilere benzeyen daha büyük bir ekipti. Birisi, sanki daha önceki bir gösteriden anımsar gibi bana uzun uzun baktı.

"Bay Markham, gitme zamanı. Tabii yeniden dayak yemek istemiyorsanız. Benim dairemde Kay'i bekleyeceğiz."

Vera koluna girdi ve kalabalığın içinde beni yönlendirdi; kemikli eli bir teknenin dümeni kadar sertti. Kay Churchill döner sandalyeden inerek hayranlarının koruyucu kalabalığına karışmıştı. İki polis de anahtarları ele geçirmiş, cam kapının ardındaki mutsuz yöneticiyi serbest bırakıyordu. Göstericiler sakin bir biçimde dağılıyorlardı.

Yerleşim bölgesinin merkezine doğru Beaufort Bulvarı boyunca yürüdük. Itırlı bitki bahçeleri, mutlu çocukların aklı başında oyuncaklarla dolu odaları, yeniyetmelerin özel keman derslerinden yükselen yankılar eli kulağında bir devrim hissiyle tuhaf bir dönüşüm geçiriyordu. Geçen yüzyılda yaşayan çoğu devrimci böyle bir zenginlik ve kendine ayrılacak zaman arzusuyla yanıp tutuşmuşken şimdi ben daha üst düzeyde bir can sıkıntısının ortaya çıktığını görüyordum.

Cadogan Meydanı'na vardık; göbeğin hemen yanında bir apartman bloku vardı. Vera hemen önümde, canlı ve salınarak ilerliyordu; çok kısa sürede kurtulacağı müşterisiyle yürüyen bir fahişeyi ya da kızlar okulunda, kendi gizli amacının peşinde, içe dönük bir etüt müdiresini andırıyordu. Bir gözlem kamerasına güvenlik kartını salladıktan sonra beni lobiye aldı.

"Kay üstünü değiştirdikten sonra burada olacak. Tüm o hır gür insanı terletiyor..."

"Yarım saat. Sonra gitmem gerek; devrim olsun ya da olmasın."

"Sorun değil. Sizin için erteleriz." Birden yüzüne bir gülümseme yayıldı. "Bay Markham, düşünün ki burası da sizin düşlerinizin istasyonu."

Ufak bir asansörle üçüncü kata çıktık. Omuz çantasından bir tomar anahtar çıkardı ve sanki bir mahzen girişiymişçesine kapının üç ayrı kilidini açtı. Dairesinde çok az mobilya vardı; birkaç kolsuz siyah sandalye, otopsi masasını andıran cam kaplı bir çalışma masası ve loş atmosferi zar zor aydınlatan düşük voltajlı lambalar. Öğlen saatinde bir gece kulübü gibi. Hiç kitap yoktu ortalıkta ve bu sertliğe eğilimli kadının dünyayı yok etmek için buraya gelmiş olduğunu düşündüm. Şömine mermerinin üzerinde krom çerçeveli bir fotoğraf duruyordu; kendisinin Helmut Newton* tarzı bir fotoğ-

* Helmut Newton (1920-2004): XX. yüzyılın en önemli fotoğrafçılarından olan Alman asıllı sanatçının portreleri kadın estetiği, erotizm, gizem, gözetleme ve sado-mazoşist imgeler üzerine kuruludur. (ç.n.)

rafından büyütülmüştü; tüm duygulardan arınmış bir yüz. Buna karşın oda baştan aşağıya umarsız bir narsisizmin tapınağıydı.

Pencereye yürüdü ve jaluziyi çektiğinde Beaufort Bulvarı'na bakan açık manzara ortaya çıktı. Protesto sona ermişti ve aileler evlerine yürüyorlardı.

"Bitti. En azından yöneticiye düşünecek bir konu verdik."

"Adamı ofisine kilitleyerek mi?"

"Pek de yaratıcı bulmuyorsunuz galiba? Biliyorum. Ama insanlar alıştıkları kalıplar içinde çalışmak zorundadır. Yatakhane ziyafetleri, kriket çadırlarının arkasında itişmeler, pantolon indirmeler..."

"Bunu yeni bir tür yoksunluk gibi dile getiriyorsun."

"Bir anlamda öyle." Vera taklit Eames sandalyesine, kendi portresine, görüşünün herhangi bir şekilde kesintiye uğramayacağı bir açı seçerek oturdu. Beni ayakta bırakarak konuşmayı sürdürdü. "Belki pek açık seçik olmayabilir, ama Chelsea Marina'daki insanlar çok huzursuz. Burada kaynayan bir şey var."

"Gerçekten mi? Buna inanmak zor." Siyah deri kaplı kanepeye oturdum. "Her şey kendisiyle çok barışık gibi duruyor. Raşitizmli insanlar yok, yerlere tükürenler ya da akan çatı falan da yok."

"Sadece görüntüde." Vera küçük aynasına baktı. "Benim komşularım yeni yoksul sınıf. Bu doktorların sık sık uçakla seyahat edenlerin kulüplerine üyelikleri ya da kendi klinikleri ya da Körfez'den gelen Arap hastaları yok. Diğerlerinin de kendi işi yok. Onlar orta düzey müdür, gazeteci, Kay gibi üniversite öğrenim görevlisi ya da büyük projeler için çalışan mimarlar. Profesyoneller ordusundaki zavallı piyadeler."

"Yeterince paraları yok mu?"

"Yok. Maaşlar artık yükselmiyor. Erken emeklilik tehdidi var. Kırk yaşındaysanız, küçük diplomasına sarılmış, cin bakışlı bir yeni mezunun işe alınması işveren için çok daha ucuzdur."

"Tatsız. Ama neden burada, Chelsea Marina'da? Burası King's Caddesi'ne yakın, popüler bir semt..."

Vera dönüp bana baktı. "Yoksa sen emlakçı mısın? Burası çöplük. Bakım diye bir şey yok, ama aidatlar almış başını gidiyor. Bu ev bana babamın bütün yaşamı boyunca kazandığından daha fazlasına mal oldu."

"Harika bir manzarası var. Burada mutlu değil misin?"

"Bunu düşündüm." Tırnağındaki siyah ojeyi kokladı. "Mutluluk? Bu fikri severim ama uğruna harcadığın çabaya değmiyor. Ayrıca..."

"Entelektüel açıdan saygın bir kavram değil, öyle mi?"

"Kesinlikle." Başını onaylayarak salladı. "Bazı ilkelere ihtiyacımız var. Her neyse, aylardır asansörlerin yarısı bozuk. Günde iki saat sular kesik. Tuvalete ne zaman gideceğini planlaman gerek."

"Yönetimle konuşmalısınız. Kontratlarınız düzenli tamir ve bakımı garantiliyor olmalı."

"Konuşuyoruz. Dinlemek niyetinde değiller. Hepimizin burdan gitmesini isteyen bir emlak ofisiyle işbirliği içindeler. Burayı iyice rezil hale getirdikten sonra, bizi satın alacak, sonra her şeyi yerle bir edecekler. Sonra Foster ve Richard Rogers'ı getirip lüks dairelerle dolu devasa bloklar tasarlayacaklar."

"Burada yaşadığınız sürece güvendesiniz. Asla gerçekleşmeyecek bir şey için neden bu kadar endişelisiniz?"

"Gerçekleşiyor. Sıkıştırılıyoruz. Hayalarını kavrayan el kadar sinsi hareket eden bir şey yoktur. Konsey daha birkaç gün önce tüm yollara çift sarı çizgi* çektirdi."

"Bunu yapabilirler mi?"

"Her şeyi yapabilirler. Sokaklar kamuya ait. Lütfederek bize parkmetreler kurdular. Kay kendi kapısının önüne park etmek için para ödüyor."

"Neden taşınmıyorsunuz?"

"Gidemeyiz!" derken sesi gergin ve yüksekti, yukarılardan bir yerden medet umarcasına başını kaldırdı. "Tanrı aşkına, her şeyimizi Chelsea Marina'ya yatırdık. Deli gibi ipotek borcumuz var. Ailesi olanların bir de göğe yükselen okul borçları; üstelik bankaların nefesi de enselerinde. Kaldı ki nereye gidebiliriz? Surrey Ormanları'na mı? Reading ya da Guildford'a iki saat mesafede birtakım yerlere mi?"

"Tanrı korusun! Yani kapana kısıldınız."

"Evet. Birbirinin ardı sıra dizilmiş eski işçi sınıfı gibi. Bilgiyle var olan profesyoneller posası çıkarılan bir başka endüstri. İşler

* Çift sarı çizgi: Gece haricinde park etmenin yasak olduğu belediye kontrollü yol. (y.h.n.)

çığırından çıktığında hepimiz elimizde güncelliğini yitirmiş bilgisayar programlarıyla dımdızlak ortada kalırız. İnan bana, madencilerin neden grev yaptığını biliyorum..."

"Etkilendim" diyerek coşkusuz bir ifadeyle devam ettim: "Chelsea Marina, eski işçi sınıfıyla omuz omuza..."

"Bu kahrolası bir şaka değil." Vera bana karanlık bir ifadeyle bakarken, alnındaki kemikler solgun tenine baskı yapıyor gibiydi. "Gittikçe huzurumuz kaçıyor. Orta sınıfın büyük bir sosyal dengeleyici olması gerekir; tüm o görev ve sorumluluk bilinciyle. Ama artık ipin ucu kaçtı. Profesyonel özelliklerinin hiçbir değeri yok. Herhangi bir temel bilimler derecesinin origami diplomasından farkı yok. Güvence dersen, böyle bir şey de yok. Hazine'de bir bilgisayar, faiz oranlarının bilmem ne noktasına çıkması gerektiğine karar verir ve ben banka yönetimi için bir başka koca yılımın tüm emeğini harcamak zorunda kalırım.

"Üzgünüm." Onun için kaygılanmış bir halde, küçük aynasının üzerinde sinirli sinirli oynayan parmaklarını izliyordum. Kaşları öfkeyle çatılmıştı. Bu sessiz öfkeyle huzurumu kaçırmış da olsa, neredeyse ondan hoşlandığımı fark ettim. "Peki nerede çalışıyorsun? Sendikalar Birliği? İşçi Partisi Genel Merkezi?"

"Ben... bir tür danışmanım." Elini havalı bir tavırla salladı ama bakışları boştu. "Savunma Bakanlığı'nda çalışırdım; üst düzey bilimsel çalışmalarda yetkiliydim. Kosova sırtlarından kazınmış uranyum artıklarını inceledim."

"İlginç bir çalışma. Ve önemli?"

"İlginç de değil, önemli de. Şimdi bir başka işim var, çok daha değerli."

"Neymiş o?"

"Richard Gould'un bombacısıyım."

Benimle hem dalga geçtiğinin, hem de bir şeyler anlatmaya çalıştığının farkındaydım; devam etmesini bekledim. En sevdiği cümlelerinden birinin tadını çıkarırken, kaşlarını da kaldırmış bir halde sessizce oturuyordu. "Tehlikeli bir iş, hem kendin hem de başkaları için. Ne tür bombalar yapıyorsun?" dedim.

"Duman bombası, gürültülü şeyler, ufak çapta yangın bombaları... Kimse yaralanmıyor."

"Güzel. Heathrow'daki bomba gibi bir şey değil yani..."

"Heathrow?" Şaşırmış ve ağzını kapatmayı unutmuştu. Sonra hızlıca devam etti, "Kesinlikle hayır. O öldürmek üzere tasarlanmıştı. Tanrı bilir niye? Richard dünyayı anlamsız bulan insanların şiddetin anlamsızlığında anlam yakaladıklarını söyler."

"Richard? Doktor Richard Gould mu?"

"Onunla tekrar karşılaşacaksın. O hazır olduğunda. O bizim orta sınıf isyanımızın lideri. Zihni inanılmaz biçimde açıktır, baktığı beyin özürlü çocuklar gibi. Bir anlamda, o da onlardan biri aslında."

Kendi kendine, sanki sevgilisini düşünüyormuşçasına gülümsedi, ama üst dudağında beliren ter damlacıklarını görebiliyordum; ikinci bir varlığa, gizli bir benliğe ait hayalet gibi nemli nemli parıldıyorlardı. Heathrow vahşetinden bahsedilince huzursuz olmuştu.

"Peki şu bombalar?" diye sordum, "Hedefleri ne?"

"Bunlar daha ilk zamanlar. Alışveriş mağazaları, sinema kompleksleri, savunma istihbarat merkezleri. Tüm XX. yüzyıl çöplüğü. İnsanların tüketim topluluğu dediği kusmuk." Neredeyse ukalaca ekledi: "Bunlar gerçek bomba değil; akustik provokasyonlar. Arkadaşlarının Olympia'da bıraktıkları gürültülü fişekler gibi. Gerçi bir keresinde gerçek bir bomba yapmıştım ama... Yıllar önce..."

"Ne oldu peki?"

"Birini öldürdü. Planlanan hedefi."

"Savunma Bakanlığı'ndan mı? SAS? Özel bir branş mı?"

"Savunma, bir anlamda, evet. Babamı savunuyordum. Annem öldükten sonra o korkunç kadınla karşılaşmıştı. Ondan nefret etmesine rağmen kadın babamı parmağında oynatıyordu. Gerçek bir alkolikti ve benim ortadan kaybolmamı istiyordu. On iki yaşındaydım ama zekiydim."

"Ve evde bomba mı yaptın?"

"Süpermarket raflarından topladığım temizlik ürünleriyle. O ve babam pazar günleri öğle yemeklerini dışarıda, bir pub'da yerlerdi. İçkiden şişmiş bir halde eve döndüğünde o koca mesanesini boşaltmaya hazır olurdu. Dışarı çıktıklarında rezervuarın kapağını açtım ve şamandırayı sıkıştırıp bütün suyun boşalmasını sağladım. Sonra rezervuarı ev tipi çamaşır suyuyla doldurdum, şamadırayı serbest bıraktım ve kapağı yerine koydum. Sonra da tuvaletin içine kostik

soda kristalleri döktüm ve yoğun bir çözelti oluşana dek karıştırdım. Sonra aşağıya indim ve bekledim."

"Bomba hazır mıydı?"

"Kurulmuştu. Pub'dan döndüler ve o dosdoğru tuvalete gitti. Kapıyı kilitledi ve mesanesini boşalttı. Sonra da sifonu çekti."

"Ve bu da bombayı tetikledi mi?"

"Sodyum hidroksit ve sodyum klorit birlikte patlayıcı bir karışım oluşturur, özellikle de hızla karıştırıldıklarında." Vera kendi kendine gülümsedi; yeniden o çelik bakışlı küçük kız olmuştu. "Reaksiyon yüksek miktarda klor gazı çıkmasını sağlar. Zayıf kalbi olan bir alkolik için öldürücüdür. Gittim ve bir parti elbisesi giydim. Babam televizyonun önünde uyukluyordu. Kapıyı kırarak içeri girmesine daha iki saat vardı."

"Ölmüş müydü?"

"Taş gibi kaskatı kesilmişti. O sırada tüm gaz uçup gitmişti ve rezervuar da yarı yarıya suyla dolmuştu. Mütevazı bombam çekilen sifonla kaybolup gitmişti. Karar: Doğal nedenlerle ölüm."

"Etkileyici bir ilk solo. Seni nereye taşıdı peki?.."

"Kimya diploması ve Savunma Bakanlığı." Vera bana gözlerini kısarak bakıyordu. "Mantıklı bir kariyer seçimi. Sanırım bana katılıyorsun..."

Dudaklarının etrafında tatmin olmuş bir gülümseme dolaşıyordu. Ter damlaları kaybolmuştu ve öyküyü kendini toparlayacak zaman kazanmak için uydurduğunu düşünüyordum. Ama bu ölümcül öykü gerçek de olabilirdi. Bomba yapımıyla ilgili konuşmalar önümde gerçekleşmişti; kısmen Kay Chuchill'in kanepesinde yarı uyuşturulmuş halde yatarken başlayan huzursuzluğun bir parçasıydı. Heathrow'un 2 Numaralı Terminali'ne doğru ilerleyecek yan koridorlardan birine açılan bir başka kapıydı bu.

Kapı diafonu iki kere vızıldadı; kısa bir aradan sonra üçüncü kez çaldı. Vera ayağa kalktı; cihazın alıcısına cevap verdi ve ceketini düzeltti.

"David, geliyor musun? Kay aşağıda. Saha gezisine çıkıyoruz..."

XI
Karanlığın yüreği

"David, Joseph Conrad'ı ve Bay Kurtz'u düşün" dedi Kay, Richmod Köprüsü'nden geçerken. "Komple bir yoksunluk bölgesine giriyorsun."

"Twickenham mı? Karanlığın Yüreği?"

"Çok şaşıracaksın."

"Tenis kulüpleri, banka müdürleri, rugby'nin Mekke'si?"

"Twickenham. Yoğun bir ruhsal yoksulluk bölgesi."

"Doğru... inanması zor." Kay Polo'sunu tedbirli bir süratte, iki eli de direksiyonda sürerken, ben de kaldırımları işaret ettim. Şarküteri ve pastanelerden çıkmakta olan ya da şık emlak ofislerinin vitrinlerinden içeri bakan zengin semt sakinleri doldurmuştu kaldı-

rımları. "Tenekeleriyle gürültü yapan dilenciler yok, kötü beslenme belirtileri de."

"Fiziksel anlamda olmayabilir." Kay kendinden emin bir şekilde başını salladı. "Yoksulluk onların zihinlerinde, geleneklerinde ve değerlerinde. Öyle değil mi Vera?"

"Kesinlikle." Vera Blackburn arkamda oturuyordu, bir elinde kocaman bir spor çantası vardı. Dikkatle dişlerini inceliyordu; bilinçli anlarının çoğunda bedenini düzenli olarak kontrol edişine bir başka örnekti bu. Cıvıl cıvıl çan çiçeklerine ve parlatılmış arabalara baktı. "Ruhsal anlamda, burası devasa bir Potemkin Köyü..."

Anacaddeden ayrılarak Twickenham'da bir yerleşim alanına girdik; birbirinden kopuk büyük evlerin sıralandığı, üç şeritli yollar; bir tenis kortu ya da düğün çadırı kurulabilecek kadar geniş bahçeler vardı etrafımızda. Bembeyaz tekerlekleriyle henüz yıkanmış çakılların üzerinde ilerleyen bir Bentley gördüm.

"Burada durabiliriz" dedim. "Havada başlı başına bir Üçüncü Dünya kokusu seziyorum."

"David bu şaka değil." Kay kaşlarını çatmış, yorgun bir ifadeyle bana bakıyordu. "Bir kere olsun at gözlüklerini çıkar."

Sabah emlak ofisinin önünde gerçekleşen karşılaşma, yeni bir çatışma için iştahını kabartmıştı. Hammersmith'te duruşmayı, şımarık kişiliğiyle, nasıl da yetenekli bir aktris gibi yönettiğini anımsadım. Onun heyecanına ve tek bir saplantı üzerine odaklanmış güçlü zihnine hayrandım. Ne ben ne de sinema derslerindeki çocuklar ona direnebilirdik. Öte yandan, Bresson ve Kurosawa afişlerinin yanı başında asılmış olan çocuksu çizimleri ve şimdi dünyanın öteki ucunda yaşayan kızının fotoğrafını anımsadım. Yalnızca çok güçlü bir adanmışlık böyle bir hüznü hafifletebilirdi.

Vera Blackburn arkamızda, esintiyle uçuşan yaprakları onaylamaz bakışlarla izleyerek oturuyordu. Yerini bilen ve her zaman sizi onaylamaya hazır, deneyimli bir eşlikçiyi anımsatıyordu bana. Ama onun kendine göre öncelikleri olduğunu hissediyordum; Kay'e kendi kafasına yattığı sürece bağlı kalacaktı. Ne zaman arkaya dönüp ona baksam dizlerini kapatıyordu; hem uzun vadeli bir uyarı, hem de çarpık bir davet taşıyan bir jestti bu.

"David..." Kay arabanın ön camından ahşap, kocaman ev dizi-

lerini gösterdi. "Bir bak. Twickenham, İngiliz sınıf sisteminin Maginot Hattı* gibi. Buraya bir girebilsek, her şey dağılacak."

"Demek hedefleriniz sınıf sistemleri. Onlar evrensel değil mi peki? Amerika, Rusya?.."

"Elbette. Ama burada sınıf sistemi bir politik kontrol aracı. Asıl görevi proletaryayı bastırmak değil, ama orta sınıfı kontrol etmek ve onların uyumlu, itaatkâr olmasını sağlamak."

"Ve Twickenham da bunu yapmanın bir yolu mu?"

"Kesinlikle. Burada insanlar güçlü bir yanılsama tarafından ele geçirilmişler; tüm bu orta sınıf rüyası. Bunun için yaşıyor hepsi; liberal eğitim, sosyal sorumluluk, yasalara saygı... Özgür olduklarını düşünebilirler ama tuzağa düşmüş ve yoksullaştırılmış haldeler."

"Glasgow'daki yoksul bir kiracı gibi mi?"

"Aynen öyle." Kay bana onaylayarak baktı ve bileğime hafifçe vurmak üzere uzandı. "Burada yaşa ve ne kadar şaşırtıcı biçimde kısıtlandığını gör. Bu, olanaklarla dolu bir hayat, ama güzel değil. Hemen sistemin koyduğu bariyerlerle yüz yüze geleceksin. Okulda yapacağın bir konuşma sırasında sarhoş ol ya da bir hayır yemeğinde hafif ırkçılık kokan bir şaka yap. Bırak çimenlerin uzasın ve evini birkaç yıl boyatma. Yeniyetme bir kızla yaşamaya ya da üvey oğlunla seks yapmaya kalk. Tanrıya ve Kutsal Üçlü'ye inandığını söylemeyi ya da Afrikalı bir mülteci aileye evinde bedava oda vermeyi dene. Benidorm'da tatil yapmayı ya da zebra döşemeli gıcır gıcır bir Cadillac kullanmayı dene. Kötü zevki dene."

"Peki bunun alternatifi ne? Maginot Hattı çöktükten sonra ne olacak peki?"

"Göreceğiz."

"Tüm kitapları, kriket sopalarını ve hayır bağışlarını yıkacağız, öyle mi? Peki onların yerini ne alacak?"

"Buna zamanı gelince karar vereceğiz. Şimdi buradayız. Her şey sırasıyla yapılmalı."

Kay, büyük bahçeleri, labrador ve Land Cruiser'larıyla üç katlı ev-

* Maginot Line: 1929-1940 arasında inşa edilen Maginot Hattı, Fransa'nın tarihi düşmanı Almanya'ya karşı 1. Dünya Savaşı'ndan sonra Doğu sınırını korumak ve olası bir saldırıda Fransa'ya savunma ve toparlanma süresi kazandırmak için inşa edilmiş bir siper, duvar ve tünel hattıydı. (ç.n.)

lerin dizili olduğu bulvara girdi. Tenis toplarının çarpma sesleri, on beş yaşındaki kızlarını dövmeye kararlı annelerin öfkeli hırıltıları duyuluyordu. Kaldırım kenarında durduğumuzda yanımızdan orta sınıf sığınaklarının güvenliği içinde kaldırımda şakırdayan nal sesleri eşliğinde buluğ çağında birkaç atlı genç geçti. Bu benim büyükannemin dünyasıydı; çocukluğumu geçirdiğim Guilford banliyösünün aynısıydı. Metropol entelektüellerinin küçümsediği her şey bu tuğla öbeklerinin üzerine yığılmıştı, ama bu yaşam biçimi tüm dünyada benimsenmişti. Kay'in tiksintisi tek bir hezaren çiçeğini bile huzursuz etmeyecekti.

Evrak çantasından bir yazı altlığı alarak dışarı çıktı. Vera'yı arabaya göz kulak olması için bırakarak bir anket firmasının kartını ceketine iliştirdi. Benim yakama da üzerinde Rahip Dexter'in fotoğrafının yer aldığı bir başka kart taktı.

"Harika. Stephen'mışsın gibi davranmaya çalış. Yeterince yakınsın ona. Büyülenmiş, azıcık kayıp. Ve aşırı dindar da değilsin..."

"Bu kolay olmalı."

Konforlu, Tudor stilinde bir malikâne olan ilk eve yaklaştık ve kapının önüne bırakılmış çocuk bisikletinin üzerinden atladık. Üzerinde doktor çıkartması olan bir Mercedes garajın dışında park edilmişti.

Kırk yaşlarında sempatik bir kadın bizi selamladı; ellerini mutfak havlusuyla kuruluyordu. Kay yazı altlığının üzerinden kadına baktı ve bizi tanıştırdı.

"Birkaç dakikanızı alabilir miyiz? Sosyal alışkanlıklarla ilgili bir araştırma yapıyoruz."

"Anlıyorum. Korkarım bizimkiler fazlasıyla acıklı durumda. Bu gruba uyup uymadığımızdan emin değilim."

"Eminim uyuyorsunuzdur; özellikle yüksek gelir grubundan ailerle ilgileniyoruz."

"Bizi abarttınız." Kadın küçük havluyu katladı. "Bunu kocama anlatmalıyım, çok şaşıracak."

Kay hoşgörüyle gülümsedi. "Kesinlikle kusursuz bir eviniz var. Her şey son derece temiz ve pırıl pırıl. Ev işlerine harcadığınız saatleri tahmin edebiliyor musunuz?"

"Hiç zaman ayırmıyorum." Kadın dudağını ısırır gibi yaptı. "Bizimle yaşayan bir yardımcımız var, bir de günlük gelen hizmetçimiz.

Ben doktorum ve elimde toz beziyle dolaşamayacak kadar meşgulüm sağlık merkezinde. Üzgünüm, çok işe yaramıyor değil mi?"

"Yarıyor..." Kay deşebileceği bir konu bulduğundan emin bir tavırla öne eğildi ve sesini alçalttı: "Bir doktor olarak, ev hijyeninin biraz abartıldığını düşünmüyor musunuz?"

"Hem evet, hem hayır. İnsanlar mikroplar konusunda çok takıntılı. Mikropların çoğu zararsızdır." Muhtemelen mutfaktaki kız kardeşi tarafından azarlanan yetişme çağındaki oğlu sallana sallana yanından geçerken duraksadı. "Bakın, az sonra bir çıngar çıkacak."

"Son bir soru." Kay not altlığını taradı ve kalemini havalı bir biçimde tuttu. "Tuvaletlerinizin ne kadar sıklıkla temizlendiğini biliyor musunuz?"

"Hiçbir fikrim yok. Umarım her gün temizleniyordur."

"Üç günde bir temizlenmesine ne derdiniz?"

"Üç günde bir mi? Biraz riskli olmaz mı?"

"Peki ya haftada bir."

"Hayır!" Kadın Kay'in yakasındaki karta dikkatle baktı. "İyi bir fikir gibi gelmiyor kulağa."

"Emin misiniz? Kar beyazı olmayan bir tuvalet sizi endişelendirir miydi? Profesyonel orta sınıf üzerinde hüküm süren tuvalet tabuları hakkında ne düşünüyorsunuz?"

"Tuvalet tabuları mı? Tuvalet kâğıdı üreten bir firma için mi çalışıyorsunuz?"

"Sosyal değişimlerin haritasını çıkarıyoruz." Kay yatıştırıcı bir tavırla konuşuyordu. "Kişisel gelişim insanların kim olduklarına dair bilinçlenmelerinde yatıyor. Aileniz daha seyrek yıkanmayı düşünür müydü acaba?"

"Daha seyrek mi?" Doktor başını sallayarak kapı tokmağına uzandı. "Bunu hayal etmek imkânsız. Bakın..."

"Peki ya siz, şahsen..." Kay bastırıyordu. "Daha az yıkanır mıydınız? Doğal beden kokuları önemli iletişim araçlarıdır; özellikle aile içinde. Dinlenecek, çocuklarınıza ayıracak, daha özgür bir yaşam biçimine sahip olacak zamanınız olurdu..."

Kapı yüzümüze kapandı. Kay meşe kaplamaya bakıyordu, cesareti kırılmış değildi. Ayaklarımız derin çakıllara batarak yola doğru yü-

rürken yazı altlığı üzerindeki yanıtları notlayarak işaretliyordu.

"Yararlı oldu" diyerek Vera'ya işaret etti; Vera arabayı çalıştırıp sokak boyunca yanımız sıra ilerlemeye başladı. "Buna gelecek vaat eden bir başlangıç derim."

"Belki. Nereye varmak istediğini anladığımı sanmıyorum."

"Oğluna duş almasını ya da çoraplarını değiştirmesini söylediğinde bunu düşünecek. Bana inan."

"İnanıyorum. İlk kez mi buraya geliyorsun?"

"Aylardır geliyorum." Kay kaldırımda hızla ilerliyor ve beni de kendine eşlik etmem için zorluyordu. "Anımsa David, orta sınıf kontrol altında tutulmalıdır. Onlar bunu anlar ve kendi kendilerini denetlerler. Silahla, sopayla değil, sosyal kodlarla. Seks yapmanın, eşinle ilgilenmenin, tenis partilerinde flört etmenin ya da bir ilişki başlatmanın kodları. Öğrenmemiz gereken, hakkında konuşmadığımız kurallar var."

"Ve sen de bunları öğrenmeye hiç yeltenmedin."

"Öğrenmiyorum onları. Endişelenme ama, hâlâ her gün duş alıyorum..."

Cadde üzerinde elli metre kadar ilerde bir başka büyük eve; arka bahçesinde havuzu olan XVIII. yüzyıl stilinde bir villaya yaklaştık. Havuzun yüzeyinden yansıyan ışıklar evin bahçe yolunu gölgeleyen büyük meşe ağacının yaprakları arasında dans ediyordu. Kapıyı, ıslak mayosuyla altı yaşlarında küçük bir kız açtı; şişme yüzme oyuncağıyla, karşısında bizleri görmekten memnun olmuşa benziyordu.

Otuz yaşlarının sonlarında bir kadın gülümseyerek kapıya ilerledi; siyah saten elbisesi ve hafif vamp makyajıyla dışarda bir akşam için hazırdı.

"Merhaba. Çocuk bakıcısına benzemiyorsunuz?"

Kay ziyaret nedenimizi açıkladı. "Boş zaman alışkanlıklarını incelemek üzere bir anket yapıyoruz. İnsanlar yurtdışı seyahatlerine, film izlemeye, partilere ne kadar zaman ayırıyor?.."

"Yeterince değil."

"Gerçekten mi?" Kay yazı altlığıyla ilgilenir gibi görünüyordu. "Yılda kaç kez yurtdışında tatil yaparsınız?"

"Beş ya da altı kez. Ayrıca yaz tatili de var. Kocam İngiliz Havayolları'nda pilot. Bu hafta sonu Cape Town'da."

"Demek ucuza uçabiliyorsunuz? Size de uçak yolculukları biraz dolandırıcılıkmış gibi gelmiyor mu?"

"Kocama sunulan paketin bir parçası..." Kadın kapının ardında kendine bir cin tonik hazırladı ve düşünceli bir tavırla içkisini yudumlarken yakamdaki Stephen Dexter fotoğrafını inceledi. "Eğer hep kocalar eğlenirse, eşlerin huzuru kaçar."

Kay başını bilgece salladı. "Ben genel olarak seyahat etmekten söz ediyordum. Sizce de bir güven kandırmacası değil mi? Aynı oteller, yat limanları, araba kiralama firmaları? Evde oturabilir ve bunları televizyonda da izleyebilirsiniz."

"İnsanlar havaalanlarına gitmeyi seviyor." Kadın sanki aklından kocasının eve erken dönebileceği geçiyormuşçasına gökyüzüne daldı. "Arabalarını uzun süreli park etmeyi, uçuş kayıt kuyruklarında beklemeyi, gümrüksüz mağazaları, pasaportlarını göstermeyi... Başka biriymiş gibi davranabiliyorlar."

"Bunun bir çeşit beyin yıkama olduğunu düşünmüyor musunuz?"

"Beynimin yıkanmasından hoşlanıyorum ben." Havuzdan bir havlama sesi gelirken, kadın da bize sırtını döndü. "Gitmem lazım. Köpeği boğmaya çalışıyorlar. Yandaki komşularla da konuşun. Adam tekerlekli iskemlede..."

"Çok iyi değil." Kaldırıma inerken Kay kabullenmiş bir tavırla konuştu. Kalemi dişlerinde tıkırdatarak, "Kimse bu kadar pasif olamaz" dedi.

"Bir sorunla karşı karşıyasın" dedim yürümeyi sürdürerek. "Peki insanlar oldukları gibi olmaktan memnunsa? Belki böyle kandırılmaktan mutlular."

"Zincirlerini parlatan mahkûmlar gibi mi? Bunu kabul edemem."

Ardımızda Vera ve Polo ile, sessiz yol boyunca, devrimi dürtüklemeye hazır bir halde yürüdük. Ama Chelsea Marina'yı radikalleştiren katalizörler kaybolmuştu. Burada fazlalıklar yoktu, ne imkânsız borçlar, ne eşitsizlik, ne de sarı park yasağı çizgileri. Zengin banliyöler tarihin son devletleriydi. Bir kez kurulduktan sonra, yalnızca veba, sel ya da nükleer savaş onların gücünü sarsabilirdi. Yi-

ne de Kay'in cesareti kırılmamıştı. Cennet Yolu'na kurulmuş Maginot yapıtları boyunca önümde ilerlerken mayınlarını gömeceği uygun bir yer arar gibiydi.

Üçüncü evde, üst düzey bir bürokratın keskin gözleri ve ince ağzına sahip, narin, kır saçlı bir kadın tarafından karşılandık. Mahkemede kürsüden bana bakan üç hâkimden birini anımsatıyordu. Koridorun karşısındaki oturma odasında, elinde viskisiyle, bir bulmacaya şaşı gözlerle bakan yaşlıca bir adam oturuyordu.

Kay, rahip olduğuma hiç değinmeden bizi tanıştırdı. "Birkaç sorumuz var. Yaşam biçimleri üzerine bir anket yapıyoruz."

"Bir yaşam biçimimiz olup olmadığından emin değilim ya da bugünlerde herkesin kendine göre bir yaşam biçimi var mı desem?.." Kadın kocasının böğürtüsünü dinledi ve içeriye seslendi, "Yaşam biçimi, hayatım."

"İstemiyorum" diye bağırdı kocası. "Otuz yıldır böyle bir şeyim yok."

"İşte görüyorsunuz." Kadının gözleri Kay'in makyajını, kemirilmiş tırnaklarını ve ceketinin gevşek dikişlerini inceliyordu. "Bir yaşam biçimine gereksinim duymuyormuşuz gibi, değil mi?"

Kay sahte bir gülümseyişle ısrar ederken hoplayıp zıplayan bir tazı yanımıza geldi ve dizlerimizi koklamaya koyuldu. "Siz de bu günlerde boş zamanı değerlendirmenin biraz abartıldığını düşünüyor musunuz? Yurtdışına yolculuk, akşam yemekli partiler?.."

"Evet öyle. Çok fazla yemekli parti veriliyor. İnsanların bu kadar konuşacak konuyu nereden bulduğunu anlamıyorum." Omzunun üzerinden kocasına seslendi. "Yemekli partiler hayatım."

"Tahammül edemiyorum Judith."

"Ben de öyle dedim."

"Ne?"

Kay yazı altlığına hafifçe vurdu. "Bu durumda yemekli partileri yasaklayan bir yasaya onay verir miydiniz?"

"Emretmek zor ve yürürlüğe sokmak imkânsız. Ne tuhaf bir fikir?.."

"Tenis kulübünü, dansları?.." Kay sormayı sürdürdü. "Erkeklerin eşlerini değiş tokuş etmesi? Bunlar da yasaklanmalı mı? Yoksa

bunlar orta sınıfı kontrol altında tutan afyonlar mı?"

"Judith?"

"Eşlerin değiş tokuş edilmesi hayatım." Kadın bana cilveli bir ifadeyle baktı: "Ben buna karşı değilim."

Kay notları üzerinde bir şeyler karaladı. "Cinsel konularda liberal biri misiniz?"

"Evet, her zaman öyle olmuşumdur. Muhtemelen farkına varmaksızın. Şimdiyse..."

Kay köpeği uzaklaştırdı. "Her iki tarafın rızasıyla yapılan seks konusunda düşünceniz nedir?"

"Kocanızla yaptığınız seks mi? Teoride harika bir düşünce. Söylesenize, bu anketin sponsoru kim?"

"Peki hayvanlarla yapılan?"

"Elbette, onlardan çok hoşlanırım."

"Şefkatimize ihtiyaçları var mı sizce?"

"Kesinlikle."

"Bu durumda hayvanlarla cinsel ilişkiye girmeyi yasaklayan yasanın iptali için oy verirdiniz, öyle mi?"

"Efendim?"

Kay neşeyle tazıya gülümsedi. "Bonzo ile seks yapabilirdiniz, o zaman..."

Sokağın güvenli kucağına ulaştık ve Polo'ya döndük. Kay yazı altlığını bir kenara attı ve bitkin bir halde elimi tutarak arka koltuğa, yanıma oturdu. Uzaklaşırken ziyaret ettiğimiz eve el salladı. Karı-koca açık kapıda durmuş ardımızdan düzensiz çakıl yola bakarken köpek de havlıyordu.

"Çok fena" dedi Kay, "Bonzo'yu becermek istemiyor. Yine de bu düşünce kafasından geçebilir."

"Nasıl gitti?" diye sordu Vera. "Problem çıktı mı?"

"İyiydi. David?"

"Şaşırtıcı derecede iyi. Onlara düşünmeleri için iyi yem attın."

"Amacımız bu zaten. Ortalığı karıştır. Kurban olduklarını fark etmelerini sağla." Öne eğildi ve Vera'nın omzuna hafifçe vurdu. "Burda dur. Sadece bir dakika."

Evinin önünde, Rolls Royce'una hafta sonu tatilinde bulaşmış çamuru temizleyen bir ev sahibi dikkatini çekmişti. Yazı altlığını kavrayarak araba durmadan atladı. Eteğini düzelterek adama yakla-

şırken ben de onu izledim. Atlet giymiş olan adam güçlü fiziğiyle bir vücut geliştiricisini andırıyordu.

"İyi akşamlar efendim. Arabanızdaki çamur; eşinize uygun bir temizlik işi değil mi? Dikkatli sürücüler için özel bir ürün araştırması yapıyoruz."

"Siz ve Sayın Peder mi?" diye sordu adam isim kartımı okuyarak. "Değişmişsiniz. Sürekli diz çökmüş vaziyette durmak zor iş olmalı."

"Peder Dexter bir aile dostumuzdur. Efendim söyler misiniz, çamur spreyi hakkında ne düşünüyorunuz?"

"Çamur neyi?"

"Sprey. Usulüne uygun aeresol kutu içinde sıkıştırılmış sentetik sıvı çamur." Kay bir mağazada ürün tanıtımı yapan satıcı gibi şakımaya başlamıştı. "Pazartesi sabahları işyerinizin otoparkındaki insanları etkilemek için etkin bir yol. Çabucak tekerleklere sıkacaksınız ve meslektaşlarınızın aklına gül pergoleleri ile kamış kulübeler gelecek."

"Meslektaşlarım eğlence parkına hazır olduğumu düşünecek." Adam hortumuna döndü. "Kaçıklık bu. Duaya ihtiyacınız var sizin, Sayın Peder'den fazlasına."

* * *

"Kay, Tanrı aşkına..." Kolunu yakaladım ve onu apar topar arabaya bindirdim. Arka koltuğa doğru onu ittiğim sırada, Kay yorgunluk ve heyecanla titriyordu. Araba kalktıktan sonra başını omzuma yaslayarak kahkahayla gülmeye başladı.

"'Çamur spreyi'. Üzgünüm David, buna dayanamadım. Yine de bir düşün. Milyonlar kazanabiliriz. Çağımızın ürünü bu!"

XII
Video mağazası

Harlequins sahası yakınlarında bir pub'da bol bol cin içerek günün değerlendirmesini yaptık. Bar taburesinde, eteği yukarı sıyrılmış halde oturan Kay saçlarını tararken, futbol meraklısı orta yaşlı müşterilerin bira bardakları üzerinden kendisini seyrettiğinden ve kendisinin salondaki baskın kişilik olduğundan emindi. Orta sınıfın kalbine yaptığımız yolculuğun absürd yönleri vardı, ama o bunları es geçiyordu. Onun uğraştığı düşman orada yaşayanlar değil, bu insanların çürümesine neden olan kültür hapishaneleriydi.

Samimi bir hayranlıkla onu izliyordum, Adler'deki hiçbir şeyin beni ona hazırlamadığının farkındaydım. Psikiyatri en iyi performansını başarısızlıklarla uğraşırken sergiliyordu, başarı karşısında değil. Kay gerçek bir fanatiğin coşkusuyla dürtülüyordu; tek bir dö-

nüşmüş kişiliğin, kendisinin etrafında kurulu bir inanç sistemiydi onunki. Pek çok açıdan haklıydı. İnsanları tedbirli ve sağduyulu yaşamlarına bağlayan sosyal kodlar silinmeliydi.

"Bugün Twickenham, yarın tüm dünya" dedi, bana bir içki daha ısmarlamamı buyurduktan sonra. "Vera?"

"Harikaydın." Vera, futbolcu kalabalığın bakışlarıyla karşılaşmayı reddederek saçını geniş alnından geriye toplarken, cinini kokluyordu. "Neden kapıya hep kadınlar geliyor? Erkekler hangi cehennemde?"

"Onlar ses geçirmez odalarında oturup ne olduğunu merak ederken silinip gidiyorlar." Kay yanağıma hafifçe vurdu. "Kesinlikle senin gibilerden sadece birkaç tane var."

"Yeşilci arkadaşlarıma ileteceğim. Koruma altına alınmaya ihtiyacımız var."

Vera içkisini bitirdi; Kay'le bakıştıktan sonra, beklemek üzere arabaya gitti. Yüzünde taş gibi bir ifadeyle, geniş omuzlu sempatik bir biracının alaycı bir nezaketle açık tuttuğu kapıdan hızla geçişini izledim.

"Huzursuz bir ruh" diye yorum yaptım. "Savunma Bakanlığı'nı özlüyor olmalı; oynanacak onca sevimsiz silahı."

"Ondan hoşlanıyorum" dedi Kay yazı altlığının en üstündeki sayfayı koparırarak. "Çok tatlı biri. Tamamen evde yetişmiş bir sosyopat. Cinayet öyküsünü anlattı mı sana?"

"Korkunç üvey anne ve ev tipi kimya seti mi? Gözümün önünde canlandı resmen."

"Bakalım ne kadar iyi bir psikologsun. Sence doğru mu söylüyor?"

Vera'nın bilgiç sırıtışını anımsayarak tereddüt ettim: "Evet."

"Doğru... Birkaç gün gazetelere konu oldu. Dava açmamaya karar verdiler. Tehlikeli çocuklar ileride toplum için yararlı olabilir." En sonunda rahatlayan Kay elimi tuttu. "Geri dönmene sevindim. İçlerindeki ufacık nefrete çok fazla boğulmamış insanlara ihtiyacımız var."

"Şöyle bir kapıdan bakayım demiştim. Ama Chelsea Marina'da bir şeyler oldu. Ben de orada bulunmak istiyorum."

"Bunu unutma. Bu öğleden sonra olanlar biraz da maskaralıktı; onaylamadığını biliyorum. Yine de bu işe düşündüğünden daha faz-

la bağlandın." Tabure üzerinde gevşedi ve biracılara gülümseyerek eteğini düzeltti. "Pekâlâ... Son bir ziyaret, sonra doğru sıcak banyoya. Sırtımı sabunlayabilirsin..."

Yola çıktık. Vera direksiyondaydı ve akşamın inmekte olduğu sokakları geçiyorduk. Twickenham bir televizyon banliyösüne dönüşmüştü; bungalow salonlardan ve genç kızların kulübe gitmek için hazırlandıkları yatak odalarından mavi ekran ışıkları yayılıyordu. Ufak bir süpermarketin önünden geçtik ve bir video mağazasının otuz metre kadar ötesindeki dar bir yola park ettik.

Süpermarket kapanmaktaydı ve son müşteriler arabalarına binerek ayrılıyorlardı. Kay, dar yolda yalnız kalana dek bekledi, spor çantasını açtı ve içinden üç video kaset çıkardı.

"David, iyi bir çocuk ol. Ben ölü gibiyim. Şu kasetleri benim için iade ediver."

"Tabii ki." Kapıyı açtım ve sokak lambalarının ışığında kasetlere baktım. "*Kurtuluş Günü*, *Diva*, *Armageddon*?.. Senin tarzın değil gibi. Her neyse, bunlar boş."

"Geçen hafta ödünç aldım. *Görüntü ve Ses* dergisi için video sanatı üzerine bir şeyler yazıyorum. Sadece raflara bırakıver."

"Sorumlu kişi beni görürse eğer?"

"Süpermarketin içinde bulduğunu söylersin." Kay beni arabanın dışına itti. "Çocuklar sürekli kaset yürütüyor. Güvenlik kamerasına da bakma."

Video mağazası sessizdi. Yirmilerinde bir genç kasanın arkasında oturmuş, bilgisayar ekranına dalmıştı. Gözlem kamerasına sırtımı dönerek, bilimkurgu filmlerini ana raflara bırakıverdim ve *Diva* ceketimin altında saklı bir halde yabancı filmlerin yer aldığı mütevazı reyona ilerledim.

Truffaut, Herzog ve Fellini'nin klasiklerinin dizili olduğu rafı taradım ve Laura ile beni bir araya getiren derin sinema merakımızı düşüdüm. Ulusal Sinema Merkezi'nin program rehberlerini tarar, tanınmamış bir Portekizli ya da Koreli yönetmenin yapıtlarını bulmaya çalışırdık. Trajik bir biçimde Laura yaşamının son anlarını amatör bir video kasette yaşamıştı ve belki o görüntüleri çekeni bulmaya çalışabileceğimi düşündüm.

"Aman Tanrım, bu da ne?.." Koltukaltımdan, çürümüş kaburgalarıma sanki sivri iğneler batıyordu. Keskin bir ateş göğsümü yakıyor, ceketimden dumanlar ve boğucu bir hidrokarbon kokusu yükseliyordu. On adım ötede *Armageddon* kasetini bıraktığım raftan da isli bir duman dalgası yayılıyordu. Bir magnezyum kıvılcımı parladı; yoğun bir ısının mavi-beyaz pırıltısı...

Ceketimin altındaki kasetten yoğun bir duman yükseliyordu. Silkelenip kaseti yere attım ve geri çekildiğimde parlayıp ateş aldı. Kapıya doğru yönümü bulmaya çalışırken raflardan ikinci bir patlama sesi geldi. Kesif bir duman mağazayı kaplayarak tepemizdeki ışıkları soluklaştırdı; tamamen bir kararma içinde belli belirsiz parlamalar kaldı yalnızca. Genç görevli, elleriyle ağzını kapatmış bir halde yanımdan koşarak geçti ve geceye daldı.

Motorcu kaskıyla uzunca boylu bir adam dumanın içinde ilerledi; gözlerini püsküren kıvılcımlardan koruyordu. Beni görünce güçlü elleriyle omuzlarımı kavradı.

"Markham! Dışarı çık!"

Yüzümü maskelemeye çalıştım ve adamın beni kapıya doğru apar topar taşıdığını hissettim. Işık daha berraklaştığında, rahip kostümünün beyaz yakalığını tanıdım. "Dexter? İtfaiyeyi çağır... 999'u ara."

"Buraya gel."

Sokağa katranlı bir duman, koyu, siyah bir bulut yayılıyordu. Rahip, ceketimi çıkardı ve dar yola doğru koşmaya başladı; deri motorcu kostümünün içine dolmuş duman da etrafa süzülüyordu. Kay'in Polo'su ona doğru hızlandığında elini salladı. Vera direksiyondaydı. Durmasını bekledim, ama araba hızlandı ve Dexter'ın savrulup dizlerinin üstüne düşmesine aldırmadan uzaklaştı.

Ayağa kalkmasına yardım ettim ve yarı koşar adımlarla onu izledim. Polo'nun uzaklaşan stop lambaları, iki kanlı iz gibi karanlığa karıştı; Richmond Köprüsü'ne yönelmişlerdi. Rahip bana yaslandı; ağzını dolduran tükürüğün içinden zorlukla nefes alıyordu. Siperliğini geriye itti ve gecenin içine tükürdü. Keskin magnezyum ışığında dağılmış yüzünü ve kayıp dişini sergileyen öfkeli yüz ifadesini görebiliyordum. Gözden yitene kadar Polo'yu izledi; o an Kay'in niyetinin en başından beri beni terk etmek olduğunu anladım.

XIII
Bir nörolog Tanrıya bakıyor

Stephen Dexter'ın Harley'i ile Chelsea Marina'ya döndüğümüzde ortalık sessizdi. Giriş kapısının yanında duran polis, eliyle King's Caddesi trafiğini yönlendirirken bir yandan da dikkatle yerel restoranlara yürüyen semt sakinlerini izliyordu. Birkaç iriyarı gözcü, yanmakta olan bir mangal ve Hıristiyanlara özgü bir bağış kutusu görmeyi bekliyordum. Ama devrim daha uygun bir güne ertelenmişti. Orta sınıfın isyancıları boş zamanlarına önem veriyordu ve barikatlara yapılacak saldırılar konser, tiyatro ve taze deniz ürünleriyle çatılacak keyfin arasına sıkıştırılacaktı.

Dexter, bizi yerleşim bölgesine alan polisi selamladı. Adam beni kask takmadığım için uyaracaktı ki geçmemize izin verdi. Büyük bir olasılıkla benim rahibin cemaatine katılan, sokaklardan kurtarıl-

mış ve kutsal haberci tarafından daha değerli bir yaşama taşınan yeni bir çaylak olduğumu düşünüyordu.

Üzerimdeki son isli buharı süpürdüm ve polisi gördüğüme memnun olduğumun farkına vardım. Kay'in kültürel sabotaj girişimi rahatlıkla bir felaketle sonuçlanabilirdi. Stephen Dexter ve ben güç bela kurtulabilmiştik. Harley'i video mağazasından yüz metre kadar uzakta, çıkmaz bir sokaktaydı. Deri eldivenlerine öğüren Dexter, Amerikan motorunu kolayca çalıştırdı. İtfaiye araçlarının gelişini ve hortumlarıyla keskin magnezyum alevi üzerine gidişlerini izledik. Sokakta binlerce kaset yatıyor, güçlü ışıkların altında üzerlerinden buharlar süzülüyor, kırılmış camların arasında film şeritleri yuvarlanıyordu.

Polis bizi fark etmeden Richmond Köprüsü'ne doğru yola koyulduk. Motorun arkasında geriye yaslanarak, gece havasının hızla üzerimden akışını ve tüm öfke ile paniği süpürüp götürüşünü hissettim. Vera'ya asla güvenmemiştim, ama Kay beklediğimden çok daha merhametsiz çıkmıştı. Bense seri bir şekilde mağazayı terk etmek yerine, Laura'yı ve Ulusal Sinema Merkezi'ndeki akşamlarımızı düşünmeye dalmıştım. Arabaya dönmeyi başaramayınca Kay beni anılarımla baş başa bırakmak üzere Vera'ya oradan ayrılmalarını buyurmuştu.

Chelsea Marina'yı geçtik ve Nelson Lane'de, ufak bir gelgit koyuna bakan ev dizilerinin önünde durduk. İki yat, çardak altındaki sevgililer gibi birbirine sokulmuş halde sahile bağlanmıştı. Tepedeki son evin yanında ufacık bir kilise vardı; mütevazı boyutları Chelsea Marina'nın ruhani ihtiyaçlarını çok net bir biçimde yansıtıyordu.

Sokağın karşısında küçük, beyaz bir Beetle park etmişti; flaşörleri açıktı ve Joan Chang sürücü koltuğundan el sallıyordu. Walkman'inin kulaklıklarını çıkardı ve Dexter'a sırıttı; onun evde olduğunu görmekten hoşnuttu, sonra arabayı çalıştırarak soğumuş motorun homurtuları arasında uzaklaştı.

Rahip onun gidişini izlerken arabanın bıraktığı egzozun arasından soğuk soğuk gülümsedi; elleriyle Harley'in kontrol paneli üzerinde tempo tutuyordu.

"Markham? İçeri geliyor musun?"

"Teşekkürler, bir içkini içerim."

"Büyükçe bir kadeh. Pekâlâ. Bunu hak ettin."

Motordan inmemi bekledi, ama yine de beni rahip evine davet ederken o kadar da istekli görünmüyordu. Harley'in motorunu sustururken beni de limanı izlemem için bıraktı. Video mağazasını gözetlemek üzere Kay tarafından görevlendirildiğini ve şimdiki görevinin de beceriksiz davranışım hakkında benimle konuşmak olduğunu tahmin ediyordum.

Elinde kaskıyla, beni eve yönlendirdi. Dar koridorda ilerlerken üzerimdeki keskin kokuyu hissedebiliyordum.

"Felaket bir malzeme" dedim. "Destroyerlerin kullandığı türden."

"Öyle. Vera Blackburn, Savunma Bakanlığı için çalıştı. Bildiğini okusa, tüm sokak tarumar olurdu."

Oturma odasında az eşya vardı. Çalışma masası ve deri koltuk duvara dayanmış, bir kamp yatağı odanın ortasına koyularak etrafına alçak bir kanvas tente gerilmişti. Halının üzerinde bir gaz sobası, konserve kutuları ve kahvaltılık tahıl paketlerinden oluşan ufak bir yayıntı duruyordu. Metal bir askıda ayin kostümü asılıydı ve açılır kapanır ahşap bir masa üzerinde ayin ve dua kitaplarından bir seçki, bir çocuğun elinden çıkma ev yapımı Noel takvimi ve benim de katkıda bulunduğum televizyon dizisinin kitabı olan *Bir Nörolog Tanrıya Bakıyor* adlı BBC yayını yer alıyordu. Kamp yatağının yanındaki haki yastığın üzerinde Rahip Dexter'ın siyahlar içinde ve uçuş gözlükleriyle, bir orman pistine park etmiş çift motorlu Steerman uçağı yanında çekilmiş fotoğrafı duruyordu, yanı başında Filipinli karısı ve gülümseyen dört çocuğuyla köyün lideri vardı.

Evin kalan kısmı, koridor, koridorun açıldığı yemek odası ve mutfak görebildiğim kadarıyla dokunulmamış haldeydi, kullanılmadığı açıkça görülüyordu. Rahibin kendi evinde kamp kurmuş olduğunun farkına vardım; sanki rahat sandalyelerin, yaylı yatakların ve elektrik sobalarının sunduğu konfor, dünyadan kısmi bir uzaklaşma içinde vazgeçmek istediği alışkanlıklardı. Kamp yatağı, gaz sobası ve ufak çadırıyla Chelsea Marina'da çok kalmayacağını kendi kendine anımsatır gibiydi.

Bu tuhaf sahneye kendimi alıştırana dek bekledi. Metal tokalı

botları ve deri motor kostümleriyle ilk bakışta yakışıklı ve kendinden emin görünüyordu. Ama yüzü asıktı ve bakışları dalgındı; polisin her an belirmesini ve kapısını kırmasını bekleyen bir kaçağın huzursuz ifadesiyle sokağa bakıyordu. Kay Churchill'e, ruhsal çöküntü için bire bir olan bu kadına nasıl bulaşmış olduğunu merak ediyordum.

Akşam gerçekleşen eylemle ilgili onunla yüzleşmeye ve video mağazasını neden mahvettiğimizi sormaya hazırdım. Orta sınıfla ilgili görevimiz anlamsız bir barbarlıkla sona ermişti. Ama o çadıra dalarak, bir şişe İspanyol şarabı ve iki kadehle çıktı.

"İşte buradasın." Doldururken, şarabın kadehin ağzına doğru yükselişini izliyordu. "Seni güvenlik kapısında bırakmalıydım, ama arabanı kullanmadan önce dinlenmen gerek."

"Taksiye binerim. Dengemi kaybetmiş gibi hissediyorum."

"Eminim öyledir... Kay'i görecek misin?"

"Beni bekliyor mu?"

"Sanırım. Biraz öfke, hormonları hareketlendirir. Onun ilginç bir âşık olduğunu söylerler."

"O halde özel muameleyi kaçıracağım. Bir gece için tek ihanet eylemi yeterli."

"Yerinde bir karar."

Elimdeki kadehi dengelemeye çalıştım. Hâlâ gerilim ve korkuyla titriyordum; kendi karakterimden sıyrılıp amatör bir terorist olduğuma ilişkin bir histi bu.

"Peki?.." Şarabımı yudumlayarak nabzımın durulmasını bekledim. "Başarılı bir görev miydi bari?"

"Eminim Kay öyle düşünüyor."

"Memnun oldum. Bir yıl hapse düşebilirdim. Sen de."

"Daha fazla." Dexter boş raflardaki toza baktı. "Hepimizin daha önceden mahkûmiyetleri var."

"Binlerce sterlinlik zarar verdik" diyerek sesimi yükselttim, bu yapılı rahibin pasifliği karşısında öfkeye kapılmıştım. "İtfaiye hortumları tüm arşivi mahvetmiş olmalı."

"Ve güvenlik kameralarını da. En azından kimse senin orada olduğunu bilmeyecek. Filmler çok önemli bir kayıp değil; ama neyi kastettiğini anlıyorum."

"Söylesene, tüm bunları piskoposa nasıl anlatacaksın?"

"Anlatmayacağım. Yerel bir rahibin istediği kadar ketum olmaya hakkı var."

"Ketumluk mu? Ne kadar uygun bir kavram. Her şeyi bir kılıfa sokabilir misin böyle, vicdanına aldırmadan?"

"Sizin mesleğinizdekilerin pek sık kullanmadığı bir kavram." Dexter ilk kez gülümsedi. "Fark ettin mi, sözcük dağarcığı kendimizi onaylama ihtiyacımız doğrultusunda nasıl da dalgalanmalar yaşıyor?"

"Dexter..." Bundan rahatsız olmuş bir biçimde gözlüklerimi şömine mermerinin üzerine sertçe bıraktım. "Suç işlemek için beni kullandınız!"

"Tam olarak değil..." Dexter beni sakinleştirmeye çalıştı; patlayışımın sokağa yayılıp yayılmadığını görmek istercesine pencereye baktı. "Yangın değil, sadece duman bombası olduğunu sanıyordum. Ayrıca, senin geleceğinden emin bile değildim."

"Sen orada gözlemci değil miydin?"

"Hayır, kendi işime bakıyordum. Orada olduğumdan Kay'in hâlâ haberi yok. Video mağazasında bir eylem planlandığını söylemişti. Senin de katılabileceğini ve biraz yardıma ihtiyacın olabileceğini düşündüm."

"Vardı da." Kendimi kontrol ederek konuşmayı sürdürdüm. "Orada olduğuna memnunum. Yine de neden şansını benimle denedin? Ben tamamen bir amatörüm; tutuklanabilirdim."

"Kay'in istediği buydu." Dexter şarabını bitirdi ve şişeyi yere, ikimizin arasına koydu. "Kim olduğundan ve neden burada olduğundan emin değil hâlâ. Seninle yatağa girmek de fazla bir şey ifade etmeyecek. Oysa bir yıllığına içeri girseydin, gerçekte neye sadık olduğun kesin bir şekilde ortaya çıkacaktı."

"Biraz merhametsizce değil mi?"

"Seni Wandsworth'te ziyaret edecekti." Ben yanıt veremeden elini kaldırdı. "Burada gözlemlenmesi gereken şeyler oluyor. Bir açıdan fazlasıyla absürd, ama fazlasıyla karanlık bir yönü de var. Kay dikkat çekici bir kadın ama kendi beklentileri içinde sıkışmış. Diğerleri bunu istismar ediyor. Potansiyel olarak tehlikeli insanlar."

"Vera Blackburn gibileri mi? Ve şu Doktor Gould? Magnezyum karışımını yapanlar onlardı. Çeliği eritebiliyorlar. Kör kalan bir çocuğun durumunu kendine açıklamakta bayağı zorlanırdın."

"Açıklayamazdım. Hiçbir özrüm yok."

"Polise gitmem gerekirdi. Aslında bunu ciddi ciddi düşünüyorum."

"Haklısın. Seni durduramam. Davada memnuniyetle tanıklık ederdim."

"O halde niye buna katılıyorsun. Ciddi bazı suçlara karıştın."

Dexter başını eğdi ve kamp yatağıyla ufak çadıra, bu soğuk lojmandaki sığınağına baktı. "Chelsea Marina benim cemaatim. XVIII. yüzyıl Cornwall'inde rahip olsam ve köydeki herkesin geçen gemileri batırmaya katıldığını görsem, onlardan ayrı durmam yanlış olurdu. Ben de katılmak zorunda kalırdım."

"Kayalarda duracak ve fenerini mi sallayacaktın?"

"Sanırım hayır. Ama en azından kurtulanların öldürülmemesini ya da yeniden denize atılmamasını sağlayabilirdim."

"Ve Chelsea Marina'da da bunu mu yapıyorsun? Site yöneticisini ofisine kilitleyerek? Zavallı adam fazlasıyla şok olmuştu."

"Onun için üzülme. Buradaki insanlar orta sınıf olabilir ama sözleşmeli vasıfsız işçilerden çok da farklı değiller."

"Şu 'Yeni Proleterya' mı? Özel okullar ve BMW'lerle donanımlı?.."

"Gerçek bir sıkıntı var. Çoğu aileler sınırlarını zorlar durumda. Kay ve Richard Gould'u dinliyor ve yaşamlarını sorgulamaya başlıyorlar. Özel okulların çocuklarının beyinlerini yıkayarak onları bir tür sosyal boyun eğmişliğe ittiğini; tüketici kapitalizm şovunu sürdürecek bir profesyonel sınıfa dönüştürdüğünü görüyorlar."

"Uğursuz Bay Bigs gibi mi?"

"Bay Bigs falan yok. Sistem kendi kendini yönetiyor. Sosyal sorumluluk anlayışımıza dayanıyor. Bu olmaksızın toplum çökerdi. Aslında çöküş başlamış bile olabilirdi."

"Burada, Chelsea Marina'da mı?"

"Hayır, yıllar önce başladı zaten." Rahip pencerenin kenarında, nehri kolaçan eden bir polis helikopterini ve sessiz şirket binaları üzerinde oynayan projektörlerini izleyerek durdu. "'Sokaklara Sahip Olun, Kırsal Alanları Kurtarın' gibi tüm bu protesto hareketleri; General Motors ya da Dünya Ticaret Örgütü'ne yönelik tüm eylemler... Değerli nedenler ama kırk yıl önce nükleer silahlanmaya karşı kampanyayla başlamış orta sınıf ayaklanmasının bir parçası.

Şu an olanlarsa sonun başlangıcı; sosyal sorumluluğun kalkması. Ama sen bunu biliyorsun, bu nedenle buradasın."

"Tam olarak değil. Heathrow bombalamasını araştırıyorum. Eşim orada öldürüldü."

"Eşin mi? Anlıyorum. Korkunç bir trajedi. Tamamen delilik."

"İlk eşim." Dilimin sürçmesinden dolayı kendime kızmış halde devam ettim: "Yeniden mutlu bir evlilik yaptım. Ama bagaj bandına o bombayı kimin koyduğunu bulmam gerekli. Bunu bir görev gibi hissediyorum; bir tür ahlâksal bağlılık; sanki benim de bir parçam oradaymış, 2 Numaralı Terminal'deymiş gibi. Rahip?.."

Rahip sırtını bana dönmüş, limanın üzerindeki karanlığa, o hiçlik kuyusuna bakıyordu. Yüzü renksiz, neredeyse kansız, gözleri yakınını kaybetmiş biri gibi acıyla boşluğa kilitlenmiş, sanki ayaklarının ucunda uzanan mezara bakmaktan kaçınmaya çalışır gibiydi. Alnındaki yara izine parmağıyla dokunurken, sanki bir uyarı sinyalini kapatmaya çalışıyordu.

"Üzüldüm." Beyaz yakalığına dokunarak kendini toparladı. "Heathrow'u düşünüyorum. Anlamak çok güç. Polisin bombacıları bulacağından eminim."

"Kimse sorumluluğu üstlenmedi. Erkekler tuvaletinde bir protesto afişi vardı; bir tür seyahat karşıtı tirat."

"Anlıyorum. Siz de Hammersmith Mahkemesi'nden dolayı Kay ve Joan'u düşündünüz. Aralarında hiçbir bağ yok, bana inanın."

"Bunu kabul ediyorum" dedim. "Yine de havada şiddete dair bir şeyler var. Konuşulanlardan daha fazlası..."

Dexter başını salladı, parmağıyla gaz sobasının çevresindeki teneke kutuları sayıyordu. "Bu akşam video mağazasına yapılan saldırı bireysel nitelikte bir şey değildi. Şiddet orta sınıfın bağrından yıllar önce fışkırdı."

"Richard Gould da buna dahil mi? Daha önce bir kundakçılık olayına karışmış; babasının inşa ettiği bir alışveriş merkezinin kundaklanmasına."

"Bunu internet sitesinde mi buldun? İnternet bizim itiraf mekânımız gibi. O daha çocuktu, sorunlu bir gençti..." Gözlerimden kaçınan bakışları hâlâ yerde olan rahip, kolumu tutarak beni koridora yönlendirdi. "David, uykuya ve olaylar hakkında düşünecek zamana ihtiyacımız var. Çok zamana... Video mağazasından kimseye söz

etme. Seni kapı önüne koyuyormuşum gibi görünmek istemiyorum ama hazırlanacak bir vaazım var."

"Bunu işittiğime sevindim." Ön kapının dışında dururken, üzerine karanlık çökmüş kiliseyi işaret ettim. Kapıları asma kilitle kilitlenmişti ve bırakılan dergiler merdivende dağınık bir sıra oluşturuyordu. "Chelsea Marina'da ayin yapmıyor musun?"

"Buradaki çatının bir sorunu var" dedi belli belirsiz bir hareketle. "Ve başka problemler... bazen Piccadilly'deki St. James Kilisesi'nde görev alıyorum."

"Kay Churchill senin inancını kaybettiğini düşünüyor."

Dexter güçlü kolunu omzuma attı. Karanlıkta daha rahatlamış bir tavırla, sessiz sokağa bakmak üzere çenesini kaldırdı. Onu kışkırtmaya çalıştığımı biliyordu ama özgüvenini yeniden kazanmıştı. "İnancım mı? Onun benden sökülüp alındığını söylemeyi tercih ederim. İnançsızlar inanç üzerinde çok fazla dururlar. İnandığın şey o değilse; kim gerçekten bilebilir ki? Çok daha önemlisi kendine çizdiğin yoldur. Benim yolum her anlamda kusurluydu. Nahoş bir kaza beni bir süreliğine yoldan çıkardı..."

"Filipinler'de mi?"

"Mindanao'da. Rotamı yitirdim ve yerel gerillanın kontrolündeki bir piste indim. İki hafta boyunca her gün bağırta bağırta dövdüler. Beni Müslümanlığa döndürdüklerini söylediler."

"Direndin mi?"

"Uzun süre değil." Alnındaki yara izine dokundu. "Okul müdürlüğüne dönmeyi düşündüm, ama burada yapmam gereken şeyler var. Sosyal huzursuzluk her zaman birkaç tehlikeli insanı düzene kusar. Kendilerini sınamak için aşırı şiddet kullananlar veya aşırı seks yapan bazı insanlar gibi."

"Kay Churchill?"

"Kay değil. O kendisine karşı çok cömerttir."

"Vera Blackburn peki?"

"Daha sorunlu biri. Onu gözlüyorum."

"Peki Doktor Gould?"

Dexter geri dönerek limanın karanlık siyah sularına baktı. "Richard? Açıklaması zor. Kendisinden kaynaklanan büyük bir tehlikeyle yüz yüze."

Ayrılmadan önce, "Son bir soru" dedim. "Mahkeme bizi neden

içeri tıkmadı. Kay, Vera, sen, ben, tüm ötekiler... İçişleri Bakanlığı neler olup bittiğini biliyor olmalı?"

"Biliyorlar. Topla birlikte yuvarlanmamıza izin veriyorlar. Bunun nereye kadar gideceğini görmek istiyorlar. Hiçbir şey onları gerçek bir orta sınıf devrimi kadar korkutamaz..."

Huzursuz yüzü ışıktan gizlenmiş bir halde uzaklaşmamı izledi ve sonra korunaksız çatısı altına sığınmak üzere içeri girdi.

XIV
Guildford'dan 2 Numaralı Terminal'e

Sally, kaygısız görüntümden dehşete düşmüş bir halde koltuk değneklerini yere fırlattı ve odanın karşı tarafına geçti.

"David! Hapse girebilirdin."

"Mümkün. Ama endişelenme. Sanırım yırttım."

"Bu insanlar tamamen delirmiş. Onlardan uzak dur."

"Sevgilim, niyetim öyleydi. Tek yaptığım onlarla bir öğleden sonra geçirmek oldu."

"Bir öğleden sonra ha? Twickenham'ı ateşe verdiniz."

"Kulağa John Martin'in bir tablosu gibi geliyor. 'Twickenham Alevler İçinde'. Yanan stadyum, tutuşan tenis kortları, kaynamaya başlayan yüzme havuzları; bu gerçekten dünyanın sonu olurdu."

"David..." Başka bir yol denemeye çalışan Sally koltuğumun

kenarına oturdu. Eve geldiğimde uyuyordu, Chelsea Marina'da bir terorist olarak vaftiz edilişimi anlatmak için kahvaltı sonrasını beklemişim. Çatılmış kaşlarıyla kızarmış ekmeğine bakarken hiçbir şey söylemedi, bir saat kadar bunu düşündü ve sonra beni sağduyuya döndürmek için ateşli bir kampanya başlattı. Ahmak bir koca için nafile olan öfkenin yerini tatlı sözlerle ikna çabası aldı. Yüzümü ellerinin arasına alarak, "David; bu işe çok fazla bulaştın. Kendine nedenini sor. Bu insanlar bir nedenle seni ağlarına düşürdüler. Kundaklama, yağmacılık, yangın bombaları? Banliyölerde video filmler pratik anlamda kutsal nesneler. Bir bombalamaya karışmak... Tamamen inanılmaz."

"Duman bombaları. Yangın bir kazaydı. Karışımlar çok güçlü yapılmış; nedenini bilmiyorum."

"Neden mi? Çünkü onları hazırlayanlar uyuşturucuyla uçmuş." Hastanede aldığı ağrı kesicilere olan bağımlılığını anımsayan Sally yüzünü buruşturdu. "İşte senin Chelsea'n. Annenin 1970'lerdeki dekoru gibi. Lezbiyenler, eroin, yirmi dört saat açık çılgın mağazalar, pop yıldızı gibi davranan çatlak insanlar. Chelsea'den uzak dur daima."

"Aslında Fulham. 'Uyuşturucuya Hayır' hareketiyle Protestan iş ahlâkı tam gaz birlikte yürüyor. Orta düzey yöneticiler, muhasebeciler, memurlar. Yükselme olanakları ellerinden alınmış, hacizler birbirini takip ediyor..."

"Milton Keynes'de olmalılar o halde." Sally başımı okşayarak, saygın görüntümü yeniden kazandırmaya çalışır gibiydi. Bir gün öncenin heyecanları saçlarımın bir Mohawk'ınki gibi kabarmasına neden olmuştu. "Chelsea, Fulham... sen Kuzey Londra'sın David. Sen Hampstead'sin."

"Eski tür sosyalizm mi? Psikanaliz ve Yahudi bursları? Gerçekte bu ben değilim. Chelsea Marina'daki insanları seversin. Onların tutkuları var. Hayatlarından nefret ediyor ve bunun için bir şeyler yapıyorlar. Fransız Devrimi de orta sınıf tarafından başlatılmıştı."

"Devrim mi? Bir video mağazasına saldırarak mı?"

Ellerini tuttum ve hayat çizgilerine daldım; sonsuza uzanan, hâlâ koltuk değnekleri nedeniyle nasır içinde olan zaman rotalarını. "Video mağazalarını unut. İlginç olan kendi kendilerini protesto ediyor olmaları. Orada düşman yok. Düşmanın kendileri olduğunu

biliyorlar... Kay Churchill, Chelsea Marina'nın Kuzey Kore'dekiler gibi, bir tür yeniden eğiten iş kampı olduğunu düşünüyor; BMW'ler ve BUPA üyelikleriyle günümüze uyarlanmış bir kamp."

"Deli saçması gibi geliyor kulağa."

"Biraz öyle... ama kasıtlı olarak. Sanki oyuncağıyla nereye kadar gideceğini merak eden küçük bir çocuk gibi kendini savuruyor. Twickenham'daki o büyük evler gözlerimi açtı. Medeni insanlar, sarışın av köpekleri... Ama o evlerin her biri bir sahne dekoruydu. Tüm yaptıkları senaryoyu orada yaşamak. Bana büyükannemin Guildford'daki evini anımsattı."

"Sen orada mutluydun" dedi kulağımı cimcirerek beni uyandırmaya çalışan Sally. "Seçebileceğin yolun ne olduğunu bir düşün; annenle serseri mayın gibi dolaşmak, Kuzey Oxford'da tuhaf yataklarda uyumak, sekiz yaşındayken marihuana çekmek, R. D. Laing'le viski içmek. Asla bir psikolog olamayacaktın."

"Buna gerek duymazdım o zaman."

"Kesinlikle. Chelsea Marina'da bir mimar olurdun. Küçük fakat mükemmel yemekli partilere katılır, Volvo'n ve okul taksitleri için kaygılanırdın. En azından daha iyi durumdasın."

"Baban sayesinde."

"Bu doğru değil! Sen zaten onu hiç sevmedin."

"Sally bununla yüzleş. Adler maaşıma mahkûm olmamız kötü bir fikir. Babanın firmasından aldığımız ödeme gelirimizin yarısı. Kendime saygımı kaybetmeme yol açmadan sana yüklü bir harçlık vermenin kibar bir yolu bu."

"Onun için faydalı işler yapıyorsun. Luton fabrikasındaki otopark problemi. Yöneticilerin herkesten daha ileri görüşlü davranmasını sağladın."

"Sağduyu... Baban için yaptığım en yararlı iş seni mutlu kılmak. Bu yüzden bana para ödüyor. Onun gözünde ben şanlı bir danışman ve tıbbi bir eşlikçiyim."

"David!" Sally şaşırmıştan ziyade ürkmüş gibiydi. Çorap çekmecesinde örümcek bulmuş on yaşında bir çocuk gibi bakıyordu. "Evliliğimizi böyle mi görüyorsun? Chelsea Marina'yla bu kadar ilgilenmene şaşırmamalı."

"Sally..."

Eline uzanmak istedim, ama kapının zili dikkatimizi dağıttı.

Sally belli belirsiz söylenerek kapıya seğirtti. Koltukta oturmuş beni saran eve bakıyordum; Sally'nin annesinden, paranın, başkalarının parasının yaşamımızdaki yerini anımsatan bir hediye. Sally'nin de ayırdına vardığı gibi Chelsea Marina'ya, kayıtsız sinema öğretmenine, Harley Davidson'lı ketum rahip ve Çinli kız arkadaşına artan bir yakınlık hissediyordum. Kendilerine karşı dürüstlüklerini ve lüzumsuz eşyalarını pencereden atışlarını seviyordum.

Kendi hayatımdaki akesuarların çoğu taşımayı teklif ettiğim, başkalarına ait yüklerdi; kayınpederimin müdürlerinin alçaltıcı ricaları, Hendon'daki bir özel okulda idareci olarak katıldığım yıllık komite toplantıları, gitgide daha az sevdiğim yaşlanmakta olan anneme karşı sorumluluklarım, kurumsal müşterilere çığırtkanlık yapmaktan da beter olan Adler'e bağış toplamak için didinmelerim...

Kaldırımdan sesler geliyordu. Sandalyemden kalkarak pencereye gittim. Henry Kendall arabasının yanında, elinde bir valizle duruyordu. Yanında üniforması içinde, Sally ile konuşurken bir yandan da eve bakan üst düzey bir polis memuru vardı. İlk aklıma gelen polisin beni tutuklamaya geldiği ve Henry'yi de mahkûmun arkadaşı olan yakın bir meslektaş olarak çağırdığı oldu. Valiz de hapishaneye götürmeme izin verecekleri birkaç eşyamı koymam içindi.

Perdelerin arkasında duruyordum; kalbim göğsümün içinde kendini kafesinin parmaklıklarına savuran, kıstırılmış bir hayvan gibi çırpınıyordu. Kaçmaya, bahçe kapısından uçarak Chelsea Marina'nın korunağına sığınmaya hazırdım. Kendimi yatıştırarak kaskatı bir biçimde kapıya yürüdüm.

Henry sempatik bir tavırla beni selamladı. Enstitünün restoranında sık sık birlikte öğle yemeği yememize rağmen ne kadar iyi göründüğünü o an ayırt ettim. Ashford Hastanesi'nin önündeki yıkılmış adam gitmiş, yerine, gözü Profesör Arnold'ın koltuğuna dikili, kendinden emin bir analist, kurumsal bir girişimci gelmişti. Bana daha koruyucu, ama aynı zamanda daha kuşkulu bir tutumla yaklaşıyordu; Chelsea Marina'ya olan ilgimin kendime ait özel bir planı gizlediğine ikna olmuştu.

Arabaya dönen polis ön koltuğa oturmuş, Adler'in logosunu taşıyan beyaz bir dosyayı tarıyordu. Henry ile birlikte kaldırımda yürüdük.

"Müfettiş Michaels" diye açıkladı Henry. "Onu İçişleri Bakanlığı'na bırakacağım. Heathrow davası üzerinde çalışıyor."

"Beni tutuklamaya geldiğini düşünmüştüm" dedim, biraz fazla rahat bir gülümsemeyle. "Gelişme var mı?"

"Gayri resmi anlamda mı? Hayır. Neredeyse anlamsız bir suç. Kimse resmen olayın sorumluluğunu üstlenmedi ve görünür hiçbir gerekçe yok. Üzgünüm David, bu işi temizlemek ikimizin de Laura'ya borcu."

"Peki ya bomba parçaları? Onlar bir anlam taşımalı."

"Bulmaca gibi. Ordu malı oldukça profesyonel patlayıcılar; SAS ve kamuflaj komandoları tarafından kullanılanlardan. Kimse bombacının bunları nasıl ele geçirdiğine akıl erdiremiyor."

Kapının önündeki merdivenlerde duran ve kendisine her baktığında Henry'ye gülümseyen Sally'ye el salladım. Teklifsizce devam ettim: "Dün gece Twickenham'da da bir bombalama oldu."

"İşittin mi? Sabah haberlerinde yer almadı oysa..." Henry bana dikkatli bir bakış fırlattı, gizlenmiş bir kuşa doğrultulan sivri oku andıran bir bakış. "Serseri herifin teki olduğunu düşünüyorlar. Bu tür ufak olayların bu kadar çok olması oldukça şaşırtıcı. Çoğu 'yangın' aslında bombalı saldırı. Tuhaf hedefleri var."

"Banliyö sinemaları, McDonalds'lar, seyahat acenteleri, özel okullar..."

"İyi tahmin." Henry'nin çenesi daha da yükselerek bana burnunun ucu hizasından bakmaya başladı. "Yard'dan biriyle irtibatın mı var?"

"Hayır... Soluduğumuz havadan...

"Görünüşe göre yıkıcı şeylere karşı bir önsezin var." Henry valizi bana uzattı. "Laura'nın birkaç eşyası. Kız kardeşi ile birlikte eşyalarını toparlıyorduk. Birlikte yazdığınız yazılar, ona vermiş olduğun bir iki kitap, konferans fotoğrafları... Bunları isteyebileceğini düşündüm."

"Peki..." Valizi aldım ve hafifliğini hissedince şaşırdım; on yıllık bir ilişkinin dokümanları, evlilik ve anılara dair son belgelerdi.

Henry beni izlerken taşıdığımız valiz elimde gittikçe daha ağırlaşıyormuş gibi geldi.

Sally basamaklardan koltuk değnekleriyle indi; inişini daha belirginleştiren bu tavır önemli bir kararın eşiğinde olduğunun kesin bir göstergesiydi. Henry ve ben onun bize katılmasını bekledik, ama o bizi kaldırımda bırakarak sokağa yürüdü ve belirli bir zorlanmayla arabanın etrafını dolaştı. Müfettiş Michaels onu yan aynadan görerek yaklaşan bir taksiyi durdurmak üzere elini kaldırdı. Arabadan inmeye çalıştı, ama Sally dirseklerini arabanın üstüne dayanarak kapıya yaslandı.

"Sally?" Henry, konuşmakta olduğumuzu unutmuşçasına, onu bekleyerek anahtarlarını cebinden çıkardı.

"Seni bir yere bırakmamı ister misin?"

Sally onu görmezden geldi ve arabanın tepesinden baktı; elimde ilk eşimin anılarıyla dolu valizle öylece dururken gözleri benimkilerle aynı hizaya gelmişti. Beni Müfettiş Michaels'a ihbar etmek, video mağazası yangınına nasıl karıştığımı anlatmak üzere olduğunun farkına vardım.

Gülümsemeksizin beni izliyordu, sanki Henry'nin arabasının Hellespont'tan daha da geniş görünen parlatılmış selüloz boyalı çatısı üzerinden birlikte yaşadıklarımızı gözden geçiriyordu.

Sally'nin burnunun dibindeki varlığından kafası karışmış olan müfettiş kapıyı açarak onunla konuşmaya başladı. Adamın gülümsemesinin ardındaki kaygıyı ayırt eden Sally'nin, müfettişi bir içki için içeriye çağırmayı akıl edemediğinden dolayı özür dilediğini işittim. Araba uzaklaşırken birbirlerine el salladılar.

***

Daha sonra mutfakta, Sally'nin ufak bir kadeh likörü yudumlayışını, burnunun ucunun sıvının üzerinde titreyişini izledim. Yüzü daha sivrilmişti sanki ve ilk kez hatlarının arasından daha yaşlı bir kadın gördüm; daha az şımarık, kocasından da, dünyadan da daha az emin bir kadın.

"Sally..." dedim soğukkanlı bir şekilde, "Müfettiş... Ona?.."

"Evet" dedi likörü parmağıyla karıştırarak. "Bunu düşündüm."

"Neden? Beni anında tutuklardı. Olay mahkemeye yansırsa bü-

yük olasılıkla hapse girerdim."

"Kesinlikle!.." Sally anlamlı bir şekilde başını salladı; sanki bu söylemiş olduğum ilk aklı başında şeydi. "Ve bu Chelsea Marina saçmalığına devam edersen olacağı da bu! Hele birisi ölürse, uzunca bir süreliğine. Bunu istemiyorum ve belki de bu an seni durdurmak için doğru andır."

"Bu olmayacak." Mutfağın öteki ucuna, ona sarılmak niyetiyle yürüdüm ve hâlâ Laura'nın valizini taşıdığımın farkına vardım. "İnan bana! Bitti..."

"Bitmedi." Sally yorgun bir tavırla içkisini bıraktı. "Kendine bak bir kez. Saçların dikilmiş, yüzün morarmış, o eski valiz... Yasadışı bir göçmene benziyorsun."

"Bir anlamda öyleyim. Tuhaf bir düşünce." Valizi bir sandalyeye bıraktım ve kendimden emin bir şekilde Sally'ye döndüm. "Görmem gerekeni gördüm. Chelsea Marina'nın Heathrow saldırısı ile bir ilgisi yok. Onlar aynı kulvarda değiller."

"Emin misin? Bu insanlar amatör, ne yaptıklarına dair en ufak bir fikirleri yok. Her neyse, Chelsea'ye geri dönmenin nedeni Heathrow bombalaması değil."

"Değil mi? Peki neden gidiyorum o halde?"

"Orada yeni bir yol keşfettin; aradığın yeni benliğe seni götüreceğini düşündüğün... Belki bunu bilmen gerek. Bu yüzden müfettişe bir şey söylemedim."

Likör kadehine doğru ilerledim ve Sally'nin ellerini masaya bastırdım. "Sally, orada bir yol yok, bulunacak bir şey yok. Burada mutluyum, kendimle ve seninle. Chelsea Marina'daki insanlar kendi sınırlarını aşıyor ve bununla başa çıkamazlar. Kendi kendilerine doymuşlar ve bunun acısını birkaç çift sarı yol çizgisinden çıkarıyorlar."

"Nedenini bul. Bu bizim yaşadığımız dünya işte; insanlar bedava park edebilmek uğruna bomba patlatıyorlar. Ya da belki hiç nedensizce. Hepimiz sıkılıyoruz David, ümitsizce sıkılıyoruz. Bir oyun odasında aşırı uzun süre bırakılmış çocuklar gibiyiz. Bir süre sonra oyuncaklarımızı kırmak zorunda kalıyoruz. Hatta en sevdiklerimizi bile. İnandığımız hiçbir şey yok. Şu karşılaştığın uçan rahip bile Tanrıya sırtını dönmüşe benziyor."

"Rahip Dexter mı? Sırtını dönmüş falan değil, ama mesafeli du-

ruyor. Tam ne olduğunu kestirmek zor, ama kafasında bir şey var."

"Senin kafanda da..." Sally likör kadehini lavaboya bıraktı. Oyuncu bir tavırla gülümsedi; onu ortopedi servisinde gördüğümde kendi başına yürüyebileceğine inanmamı sağlayan güven verici gülümseme. "Ne olduğunu bul David. İzleri takip et. Guildford'dan 2 Numaralı Terminal'e. Yolda bir yerlerde kendinle karşılaşacaksın..."

XV
Düşler deposu

Yeni proletaryanın isyanı başlamıştı. Ama ben dost muydum düşman mı? Kendime şaşırmış bir halde, kelepçelenen güvenlik görevlilerinin sürüklenerek müdürün odasına götürülmesine yardım ettim; bir yandan da yüzlerini hedef alan sert postallardan korumaya çalışıyordum onları. Yayılmış bacaklara takılıp sendelediğim bir anda Kay Churchill beni yakaladı; çalışma masasına doğru götürerek müdürün sandalyesine oturttu.

"David, kararını ver."

"Verdim Kay. Seninleyim."

"Bir kez olsun şunu kavra." Kar maskesinin deliklerinden görünen kocaman gözlerini bana odaklamış izliyordu. "Ne yaptığını biliyor musun?"

"Herkes gidene dek gişede bekliyorum. Kapıların kilitlendiğinden ve içeri kimsenin alınmadığından emin oluyorum. Kay, her şeyin provasını yaptım."

"İyi. Şimdi provayı bırak. Bu gerçek bir durum."

Soğukkanlı ve tamamen mavilere bürünmüş bir halde kuşkuyla bakan Vera Blackburn koridorda duruyor, saldırı timlerinin yıkım aletlerine doğru ilerlemesini bekliyordu. Eldivenli elini, avuç içi yukarıya dönük biçimde bana doğru kaldırarak yumruğunu sıktı; sanki testislerimi ezer gibiydi.

"Pekâlâ..." Kay önce tereddüt etti, sonra kendini toparladı. Göstericilere karşı kullanılan gaz ve isyancıları bastırma konusunda eğitimli müfreze üniformaları gibi Vera'nın Surrey Polisi'nden eski bir sevgilisi sayesinde edindiği kar maskesini yüzüne oturttu. Kay'in salonunda, şişelerce Bulgar şarabı eşliğinde tartışarak planlanan Ulusal Sinema Merkezi'ne yönelik saldırı bir öğrenci hınzırlığından çok az farklı olacak gibiydi. Şimdiyse bu orta sınıf amatör sabotajcıların pervasız şiddetine hazırlıksız yakalanmıştım. Gaz kullanarak üç güvenlik görevlisini etkisiz halde getirirlerken ben polisi aramaya hazır bir halde geride kalmıştım.

Güvenlik görevlilerinden ikisi gece işi yapan Kent Üniversitesi öğrencileriydi. Yüzleri yere dönük uzanmış, müdürün masasına gazın yol açtığı mide bulantısıyla yeşilimsi bir balgam tükürüyorlardı. Her ikisi de ağlıyordu; sanki kendilerini o çok beğendikleri gangster filmlerinden birinin vahşi dramının içinde bulmuşlardı.

Üçüncü güvenlik görevlisi bir güvenlik şirketi memuruydu; geniş omuzları ve emekli bir gece kulübü korumasının kısacık kırpılmış saçlarıyla elli yaşlarında bir adamdı. Vera Blackburn sessizce arkasından yaklaştığı sırada, yandaki odada masasına oturmuş gözlem kameralarını izliyordu.

Sprey gazın yüzüne doğrulduğunu fark ederek, spreyi Vera'nın elinden almak için kıza doğru hamle yapmıştı. Geri çekilerek hamleyi savuşturan Vera, adamın nankörlüğüne şaşmış bir halde, belindeki copu savurarak onu yere sermişti. Şimdi adam müdür odasında ayaklarımın dibinde yatıyor, kafasından kan sızıyordu. Bebekleri kaymış gözleri tavana dikiliydi.

"Kay!.." diyerek görevlinin yanına yere çömeldim, kan ve kusmuk arasında adamın nabzını bulmaya çalıştım. "Bu adamın yardı-

ma ihtiyacı var. Buralarda bir ilkyardım paketi olmalı."

"Sonra. Şimdi işimizi yapmalıyız."

Güvenlik firmasının ceketini omuzlarına attı ve kollarına geçirerek beni koridora itti.

Kamera odasında gözlem videosunun kasetlerini çıkararak kaba bir çuvala dolduruyordu. Yüzü korkudan solmuş olmasına rağmen bana döndü ve bir zafer işareti yaptı.

Koridordaki kapılar çarpılarak açıldı ve Ulusal Sinema Merkezi'ne üniformaları içinde iki takım üyesi daha girdi. Orta düzey avukat olan bu iki adam Kay'in yakın komşularıydı ve yangın bombası malzemesiyle zamanlayıcıların bulunduğu valizleri taşıyorlardı. Sessiz oditoryuma ayaktakımından seyyar satıcılar gibi patırtıyla girmişlerdi.

Ulusal Sinema Merkezi'nin lobisine yaklaştığımız sırada Kay konsantre olmak için duraksadı. Gişeler, yüksek, camlı kapılardan South Bank binalarının beton karanlığına bakıyordu. Ulusal Sinema Merkezi'nin merdivenlerinin ve bu kültür deposunun gözlem odasının altından South Bank binalarına doğru dar bir yol ilerliyordu. Oyuncuların Kraliçe Elizabeth Salonu'na girdiği noktanın yakınlarında bir güvenlik minibüsü beklemekteydi, ama ekip üst kattaki fuayede, kahve makinesinin yanında, Big Ben'e doğru nehri seyrederek nöbetlerinin sona ermesine dek sürecek uzun saatleri saymaktaydı.

Yanımdan ayrılmadan önce Kay'in kolunu tuttum. "Risk almıyor muyuz? Her an biri beni görebilir."

"Sen bir güvenlik görevlisisin. Öyle davran." Kar maskesini yüzümden çekip çıkardı. "Vera'nın zamana ihtiyacı var."

"Elli dakika? Neden bu kadar uzun?"

"Yangın alarmlarını devre dışı bırakması gerek. Düzinelerce var." Baştan savma bir şefkat gösterisiyle yanağımdan bir makas aldı. "Elinden gelenin en iyisini yap David."

"Ya biri içeri girmeye çalışırsa."

"Girmeyecekler. Selam ver ve yürümeye devam et. Sıkılmış bir güvenlikçisin."

"Sıkılmış mı?" Çerçevelenmiş film afişlerini işaret ettim. "Bu yerde inanılmaz anılar var."

"Onları unutmaya başla. Bir saat içinde kül olacaklar."

"Bu kadar ileri gitmemiz şart mı? Burt Lancaster, Bogart, Lauren Baccall... Onlar yalnızca sinema oyuncuları."

"Yalnızca mı? Onlar koca bir yüzyılı zehirledi. Senin beynini çürüttüler David. Yeni bir duruş noktası bulmamız, daha aklı başında bir İngiltere yaratmamız lazım..."

Gölgelerin içine daldı; dünyanın en tanınmış yüzlerinin yüzü olmayan suikastçısıydı Kay. Altı kişi, çiftler halinde gelmiştik South Bank'e. "Film noir" karakterleri pozundaydık; benim için kolay, tüm Hollywood sinemasını düşmanı ilan etmiş Kay için ise zor bir roldü bu. İki numaralı salonda *Out of the Past*'in geç saat gösterimine girdik. Mitchum hayranlarının arasında otururken, beni şekillendiren onca saatimi geçirdiğim salonun kısa bir süre sonra kora dönüşeceğine inanmak zordu. Ben tek bir kareye bile konsantre olmazken Kay öne doğru eğilerek oturmuş, baştan çıkarma ve ihanetin bu şiddet dolu öyküsünün içine çekilmişti bile. Dramın iyice yükseldiği bir noktada, kadın kahraman bir ümitsizlik anını oynarken, bileğimde elinin baskısını hissettiğim bile oldu.

Son jenerikten otuz dakika kadar önce, salondan dışarı süzüldük ve artık paketleme malzemelerinin doldurduğu bir depoya dönüşmüş, kullanılmayan Film İmgeleri Müzesi'ne gittik. Burada ekibin öteki üyeleriyle buluştuk ve göğüslüklü polis üniformalarını giyerek kar maskelerini taktık. Vera Blackburn kilitli kapıların yanı başında nöbet tutuyordu; gönüllü olarak dini filmlerin kataloglarının yapımına katıldığı sıralarda anahtarların kopyalarını yaptırmıştı.

Karanlıkta sinmiş bir halde, seansların sona ermesini ve bina kompleksinin boşalmasını bekliyorduk. Etraftaki açılmış sandıkların içlerinde antika kameraları, neme dayanıklı paketler içindeki sökülmüş ışık ekipmanlarını, Margaret Lockwood ve Anna Neagle'ın giymiş olduğu köstümleri, *The Sound Barrier* ve *Winslow Boy*'un senaryolarını, XX. yüzyılın en büyük düşünün unutulmaz dekorlarını hissedebiliyor ve kendisinin yarattığı bir fırın bacasından uçup gitmek üzere olduklarını düşünüyordum.

Düşler farklı ölümlerle, hayatımızdan beklenmedik kapıları alıp götürerek yitiyordu. Sıkılmış bir güvenlik görevlisi gibi davranma-

ya çalışarak gişelerin yanındaki halıyı adımlıyor, orada Laura ile geçirdiğim sayısız saatleri düşünüyordum. Kay ve Vera'ya bu konuyu açmış, Ulusal Sinema Merkezi'ne dokunmayıp banliyödeki sinema komplekslerinden birini hedef almayı önermiştim. Ama Kay Ulusal Sinema Merkezi'ni yerle bir etmeyi kafasına koymuştu bir kez.

Twickenham'daki video mağazasında hiç duraksamaksızın bana ihanet edebilen Kay şimdi beni yine Chelsea Marina'ya kabul etmişti. En ufak bir mahcubiyet duymaksızın, daha iyi bir dünya için savaşırken, bir arkadaştan daha kolay vazgeçilir bir şey olmadığını anlatmıştı. Eğer arkadaşlar birbirlerinin ihanetlerine hazırlıklı olmazlarsa, hiçbir devrim başarılı olamazdı.

Twickenham maceramızdan bir hafta sonra Chelsea Marina'yı ziyaret ettiğimde kapı önü toplantılarını dinliyor, Heathrow bombalamasına ilişkin her türlü ipucunu yakalamaya çalışıyordum.

Protesto gruplarının artan sayıları karşısında şaşkınlığa düşmüştüm. Lidersiz ve koordinasyonsuz bir halde yemekli partilerde, öğretmen-veli toplantılarında ortaya çıkıveriyorlardı. Komitelerden biri Chelsea Marina'nın başarısız hizmetlerini protesto etmek için yönetim şirketinin ofislerinde bir oturma eylemi düzenlemeyi planlıyordu, ama çoğu semt sakini yerleşim alanının yerel problemlerini aşmış olan sosyal bozukluklara çok daha radikal bir tepki vermeye kararlıydı. Daha büyük hedeflere yönelmişlerdi; King's Caddesi'nde bir hazır yemek restoranı, Modern Tate Galerisi, British Museum için düşünülen Conran zincirinden bir restoran, sokak konserleri, Waterstone's Kitabevi; hepsi orta sınıf saflığını sömürüyorlardı. Yozlaştırıcı fantezileriyle, yapay entelijensiyayı zararlı besinlerle zehirleyerek, tüm eğitimli kastı yanılsamalara sürüklemişlerdi. Sandiviçinden yaz okuluna, her biri köleliğin sembolü ve özgürlüğün düşmanıydılar.

Ulusal Sinema Merkezi sessizdi; soluk bir mavi ışık renksiz koridorlara yayılmıştı. Gişelerin arkasındaki aynaya bakarak ceketimi düzelttim. Göğüs cebime iliştirilmiş kimlik kartında kanlı bir kusmuk lekesi kurumaktaydı. Ya ben panik halinde hastalanmıştım, ya da güvenlik görevlilerinden biri sandığımdan daha ciddi bir biçimde yaralanmıştı.

Kar maskemi takarak müdürün odasına yürüdüm. Tutsaklarımız

çalışma masasının yanındaki halının üzerinde yatıyorlardı. İki öğrenci kendindeydi ve beni görünce birbirlerinin kelepçelerini gevşetmeye çalıştıklarını gizleme çabasıyla geri uzandılar. Yaşlıca güvenlik görevlisi, başı kusmuk lekeli halıda, gevşekçe uzanmış, zar zor nefes alıyordu. Tamamen kendinden geçmiş gibiydi ve kanlanmış dişlerinin arasından belli belirsiz bir nefes sızıyordu dışarıya.

Ofisin dışındaki koridorun tavanındaki lambaların ışıkları arasında çözülen bir duman bulutu asılıydı. Yangın alarmlarını devre dışı bırakmayı tamamlayan Vera'nın kısa bir sigara molası verdiğini düşündüm. Bir yerlerde bir pencere geceye açılmış olsa gerekti, daha serin bir hava beni sarmıştı; sokak kokularının ve dizel yakıtının, yağmurun ve Waterloo İstasyonu yakınlarındaki tüm gece açık kafeteryalardan yükselen yemek yağlarının kokusu.

Müdürün ofisinden ayrıldım ve birinci salona doğru koridoru geçtim. Perdeyi çektiğimde, sahneden kimyasal bir duman bulutunun yükseldiğini gördüm; boş koltukların üzerinde bir canavar filminden fırlamış öfke gibi yuvarlanan kesif bir sis. Tavanın altından kendine yol açan duman, açık duran çıkış kapısını buldu ve etrafında halkalar halinde dönmeye başladı.

Plastik bazlı iğrenç kokuyu solumamaya çalışarak kapıları kapattım ve ikinci salona doğru koşmaya başladım. Koridorlarda Kay ve Vera'yı arıyordum. Duman perdesi üzerimde daha da büyüyordu; camı kırılmış hareli bir aynayı andırıyordu, sırtı açığa çıkmış yüzeyinde kendi yansımamın solgun gölgesini görüyordum, tuzağa düşmüş ufacık bir nokta... Oditoryumu asitli bir duman dolduruyordu ve sahneden parlak bir aydınlık yükseliyordu. Duvarlar çok sıcak bir fırının elektrik beyazlığıyla parladı ve koltukların arkasında yüzlerce gölge görünüp kayboluverdi.

Girişteki cam kapılar geceye açılmıştı. Duman kafamın üzerinde yüzüyor ve kendini havaya, Hayward Galerisi'nin gezi alanına doğru salıyordu. İki öğrenci koridorun derinliklerinden, dumanın içinde sendeleyerek ve elleri arkadan bağlı halde ilerliyordu.

"Dışarı çıkın! Koşun!" Birisi ellerini çözmem için önümde durduğunda omuzlarını yakaladım.

"Koşun!"

Müdürün odasında daha yaşlı güvenlik görevlisinin yanında çömelmiş, onun ağır bedenini kaldırmaya çalışıyordum. Gözleri açık-

tı, ama bilinci yerinde değil gibiydi; çenesi ve gömleği kanlanmıştı. Ayak bileklerini yakaladım ve onu halının üzerinde çekmeye koyuldum; kocaman ayaklarını bacaklarımın üst kısımlarına dayamıştım.

Kapının yanında durmuş, yüzümü dumana karşı korumaya çalışırken ayakları elimden kaydı. Onları yeniden tutmak için eğildim, ama o deri postallarını geriye çekip yerden destek alarak göğsüme bir tekme savurdu.

Darbenin etkisiyle savruldum ve kapıya çarparak düştüm, nefes alamayacak denli donakalmıştım. Nöbetçi tamamen kendindeydi ve gözlerini yüzüme dikmişti. Bilekleri arkasından bağlı bir halde, halının kenarına doğru sırtüstü süründü ve dizlerini kafamı patlatmaya hazır halde geriye çekti.

Yuvarlanarak kendimi koridora atarken sol kulağımın kenarından bir postal savruldu. Kapıya dayandı, yan dönerek ayağa kalktı.

"Dışarı çık!" diye bağırdım ofisi dolduran dumanın içinde. "Lobiye doğru koş."

İki ayağının üzerinde dengesini sağladı, omuzlarını düşürdü ve göğüs göğüse çarpışan öfkeli rugby oyuncularının arasından fırlayıveren bir forvet gibi bana yöneldi. Kafası Robert Taylor ve Greer Garson'ın yer aldığı bir film afişine çarparak yere düşürdü. Camlı çerçeveyi ezerek, yolunun üzerindeki parçaları ayaklarıyla savurdu ve dumanın içinden üzerime saldırdı.

Gecenin karanlığına doğru peşimdeydi; lobiye açılan kapılardan geçtik ve Hayward Galerisi'ne açılan dar yola girdik. Elleri arkasındaydı ve elbiselerinden duman tütüyordu. Yalnızca on metre önündeydim. Park halindeki güvenlik minibüsünün etrafından dolandım; Purcell Room'a çıkan merdivenleri arıyordum. Öğrenciler birbirlerine sırtlarını vermiş, hâlâ kelepçeleri çözmeye çalışıyorlardı. Nöbetçi onlara da çarptı ve güçlü omuzlarıyla onları kenara savurdu.

Hayward Galerisi'nin gezi alanına vardığımda postalları beton basamaklarda çınlıyordu. Cam kapıların arkasında iki güvenlik görevlisi koşarak geçtiğimi ve yaralı bir arkadaşlarının da apaçık beni izlediğini görmüştü. Bakışları Ulusal Sinema Merkezi'nin çatısından yükselen dumanı yakaladı. Onlar telsizlerine davranırken Westminster Köprüsü yakınlarındaki rıhtımdan ilk polis sirenlerini işittim.

Festival Salonu'nun yanındaki üst terası geçtim; nemli nehir havasını zorlukla soluyordum. Duraksayabilirdim az da olsa, takipçim beni izlemekten vazgeçmişti. İki büklüm bir durumda, kromdan bir heykele yaslanmıştı; dudağının kenarından salyaları akıyor ve gözleri hâlâ bana dikili bakıyordu.

Milenyum Dolabı'na* doğru seyirttim. Gecenin karanlığına açılmış dönmedolabın kabinleri, karanlık havada süzülen dantelden bir kuğu filosuydu adeta. Kabinlerinin üçünde bir şirketin kokteyli vardı ve konuklar eğimli camlara yaslanmış, Ulusal Sinema Merkezi'nin çatısından yükselen ilk kıvılcımları izliyorlardı.

Güvenlikçi ceketimi düzelttim, kurum parçalarını silkeledim ve dönmedolabın yanında park etmiş olan yiyecek içecek servis araçlarının yanından ilerledim. Garson kızlar yarı boşalmış kanepe tepsilerini temizliyorlardı. Tavuklu bir kanepeyi ağzıma atarak Perrier suyundan kocaman bir yudum aldım. Belvedere Caddesi'ne dönen bir itfaiye aracını izledik; sirenleri çalıyordu. Festival Salonu dışında bir polis arabası durdu ve projöktörleri Hayward Galerisi'nin duvarlarında oynaştı. İtfaiye ve polis ilerleyerek Ulusal Sinema Merkezi'ne yaklaşıyorlardı ve kısa sürede elleri kelepçeli güvenlik görevlilerini bulacaklardı.

Boş bir kabin, kapıları açık halde yanımdan geçiyordu. Şirket kokteyli yaklaşık bir saat sonra sona erecek ve konuklar çimlerin üzerinden arabalarına ilerlerken ben de aralarına karışacaktım.

Kendimi kabinin içine atarak nehre bakan parmaklıklara yaslandım; neredeyse nefes alamayacak kadar yorgundum. Biniş platformunu geçerken, işini tamamlamış bir garson, elinde iki şampanya kadehinin bulunduğu tepsiyle birlikte kabine dalıverdi. Tepsiyi bıraktı ve yanıma oturarak ceplerinde sigara aranmaya koyuldu.

County Hall'e doğru çıkarken, yangın geceyi aydınlatıyor ve sanki Thames'in karanlık suları üzerinde tutuşuyordu. Waterloo

* Yapım aşamasında "Millenium Wheel" olan adı sonradan "London Eye" olarak değiştirilen, 137 metre yüksekliğinde, 32 kabinli dünyanın en büyük dönmedolabı. 25 millik bir görüş mesafesine sahip yapı, milenyum etkinlikleri kapsamında yapılmış, 2005 yılında kaldırılması planlanmıştı. Ancak bugün için Londra'nın en büyük dört yapısı arasında yer alan London Eye'ın gördüğü rağbet kaldırılma planlarını erteletti. Metinde Ballard'a sadık kalmak için, güncel adı olan "London Eye" yerine, yazarın tercih ettiği "Millenium Wheel"ın karşılığı olarak "Milenyum Dolabı" kullanılmıştır. (ç.n.)

Köprüsü'nün yanında kocaman bir delik açılmıştı ve South Bank Meydanı'nı yutuyordu. Duman dalgaları nehre yaslanmıştı ve Parlamento'nun havalandırma pencerelerinde alevlerin yansımalarını görebiliyordum; sanki tüm Westminster Sarayı tutuşmaya hazır gibiydi.

Garson tepsideki şampanya kadehini işaret etti. Üşenmeksizin ılık şarabın tadına baktım. Kabarcıklar oditoryumdaki yakıcı sıcaktan çatlamış olan dudaklarıma iğne gibi battı. Film dünyasının en büyük yıldızlarının portrelerinin dizili olduğu, dumana boğulmuş koridorları düşündüm. Vera Blackburn'ün çıkardığı ve Ulusal Sinema Merkezi'ni kavuran yangın James Stewart'ın, Orson Welles'in, Chaplin'in ve Joan Crawford'un gülümseyişlerini yutuyordu. Onlara ilişkin anılarım da hareket eden dönmedolapla birlikte, geceye hayaletlerini salan bir düşler deposundan kaçarcasına yükseliyordu.

Thames'i ve sigara içen garsonu geride bırakarak kabinin öteki ucuna geçtim ve County Hall'ün sokaklarına bakındım. Polis araçları hızla geçer ve sirenler gecenin karanlığında çığlıklar atarken, sanki Kay ve Joan Chang'i bir kapı aralığından ötekine koşarken görmeyi umuyordum. Söylememe gerek yok, beni uyarmadan kaçmışlardı; yangını körüklemesi için açık bıraktıkları sinema kafeteryasının nehir kıyısındaki kapısından.

İlk duman dalgası kabine ulaşmış, camların eğimli yüzeyine yayılmıştı. Müdürün ofisinin dışında kesifleşmiş olan yakıcı buharın genzimde biriken tortularının etkisiyle öksürmeye başladım. Parmaklıklara ulaşmaya çalışırken şampanya ayaklarımın dibine döküldü.

Endişeyle bana bakan garson yanımda durdu ve boğazımı temizlediğimde tuhaf, imalı bir biçimde gülümseyerek başını salladı. Bana o kadar yakın duruyordu ki sanki bir şeyler önereceği hissine kapıldım ve aklıma Milenyum Dolabı'nın eşcinsel buluşmalarında kullanılan bir mekân olabileceği düşüncesi geldi.

Garsonu kendimden uzaklaştırmaya çalıştım, ama o boş kadehi elimden aldı. Güçlü alnı ve kemikli, neredeyse bir deri bir kemik yüzüyle çevik, ince bir adamdı. Bir garsona yakışmayacak biçimde hastalıklı derecede solgundu. Gizemli şirket toplantılarının alacakaranlık dünyasının kıyısında nasıl dolaştığını hayal ettim. Tanıdığım çoğu garson gibi arkadaş canlısı görünmesine karşın hafif sal-

dırgan biriydi; zar zor gizlenen bir çekingenliği kapatmaya çalışan alınganlıkla bezeli bir çekiciliği vardı.

Adamın tavırları, yüzünü gizlemeye çalışan başka birini anımsatmıştı bana. Unutulmuş hastane koğuşlarının ve zayıf düşmüş çocukların kokusunu hissediyordum. Ama hareketleri hızlı ve kararlıydı; bir elinde şırınga, ötekinde de çocuğun dikkatini dağıtmak için bir oyuncak taşıyan beceriksiz hemşirenin oyalamaya çalıştığı minik hastasına nasıl yaklaştığını gözümde canlandırabiliyordum.

"Doktor Gould?" Gülümseyişiyle açığa çıkan yüzünü görmek üzere döndüm. "Daha önce karşılaşmıştık."

"Doğru. Kay Churchill'in evinde. Kabin duman bulutları ve aşırı ısınmış havanın içinde sarsılırken dengemi korumama yardım etti. "Bu akşam iyi iş çıkardın David."

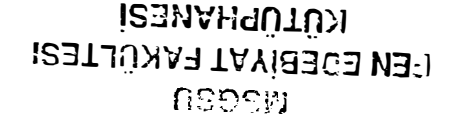
"Beni anımsadın mı?"

"Elbette. Karşılaşmayı umuyordum; doğru yerde ve zamanda. Sana göstermek istediğim çok şey var." Kabin son inişe geçtiğinde kolumu sıkı bir biçimde kavradı. "Ama başkaları da seni anımsamadan buradan gidelim..."

Thames boyunca alevlerle aydınlanmış olan binaların ışıkları huzursuz gözlerine vuruyordu. Kendimi ondan kurtarmaya çalıştım, ama güçlü eli koluma kenetlenmişti.

Daha karanlık bir yangın yaklaşıyordu.

XVI
Çocukların sığınağı

Uyandığımda çocukların elinden çıkmış, neşeli bir duvar işlemesini andıran resimler bana bakıyordu; kolsuz adamlar, iki bacaklı kaplanlar ve kutu kutu evlerle, boş koğuşun duvarlarında çiziktirilmiş dağınık düşlerden oluşan capcanlı bir dünya.

İdrar ve dezenfektan kokusu zamanla içine işlemiş eski bir yatak üzerinde uzanmıştım ve uyurken beni böyle sevecen bir resim galerisinin beklemiş olmasından memnundum. Viktorya tarzı pencerelerin tozla kaplı camları Heathrow'a inen uçakların uğultularıyla titriyorlardı. Hastane koğuşundaki yataklarında yatan özürlü çocuklar kendilerini saran koca dünyayı sonsuz bir baş ağrısı olarak algılamışlardı herhalde.

Yattığım yerden doğrularak ayaklarımı yere bastım. Dört saatlik

derin bir uyku çekmiştim, ama Ulusal Sinema Merkezi'nde geçirdiğim şiddet dolu geceyi anımsadığımda bacaklarım titredi. İmgeler zihnimde ileri sarılan bir kaseti izlercesine hızla akmaya başladı; koridorları dolaşan hayalet duman, Vera Blackburn'ün sıkılı yumrukları, oditoryumdaki ürkek gölgeler, umarsızca Milenyum Dolabı'na kaçışım ve Thames'i ateşe verirken bana bir kadeh şampanya sunan, garson ceketi içindeki Richard Gould.

Düzgün olmayan zeminde hafifçe sendeleyerek ayağa kalktım ve her bir kemiğimin bir diğeriyle uyumlu hale gelmesini bekledim. St. John's Wood'da sıcak bir banyoyu ve Sally'yi düşünerek eski yatakların arasında yürüdüm. Ancak az sayıda ebeveynin burada yatan özürlü çocuklarını ziyaret etmiş olduğunu tahmin ediyorum. Ama resimler dokunaklı bir biçimde ümit doluydu; çocukların asla tanımayacakları bir dünyanın iyimser yankılarıydı. Sabırlı ve nazik bir öğretmen onları boyalarla tanıştırarak kendi zihinlerinin içindeki renkli patikalara doğru taşımıştı.

Odaları birbirine bağlayan kapıların arkasında öteki yatakhaneye, tozla kaplı bir başka yüksek tavanlı salona geçişi sağlayan taş bir sahanlık vardı. Beyaz önlüklü, siyah saçlı, başı düşünceli bir biçimde eğik bir adam kısa bir süreliğine belirdi ve bana el salladı. Sonra telaşlı bir tavırla bir sonraki kata doğru merdivenlere yöneldi.

"Doktor Gould... Bizim..." Ona seslendim ama sesim bu kullanılmayan hastanenin sonsuz uzamında kaybolurken Doktor Gould'un yukarı tırmanan ayak seslerini işittim. Eski ama etkileyici mimari, kutsal ahlâki yargıları düşündüren sert kirişler bana adaletin dağıtıldığı başka salonları anımsatmıştı. Gould'u, Chelsea Marina isyanının bu kaçamak tavırlı yaratıcısını, çok kısa bir süre içinde polis tarafından ele geçirilip önümüzdeki beş yılı kilit altında geçireceğimiz konusunda uyarmak istiyordum.

Gergin sinirlerimi yatıştırmak için bacaklarımın üst kısımlarını tokatladım. Eski eşimin anılarına ve bir sinema müzesine yönelik ciddi bir suça karışmıştım, ama tuhaf bir biçimde kendimi bunun dışında hissediyordum. St. John's Wood'da Sally'nin yanında uyuklayan benliğini harekete geçirmeye çalışan bir aktördüm. Değişim ümidi veren bir itici güçle şiddet dolu bir düş, zihnimden, beni kuşatan sokaklara kaçıvermişti.

Yalnızca birkaç saat önce Londra'nın öteki ucundan nasıl kaçtı-

ğımızı anımsadım. Gould'un arabası, üzerine "Hospice de Beaune" çıkartmaları yapıştırılmış bir Citroen, eski County Hall içindeki Marriott Otel'in dışına park edilmişti. Gould'un kontrol panelini araştırmasından, muhtemelen Chelsea Marina'dan Fransız uyruklu bir komşunun ona bıraktığı, karmaşık hidrolik sistemli bu aracı daha önce hiç kullanmamış olduğunu tahmin ettim. Israrlı sirenler ve polisin Westminster Köprüsü'nü kapatmış olmasından kaygılanarak arabayı kullanmayı önerdim. Ama Gould beni kenara iterek her zamanki gülümseyen ama mesafeli tutumuyla yatıştırdı. Paneli ve kontak anahtarının yuvasını araştırırken, yüzü, kendi sakatlığının geometrik bir modeli olan, uyarlanmış Saab'a ilk oturduğu zamanki Sally'yi anımsattı bana.

Kaldırım boyunca kurbağa sıçramalarıyla harekete geçtik ve nehrin güneyine doğru yol alırken çok nadir ikinci vitesin üzerine çıktık. Gould'un gözlerinde korkuyu seçebiliyordum ve onun Milenyum Dolabı'ndaki şirket partisinde konuklara içki servisi yapışını hayal ettim. Duman ve yangından kaçayım derken onun gözlemcilik yaptığı yere dalmıştım, ama beni gördüğü için rahatlamış gibiydi. Lambeth Sarayı önündeki göbeği hızla dönerken, başımı pencere kenarına çarptım ve beni şaşırtan bir kaygıyla, sanki lunaparkta korkmuş bir çocukmuşum gibi elimi tuttu.

Chelsea Köprüsü'nü geçtik ve King's Caddesi'ne çıkan daha karanlık sokaklara daldık. Arabanın farları şaşırtıcı dönüşler arasında yolu bulmamızı sağlıyordu; hazır mutfak, ofis mobilyası, banyo aksesuarları satan mağazaların önlerinden geçiyorduk; ardımızda yanmakta olan Londra'nın yerini almaya hazır bir ikinci şehir tablosuydu bu sanki. Gould yeniden kabuğuna çekilmiş, yüzünün kemikleri ardına gizlenmişti. Dikiz aynasından arkamızı gözlerken, eskimiş takım elbisesi içinde, kötü beslenmiş ve kendini ihmal etmiş yeni mezun bir gençti yine.

Belli belirsiz algılanan müzeleri ve çok sayıdaki atölyeleriyle Güney Kensington'ın karanlığı içinden geçtik ve Cromwell Caddesi'ne yöneldik. Heathrow'a giden otobana bağlanan Hammersmith Viyadükü ve Hogarth House'u geçtiğimizde, merkez Londra artık geride kalmıştı. Yirmi dakika sonra havaalanının operasyon alanına girmiştik; inen uçaklar için kurulmuş aydınlatma düzeneklerinin kuşattığı uçak kargo ofislerinin, kiralık araba depolarının bulundu-

ğu bölgeydi burası; manyetik alanlara benziyordu; iş merkezleri ve sanayi tesislerinin hayaletleri ile güvenlik ekipleri ve saldırgan köpeklerin dolaştığı bir gece dünyası.

Havaalanının yakınlarında büyük bir inşaat alanının hemen yanı başındaki bir grup yüksek, Viktorya tarzı binanın önünde durduk. Gould, Citroen'i çamur lekeli greyder ve traktörlerin yanından geçirerek ahşap paneller üzerinde tuğla blokları ve taşınabilir kabinlerin doldurduğu bir avluya park etti.

Arabadan indiğimizde Gould beni kullanılmayan bir binaya doğru yönlendirdi. Binanın dökülen girişindeki işaretler hastane bölümlerinin konumlarını gösteriyordu. Dördüncü kata kadar demir merdivenleri tırmandık. Yorgunluktan bitmiş bir halde tozla kaplı ve yapılmamış yatakların dizili olduğu bir koğuşa doğru Gould'u izledim. Direnemeyecek kadar yorgun olduğumdan, bu tuhaf adamın, yumuşak elleri olan bu düşünceli fanatiğin bana bir yatak göstermesine izin verdim. Özürlü çocukların yaptığı resimler arasında derin bir uykuya daldım.

Onu bulduğumda Gould çatıdaydı. Yüzü güneşe dönüktü ve Viktorya tarzı bacaların korkulukları onu rüzgârdan koruyordu. Cep telefonu kulağındaydı; bir gece önce Ulusal Sinema Merkezi'ne yapılan saldırıyla ilgili son haberleri dinlediği açıktı, ama korkuluğun altındaki inşaat vinçleri onu daha fazla ilgilendiriyor gibiydi. Renksiz yüzüne baktığımda kantinlerde acele atıştırılan öğünler ve hastane dinlenme odalarında huzursuz, yarım yamalak uykularla dolu gecelerle geçmiş yılları görebiliyordum. Önlüğünde bir isim kartı vardı; sanki hâlâ artık burada olmayan çocukların doktoruymuş gibi.

Otoban boyunca uçan bir polis helikopteri gördüğümde bu çılgın hastaneden nasıl uzaklaşabileceğimi bulmaya çalıştım. Devasa büyüklükteki binaları taradım; savaş gemilerinin süper yapılarını andıran çatılarıyla kocaman taş yığınlarıydı. Hapishanelerin, tekstil fabrikalarının, çelik dökümhanelerinin mimarisiydi; tuğlanın dayanıklılığı ve Viktorya tarzı bir kesinliğin anıtları. Kafalarını nişastalı gıdalara takmış gönüllü yardımseverlerin bir zamanlar hastaları tekerlekli sandalyelerinde gezdirdiği ihmal edilmiş bir parkın yanında üç bina hâlâ ayaktaydı.

"David?" Gould konuşmanın ortasında telefonunu kapattı ve beni izlemek üzere döndü; beklenmedik bir hastasıyla karşılaşan meşgul bir doktor gibiydi. "Kendini çok daha iyi hissediyor olmalısın, bunu görebiliyorum."

"Gerçekten mi? İyi..."

Gould'un karşısında bitkin ve mızmız, acilen kahve ihtiyacı içinde ve kesinlikle bir hafta sonu devrimcisi olarak kendi ligimin dışında kalmış biri gibi durduğumu düşünüyordum. Buna karşılık o şaşırtıcı bir biçimde sakindi, sanki uyumadan önce kendine güçlü bir yatıştırıcı iğne yapmış ve kalktığında da bir uyarıcı almıştı. Bu sessiz pazar sabahında neredeyse şen ve kaygısız hareket etmekteydi; yüz kasları bile, altlarındaki kemikleri sıkmaktan vazgeçerek gevşemişti. Bir zamanların bu akıl hastanesinde kendini evinde hissediyor gibiydi ve burada doktor değil de hasta olarak bulunmuş olabileceği düşüncesi aklıma geldi. Hastane kapandığında topluma geri salınmış, kendine, Chelsea Marina sakinlerini kolaylıkla ikna edebileceği yeni bir kimlik edinmişti. İnternet sitesi ve mağaza yangını öyküsü akıllıca bir girişimdi. Biraz fazla arkadaşça tutumuyla beni kenardan dikkatle izliyordu. Ama bu adamda neredeyse hoşa giden bir dürüstlük ve Chelsea Marina'daki herkesin karşılık verdiği gergin bir otorite vardı.

Polis helikopterinin güvenli bir biçimde gözden yitmesini bekledi ve sonra uzanarak koluma arkadaşça vurdu.

"Huzursuzsun David. Dün geceki gibi operasyonlar insanın kalbinin günlerce çarpmasına neden olur. Toparlanacak ve kendini daha güçlü hissedeceksin."

"Umarım. Hayatımın kalan kısmında böyle hissetmek istemem."

"Öyle olmayacak. Bizim için, gerçek inançlarımız uğruna hareket etmekten daha iyi bir şey olamaz."

"Tam olarak öyle davrandığıma emin değilim." Morarmış avuç içlerime baktım. "Neredeyse polise teslim oluyordum."

"Ötekiler seni beklemedi mi? Hayır mı?" Gould beni anladığını gösterir biçimde başını salladı. "Bu orta sınıf devrimcileri, çok uzun yıllardır baskı altındalar. Şimdi her tür merhametsizliği ve ihaneti tadabiliyorlar ve bu hoşlarına gidiyor."

"Çok fena. Farkına varmadan hapishane yulafının tadına bakıyor olacaklar."

"Bu bir risk. Sürprizlere hazırlıklı olduğumuz sürece güvendeyiz." Gould güneşe bakarak yüzünü buruşturdu; sanki güneşin olaylar üzerindeki etkin kontrolüne kızıyor gibiydi. Sonra bulunduğu yerden ve kim olduğundan emin olmak istercesine göğsündeki isim kartına dokundu. "Hapishane kaygısına kapılma. En azından şimdilik."

"Demek herkes kaçabildi. Ulusal Sinema Merkezi ne âlemde?"

"Tamamen tahrip olmuş. Maalesef Fritz Lang'in ilk dönemlerine ait bazı kopyalar kayıp. Yine de Vera Blackburn işini biliyor."

"Dengesizin biri. Onu izlemelisin."

"Vera mı?" Gould dönerek bana baktı ve sonra kesinlikle onaylarcasına başını salladı. "O, dünyayı anlamaya çalışan hırpalanmış bir çocuk. Ona yardım etmek için elimden geleni yapıyorum."

"Onu dışarıya çekerek mi? Doğal yeteneklerini sergilemesine fırsat vererek mi?"

"Biraz öyle." Sesimdeki iğneleme hoşuna gitmişti. Beyaz elini etrafımızı saran terk edilmiş binalara doğru salladı. "David, Ulusal Sinema Merkezi kimin umurunda? Buraya yaptıklarına bir bak. Üç yüz çocuk için burası bildikleri tek yuvaydı."

Kansız parmakları binanın terk edilmiş bölümlerini işaret ediyordu. Ormangülleriyle kaplı yüksek duvarlar her bir binayı sarmıştı. Avlu ikinci bir avlunun içinde yer alıyordu ve üst katların pencereleri parmaklıklarla kaplıydı.

"Duvarlar ve parmaklıklar" dedim. "Bir hapishaneye benziyor. Neredeyiz?"

"Bedfont Hastanesi. Heathrow'un bir mil güneyindeyiz. Akıl hastanesi için iyi bir yer, atılan çığlıkları duyamazsın." Gould başını alaycı bir tavırla eğdi. "Muhteşem Viktorya dönemi akıl hastanelerinin son örneği."

"Akıl hastanesi? Yani bu çocuklar?"

"Beyinleri zarar görmüştü. Ensefalit,* ağır geçirilmiş kızamık, ameliyat edilemeyen tümörler, hidrosefali. Hepsi ağır derecede sakattı ve ebeveynlerince terk edilmişti. Sosyal Hizmetler de uğraşmak istemiyordu."

"Tatsız..."

* Beyin İltihabı (ç.n.)

"Hayır!" Gould benim refleksi andıran tepkime şaşırmıştı. "Bazıları mutluydu."

"Sen burada mı çalışıyordun?"

"İki yıl kadar." Gould boş çatıya uzun uzun baktı, sanki çocukların bacaların etrafında koşuşturmasını izliyormuşçasına gülümsüyordu. "Umarım onlara iyi bir yaşam vermişizdir."

"Neden ayrıldın peki?"

"Görevden alındım." Gould eliyle bir sinek yakaladı, sonra onu havaya bıraktı ve dönerek uzaklaşmasını izledi. "Genel Tıp Konseyi'nin her yerde ajanları var. Gestapo gibiler. Birkaç çocuğu Thorpe'taki eğlence parkına götürürdüm. Bunu severlerdi; eski bir minibüse doldurulup gezmeyi. Başlarında gözetim olmaksızın. Özgürce koşmalarına izin verirdim. Birkaç dakikalığına mucizenin ne olduğunu öğrenirlerdi."

"Ne oldu?"

"Bazıları kayboldu. Polis Sosyal Hizmetler'i sıkıştırdı."

"Çok fena. Yine de o kadar ciddi görünmüyor."

"Buna inanma. Hele ki bugünün koşullarında." Başını geriye attı, bürokrasinin budalalığına gözlerini kapatmış gibiydi. "Başka bir konu vardı. Büyük tabu."

"Cinsel anlamda mı?"

"İyi tahmin David. Cinsel taciz, böyle dediler. Şaşırmış görünüyorsun."

"Evet, şaşırdım. Bana öyle gelmemişti..."

"Bana yakışmıyor, değil mi? Ben değildim. Ama sürüp gittiğini hissediyordum."

"Bir başka doktor mu?"

"Hemşirelerden biri; tatlı, genç bir Jamaikalı. Onların gerçek annesi gibiydi. Bazı çocukların beyin tümörü vardı ve yaşayacak yalnızca birkaç haftaları kalmıştı. Ufak miktarda cinsel uyarının hiçbir zarar vermeyeceğini biliyordu. Tüm yaşamlarında hissedecekleri tek mutluluk kırıntısı olacaktı bu. Sonuçta ışıklar kardıktan sonra hafifçe mastürbasyon yaptırırdı onlara. Ölümlerinden önce hasarlı beyinlerini okşayan birkaç saniyelik zevkti verdiği."

"Sen de sorumlu doktordun."

"Onu savundum. Bu hükümet yetkilileri için çok fazlaydı. Altı ay sonra Sağlık Bakanlığı hastanenin kapatılmasına karar verdi.

Bedfont Hastanesi devredilecekti." Gould parkın karşı tarafını işaret etti. "Tüm araziyi bir emlak şirketine sattılar. Yakından bak ve geleceğin sana doğru ilerleyişini gör."

Parkın batı yakasındaki kavak dizilerine baktım. Çim sahanın karşısında ahşap evler vardı, büyük bir sitenin ilk örnekleri olmalıydı. Şimdiden yol yapımına başlanmıştı. Arabaların ve minik bahçelerin yanına çimento torbaları yığılmıştı.

"Yolun başındakiler için" diye açıkladı Gould. "Hırslı yeni evliler için tavşan yuvaları. Orta sınıf yaşama dair ilk lezzetler. Depozitosuz, düşük faizli; babamın eski şirketinde yoğrulmuş bir düş. Bir gün tüm İngiltere'yi kaplayacaklar."

"Tercih açısından göz alıcı."

"Eski akıl hastanesi olması mı?"

"Heathrow." Elimi gözlerime siper ettiğimde kargo terminalinin çatılarının üzerinden süzülen yolcu jetlerinin gökyüzünde bıraktığı izleri görebiliyordum. "Bir havaalanı banliyösünde yaşıyorlar."

"Bu hoşlarına gidiyor. Yabancılaşmayı seviyorlar." Gould, zeki bir öğrenci bulmanın rahatlığını taşıyan öğretmen gibi kolumu tuttu. "Geçmiş de yok, gelecek de. Yapabilseler en anlamsız yerleri seçerler; havaalanları, alışveriş mağazaları, otobanlar, parklar. Gerçek olandan kaçıyorlar. Ben kahve yaparken bunu düşün David. Sonra seni Londra'ya geri götüreyim."

"Güzel." Çatıdan ineceğimize memnun bir halde, Gould'un, korkuluğun üzerinde, ikimizin arasında duran cep telefonuna uzandım. "Eşime nerede olduğumu haber vermeliyim."

"Endişelenme." Gould telefonu cebine attı ve beni merdiven kapısına yöneltti. "Onu dün gece aradım. Sen uyuyordun."

"Sally'yi mi? Peki o iyi mi?"

"Kesinlikle. Ona Chelsea Marina'da kaldığını söyledim. Polisle irtibat kurmuş olabilirdi." Dar merdivenden inmek için eğildiğim sırada Gould sırtıma arkadaşça vurdu. "İlginç, bana Kay Churchill'in evinde mi kaldığını sordu."

Basamakları bulabilmek için bir an durakladım. "Peki sen ne dedin?"

"Aslına bakarsan... Ben asla ketum biri olmadım David."

Taş duvarlarda cömert kahkahasının yankılarını dinledim. Sessiz yatakhanelerin arasında sanki ölmüş çocuklarına sesleniyor ve onları oyuna çağırıyordu.

XVII
Mutlak sıfır

"Sesine bakılırsa Sally oldukça tatlı birine benziyor David."

"Öyledir."

"Bu iyi işte. Trafik kazaları genellikle insanların içindeki en kötüyü ortaya çıkarır."

"Sana kim söyledi onun?.."

"Sakat olduğunu mu?" Gould yavaşça başını salladı. "Korkunç bir sözcük bu David. Onun hakkında böyle düşünmemelisin."

"Düşünmüyorum. Onun 'sakatlığı' fiziksel değil. Senin ya da benim kadar yürüyebiliyor. Bu onun dünyadan yakınma şekli, dünyaya yapabileceği kötülükleri anımsatma şekli."

"Etkilendim. Ruhu olan bir kadın olmalı."

Dördüncü kattaki poliklinikte masaya oturmuş, sandalyesinden

kalkmaksızın buzdolaplarını karıştırıyordu. Aylardır elektrik bağlantısı yoktu ve her buzdolabı Kırk Haramiler'in çürümüş kekler ve bozuk ilaçlarla dolu mağarası gibiydi. Kapağı açılmamış bir şişe madensuyu buldu ve derin, uzun saplı, küçük bir metal kabı küçük bir tüplü ısıtıcıda ısıtmaya başladı.

"Pekâlâ..." Kaba çözülebilen kahveyi boşalttıktan sonra, koyu renkli sıvıyı üzerlerinde Disney karakterleri olan kâğıt bardaklara döktü. "Onunla tanışmak isterim. Onu da Chelsea Marina'ya getir."

"Sanmıyorum." Gould'un kaynar sıvıyı susamış bir halde yudumlayışını izledim, dudakları neredeyse tutuşmuştu. "Orası Sally'ye göre değil. Ayrıca onun bir sorunu daha var..."

"Doktorlarla mı?" Gould hoşgörüyle başını salladı. Benim kahveme bakarak, elinin tersiyle ağzını sildi. Beyaz cildinde kana benzer bir iz bırakmıştı. "Senin teşhis koyan bilgisayarını ve sanal doktorlarını tercih eder. Ruhsal bunalım geçiriyorsanız, B düğmesine basın. Öyle değil mi?"

"Hem evet, hem hayır. Tuhaf bir biçimde insanlar video ekranına konuşmayı tercih ediyor. Onlar çok daha dürüst. Gerçek bir doktorla konuşurken asla cinsel hastalıkları olduğunu söylemezler. Oysa onlara basacak bir düğme ver, hemen bacaklarını açsınlar."

"Harika." Gould samimi bir biçimde memnun olmuşa benziyordu. Kahve bardağını elimden aldı ve cesaret verircesine yudumladı. "Bunun farkında değilsin David, ama sen yeni bir tür yabancılaşmanın liderisin. Senin de o başlangıç evlerinden birine yerleşmen gerekiyor. Seni TV dizilerinde izledim; adı her neyse, bir tür Tanrısallaştırma."

"Kolay oldu. *Bir Nörolog Tanrıya Bakıyor*'u kast ediyorsun sanırım. Televizyonun en etkileyici olduğu zamanlardan biri. Bir oyun şovu."

"Tanrı ile ilgili mi?" Gould tavana bakarak gülümsedi. "Bu ilginç bir düşünce. Ama söylediğin bir iki şeyi anımsıyorum da... Tanrı fikri kocaman bir boşluktur, insan zihninin yaratabileceği en büyük hiçliktir. Uçsuz bucaksız bir şey değil, uçsuz bucaksız bir hiçlik. Sadece bir psikopatın milyonlarca haneye yerleşebilecek sıfırlarla baş edebileceğini söylemiştin. Geriye kalanlar ise bu boşluk kavramından kaçar ve onu, bulabildiğimiz her tür zırvalıkla doldur-

mak zorunda kalırız; uzam-zaman numaraları, sakallı bilge yaşlı adamlar, ahlâk öğretileri..."

"Buna katılınıyor musun?"

"Pek değil." Gould benim kahvemi de bitirdi ve boş bardağı bana geri uzattı. "Sadece bir psikopat bütünüyle hiçlik kavramını anlayabilir. Anlamsız bir evrenin bile anlamı vardır. Bunu kabul edin ve yeni bir tür anlayış yaratın."

"Kendi saplantılarımıza boğulmadan bunu yapmak zor." Bardağı içi dolu lavaboya fırlattım. "Hepimiz bir yük taşırız. Psikopatlar kendilerinden korkmamaları açısından özgün kişilikler. Bilincinde olmaksızın, hiçbir şeye zaten inanmaz onlar."

"Bu doğru." Gould masanın üzerinde elini, kartlarını açacak bir blöfçü gibi salladı. "Haklısın David. Ben zemine çok yakınım. Üstelik, burada gerçek boşluklar var, sınırsız uzam ufak bir kafatasının içinde. Tanrı'yı bir çocuğun bokunda, leş gibi koridorların kokusunda, bir hemşirenin yorgun ayaklarında bulursun. Psikopatlar da bunu çok kolay becerrniyor. Bedfont Hastanesi gibi yerler gerçek tapınaklar, St. Paul's ya da..."

"Ulusal Sinema Merkezi mi?" Gould yanıtlayamadan devam ettim: "Yanmakta olan bir bina görülmeye değer oluyor, özellikle sen de içerde sıkışmışsan. Sadece merakımdan soruyorum, orayı yakmamız gerekiyor muydu gerçekten?"

"Hayır." Gould soruyu geçiştirdi, lavabonun altındaki hasta lazımlıklarına dikmişti bakışlarını. Kahve yüzüne soğuk bir renk getirmişti, ama cildi yıkanmamış fayanslar gibi solgundu. Yıllardır doğru dürüst beslenmiyordu; profesyonel yaşamdaki üzüntüleri ve kaybolmuş çocuklarına olan adanmışlığıyla ayakta kalmıştı. "Ulusal Sinema Merkezi mi? Kuşkusuz hayır. Tamamen absürd, aslında amaçsız bir eylemdi ve tehlikeliydi de."

"Peki o halde neden yangın bombaları kullanıldı?"

Gould eliyle rastgele bir daire çizdi. "Bu bir ivme meselesi. Çarkların dönmesini sağlamam lazım. Hırs kendi kendini besler. Kay, Vera Blackburn ve Chelsea Marina'daki diğerleri dünyayı değiştirmek istiyor. Önemsiz insanlar buna kalkışıyor. Bu nedenle senin gibi birine ihtiyacım var David. Sen heyecanlı kafaları yatıştırabilirsin. Senin nedenlerin farklı."

"Bunu işittiğime sevindim. Merak ettim de benim nedenlerim

ne sence? Polis sorarsa eğer, bilmemde fayda olabilir diye düşünüyorum."

"Pekâlâ..." Gould masayı temizledi, kendi kâğıt bardağını lavaboya bıraktı, kabı ve tüplü ısıtıcıyı da bir dolaba yerleştirdi. "Senin nedenlerin gayet açık; ilk eşinin Heathrow'da ölümü. Bu seni çok derinden etkiledi."

"Hepsi bu mu?"

"Bunu küçümseme. İlk eşler yetişkin yaşamına doğru yapılan yolculukta ayin niteliğindeki geçişlerdir. İlk evliliklerin kötü gitmesi pek çok açıdan önemlidir. Kendimize ilişkin doğruları böyle öğreniriz."

"Biz boşanmıştık."

"Bir ilk eşten boşanma süreci asla tamamlanmaz. Bu ölüme dek devam eden bir süreçtir. Senin sürecindir, onun değil. Heathrow bombalaması bir trajediydi, ama seni Chelsea Marina'ya getiren o değildi."

"Neydi peki? Senin bunu bildiğin hissine kapılıyorum."

"Çok daha karanlık bir şey." Gould geriye yaslandı, anlayışlı bir ifade takınmaya çalışıyordu, renksiz yüzünde birbiriyle çelişen ufak gerilimler dolaşıyordu. "David, aynada kendine dikkatle bak. Ne görüyorsun? Çok sevmediğin birini. Yirmi yaşındayken kendini olduğun gibi kabul etmiştin. Sonra büyü bozuldu. Otuz yaşındayken hoşgörün artık zayıflamaktaydı. Tam anlamıyla güvenilir değildin ve taviz verme eğiliminde olduğunun farkındaydın. Gelecek senden uzaklaşıyordu ve parlak düşler ufkun ardında yitiyordu. Şimdi bir sahnenin parçasısın, tek bir dokunuşla ayaklarının altındaki her şey kayıp gidebilir. Kimi kez kazara kiraladığın tuhaf bir evde bir başkasının hayatını yaşadığını düşünüyorsun. Olduğun 'sen' senin gerçek benliğin değil."

"Ama neden Chelsea Marina? Hayatlarından yakınan bir grup üst sınıf profesyonel topluluğu yüzünden mi? Burjuvazinin tuvalet alışkanlıklarını altüst etmek isteyen Kay Churchill yüzünden mi?"

"Kesinlikle." Gould öne eğildi; kollarını beni kucaklayacakmışçasına açmıştı. "Tüm bu protesto gülünç. Bu işleri ilk başlattığım andan itibaren bunu biliyordum. Sarı çift çizgiler, okul ücretleri, aidatlar... Her yerde dedikodu. Herkes buna tepki verdi, çatışmanın anlamsız olduğunu bile bile. Bu zarın son yuvarlanışıydı ve olanlar

ne kadar anlamsızsa o kadar iyiydi. Seni Chelsea Marina'ya getiren buydu işte. Bu zorlu bir kart, imkânsız bir bahis, bir tür mesaj veren çılgın bir devinim. Bir video mağazasını bombalamak, Ulusal Sinema Merkezi'ni yakmak; tamamen saçma eylemler. Ama yalnızca bunlar bile kendini özgür hissetmeni sağladı."

"Ama Kay ve diğerlerinin bir amacı var. Onların yaşadığı seviyede bir orta sınıf yaşam son derece sıkıcı olabilir." Gould'un bileklerime uzanan ellerinden sakınmaya çalışarak ayağa kalktım. "Ucuz tatiller, aşırı pahallı evler, gelecek garantisi olmayan eğitim. Yılda üç yüz bin sterlinden daha az kazanan birisi zar zor geçinir. Üç düğmeli bir takım elbise içinde basit bir proletersinizdir."

"Ve bu nedenle kendimizden hoşlanmıyoruz. Ne ben, ne de sen David." Gould tıka basa dolu lavaboya damlayan bir musluğu sıkıştırmaya çalışmamı izliyordu. "Bugün insanlar kendilerini sevmiyor. Biz bir önceki yüzyıldan kalma rantçı bir sınıfız. Her şeyi hoşgörüyle karşılıyoruz, ama liberal değerlerin bizi edilginleştirmek için tasarlandığını da biliyoruz. Tanrı'ya inandığımızı düşünüyoruz, ama ölüm ve yaşamın gizemleri karşısında deli gibi korkuyoruz. Fazlasıyla kendimizi merkez alıyoruz ama kendi benliklerimizin sınırlılığı düşüncesiyle baş edemiyoruz. İlerlemeye ve aklın gücüne inanıyoruz, ama insan doğasının karanlık yönleri de bizi ele geçiriyor. Seks saplantımız var, ama cinsel imgelemden korkuyoruz ve sarsılmaz tabularla kendimizi korumaya alıyoruz. Eşitliğe inanıyoruz, ama alt sınıflardan nefret ediyoruz. Kendi bedenlerimizden korkuyoruz ve her şeyden önemlisi ölümden korkuyoruz. Unutulmuşluktan sadece birkaç adım uzaktayız ama her nasıl olacaksa ölümsüz olacağımızı umuyoruz..."

"Ve tüm bunlar... XX. yüzyılın suçu mu?"

"Kısmen. XX. yüzyıl kapıların üzerimize kapanmasını sağladı. Daha önceki sakinlerinin inşa ettiği ılımlı bir hapishane rejiminde yaşıyoruz. Bir şekilde özgürleşmemiz lazım. 2001 yılında Dünya Ticaret Merkezi'ne yapılan saldırı Amerika'yı XX. yüzyıldan özgürleştirmek için girişilmiş cesur bir eylemdi. Ölümler trajikti, ama onlar olmasaydı anlamsız bir eylem olacaktı. Ve asıl anlam da buradaydı. Ulusal Sinema Merkezi'ne yapılan saldırı gibi."

"Ya da Heathrow?"

"Heathrow... Evet." Gould gözlerini, gözlerimle karşılaşmama-

ya çalışarak indirdi. Önünde bir cerrahın beyaz eldivenleri gibi uzanan ellerine baktı ve kahve lekesini fark etti. Başparmağını yaladı ve lekeyi silmeye çalıştı, işine o kadar gömülmüştü ki benim farkımda değilmiş gibiydi. "Heathrow? Senin için bunu düşünmek zor. David, anlıyorum, ama eşinin ölümü anlamsız olmak zorunda değil."

Geriye yaslanışını ve gitme vaktinin gelip gelmediğine karar vermek için saatine bakışını izledim. Heathrow'a yapılan bombalı saldırıya katılmış mıydı? Kendi dağınık evrenine, bu yıkıntı hastaneye ve çocukların anılarına o kadar gömülmüştü ki bundan şüphe ediyordum. Chelsea Marina'daki tüm protesto eylemini tıp sistemine bir başkaldırı olarak yaratmış olduğuna neredeyse inanacaktım. Aynı zamanda ondan hoşlandığımı ve onun aşırı fikirlerine doğru çekildiğimi hissediyorum. Eskimiş takım elbisesi ve ihmal edilmiş bedeniyle, hayatlarımızı ele geçiren politikayla örülmüş ortak dünyada ender rastlanır bir bütünlüğe sahipti. Duygularımdan haberdar gibiydi ve demir merdivenlerden inerken birdenbire durarak elimi sıktı; yüzüme hevesli, neredeyse çocuksu bir tavırla gülümsedi.

Elini ve o günün gelmesini bekleyen kemiklerini hissettim.

XVIII
Kara milenyum

St. John's Wood'a vardığımda öğleyn olmuştu ve pazar gazetelerinin son baskıları Ulusal Sinema Merkezi yangınını canlı fotoğraflarla duyuruyorlardı. Hammersmith ve Knightsbridge'teki gazete bayilerinde de aynı cehennem alev alev yanmaktaydı. Trafik ışıklarında taksiden vahşi kızıl alevlere bakarken bunlardan kısmen de olsa sorumlu olduğumun az çok farkındaydım. Aynı zamanda yapmış olduğumdan tuhaf bir gurur da duyuyordum.

Hyde Park'ın köşesine geldiğimizde ani bir dürtüyle şoförden Trafalgar Meydanı ve rıhtımı dolaşmasını istedim. Ulusal Sinema Merkezi'nin, kül olmuş taş yığınının enkazından son dumanlar yükseliyordu. Kömürleşmiş kerestelerin üzerine hortumla sıkılan sularla Hayward Galerisi'nin üzerinden bir buhar bulutu yükseli-

yordu. Waterloo Köprüsü altındaki iskelenin kemerlerinde mühendisler hasar tespiti yapıyorlardı. Milenyum Dolabı, County Hall'ün yanında, kararmış kabinleriyle tüylerini dökmüş bir kuğu gibi hareketsiz duruyordu. Rıhtım boyunca sessiz bir kalabalık dizilmişti; insanlar hareketsiz, kirli suya bakıyor, sanki dönmedolabın, bir Bosch* resminden fırlamışçasına zamanı ve ölümü öğüten o makinenin yeniden dönmesini bekliyorlardı.

Yeniden St. John's Wood'a yönelerek Charing Cross Caddesi boyunca felakete ilişkin imgelerin asılı olduğu gazete bayilerini geçtik. Londra'nın merkezi sanki kıyamet günü için giydirilmiş gibiydi. Bir film kütüphanesinin kundaklanması derinlerdeki huzursuzluk katmanlarını harekete geçirmişti; sanki binlerce Hollywood filminin yansıttığı bilinçaltında kalmış korkular birdenbire gerçekliğe dönüşmüştü. Üzerinde sabahlığıyla, omletini çatalıyla ağzına götürürken bir yandan da televizyondaki haberleri izleyen Kay Churchill'i gözlerimin önüne getirdim. Vera Balckburn de onun dairesinde, Hatchards, Fortnums ya da Victoria and Albert Museum gibi, orta sınıfa hizmet eden bir başka kaleyi yıkmaya hazır, huysuz bir biçimde elektrik devreleri ve zamanlayıcılarla oynuyor olmalıydı. "Hesaplaşma Günü" tırnakları yenmiş nevrotik genç kadınlar tarafından planlanıyor, suçluluk kompleksi ve ölüm döşeğinde annesiyle panik halinde psikologlar tarafından sahneleniyordu.

Taksi evimize yaklaştı, Sally'nin arabasının arkasında durdu. Ulusal Sinema Merkezi'ne yapılan saldırıya karışmış olduğumu Sally'ye söylememeye karar verdim; bunu anlamayacak ve kısa sürede arkadaşlarına bu sırrı verecek, pazartesi günü de enstitüye gittiğimde Profesör Arnold, yanı başında müfettiş Michaels ile beni bekliyor olacaktı.

Kapı önündeki gazeteleri alarak eve girdim. Sally'nin bana seslenmesini bekledim, ama evin henüz bozulmamış sessizliğinde sabah duşundan ya da havlularla taze kahvenin aromasından ve şimdi kendimi yabancısı hissettiğim bir eşe ait o yumuşacık dünyadan eser yoktu. Mutfağa dokunulmamıştı, omlet ve kırmızı şaraptan

* Hieronymus Bosch (1450-1516): Rönesans döneminin sembolizm ekolüne bağlı bir ressam. Eserlerinde sıklıkla kullandığı grotesk figürlerle ortaçağ karanlığına ve dinsel cezalara göndermeler yapmıştır. Yüzyıllar öncesinden gelen etkisi dışavurumculuk ve gerçeküstücülüğün kaynaklarından sayılır. (y.h.n.)

oluşan tek kişilik akşam yemeğinin artıkları lavaboda duruyordu.

Merdivenleri, ne kadar yorgun olduğumun farkına vararak tırmandım; sanki geceyi vahşi bir kadın polisle geçirmişim gibi her yerim ezik ve çürüklerle doluydu. Yatak açılmamıştı, ama Sally'nin bedeninin bıraktığı iz ipek örtüde bir dalgalanmaya neden olmuştu. Telefon benim yastığımın üzerindeydi; kocalık konumumu bir dizi numaraya ve yanıt alınmayan mesajlara indirgemişti neredeyse. Sally'nin beni beklemiş olduğunu, Ulusal Sinema Merkezi yangınını duyuran gece yarısı haberlerini izlediğini ve kocasının kundakçılardan biri olduğunu asla tahmin edemeyeceğini düşünüyordum. Ama Richard Gould'un telefonu onu muhtemelen sarsmıştı. Bu serseri doktor tarafından kafası karıştırılmış bir halde geceyi bir kız arkadaşında geçirmiş olsa gerekti.

Aramasını bekleyerek bir saat kadar banyoda kaldım, sonra öğlen haberlerini izledim. Ulusal Sinema Merkezi yangını hâlâ ana başlıkları oluşturuyordu. Hiçbir inandırıcı gerekçe bulunamamıştı, ama Hollywood filmlerinde Arap halklarının küçük düşürüldüğü gerekçesiyle İslamcı bir grubun bu protesto eylemini gerçekleştirdiğine ilişkin dedikodular vardı. Bir kez daha şansa ve acemiliğimize teşekkür borçluyduk.

Temiz bir çift ayakkabı çıkarırken dolabın zemininde Sally'nin seyahat çantasını gördüm. Sabahlığı benimkinin yanında asılıydı, ama komodinin üzerinden ağrı kesicilerini ve doğum kontrol haplarını almıştı.

Açık dolaba bakarak yatağın üzerine oturdum. Telefon ahizesini kaldırdım ve en son aranan numarayı yeniden çaldırırken bir yandan da Sally'nin not defterine aceleyle yazıverdiği numarayı kopyaladım.

Rakamlar kalbimi sıkıştırırcasına tanıdık gelmişti; sık sık aramış olduğum, kayıp ve pişmanlığın adeta özel bir koduydu bu numara. Henry Kendall'ın yanına taşındığı yıl, ağır yürüyen boşanma sürecimizle ilgili konuşmak için sık sık Laura'yı aradığım telefon numarasıydı.

Saab'ı kaldırımın yanında, karmaşık ve yorucu manevralar dizisiyle park ettim ve rahat bir nefes alıp geriye yaslanarak yüzümü di-

reksiyona dayadığım gazetenin ardına gizledim. Henry'nin Swiss Cottage'daki ufak, balkonlu evi elli adım kadar ötemdeydi; her zaman nefret ettiğim kırmızı tuğladan bir villa. St. John's Wood'dan yaptığım kısa yolculuk, hem Kuzey Londra trafik sistemi hem de kendi ruh halimden kaynaklanan toleransımı sınamıştı. Bu zor ve inatçı arabayı yönetirken, bir anlamda onun yanlış yoldaki sahibesini de elimin altında tutuyor gibiydim.

Maida Vale'den geçtiğim sırada vites değiştirmek isterken el frenini çekince arabayı yakınlardaki bir polisin gözü önünde stop ettirmiştim. Adam bana doğru ciddi bir yüz ifadesiyle yürürken arabanın uyarlanmış kontrol sistemini gördü. Sakat bir sürücü olduğumu düşünerek, ben arabayı yeniden çalıştırana dek trafiği durdurdu ve bana eliyle yol verdi.

Swiss Cottage'da park ettiğim sırada artık ben de sakat olduğumu düşünmeye başlamıştım; hem de canı istediğinde değneklerini fırlatıp benim Range Rover'ımı rahatça kullanabilecek olan Sally'ninkinden daha ağır bir sakatlık. Elleri üzerinde tango yapmaya zorlanan yetenekli bir balo dansçısını andırıyordum. İhanet eden karısının arabası içinde oturan cin çarpmış bir kocaydım; dizlerim ve dirseklerim kontrol mekanizmaları arasında eziliyordu. Şu anda ben, kendimin çarpık bir versiyonuydum; şefkatli ve kendine özgü karım tarafından şekillendirilmiştim.

Bir saat kadar Henry'nin çöp tenekelerinin yanındaki altın renkli çan çiçeklerini izleyerek bekledim; bu arada pazar trafiği de aileleri Hampstead Heath'e doğru taşıyordu. Sally'nin geceyi onunla geçirmiş olduğunu sanıyordum; oysa onu beni bulma ümidiyle de aramış olabilirdi. Terorist bombalamalar nedeniyle yalnız uyuma konusunda huzursuzdu. Ama bir taksi çağırmamıştı, biri St. John's Wood'a gelip onu almıştı.

Çok iyi bildiğim gibi, Sally ilişkilerini özgürce yaşamak konusunda ısrarlıydı. Birlikte olduğumuz yıllar boyunca, her biri en fazla bir hafta süren birkaç ilişkisi olmuştu; ara sıra da bir partiden herhangi bir bağlılığı olmayan bir adamla çıkıp geceye karıştığı olurdu. Genellikle eve benden önce dönerdi. Her zaman özür diler ve bir pot kırmışçasına ümitsizce gülümserdi; sanki arabamı çarpmış ya da elektrikli tıraş makinemi bozmuş gibi.

Bu dürtüsel hareketleri bir hak olarak kazandığına inanıyordu.

Frida Kahlo gibi tramvay kazası, ona da kapris yapma, şans ve hoşgörülü bir koca eşliğinde kendi oyunlarını oynama hakkını vermişti. Bu küçük kaçamakları, fazla nazik ve anlayışlı olmamın karşılığıydı. Kendi zihninde o ebedi bir nekahat yaşıyordu; St. Mary's Hastanesi'nde sergilediği her tür ufak zalimliği tekrarlamakta özgürdü. Kendisini neredeyse öldüren kazanın ikna edici bir açıklamasını bulana dek bu kaçamakların sürüp gideceğini biliyordum.

Şoför koltuğunda her yanıma ağrılar girmişti; dizlerimi ve dirseklerimi özürlüler için tasarlanmış kontrol mekanizmalarının içinde yeniden yerleştirerek direksiyona doğru gerindim. Çarpık cinsel arzuları taklit eden çarpık bir dünyaydı arabanın içi. Gaz pedalının kolunu tuttum ve bağlantıların gıcırdayarak yaylanışını, rölelerin buluşup ayrılmasını dinledim.

Pek çok açıdan yaşamım da bu araba gibi, uzaktan kontrol mekanizmaları, kolayca ulaşılan acil durum frenleriyle sarılı bir halde deforme olmuştu. Kendimi önemsiz çekişmeler ve bastırılmış duygusal ihtiyaçlarla dolu Adler'deki profesyonellik koltuğuna gömmüştüm.

Buna karşılık, Ulusal Sinema Merkezi'ne yangın bombası atmak daha gerçek bir hayata dair bir işaretti. Hâlâ, yok olan oditoryumda, saplantılı bir düş gibi kafamın üzerinde yüzen dumanı tadabiliyordum. Beni Festival Salonu'na dek izleyen keçiyi andırır yaratığın sıcak nefesini duyabiliyor ve Milenyum Dolabı'nın kabininde bana bir kadeh şampanya sunan garsonun yatıştırıcı gülümseyişini görebiliyordum. Laura'nın katilini arayışım, daha yoğun, daha anlamlı bir varoluşa yönelik bir arayıştı. Zihnimde bir yerde, benden bir parça Heathrow bombalamasına katılmıştı adeta.

Saab'ın on metre kadar ötesinde bir taksi durdu. Henry Kendall taksiden indi ve şoföre parasını ödedi. Yorgun ama mutlu görünüyordu; yakışıklı yüzünün renklenmesine neden olan, iyi bir öğle yemeğinden fazlasıydı. Yolcu kapısına uzandı ve saçları omuzlarına dökülen, elinde bir gül dalı tutan, çekici bir kadının inmesine yardım etti. Kadının taksiden inmesine yardım ederken sanki yeni gelini eşikten geçiren bir koca gibi onu kaldırıma kadar taşıyacak sandım.

Sally onun kolunu tuttu, dudaklarını büzerek gülümsedi; sanki

ikisi birlikte zekice bir hokkabazlık numarası yapmışlardı. Birlikte gülerek Henry'nin evine bakarken duraksadılar; gerçekte nerede olduklarından emin değilmişçesine keyifliydiler.

Sally kaldırımın karşısına geçerken, Henry anahtarlarını aramaya koyuldu, ama Sally'nin gözleri yüzümü gizleyen gazetenin manşetine takılmıştı. Durdu, arabasını tanımıştı ve camdaki özürlü sürücü etiketini işaret etti.

"David?.." Ben camı indirirken bekledi ve sonra sanki daha önce hiç karşılaşmamışız gibi bakan Henry'yi işaret etti. "Şimdi öğle yemeği yedik."

"Güzel." Hareketsiz duran Henry'ye el sallayarak Sally'ye döndüm. "Her şey yolunda mı?"

"Neden olmasın? Arabayı getirdiğin için teşekkür ederim." Eğildi ve samimi bir şefkatle bana bir öpücük verdi, beni görmekten memnun olduğu apaçıktı. "Burada olduğumu nerden bildin?"

"Tahmin ettim. Zor olmadı. Unutma, ben bir psikoloğum."

"Henry de öyle. Seni eve kadar bırakırdım ama..."

"Ben taksiye binerim." Kontrol mekanizmalarından kendimi kurtararak arabadan indim ve ona anahtarları verdim. "Kısa süre içinde seni göreceğim. Çok şeyler oluyor. Ulusal Sinema Merkezi..."

"Biliyorum." Yüzümü araştırdı ve ufak bir çürüğe dokundu. "Yeniden polisle çatışmaya başlamadın değil mi?"

"Hayır, öyle bir şey yok. Hâlâ Heathrow bombalamasını araştırıyorum. Yeni bazı ipuçları yakaladım, önemli olduklarını düşünüyorum. Henry'ye söyleyebilirsin."

"Söylerim." Geri çekilerek bana Henry'ye bir hamle yapmam için apaçık bir fırsat verdi; öfkelenmiş koca şovu bekliyordu benden. Bunu yapmadığımı görerek devam etti. "Pekâlâ, ben daha sonra evde olacağım."

"Peki. Ne zaman hazır olursan..."

Başı yerde, gözleri kaldırımda, hızla uzaklaşmasını izledim. Bir kez daha beni tahrik etmeyi becerememişti. Henry kapısının önünde, gülü elinde, bekliyordu. Bana doğru salladı ama onu görmezden gelerek yürüdüm.

St. John's Wood'a doğru ilerlerken adımlarımı hızlandırdım. Erkeklik gururumdan ufak bir ödün vermiştim, ama bu yatırıma de-

ğerdi. Ulusal Sinema Merkezi yangını hücremdeki bir kapının kilidini açmıştı. Adler'e katıldığım ve profesyonel sınıfın mason locasıyla tanıştırıldığım günden beri ilk kez kendimi özgür hissediyordum. Masonluk, suçluluk, pişmanlık ve kendimden kuşku duymama yol açan duygular hâlâ zihnimin içinde bir yerlerde beni boğuyor, dışarı çıkmak ve en yakın aynada sosyal görevlerimi ve sorumluluk duygumu anımsatmak istiyordu. Ama onu çöp tenekesine doğru öteliyordum. Artık annemin vurdumduymaz bencilliği ya da dünyaya boğucu bir can sıkıntısı bulaştırmış olan enstitüdeki meslektaşlarım karşısında öfkelenmiyordum. Ve Sally'ye de artık ufak kaçamakları nedeniyle kızmıyordum. Onu seviyordum ve babasının tuttuğu özel bakıcısı olduğum sürece başka hiçbir şeyin önemi yoktu.

Maida Vale'de trafik polislerini selamladım; bu kez böyle heyecanla, zıpzıp yürüyüşüm karşısında şaşkın şaşkın bakıyorlardı. Chelsea Marina'yı, South Bank üzerindeki yangını ve yeniden dönmeye hazır kararmış Milenyum Dolabı'nı düşünüyordum. Kay Churchill'i, Vera Blackburn'ü, Joan Chang'i ve hepsinden de fazla Doktor Richard Gould'u düşünüyordum ve onları yeniden görmeye gereksinimim olduğunu biliyordum.

XIX
Televizyon stüdyoları kuşatması

Beklenmedik bir şekilde, polis karışmamaya karar vermişti. Televizyon stüdyolarının önündeki göstericilerin arasında durmuş, sirenler eşliğinde polis minibüslerinin mevzilerimize dalmasını boşuna bekliyordum. Oysa polis teşkilatı amirlerince sükûnet emredilmişti. Langham Meydanı boyunca iki katlı otobüsler dolaşıyor, turistler ilgiyle bizi izliyordu; Londra'nın tarihi ayinlerinden biriydi bu; kurumlara karşı yükselmiş yumruklar.

İki polis caddenin karşısında Çin Büyükelçiliği önündeki kaldırımda devriye dolaşıyordu. Langham Oteli'nin kapısında bekleyen üçüncüsü, bir limuzin şoförüyle söyleşiyordu. Kimsenin BBC'nin önemli merkezlerinden birinin girişini kapatan yüz, belki de daha fazla sayıdaki göstericiye aldırdığı yoktu. Ama polis ve sert bir

meydan okuma olmaksızın eyleme asla geçemezdik. Kendimizi kaybetmemiz, güvenlik görevlileriyle itişip kakışmamız ve binayı ele geçirmemiz gerekiyordu.

"Hayranları olduğumuzu düşünüyor olmalılar" dedim yanımda duran, elli yaşlarındaki koyun derisi montlu kadına. Rahip Dexter'ın komşusu olan kadın bir veteriner hekim ve Chelsea Marina'daki kilisenin gönüllü zangoçuydu. "Bayan Templeton, neden ihtiyaç duyduğunuzda tek bir polis memuru bile bulamazsınız? Bir pop yıldızını görmek için buradayız sanıyorlar herhalde..."

"Bay Markham? Gene kendi kendinize konuşuyorsunuz..."

Çoğu gösterici gibi Bayan Templeton da portatif radyosunu dinliyordu; o sırada gösteriyle ilgili yorumlar yayınlayan Radyo 4'e ayarlamıştı kanalı. Haberci, televizyon stüdyosunun lobisindeki güvenlik görevlilerinin arkasında durmuş, dudaklarında mikrofon, konuşuyordu; BBC'nin kapısına dikilmemizin gerekçeleri ile ilgili olarak yaptığı saçma bir yorum kahkahalarla karşılandı.

Etrafımı saran, kulakları radyolarına yapışmış dikkatli yüzlere baktığımda, emirleri, karşısında gösteri yaptığımız organizasyondan aldığımızın ayırdına vardım. Son üç gündür öğlen haberleri Chelsea Marina'daki huzursuzluklar, Bristol ve Leeds'in orta sınıf mahallelerinde ortaya çıkan benzer taşkınlıklarla ilgili bir araştırma yayınlıyordu.

Beklendiği gibi, gazeteciler esas noktayı gözden kaçırmışlardı. İsyanın suçunu hızla gelişen yeni jenerasyona, kendini çok beğenmiş ve çok iyi eğitim almış, ama pozisyonunu yükselmekte olan daha genç profesyonellerin tehdidi altında hisseden orta sınıfa yüklüyordu. Gurular, geri plandaki bazı parlamento üyeleri, hatta düşük dereceli bir İçişleri Bakanlığı yetkilisinden de benzer inciler döküldü. Kay'in mutfağında, Kay salata hazırlarken bunları dinliyordum ve Chelsea Marina'ya adımımı atmamış bile olsam, bu adamlar kadar çenebaz olmayacağımı biliyordum.

BBC'nin ben bilirimci tavrına çok içerleyen Kay, bu arada bir de parmağını kesince hemen bir gösteri organize etmeye koyulmuştu. Portland Meydanı'nı protestocularla dolduracak, saygıdeğer stüdyo binasına dalacak ve "Saat 13'te Dünya" programının stüdyosunu ele geçirecektik. Sonra da Orta İngiltere'de ilerleyen isyanın gerçek öyküsünü yayınlayacaktık.

BBC'nin sorumlu tutulduğu uzunca bir liste vardı. Kay, evinin önündeki kalabalığa sesini duyurmak için megafonla konuşurken, BBC'nin altmış yıl boyunca orta sınıfın beyninin yıkanmasında öncü rol oynadığını anlatıyordu. Orta yol ve sağduyuyu temel alan bir sisteme ve Reith'çi* bir eğitim ve aydınlanmaya olan bağlılığıyla aslında edilginlik ve kendini kısıtlamayı empoze eden bir düzeni desteklemişti. BBC ulusal kültürü tanımlamıştı; ılımlılık ve sosyal sorumluluğun kendi çıkarlarına olduğu palavralarıyla orta sınıfı yoğurmuştu.

Mutfak sandalyesinin üzerinde dengesini yitiren Kay'e yardım ederken tiradına inançlı bir şekilde başını sallayarak katılıyordum. Daha önce BBC'de sanat programı prodüktörlüğü yapmış, ama son dönemde personel fazlası nedeniyle işten çıkarılmış iki mahalleliyle tanıştırdı bizleri. Stüdyoya giriş çıkışları biliyorlardı ve "Saat 13'te Dünya" stüdyosuna yapılacak saldırının başını onlar çekecekti. Ertesi sabah Londra içinde ayrı gruplar halinde ilerlerken tek eksiğimiz kararlı ve acımasız bir düşmandı.

Ama ben hâlâ devrim heyecanının etkisi altındaydım. Sally ve Henry'yi, Henry Kendall'ın evinin önünde bıraktıktan sonra, geçmekte olan bir taksiyi durdurmuş ve ufak bir valiz hazırlarken, onu dışarda bekletmiştim. Chelsea Marina'da ne kadar kalacağıma ya da Lenin'in sürgüne giderken yanına ne kadar eşya aldığına dair bir fikrim yoktu, ama devrimcilerin fazla eşya taşımadığını düşünüyordum.

King's Caddesi'ne vardığımızda içime bir huzur doldu. Mutlu üvey ailesinin yanına dönen bir çocuk gibiydim. Profesör Arnold'a ölmekte olan annemin bana ihtiyacı olduğunu söyleyerek üç haftalık izin almıştım. Annemi gençlik yıllarından tanıyordu ve duruma kuşkuyla bakması gayet normaldi. Sally'yi daha sonra, karmaşık ihtiyaçlarını Henry Kendall ile gidermesinin ardından yeniden görmek istiyordum. O anda, Batı Londra'daki bu yerleşim biriminde olanların anlamı daha büyüktü ve bir açıdan benim geleceğimin anahtarı burada yatıyordu.

* Sir John Reith (1889-1971): 1922-1938 yılları arasında BBC'nin yöneticisi olan İskoçyalı mühendis. Modern İngiliz radyo ve televizyonculuğunun babası sayılır. (ç.n.)

Her şeye rağmen, Pakistanlı şoför Chelsea Marina'ya girmeyi reddetti.

"Çok tehlikeli bayım, polis buradan uzak durmanızı öneriyor. Bir Harrods minibüsünü taşlamışlar."

"Taşlamışlar mı? Kim yapmış?"

"Etnik rekabet. Buradakilerin kendi küçük Keşmir sorunları var. Geleneksel *Guardian* destekleyicileri ile finans sektöründeki yeni orta sınıf arasında etkinlik çatışması var."

"İlginç." Ön koltukta duran *The Economist* dergisi gözüme iliştı. "Ben hangi tarafa aidim peki?"

Şoför bana bakmak üzere döndü. "Tarafsızsınız bayım. Hiç kuşkusuz..."

Şoföre ödemesini yaptım ve yürüyerek pencereleri panellerle kapalı yönetim ofisinin önünden geçtim. Bir polis arabası Beaufort Bulvarı boyunca devriye dolaşıyor, hemen arkasında iki semt sakini köhne bir Mini ile dörtlülerini yakmış halde uyarı vererek ilerliyordu. Kay'in evini yakın gözetim altında bulmayı umuyordum, ama çıkmaz sokak huzurluydu, sessizliği bozan tek şey bahçesini çevreleyen bitkileri budayan Kay'in bahçe makasıydı.

Bana istekle sarıldı, ellerimi tutup göğsüne bastırdı. Sonra valizimi yakaladı. Birkaç şişe şarap içerek ve birbirimize Ulusal Sinema Merkezi yangını üzerine bilgi aktararak mutlu bir öğleden sonra geçirdik. Kay beni orada terk ettiğini şimdiden unutmuştu; yakalanıp onu ele vereceğimi ummuş olduğundan şüpheleniyordum. Onun hırsının altında şehitlik yatıyordu; yıldızlığa ulaşmanın yoluydu bu. Yeni tiranlığın sembolü olan, onun despot duvarlarına karşı kültürel bir korunağa sığınmaya çalışanları esir eden South Bank'e yönelik saldırı planlarını bana grafik düzlemde aktarmayı da ihmal etmedi bu arada.

"Çıplak beton David. Alkatraz'ın uyanışı. Anna Neagle ve Rex Harrison'ı seven insanlar tarafından inşa edilmiş..."

Kay ve onun kaotik heyecanlarıyla bir arada olmaktan son derece hoşnuttum. Gece, kızının odasındaki bir başka çocuk yatağında, etrafım Truva Savaşı'nın neşeli pastel çizimleriyle sarılı bir halde, derin bir uyku çektim. Truva'nın Chelsea Marina'yla benzerlik-

ler taşıdığını fark ediyordum ve ahşap Truva atının çam ağacından bir penisi olduğunu ilk kez görüyordum. Şafaktan kısa bir süre sonra, bir polis helikopteri tarafından uyandırılan Kay, yatağın içine, yanıma kayıverdi. Puslu Londra aydınlığında sessizce, kızının yastığının kokusunu içine çekerek uzandı. Sonra bana döndü.

Bunu izleyen iki hafta boyunca, Chelsea Marina'daki isyan önemli gelişmeler kaydetti. Semt sakinlerinin yarısından fazlası protesto eylemlerine katılıyordu. Şimdi devrimin gazetesi olan *Daily Telegraph*'ta belirtildiği gibi eylemcilerin çoğu üst düzey profesyoneldi. Doktorlar, avukatlar ve mimarlar Chelsea Konsey Salonu'nda yeni park ücretlerini protesto etmek için oturma eylemi gerçekleştirmişti. Emekli bir avukat, emlak yönetim şirketinin ofislerinin dışındaki gösterinin başını çekiyordu; göstericiler mülklerin semt sakinlerine bırakılmasını istiyordu.

Dönüşümden bir hafta sonra polisle ilk karşılaşma yaşandı. Haciz memurları genç bir muhasebeci, karısı ve çocuklarının yaşadığı eve zorla girmeye çalıştı. Çift çok yüksek olan aidatları ödemeyi reddetmişti ve şimdi evlerinin elinden alınması tehdidiyle karşı karşıyaydı.

Ama haciz memurları ağzı laf yapan, öfkeli bir kadın gücüyle karşılaştı. Adamlar balyozlarını minibüsten alamadan, kadınlar onlara saldırdı. Yirmi dakika sonra polis ve arkalarından da bir Fransız televizyon ekibi geldi. Polisin üzerine Seychelles, Mauritius ve Yucatan'dan toplanmış aşk taşları yağdı. Polis temkinli davranarak geri çekildi; kız kardeşi Chelsea Marina'da oturan bir İçişleri Bakanlığı yetkilisi onları ikna etmişti. Ama muhasebecinin korkmuş çocuklarının yatak odası pencerelerinden çığlık çığlığa bağıran görüntüleri Belfast'taki çatışmaların mutsuz anılarını canlandırmıştı insanların gözünde.

Çoğu anne baba çocuklarını paralı okullardan almış ve devasa bir itaatkârlık eğitimi kumpası olduğuna inandıkları özel eğitimi reddetmişlerdi. Ailelerinin güvenliğinden endişe edenlerin çoğu kendilerine düşünecek zaman kazandıracağını umarak işyerlerinden ücretsiz izin almıştı. Bu arada eşleri ve çocukları da King's Caddesi'ndeki süpermarketlerden ve şarküterilerden yiyecek aşır-

maya başladılar. Hâkim önüne çıkarıldıklarında, cezalarını ödemeyi reddettiler ve *Daily Mail* onları "İlk orta sınıf Çingeneler" olarak tanımladı.

Fulham'daki bir Vergi İdaresi ofisi, bilgi sistemleri müdürlerinin yürüyüş yapmasından sonra kapatılınca, yetkililer ayağa kalktı. Tüketim toplumunda süregidecek bir boykot, vergi gelirleri üzerinde felaket etkisi yapacaktı. Sağlık Bakanlığı yetkilileri anketleriyle Chelsea Marina'ya akın ederek olup bitenin temelinde yatan sıkıntıları ayıklamaya çalıştı.

Seçilen hedeflerdeki dağınıklık etkin olan ortak bir psikolojinin tespitini zorlaştırıyordu. Peter Jones'un ve Londra Kütüphanesi'nin, Legoland ve British Museum'un, seyahat acenteleri ve Victoria and Albert Museum'un, bir Hendon mağazası ve küçük bir devlet okulunun orta sınıf yaşamının reddedilmesi dışında hiçbir ortak yönleri yoktu. Selfridge'in gıda reyonuna ve Doğal Tarih Müzesi'ndeki dinozorun ön ayağına atılan iki duman bombası birbiriyle ilgisiz görünüyordu ama her iki kurum da bir günlüğüne kapatıldı. Marinetti'nin* fütüristlerinin "Müzeleri yıkın!" çığlığı tuhaf bir dirençle yankılanıyordu.

Yerel bir ara seçim sırasında, Kay ve Vera oy verme merkezine, oy pusulalarını tahrip etme ümidiyle gittiklerinde, sivil işbirliğinin reddedilmesinin demokratik sisteme ciddi bir tehdit oluşturduğunu keşfettiler. Parlamento seçimleri uzun süredir orta sınıf gönüllülerce yürütülüyordu. Oy sayımında deneyimli birkaç gönüllünün bile evde kalma kararı seçimin ertelenmesine neden oldu ve bu durum, parlamenter demokrasinin orta sınıfı nötralize etmekten başka bir şey olmadığına inanan Chelsea Marina sakinleri tarafından alkışlarla karşılandı.

Tüm bunlardan memnun kalan Kay, bana bir dolu gazete aldırdı ve bir yandan şarabını içerken bir yandan da yorumları okudu. *The Times* ve *The Guardian* çok sayıda okuyucularının toplumdan kopup gitmesi karşısında şaşkındılar. Her ikisi de televizyonda kendisiyle söyleşi yapılan Chelsea Marina'da oturan bir okul müdürü yardımcısından alıntı yapmıştı:

* Filippo Tomasso Marinetti (1876-1944): 1909-1914 yılları arasında İtalya'da doğan, büyük ölçüde kübizmin etkisiyle teknolojik öğeleri, özellikle hareket ve makineleri görsel sanat yapıtlarına taşıyan akımın İtalyan öncüsü. (ç.n.)

"Bize her zaman çantada keklik gözüyle bakılmasından usandık. Kullanılmaktan yorulduk. İnsanlığın dönüştüğü bu durumdan hoşlanmıyoruz..."

Televizyon stüdyolarının dışında göstericiler girişe daha fazla baskı yapmaya başlamıştı; BBC güvenlik görevlilerinin kapıların önüne yığdığı ahşap bariyerleri geriye itiyorlardı. Şimdi yaklaşık iki yüz kişilik bir gösterici topluluğu oluşmuştu; BBC'nin pencereleri altında, olup biteni tartışan bir radyo programını dinliyorlardı.

Chelsea Marina sakinlerinin tanıdık yüzlerini taradım ama Kay, Vera Blackburn ya da Richard Gould'u göremedim. Kay'in "Kültürel Yanılsamaların Ticarethanesi" olarak tanımladığı Victoria and Albert Museum'da bir gösteri planladıklarını biliyordum. Hedef, Berlin Duvarı'nın yıkılmasından sonra devrilen Stalin ve Lenin heykelleri gibi Michelangelo'nun Davud'unun da kaidesinden alaşağı edilmesiydi. Kay, Michalengelo'nun Davud'unun, orta sınıfı, geliştirilmiş bir kültürel duyarlılığın, onları futbol fanatikleri ya da bahçeyle uğraşan insanlardan daha erdemli kılacağı yanılgısına sürüklediğini düşünüyordu.

"Aman Tanrım!.." Bayan Templeton topuklarının üzerinde geri kaykıldı. Etrafımızdaki insanlar inanmaz bir halde gülüyorlardı.

"Bayan Templeton? Bir şey mi oldu?"

"Kesinlikle oldu." Koyun derisi ceketinin yakasından bir sineği kovaladı. "Chelsea Marina 'ilk batık orta sınıftır.' Biz burjuvazinin bir 'altsınıfıyız.' Aman Tanrım!.."

Uygun bir yanıt düşünmeye çalışıyordum ki güvenlik görevlilerini ve ahşap bariyerleri deviren bir grup gösterici arasında öfkeli bir çatışma başladı. Adeta bir halat çekme yarışıydı bu. Güvenlik güçleri bariyerin BBC'nin malı olduğunu iddia ediyor ve göstericileri ceza ödemeyi reddettikleri için aşağılıyordu.

Girişin hemen yanında adeta kulakları sağır eden bir patlama oldu. Şok olmuş insanların sessizliği içinde başımızın üzerinden mavi bir duman yüzerek geçti. Bayan Templeton'ın kolunu tuttum ve Portland Meydanı'nda kaldırıma çıkmış bir televizyon minibüsü gördüm. Trafiğin içinde siren sesleri alçalıp yükselerek ilerleyen beyaz polis minibüsleri Langham Meydanı'ndaki All Souls Kilise-

si'nin önünde durdular. Polis memurları çatışmaya uygun zırhlarını ve coplarını donanmış olarak minibüslerden atladılar ve öğle arasında olan biteni izlemeye gelmiş kalabalığı yararak ilerlediler.

Bir duman bombası havaya kara bir bulut püskürttü. Şaşıran bir güvenlik görevlisinin ayağı bariyerlere takıldı ve yere düştü. Eylemciler bunu fırsat bilerek adamın yanından seğirttiler ve kapılardan içeri daldılar. Hâlâ Bayan Templeton'ın kolunu tutarak, polisin yarattığı basınç altında, ben de kendimi fuayeye doğru sürüklenir buldum.

Yüzlercemiz resepsiyon alanına dolmuş, asansörleri korumaya çalışan güvenlik görevlilerinin başını döndürmüştük. Birkaç ziyaretçi sandalyelerinde büzüldü; sonunda gerçeklerle yüz yüze gelen medya gurularıydı bunlar. Duman arkamızdan fuayeye giriyor, göstericilerin ön saflarındakiler üst katlara çıkarken kıvrıla kıvrıla asansör boşluklarını dolduruyordu. Bizim tarafımıza geçen üst düzey bir BBC yöneticisi ile haber stüdyosunu ele geçirmeye ve ağızları açık, ellerindeki yumurtalı ve pastırmalı sandviçleri eşliğinde radyolarını dinleyen ulusa, orta sınıf isyanının manifestosunu duyurmaya karar vermişlerdi.

İnce yapılı bir İngiliz-Hint melezi olan öteki BBC'li, bizi fuayenin solundaki merdivenlere doğru götürdü. Bir üst katta üzerinde Konsey Odası yazan kapıyı zorlayarak açtık. Yüksek tavanı, güneye bakan cephedeki yarı dairesel duvarı ile oda, BBC'nin, bu büyük kurumun iyiliksever tiranlığının başında bulunmuş yöneticilerin portreleriyle doluydu.

Eski sisteme ait büyük bir salona dalan ve orada yozlaşmış aristokrasinin portreleriyle karşılaşan ayaktakımı gibi, BBC'nin mimarı Lord Reith'in başını çektiği portreler karşısında dehşete düşmüştük. Adamların kafalarının yıllar geçtikçe daha da büyümüş olduğunu ve BBC'nin gücünün, en son görevde kalan yöneticinin şişkin bir balonu andıran gülümser yüzünde son noktasına kadar gelişip, geniş bir kişisel tatmin şeklinde imgeden yansıdığını görebiliyordum.

Orta düzey yapımcılar ve stüdyo mühendislerinden oluşan gergin bir grup, neyi feda edip edemeyeceklerinden pek de emin olamaz bir halde odaya girdi. Üstlerine yürüdüğümüzde de hemen kuyrukları düştü ve teslim oldular. Bayan Templeton çantasından

bir sprey kutusu çıkardı. Giriş katındaki fuayeden odaya yükselen dumanın eşliğinde, bir uzman titizliğiyle boyasını portrelere püskürtmeye başladı; her birine favoriler ve Hitler bıyıkları taktı.

Beş dakika sonra her şey sona ermişti. Polis bizi lobide itip kakarken, "Saat 13'te Dünya"ya yapılan saldırının da başarısızlığa uğradığını fark etmiştik. Gelmemizden epey önce tüm ekip yerin altındaki güvenli bir stüdyoya taşınmıştı. Polis birlikleri stüdyolara Portland Place'teki bir yan kapıdan girmişlerdi. Copları hazır bir halde bizi bekliyorlardı; labirenti andıran koridorlarda kaybolan protestocular olduysa da kısa sürede ele geçirildiler. Hoyratça kuşatılarak binadan çıkarıldık; kurumsal güçler orta sınıfı alt etmek gibi tarihi bir görevi bir kez daha gerçekleştirmişti.

Polis şiddetinin, protestoculardan gelen direnişle değil, polisin kendi can sıkıntısıyla doğru orantılı olduğunu fark etmiştim. Gerçek anlamda bir şiddetten kendi beceriksizliğimiz ve gösterinin çabucak sona ermesi sayesinde kurtulmuştuk. Sopa ve tekmelerle dışarı atıldıktan sonra, kendimizi Portland Place'in dumanlı, kirli havasında paketlenmiş bir halde bulduk. Yarım saat içinde otobüslerle West End Central'a gönderilecek, orada sorgulanacak ve yargı önüne çıkmamız istenecekti. Bayan Templeton gibi öncü saldırganlar korunacaktı ve ben kesinlikle otuz günlük hapis cezası alacaktım.

Terleyen bir polis memuru tarafından kapılardan itilip kakılırken ahşap bir bariyere takılarak tökezledim. Bir kadın polis bana yaklaşarak kolumu tuttu. Ayağa kalkmamı sağlarken, Olympia'daki gösteride yaralı bacağını saran eylemcinin kararlı yüzünü tanıdım.

"Angela?.." Polis kepinin yüzüne eğilmiş siperliğinin altından ona dikkatle bakıyordum. "Kedi gösterisi, Olympia..."

"Kedi gösterisi mi?"

"Kingston, iki çocuk..."

"Doğru." Beni belli belirsiz anımsamıştı, kolumu sımsıkı kavrayan eli gevşedi. "Anımsadım."

"Polise mi katıldın?"

"Öyle görünüyor, değil mi?" Beni gözaltına alınanların bekletil-

diği kiliseye doğru ilerletti. "Olympia'dan oldukça uzaktasınız, Bay?.."

"Markham, David Markham." Bir polis aracı yanımızdan geçerken çelik ifadeli gözlerine baktım. "Oldukça büyük bir değişim. Ne zaman katıldın peki?"

"Beş yıl önce. Kendimi hiç bu kadar iyi hissetmemiştim."

"Demek o zaman, kılık değiştirmiştin, öyle mi?"

"Öyle gibi." Beni polis köpeklerini tutanların ve polis şoförlerinin oluşturduğu kalabalığın arasından geçirerek, "Bütün bunları gözden geçir. Başka bir hobi bul" dedi.

"Demek kılık değiştirmiştin." Yüz sterlinlik cezanın ona katkı payı olarak ayrıldığını anımsayarak devam ettim, "Etkilendim."

"Birilerinin sokakların güvenliğini sağlaması lazım."

"Buna katılıyorum. Aslına bakarsan, ben de kılık değiştirmiştim."

"Gerçekten mi? Kiminlesin?"

"Açıklaması zor. Heathrow bombalamasıyla ilgili. Bununla İçişleri Bakanlığı ilgileniyor."

"Şimdi de ben etkilendim." Stüdyolardan atılan son protestocuları işaret etti. Ceketi yırtılmış halde Bayan Templeton yorgun bir polis müfettişine dert yanmaktaydı. "Peki bugünkü olay ne? Bu da projenizin bir parçası mı?"

"Hayır. Bu göründüğünden daha ciddi bir durum. Açıklanması gereken bir şeyler var."

"Ciddi olabilirsin, ama bu pek de önemli değil. Polisin zamanını harcayarak başkalarına gerçekten zarar vermek isteyen insanlara yardım etmiş oluyorsun."

Şimdiden bana olan ilgisi azalmıştı. Bakışları polis birimlerinin davranış değişikliğine takıldı; polisler panelvanların arkasına bindiriliyor ve şoförler araçları çalıştırıyordu. Kilisenin basamaklarındaki protestocuların başında duran birkaç görevli dışında tüm polis memurları hızla araçlara yerleşmişlerdi. Tek söz söylemeden beni bırakan Angela da yanımızda duraklayan bir polis aracının ön koltuğuna biniverdi.

Konvoy ayrılırken sirenler Upper Regent Caddesi boyunca çınlıyordu. Neredeyse tüm polis birlikleri gitmişti, aylak aylak dolaşan turistlerin fotoğraflarımızı çekmeye başladığı bir boşlukta kalakal-

mıştık. Öbekler halinde kilise basamaklarına dönmüş göstericiler polislerin işareti üzerine dağılmaya başladılar.

Bayan Templeton bana doğru, kulağına tuttuğu radyosuyla ilerliyordu. Yırtılmış ceketinin ve çenesine bulaşmış boyanın farkında olmaksızın, dağılmış ve şaşkın yürüyordu.

"Bayan Templeton? Bir taksi bulalım. Sanırım bunu atlattık."

"Ne?" Vahşi bir ifadeyle bana baktı; dikkati radyoya odaklıydı. Ayakkabısının sağ tekinin kaybolan topuğu üzerinde aksak yürüyüşü perişan görüntüsünü bir kat daha artırıyordu; orta sınıf refleksiyle ilk aklıma gelen tartaklanmış olduğuydu.

"Güvendeyiz Bayan Tempelton. Polis sizi incitmedi, değil mi?"

"Dinleyin..." Gözleri neredeyse şaşılaşmış bir halde, radyoyu bana uzattı. "Modern Tate Galerisi'nde bomba patlamış. Üç kişi ölmüş..."

Haber spikerinin telaşlı sesini dinlerken etrafımdaki tüm sesler sokaktan çekilip uzaklaşıyor gibiydi. Turistler, ellerinde kendilerini hiçbir yere götürmeyecek olan haritalara bakarak stüdyoları geçtiler. Eğlence programı broşürü dağıtan, anlamsız bir görevden bir diğerine gitmeye hazır sokak ilancılarının araçları trafik ışıklarında uğulduyor, egzozlar böğürüyordu. Kent durmuş devasa bir atlıkarınca gibiydi; sonsuza dek yerlerine oturan, bekleyen ve sonra da inen milyonlarca yolcuya ev sahipliği yapıyordu. Bir başka aydınlanmayı yarım bırakan, kafeteryalarda süren sohbetlerin sonsuz mırıltılarını susturan bombalamayı düşündüm. Bir tür heyecan ve karmaşa duygusu istemsizce içimi doldurdu.

XX
Beyaz uzay

"Gerekçeler yeterince ümitsizse, sonuçları doğrular."

Sabah haberlerini mutfakta izlerken Kay arkamda durmuş, elleri omuzlarımda bir halde konuşuyordu. Tate'e atılan bombanın yarattığı yakınlık ve şefkate karşın, sanki benden kurtulmak, özgürleşmek istercesine parmaklarının titrediğini hissedebiliyordum. Saatler boyu karanlıkta konuşarak, her birimizin yaşam boyu anılarını gözler önüne serdiği, birlikte geçirdiğimiz anlamlı geceyi düşündüm. Tate'teki yıkım, çok fazla şiddet tartışmasından uyuşmuş olan sinirleri, bir komplocunun eninde sonunda ödemesi gereken karşılıksız çeki gibi canlandırmıştı. Protesto eylemi Kay'in yüksek ülkülerini coşturuyor, ama şiddet bunların değerini düşürüyor; onun, gerçeğin dışarda şimdiden hazır, açık bir kapı gibi huzursuzlukla

bizi beklediğini fark etmesini sağlıyordu.

Oturma odasının penceresinden kuzey Londra'da bir kira eylemini desteklemek üzere harekete geçen komşuların arabalarına bakarak omuzlarımı sıktı.

"Kay?"

"Ben iyiyim. Çok fazla şey oluyor bugünlerde."

"Mill Hill gösterisi... Onlara katılmak ister misin?"

"Katılmam gerek." Yorgun parmakları boynumdaki kemiklerin çıkıntılarında geziniyordu. "Düşünmemiz gereken çok şey var."

"İkimiz mi?" Onu yatıştırmaya çalıştım. "Kay?"

"Kim?"

"Sen ve ben. Konuşmamız gereken bir şey var mı?"

"Yine mi? Ağır çekim tekrarlar beni hep gerginleştirir. Sinema geri dönüşler icat edildikten sonra öldü." Bana acır bir tavırla, işaretparmaklarıyla şakaklarıma masaj yapıyordu. "Her şey gerçekleşmeye başlıyor. Bir şeylerin kenarında olduğumuzu hissedebilirsin."

"Öyleyiz. Hapishanede on yıl gibi."

"Bu bir şaka değil." Başımı korumacı bir tavırla, çocuğunu tutan bir anne gibi ellerinin arasına aldı. "Bu gerçekten olabilir. Senin hep bir polis ajanı olabileceğini düşündüm. Çok fazla şanslıydın, hatta seni belanın göbeğinde bıraktığımızda bile geri döndün. Ya çok dikkatsizdin ya da seninle ilgilenen çok özel arkadaşların vardı. Ama sonuçta her şey bununla bitmiyor; dün bunu gördüm. Kendini öyle kaptırmıştın ki olaya."

"Güzel. BBC gösterisini kastediyorsan?"

"Hayır. O bir şakaydı sadece. Peggy Templeton bile tutuklanmayı beceremediğine göre. Modern Tate'e atılan bombayı kastediyorum."

"Kay?.." Ona dönerek kalçalarını tuttum ve sıkıntılı yüzüne baktım. "Modern Tate mi? Çok korkunç bir şey bu. Hiçbir ilgim yok."

"Korkunçtu, ama sen de bulaştın." Kay profilimi görecek şekilde yanıma, yüzü bana dönük bir şekilde oturdu; sanki alnımdan karakterimi okumaya çalışan bir frenologdu. "Dün gece yatakta olayın dehşetine o kadar kapılmıştın ki o ölümlerin vahşetine, yaşamındaki en iyi seksi yaşadın."

"Kay..."

"Dürüst ol. Öyle oldu. Kaç kez geldin? Saymadım." Kay bileklerimi tuttu. "Beni arkamdan becermek istedin, dövmek istedin. Tanrı aşkına, bir erkeğin hayalarının ateşlendiği anları bilirim. Seninkiler tutuşmuştu. Bir anda patlayan ve her şeyi paramparça eden o bombayı düşünüyordun. Anlamsız şiddet, seni heyecanlandırmıştı."

"Bilincim dışında? Belki. Yatağa girdikten sonra bunları düşünmedim."

"Buna gerek yoktu zaten. Tuvalete gidip aynada kendine baktığında bunu gözlerinde görebilirdin." Kendinden ve çok hoşgörülü tepkilerinden morali bozulmuş bir halde televizyonu kapattı. Suçlarcasına boş ekrana bakıyordu. "Üç kişi öldü. David, bunu düşün. Yaşamını bir Damien Hirst tablosu uğruna yitiren bekçiyi bir düşün..."

Bir önceki gece, hâlâ BBC gösterisinin ve Tate patlamasının yarattığı adrenalin salgısının etkisiyle çok fazla şarap içmiştik. Büyük bir sanat kitabının içine gizlenmiş olan plastik patlayıcı kitap sergilerinin yakınlarında saat 13.45 sularında patlamış, kitabı taşıyan ziyaretçinin ölümüne ve beton girişin büyük bir kısmının çökmesine neden olmuştu. Fransız bir turist ve bir bekçi de ölmüştü ve yirmi kadar ziyaretçi yaralanmıştı. Polis çevreyi kordon altına almış, adli bir araştırma ekibi etraftaki çimenlerle park edilmiş arabaların üzerindeki toz ve moloz parçalarını ayıklıyordu.

Kimse olayın sorumluluğunu üstlenmedi, ama bomba Londra'nın gri ve boğuk havasına daha keskin bir tat vermişti. Geleceği sıkıntı ve uçuculuk belirliyordu. Bomba stüdyo gösterileriyle aynı saatlerde patlamıştı ve bu anlamda Chelsea Marina ile semt sakinlerinin başını çektiği orta sınıf ayaklanmasını işaret eder gibiydi, ama Kay, Tate patlamasını şiddetle lanetliyordu. Televizyonda yaptığı söyleşilere telefonla katılan izleyiciler de bunu kabul ediyorsa, bombacının bu hain olaydaki becerikliliği apaçık başka bağlantıları işaret ettiğindendi. Chelsea Marina'nın mimar ve avukatları, duman bombaları ve çatapatlarıyla asla kimseyi öldürmeye çalışma-

dıklarını dile getirmişti. Kay ilk kez kendini ılımlı bir tutumun sözcüsü gibi görüyordu.

Belki bu yeni imajını kapatmak için, Kay yatağa girmeden önce soyunurken bütün kiracılarıyla yattığını söyledi bana; on sekiz yaşındaki sinema öğrencilerinden, marina yakınlarındaki evinden, bezmiş karısı tarafından kovulan alkolik karikatüriste dek. "Kırk yaşının üzerindeki bütün ev sahipleri kiracılarıyla sevişir. Bu anaerkil gelenekle aramızda kalmış olan tek bağımız..."

Buzdolabından bir şişe şarap çıkaran Kay, masaya iki kadeh koydu. Ellerini yüzüne bastırarak oturdu ve bana baktı.

"Kay, biraz erken değil mi?"

"Buna ihtiyacın olacak. Haliyle benim de. Seni özleyeceğim."

"Beni kovuyorsun."

"Sally'ye dön. Arabana bin ve doğru St. John's Wood'a sür. Evrak çantanın tozunu al ve yeniden kurumsal psikolog ol."

"Kay?.." Sakin ses tonu beni şaşırtmıştı. "Tanrı aşkına neden? Dün gece olanlar yüzünden mi?"

"Kısmen." İçkisinden bir yudum alırken, testislerimin hâlâ tırnaklarına sinik kokusunu içine çekti, "Tek neden bu değil."

"Aşırı heyecanlanmıştım. BBC gösterisi, polis tarafından itilip kakılmak. Sonra Tate bombası. İktidarsızlaşsam ne olacaktı peki?"

"Keşke iktidarsız olsaydın. Bunu tercih ederdim. İktidarsızlık normal bir tepki olurdu. Sen ise tam tersi, Yeni Dünya'yı bulan Kolomb gibiydin. Bu yüzden Sally'ye geri dönmen gerek. Buraya ait değilsin." Uzanarak elimi tutu. "Sen evcil bir adamsın David. Daima yüzlerce minik şefkat dolu duygulanımlar içindesin. Onlar evleri koruyan Tanrılar gibi her dost yastığın ve konforlu koltuğun üzerinde seni bekliyor. Bir araya geldiklerinde büyük bir sevgi ortaya çıkıyor, karısının eteklerinde dolaşan sersem bir adamı unutturacak kadar büyük bir sevgi."

"Evcilim ha?.." Kendi şarabımın yüzeyinde titreşen yansımama baktım. "Beni sessiz bir tarlada otlayan bir tür geviş getirici gibi tanımlıyorsun. Chelsea Marina'nın tüm bunu değiştirmeye çalıştığını sanıyordum."

"Çalışıyor. Ama şiddet sadece sonu yaklaştırır. Senin için de son artık geldi. Gözlerin açıldı ve çok daha heyecan verici bir dünya görebileceğini düşünüyorsun. Artık Sally'yle gece haberlerini üze-

rinden seyrettiğiniz rahat kanepeler ve köşe yastıkları yok. Seni dün gece sürükleyen Tate bombalaması değildi."

"Kay..." Bileklerini tutmaya çalıştım ama benden uzaklaştı. "Sana anlatmaya çalıştığım da bu."

"Heathrow bombalamasıydı." Kay, dudağımdaki çocukluğumdan kalma bir yarayı izleyerek durakladı. "Seni bu noktaya dek sürükleyen o. Bu nedenle Chelsea Marina'ya geldin."

"Beni buraya sen getirdin. Anımsasana, beni adliye sarayının önünde buldun. Daha önce buraya gelmiş olduğumu hiç sanmıyorum."

"Ama böyle bir yer arıyordun. Tüm gösteriler ve yürüyüşler. Eninde sonunda bizi bulacaktın. Heathrow bombası hâlâ kafanda çınlıyordu; St. John's Wood'dan onu işitebiliyordun. Yeni bir dünyayı işaret eden çağrı gibi."

"Kay... Karım öldürülmüştü." Yeniden sürçen dilime aldırmadan devam ettim. "Laura... O bombayı koymuş olanları bulmak istedim."

"Ama neden? Farkında olmasan bile, mutlu bir evliliğin var. Laura yıllar öncesinde kalmıştı ve sen ondan o kadar da hoşlanmıyordun. Sally'yi ya da aynı düzlemde beni sevdiğin kadar örneğin."

"Bir insandan hoşlanmanın onun için beslediğimiz gerçek duygularla alakası yok." Kay'e gülümsemeye çalıştım. "Laura herkesi tahrik ederdi. Yaptığı hemen her şey, söylediği en ufak şeyler bile beni bir anlamda değiştirdi. Tuhaf ama bunun nasıl olduğunu hiçbir zaman anlayamadım. O, kapıları açan biriydi."

"Ve Heathrow bombalaması da açtığı en büyük kapıydı, değil mi? Görecek hiçbir şey yoktu, ama bu kapı uçsuz bucaksız beyaz bir uzaya açılıyordu. Her şey ve hiçbir şeydi aynı zamanda. Seni ele geçirdi David. Güneşi görebilmiş birisin sen. Şimdi her şeyi Heathrow'a çevirmek istiyorsun."

"Chelsea Marina'yı mı? Video mağazaları ve alçıdan heykelleri mi?"

"Tüm bunlardan sıkıldın." Kay şarap şişesini ve kadehleri kenara çekti, düşüncelerini toplamak için masayı temizliyor gibiydi. "Richard Gould'un sıkılmış olduğu gibi sen de sıkıldın. Gerçek şiddeti arıyorsun ve eninde sonunda bulacaksın. Bu nedenle arabana binmen ve Sally'ye dönmen lazım. Seni sakinleştirmeleri için çift

sarı yol çizgilerine, otopark yönetmeliklerine ve komite toplantılarına ihtiyacın var."

"Sally? Ona dönmek isterim ama henüz değil." Dudaklarıma dokundum ve parmaklarımı Kay'in alnına, ona minnet duyarak bastırdım. "Onun çözmesi gereken kendi sorunları var. Bazı açılardan Heathrow bombalamasına benim kadar o da bulaşmış bir durumda. Bundan bir anlam çıkarması gerek."

"Anlam mı? Bunda bir anlam yok. Tüm mesele de bu zaten."

"Yine de kafandan atmak zor. Yalnızca bir psikopat bunu kavrayabilir. Richard Gould bu noktada yanıldığımı düşünüyor."

"Richard?" Kay irkilerek, bakışlarını yenmiş tırnaklarından bana çevirdi. "Ondan uzak dur. O tehlikeli bir adam David. Burada biraz daha kalabilirsin ama ona bulaşma."

"Tehlikeli mi?" Çalışma masasındaki okunmamış öğrenci senaryolarından oluşan yığının altında gömülü eskice bilgisayarı işaret ettim. "Onun internet sitesini yönetiyordun bir zamanlar."

"O eskidendi. Richard yola devam etti. Chelsea Marina bu konuda başarısız oldu." Şarap şişesinin mantarını çıkarmaya çalıştı ama sonra vazgeçti. "Richard Gould seni bekliyor David. Neden bilmiyorum ama uzun zamandır bekliyor. Mahkeme salonundan onu aradığımda, seni buraya getirmemi o söylemişti..."

Yatak odasındaki gardıropta Kay'in kamuflaj ceketleri ve parti elbiseleri arasında asılı duran tüvit takımımı giyerken bunu düşündüm. Kay, bir zamanlar Chelsea Marina sakinlerini haklarını korumak için mücadeleye çağırırken, ağzından çıkan her sözcüğün önünde secde ettiği karizmatik Doktor Gould'un düş kırıklığına uğramış bir hayranıydı. Artık tartışma programlarında davasını savunan politik bir kimlik haline gelmiş olan kişi Kay'di; pazar gazetelerinde hakkında yazılan, ellerinde bol zaman olan genç ve hırslı avukatların arka çıktığı kişi oydu. Gould ise, gerçeklik yeni evli çiftlerin yaşayacağı konutlar şeklinde onu tehdit ederken Peter Pan'a dönüşmüştü; bir akıl hastanesinden ibaret olan adasında gitgide yalnızlaşıyor ve kaybolan çocuklarının arayışını sürdürüyordu.

Üç haftadır ilk kez Adler'e doğru yola koyulduğumda, Kay beni kapıdan izliyordu. Pek de inandırıcı olmayan bir filmi yine de izlemeye devam eden yer gösterici gibi; kollarını kavuşturup arkasındaki kapıya yaslanmış, ağırlığını tek ayağına vererek diğerini de kapıya dayamıştı.

"David? Ofise giden bir adam izlenimini çok iyi veriyorsun."

"Gidiyorum. Sekreterimi neşelendirmem, birkaç müşterimi görmem lazım."

"Peki ya çürükler?"

"Soyunmayacağım. Dalmaya gittiğimi söyleyeceğim. Tuhaf bir balığa çarptığımı."

"Öyle de oldu zaten." Onu öpmeme izin verdi ve kravatımı düzeltti. "Bir sahtekâra benziyorsun."

"Kay, fazlasıyla içten olan herkesin kaderi budur. Kendimi ikna ettiğim sürece. Bunu daha fazla yapamazsam, St. John's Wood'a dönme zamanımın geldiğini biliyor olacağım."

Güneşin altında Sally'yi düşünerek durdum. Onu Swiss Cottage'da Henry Kendall'ın evinden çıktığı andan beri görmemiştim. Onu özlüyordum, ama geçmişe doğru kaymaya, reddetmeyi istediğim bir hayata, orta sınıf güvensizliğinin sarmaşıklarıyla büyümüş bir mecburiyetler kalesinin içine gömülmeye başlamıştı.

XXI
Işığın zarafeti

İşe giden bir koca gibi Kay'e el salladım. Semtin şaşırmış sakinleri bahar bayramı dansı provası yapan bir aktörmüşüm gibi izliyorlardı beni. Tüvit takımımın içinde hareketlerime dikkat ederek, Range Rover'a doğru sokağı geçtim. Kapıyı açtığımda bir yolcum olduğunu fark ettim. Yıkanmamış beyaz gömleğinin üzerine siyah bir takım giymiş olan adam, öndeki deri koltukta, sabah güneşi altında uyukluyordu. Uyandı ve geniş bir gülümsemeyle beni karşılayarak direksiyona geçmeme yardımcı oldu. Her zamankinden daha pejmürde görünüyordu; yüzünün kemikleri kendilerini ışıkta sergilemek için geriliyorlardı.

"Doktor Gould?"

"İçeri gel." Uzanarak arka koltuğa bir spor çanta bıraktı. "Da-

vid, seni görmek güzel. Arabayı sen kullanırsın değil mi?"

"Bu benim arabam." Kontak anahtarını çevirirken tereddüt ettim; emniyet kilidinin şaka amacıyla herhangi bir şeye bağlanmış olmasından çekiniyordum. "Arabaya nasıl girdin?"

"Kilitli değildi."

"Saçma."

"Hayır. Orta sınıf araba çalmaz. Bu bir kabile davranış özelliğidir; kahverengi bir takım giymemek gibi."

"Tüm bunların değişeceğini düşünmüştüm."

"Kesinlikle. Devrimden sonra orta sınıf miskin, pasaklı ve eli uzun olacak, yıkanmayı da unutacak." Gözlerime, bir şey görmeye çalışırmış izlenimi vererek baktı. "Bir doktor olarak, şaşırtıcı derecede iyi göründüğünü söylemeliyim."

"Şaşırtıcı biçimde mi? Televizyon stüdyolarında yaşananlardan sonra mı?"

"Hayır. Kay Churchill'den sonra. Kay'le seks yapmak, hafifçe ters gitmiş de olsa, bir tür yaşama geri dönüş gibidir. Son derece minnettar olursun ama bazı parçaların asla eskisi gibi olmayacaktır."

Gould kendi kendine, mırıldanmalarından hoşnut bir halde konuşuyordu. Bedfont Hastanesi'ndeki tekinsiz çocuk doktorundan daha gevşemiş görünüyordu. Eski siyah takım elbisesiyle düşünsel merakları yüzünden yenilgiye uğramış, başarısız bir gangsteri andırıyordu. Arabama izinsizce girerek beni kızdırmıştı, ama onu gördüğüme memnun olduğumu biliyordu.

"Ofise gidiyorum" dedim. "Seni nereye bırakabilirim? Batı yakasına?"

"Lütfen... Bu bölgede çok fazla polis dolaşıyor. Bugünü kırlarda geçirmemiz gerek."

"Richard, müşterilerimi görmem lazım."

"Kayınpederini mi? Onu yarın görürsün. Göreceğimiz yer önemli, David. Heathrow bombalamasını bile çözebilir."

Hammersmith'e doğru yola koyulduk, bira fabrikalarının olduğu kavşağa doğru viyadükü geçtikten sonra Hogarth's House'u arkada bırakarak M4 üzerinde batıya ilerlemeye koyulduk. Gould kol-

tuğunu iyice geriye kaydırmış, nerdeyse uzanır vaziyette tek katlı fabrikaları, video kopyalama şirketlerinin ofislerini ve tanımadığım stadyumların projektör direklerini izliyordu. Burası onun gerçek yuvasıydı; geçmişi ve geleceği, sosyal görev ve sorumlulukları olmayan, boş otoparklarında nöbeti sona ermiş hosteslerin ve bahis büfesi çalışanlarının dolaştığı, kendini asla anımsamayan bir dünya.

"Anlatsana David, dün nasıl geçti? BBC'de?"

"Kısacası; içeriye girdik. Herkes tutuklanmaya çalışarak eğlendi. Tüm Regent Caddesi'ni ahlâki bir tiksinme duygusu sardı. Birkaç kişi uyarı aldı."

"Çok fena. Kitlesel bir tutuklama Chelsea Marina'nın yapbozdaki yerini bulmasını sağlardı."

"Polisler geriye çağrıldı. Tate bombası gösterinin önüne geçti."

"Sevimsiz. Gerçekten sevimsiz. Vera ve ben Dunstable'da, bir planör uçuş okulunu kolaçan ediyorduk." Gould bir ürperişle gözlerini kapattı. "BBC gösterisine yeniden dönersek, bu konuda ne düşünüyorsun?"

"Hepimiz zamanında geldik ve olan bitenin ne olduğunu biliyorduk. Park yeri bulmak çok zordu. Kıyamet günü geldiğinde, park etmek ciddi bir sorun olacak."

"Ama, bir bütün olarak eylemle ilgili ne düşünüyorsun? "

"Televizyon stüdyolarındaki mi? Çocukçaydı."

"Devam et."

"Ve anlamsız. Sorumlulukları olan birçok insanın holigan gibi görünmeye çalışması... Orta yaşlı insanların çıkardığı bir tür öğrenci şamatası. Polis bir saniye için bile onları ciddiye almadı."

"Çok fazla oturma eylemi gördüler. Canları hemen sıkılıyor; bunu da hesaba katmak gerek."

"O zaman daha pervasız eylemler mi yapılsın? Ulusal Sinema Merkezi'nin yakılması sorumsuz bir eylemdi. Ve suç teşkil ediyordu. İnsanlar ölebilirdi. Bilseydim, asla o işe bulaşmazdım."

"Sana tam bir açıklama yapılmamıştı. Senin gibi profesyoneller için, kanuna karşı gelmek çok büyük bir meydan okumadır David. Bu nedenle orta sınıf asla gerçek bir proletarya olamaz." Gould kendi kendine başını salladı ve ayaklarını arabanın ön paneline yasladı. "Dolayısıyla, ben de sana katılıyorum."

"Ulusal Sinema Merkezi konusunda mı?"

"Her şey konusunda. Fortnums, BBC, Harrods, Legoland. Duman bombaları ve grevler. Tamamen zaman kaybı." Direksiyona uzandı. "Dikkat et! Ölmek istediğim yer burası değil."

Arkamızdan bir klakson işitildi ve dikiz aynasında arabanın selektörü parladı. Gould'un yorumları karşısında şaşırmış bir halde, Bedfont'a giden, çift yönlü ana yolda, tam Heathrow Hilton'un önünden geçerken frene basmıştım. Hızımı yeniden kontrol ederek düşük hızla gidilen şeride geçtim.

"Richard, tüm bu kampanyayı senin planladığını sanıyordum."

"Öyleydi. İlk başladığımızda. Şimdi hedefleri Kay ve onun tayfası belirliyor."

"Bu durumda devrim ertelenmiş mi oluyor?"

"Hâlâ devam ediyor. Önemli bir şeyler oluyor. Sen bunu hissettin David. Chelsea Marina yalnızca bir başlangıç. Tüm bir sosyal sınıf, parmaklıkları saran kadifeleri söküyor ve çeliğin tadına bakıyor. İnsanlar iyi paralar kazandıkları işlerden istifa ediyor, vergi ödemeyi reddediyor ve çocuklarını özel okullardan alıyorlar."

"Peki ters giden ne?"

"Hiçbir şey olmayacak." Gould güneşliğin aynasında dişlerini inceliyordu, enfekte olmuş dişetleri karşısında yüzünü buruşturarak gözlerini kapattı. "Fırtına duracak ve her şey televizyon şovları ve muhalif basının çiseltisi altında sönüp gidecek. Biz çok kibar ve çok ciddiyetsiziz."

"Peki ya ciddi olsaydık?"

"Bir bakan öldürürdük. Ya da Avam Kamarası'na bir bomba bırakırdık. Önemsiz bir kraliyet mensubunu vururduk..."

"Bomba mı?" Gözlerimi trafiğe rağmen kapattım; Heathrow'un içinde, birkaç yüz metre ötemizde park halinde duran yolcu uçaklarını düşünüyordum. "Bundan emin değilim..."

"Çok iddialı bir adım, ama gerekli olabilir." Gould kansız parmaklarıyla elime dokundu. "Bunu yapar mıydın David?"

"Bir bakanı öldürmek mi? Çok kibarım bunun için."

"Belki de çok uysal? Çok iyi yetiştirilmiş?"

"Kesinlikle. Öfke benden çok uzun zaman önce çekildi. Zengin bir adamın, bana babasının kiracılarından biri muamelesi yapan, çok tatlı ve aşk dolu kızıyla evliyim. Son avlarından birinin peşin-

den koşarken, atlarını hiç düşünmeden elimde kalan son şeylerin üzerinden geçirdi. Benim tek yaptığım da gülümsemek ve Harvey Nicks'teki hesabının icabına bakmak."

"En azından bunun farkındasın."

"Ne Avam Kamarası'na ne de başka bir yere bomba koyabilirdim. Birilerini incitecek olmaktan çekinirdim."

"Bunun üstesinden gelebilirsin David." Gould hastasının önemsiz kaygılarını hafife alan bir doktor gibi dikkatsiz bir ifadeyle konuşuyordu. "Gerekçelerin sağlamsa, her şey mümkündür. Daha büyük bir meydan okumayı bekliyorsun. Henüz bulmadın, ama bulacaksın..."

Gould öne eğilerek oturdu, elleri renksiz yüzünün üzerinde dolaşıyor ve masajla yanaklarına azıcık renk getirmeye uğraşıyordu. Havaalanı yolundan çıktık ve Doğu Bedfont'a girdik. Ufak bir iş merkezinin önünden geçerek Bedfont Hastanesi'ndeki çocukların nakledildiği çocuk bakımevine doğru ilerledik.

Gould beni stabilize bir yola sokarak George dönemine ait üç katlı bir eve yönlendirdi. Bahçe özenle budanmış fundalıklar ve insan ayağı değmemiş çimlerle kaplıydı. Çimlerin üzerinde parlak renklerle boyanmış salıncak ve kaydıraklar kuruluydu, ama çocuklar ortalıkta yoktu. Ufak oturma yerlerini yapraklar ve yağmur suyu kaplamıştı; bu bahçenin hiçbir çocuğun oynamadığı bir oyun bahçesi olduğunu tahmin ettim.

Gould bu duruma şaşırmış görünmüyordu. Bakımevinin arka girişinde durduğumuzda arka koltuktan spor çantasını aldı. Kucağında çantasını açarken plastik oyuncakların olduğu bölüme gözü ilişti. Gördükleri hoşuna gitmişti, oyuncakları test etmeye koyuldu ve bebeklerden birisi kaydedilmiş sesle konuşmaya başlayınca yüzü aydınlandı.

Arabadan keyifle indi; doğum günü partisine gelmiş sevgi dolu bir büyükbaba gibiydi. Spor çantadan beyaz bir önlük çıkardı ve takım elbisesinin üzerine geçirdi. Ceplerini karıştırdı ve bir isim kartı bularak benim yakama taktı.

"Profesyonel gibi görünmeye çalış David. Üst düzey bir doktoru taklit etmek bazen şaşılmacak kadar kolaydır."

"Doktor Livingstone'u mu?"

"Her zaman işe yarar. Sen benim Ashford Hastanesi'nden bir meslektaşımsın. Şimdi... Çocukları seveceksin David."

"İçeri kabul edilecek miyiz?"

"Elbette. Onlar benim çocuklarım. Dünyanın onlar için anlamı yok, var olduklarını göstermem için bana ihtiyaçları var. Bir anlamda, bana seni anımsatıyorlar..."

Az sayıda personel için öğle yemeğinin hazırlandığı mutfakların yanı başındaki arka hole girdik. Gould, bizi karşılayan hoş bir zenci rahibeyi öptü. Merdivenleri çıkarken, sanki bir komplonun iki ortağıymışlar gibi kadının koluna girdi.

Güneş alan üç koğuşta otuz kadar çocuk vardı; hemen hepsi yatalaktı; doğumlarından hemen sonra ölüme havale edilmiş ufak, edilgin bohçalar gibiydi hepsi de. Ama Gould onlara kendi ailesiymişçesine davranıyordu. Sonraki bir saat Gould'un zar zor yürüyen çocuklarla oynayışını, eski çoraplardan ve Noel kurdelelerinden el kuklaları yapışını, koğuşun içinde elleri havada hoplaya zıplaya dolaşmasını, hemşireden ödünç aldığı bir Noel Baba ceketi içinde çantasından oyuncak dağıtışını izledim. Hemşire, Gould'un son haftalarını yaşayan çocuklar için Noel'i biraz erkene aldığını söyledi.

Hemşire Gould'u bu heyecanlı haliyle bırakıp başka bir koğuşa geçerken ben de onu izledim. Sunduğum sigarayı kabul etti ve kendisi yaktı.

"Müthiş bir iş yapıyorsunuz" dedim beğeniyle. "Çocuklar çok mutlu görünüyor."

"Teşekkürler... Doktor Livingstone? Elimizden geleni yapıyoruz. Çocukların çoğu kısa bir süre sonra bizden ayrılacak."

"Doktor Gould buraya ne kadar sıklıkla gelir?"

"Her hafta. Onları asla düş kırıklığına uğratmaz." Geniş yüzünden gülümseyişi bir güneş bulutu gibi geçiverdi... "Çocuklara çok düşkün. Bazen en sonuncusu da gittikten sonra ne yapacağını merak ediyorum..."

Koğuşa döndüğümde, Gould kafası tıraşlı üç yaşında bir erkek çocuğun yatağına oturmuştu. Çocuğun kafasında kaba dikişleri hâ-

lâ belli olan geniş bir yara izi vardı. Yüzüne gömülmüş olan gözlerini hiç kırpmaksızın ziyaretçisine dikmişti. Gould yatağın kenarını alçaltmış ve öne doğru eğilmişti, bir kolu yün battaniyenin altındaydı. Bana döndü, gitmemi bekler gibiydi, özel bir anı böldüğüm apaçıktı.

Daha sonra, Gould otoparkta boy gösterdiğinde, "Etkilendim" dedim. "Hiçbir bilgisayar bunu yapamazdı. Hatta bir ya da ikisi seni tanıdı da."

"Umarım. David, beni tanıyorlar. Gerçekte, ben de onlardan biriyim."

Boş spor çantasını ve beyaz önlüğü Range Rover'ın arka koltuğuna fırlattı, sessiz salıncak ve kaydıraklarıyla çim alana baktı. Kendine özgü huysuzluğu içinde neredeyse çocuksu bir hali vardı; Ulusal Sinema Merkezi'nin üzerinde salınan kabinde karşılaştığım amatör teroristten daha genç ama daha olgundu.

Güven telkin etmeyi sürdürerek devam ettim: "Onlara yardım ediyorsun David. Bunun bir anlamı var."

"Hayır." Gould zayıf ellerini arabanın üstünde ısıtıyordu. "Benim farkımda değiller aslında. Ben göz retinalarına çarpan bulanık bir figürüm yalnızca. Beyinlerini devreden çıkarmış haldeler."

"Seni işitebiliyorlar, en azından bazıları."

"Bundan kuşkuluyum. Onlar gitti David. Doğa onlara karşı bir suç işledi. Ayrıca, belli bazı şeylerin de anlamı yok. Tüm kuramsallaştırmaları, tüm neden-sonuç ilişkilerini bir tarafa bırakırsak olayın merkezi anlamsızlık. Bir yerlere varabileceğimiz tek hareket noktası da bu..."

Arabayı çalıştırmadan önce bekledim; Gould birinci kattaki koğuşun pencerelerine bakıyordu.

"Richard, lütfen söyler misin; o küçük çocuğa dokundun mu?"

Gould apaçık hayal kırıklığına uğramış bir halde bana döndü. "David? Bunun bir anlamı var mı?"

"Aslında yok. Tartışılır..."

"Bunu Stephen Dexter'la konuş."

Yola koyulmak için sabırsız bir halde üzerimden uzandı ve kontak anahtarını çevirdi.

Bir saat kadar gittikten sonra, Marlborough Downs'ta yüksek bir alanda kurulmuş olan ufak uçuş okuluna vardık. Gould elektronik posta yoluyla ders almak için başvuruda bulunmuştu, ama okulun sekreteri eski püskü takım elbisesi içindeki soluk benizli bu tuhaf genç doktorun kötü beslenmiş, bakımsız görüntüsü karşısında şaşırmıştı. Gould'a kefil olmak için yanında kalmak istedim, ama o beni arabaya geri gönderdi. Tahmin ettiğim gibi, kısa sürede sekreteri uçma konusundaki güçlü isteğine ikna etti.

Okulun dinlenme salonunda otururak, Gould'un, eğitim planörünün çift kişilik kokpitini incelemesini izledim. Açık pencerelerden çim pistin üzerinde havanın çırpınmasını dinledim; park halindeki planörlerin kumaşları serin rüzgârda titreşiyordu. Gould kadın eğitmene başını sallayarak yanıt verdi; sanki şimdiden uzay mekiğinin içinde kendini saklayarak kaçma planları yaparcasına gözleri gökyüzündeydi.

"Pekâlâ" dedi arabaya geri geldiğinde. "Deneme uçuşu haftaya. Gelip izleyebilirsin."

"Olabilir."

"Bu bir meydan okuma David." Kulağına dokunarak, "Denge organımla ilgili ufak bir sorunum var. Tuhaf bir şey ama hava korsanlarının genelde böyle sorunları vardır. Uçak kaçırma eyleminin bu sorunu çözmek için bilinçsizce kalkışılan bir girişim olduğu söylenebilir," dedi.

"Biraz zorlama olmadı mı?"

"Neden?" Gould yükselen bir planörü izliyordu; çekme ipi serbest kaldı ve planör bir akbabanın soğuk zarafetiyle süzülerek uzaklaştı. "Ayrıca, o da büyük arayışın bir parçası."

"Ne için?"

"Şu ya da bu. Bir tür kesinleşmemiş açıklama. Uzam ve zamanın gizemi, ağaçların bilgeliği, ışığın zarafeti..."

"Planörle uçmak mı? Motorlu uçaktan daha fazlasını mı hissettiriyor?"

"Tanrı korusun. Dünyayı gürültüyle doldurdular; ölüm ve yaşam bir adımlık mesafede."

"Peki planör uçuşu?"

"Göklerin üzerindesin."

Otobana çıkarken yanımdaki koltukta geriye yaslandı; gömleği-

nin düğmelerini beline kadar açmış ve kendini güneşin kollarına bırakmıştı.

Radyoyu açtım; televizyon stüdyolarının işgalinin haber bülteninde ana başlığı oluşturacak olmasından dolayı gururum okşanıyordu. Bültenin merkezi ise Modern Tate Galerisi'nde, bir zamanlar Dome'un taşıdığı rolü üstlenmiş olan Londra'nın en popüler kültür merkezinde patlayan bombaydı. Patlamayla ilgili hiçbir grup sorumluluk üstlenmemişti ve British Museum ile Ulusal Sanat Galerisi'nde güvenlik önlemleri artırılmıştı.

"Bugünden sonra daha da zor olacak" dedim. "Bilim Müzesi, Ulusal Kütüphane..."

"David, bunlar yanlış hedef." Gould gözlerini güneşe karşı kapatmış, kanatlar ve ışıktan oluşan bir düşün içinde yitmişti. "Bunlar insanların bizim vuracağımızı sandıkları hedefler. Kocaman zebra desenli protesto kıyafetleri içinde, okulların önünde hız yapılmasına karşı gösteri yapan eğitimli anneler. Orta sınıf insanının yapacağı budur."

"Bunun nesi yanlış?"

"Çok öngörülebilir, çok mantıklı şeyler. Bizim anlam taşımayan hedefler seçmemiz lazım. Eğer hedefin küresel para sistemi ise, bir bankaya saldırmazsın. Yanı başındaki Oxfam'a* saldırırsın. Anıtları tahrip eder, Chelsea Doğa Müzesi'ne portakal zehri** sıkar, Londra Hayvanat Bahçesi'ni yakarsın. Bizim işimiz huzursuzluk yaratmak."

"Ve anlamsız bir hedef de en doğru olan, öyle mi?"

"Kesinlikle. David, beni anlıyorsun." Gould elime dokundu, onun düşüncelerini izleyebiliyor olmam hoşuna gitmişti. "Kay ve onun yardakçıları, hâlâ dürüstlük ve iyi davranışlar silsilesi içinde saplanıp kalmışlar. Tüm o mimar ve avukatların hayal edebileceği en radikal şey, St. Paul's Kız Koleji'ni yakmaktır. Yaşamlarının bomboş olduğunun farkında değiller."

"Bu doğru mu? Çoğunun çocukları var."

* Oxford Committee for Famine Relief: Oxford Açlık Yardımı Komitesi. (ç.n.)
** Agent Orange: Vietnam Savaşı'nda orman ve bitkiler üzerine sıkılarak kullanılmış bir kimyasal karışım. (ç.n.)

"DNA. Biyolojinin ilk emri. Çocuklarını sevmek, bir kuşun yuva yapmasından daha fazlası değil."

"Şehirli gururu?"

"Genlerin 'komşunu izle' şemasının bir parçası. Kendine bir bak David. Kaygılı, düşünceli ve naziksin ama yaptığın hiçbir şeyin senin için bir anlamı yok."

"Doğru. Peki ya dini inanç?"

"Ölüm. Şimdi veya sonra ayağa kalkar ve levazımatçıyı da bileğinden yakalar. Anlamsız bir eylemin kendine özgü özel bir anlamı vardır. Soğukkanlılıkla yapılmış, hiçbir duygulanımdan etkilenmemiş, etrafındaki evrenden çok daha kocaman bir uzaydan ibaret bir anlamsızlık."

"Yani gerekçelerden kaçınıyoruz?"

"Kesinlikle. Bir politikacıyı öldürdüğünü düşün, tetiği çekmene neden olan gerekçeye bağlısındır. Oswald ve Kennedy, Princip ve Arşidük. Ama birini rastgele öldür, McDonalds'ın içine revolveri boşalt; tüm evren geri çekilir ve nefesini tutar. Daha da iyisi, rastgele on beş kişiyi öldür..."

"Daha da iyisi mi?"

"Mecazi anlamda konuşuyorum. Kimseyi öldürmek istediğim falan yok." Gould beni ikna etmeye istekli bir tavırla güneşliğin aynasında zararsız hale getirilmiş bir gülümseme denedi ve sonra kocaman bir sırıtışla bana döndü. "Tüm bunları görüyorsun David. Sen hassas noktayı kavradın. Bu yüzden sana güveniyorum. İnsanlar şiddet karşısında gerilir. Mutlaka heyecanlanırlar da ama bu onların huzurunu kaçırır."

"Seninkini kaçırmaz mı?"

"Bunu fark ettin mi? Sanırım haklısın. Şiddet bir fundalık yangını gibidir; pek çok ağacı mahveder ama ormanı yeniden canlandırır; toprağın altında boğulan bitkileri temizler ve daha çok ağaç yetişir. Doğru hedefleri düşünmemiz lazım. Tamamen anlamsız hedefler olmalı bunlar..."

"Keats'in evi, İngiltere Bankası, Heathrow?"

"Hayır, Heathrow değil." Bir yol işaretiyle kafası karışan Gould uzanarak direksiyonu tuttu. "Yavaşla David, görmek istediğim bir şey var."

Otobandaki kavşaktan birkaç mil uzakta, sevimli bir taşra kasabasından geçiyorduk. Trafik şaşırtıcı derecede yoğundu, turistler arabalarının pencerelerinden dışarıyı izliyorlardı. Kasabanın etekleri ağaçlık patikalar ve yüksek çınarlarla çevriliydi. Gould gökyüzünün penceresinden daha ötelerdeki bir parça ışığı görebilmek için bakan modern bir Samuel Palmer* gibi, uzaklardaki ormanlara dikmişti gözlerini. Soluk elini ağaç dalları üzerinde, sanki bir labirentin içinde yolunu araştırıyormuşçasına dolaştırıyordu.

Ama kasabanın kendisi pek yavandı. Sahte saz damlı kulübeler kuru temizleyici ya da videoculara, yarı ahşap, hızlı servis Çin restoranlarına, hediyelik eşyacılar ve kafeteryalara dönüştürülmüştü. Kasabayı ziyaret eden motorculara otoparkları gösteren işaretlerden adeta bir orman oluşmuştu; oysa bu kasabanın neden bu kadar çok ziyaretçisi olabileceği ya da bu ziyaretçilerin neden burada park etmek isteyebileceği meçhuldü.

Ama otobana yaklaştığımız sırada, omzunun üzerinden hâlâ kasabayı izleyerek gülümseyen Gould tatmin olmuş görünüyordu.

"Çekici bir yer, değil mi David? Sen ne düşünüyorsun?"

"Hımın... Tarlalar içinde Watford mu desem?"

"Hayır. Burada çok özel bir şey var. Tüm o turistleri gördün. Burası neredeyse bir ibadet yeri."

"İnanması zor." Yan yolu takip ettim ve otoban trafiğine girdim. "Neresi burası, tam olarak?"

"A4'ün çıkışında, Newbury yolunda bir yer." Gould geriye yaslanarak sanki dakikalardır soluğunu tutmuşçasına derin derin nefes aldı. "Hungerford... Yaşamımı sonlandırmak istediğim yer."

Hungerford? Londra'ya dönerken kasabanın ismi zihnimde tuzağa yakalanmış bir kelebek gibi çırpınıp durdu. Gould'un kasabaya verdiği tepki karşısında şaşırmıştım ve uçuş okuluna yaptığımız ziyaretin aslında kasabanın sokaklarında dolaşmak için bir bahane olduğundan kuşkulanıyordum. Planör pilotu olursa kasabanın otoparkları ve hediyelik eşya mağazaları üzerinde uçabilecek, derin taşra huzuru düşünü tatmin edebilecekti.

* Samuel Palmer: 1805-1881 arasında yaşamış romantik dönem İngiliz ressamı. (ç.n.)

Çocukluğunda kundaklama deneyimi yaşamış olanlar, kıyametle ilgili fantezilerini yetişkinliğe de taşırlar. Yangın ve uçuş Gould'un zihnini dolduran temalar gibiydi. Yanımda uyuyuşunu izliyordum; yalnızca Heathrow'a yaklaştığımız sırada kımıldadı. Havaalanı, bende olduğu gibi, onda da düş gücünü tetikleyen bir etkiye sahipti; bu da bizi tuhaf bir ortaklıkla birbirimize yakınlaştırıyordu. Onu kırsal bölgede gezdirerek yarım günümü harcamıştım. Kendisiyle ilgili daha fazla ipucu vereceğini umuyordum. Oysa aslında o beni kendi tuhaf dünyasında sıkıştırmıştı; beni parçalanmış kişiliğine sürüklemiş, adeta yaşamımda eksik olan çok önemli bir parçayı kurabilmem için kullanacağım bir aletmişçesine, kendisini bana sunmuştu. Ölmekte olan çocuklara gösterdiği şefkatten dolayı ona hayrandım, ama o bununla ve benim kendi zayıflıklarımla beceriyle oynuyordu. Ona doğru çekiliyordum, doğrunun yolunda her şeyi feda edişine. Hâlâ yelkenlerini geminin fırınında yakmaya hazır bir kaptandı o.

Gould'u Chelsea Marina'ya bırakıp enstitüye doğru yola koyulduğumda tüm bu düşünceler zihnimden uzaklaştı. Tate bombalamasını manşet yapmış bir gazeteyi aldığımda, ölen üç kurbanın isimlerini okudum; bir güvenlik görevlisi, bir Fransız turist ve Batı Londra'da yaşayan Çinli genç bir kadın. Rahip Dexter'ın şişkin ceketli arkadaşı Joan Chang...

XXII
Sığınağa ziyaret

Thames, Blackfriars Köprüsü'nden aşağılara doğru yatağında akıyordu, eski rıhtım karşısında sabırsızdı... Artık Chelsea Marina'nın yanından akan edilgin akıntı değil, açık denizi koklamış ve ona doğru atılmaya hazır pis ve hızlı bir suydu o. Westminster'ın altında Thames bir boksöre benziyordu, haliçte yaşayan insanlar gibi; Londra'nın para piyasalarının dizildiği teraslardan etkilenmişe benzemiyordu.

Borsa odaları sahteydi, yalnızca nehirdi gerçek olan. Para, fiyatlardaki en ufak oynamalarda değişmeye hazır, döviz kur tabanlarının altındaki oluklarda akan kodlanmış gerilimlerin oluşturduğu bir akıntıydı. Nehrin öteki yakasında, iki sahte yapı daha vardı. Shakespere'in *Globe*'unun taklidi olan ve orta sınıf bir diskoya dönüş-

türülmüş eski bir elektrik santralı; Modern Tate Galerisi. Globe'un girişinde ilerlerken, Joan Chang'i öldürmüş olan bombanın yankısını dinledim. Tüm bu manzara içinde gerçekleşmiş olan tek anlamlı olaydı.

Summer Caddesi'ne, Tate'in girişinden birkaç yüz metre kadar öteye park etmiştim. Galeriyi polis araçları sarmıştı ve olay yeri şeritleri halkın içeriye girmesini engelliyordu. Park Caddesi'nden Globe'a doğru uzun yolu izledim ve sonra rıhtıma döndüm. Milenyum Köprüsü'nde, Albert Speer'in tamamen katılacağı gibi müzeden ziyade sığınağa benzeyen bu tantanalı binanın uğradığı yıkımı izlemeye meraklı turistlerin arasından ilerledim.

Sally ve ben, tüm arkadaşlarımız gibi, bu devasa mahzende düzenlenen her sergiyi izlemiştik. Bina görsel anlamda müthiş bir ustalıkla yaratılmıştı; herhangi bir faşist diktatörün anlayacağı psikolojik bir numaraydı bu. Dışarıdan bakıldığında, simetrik dekoruyla olduğundan daha ufak görünüyordu, tribünün kocaman boyutları hem gözü hem de beyni ürkütüyordu. Giriş rampası bir tank birliğinin geçebileceği denli genişti. Enerji; kilovatsaat ya da mesihin incilininki gibi soğuk duvarlardan dik dik bakıyordu. Bu Führer'e yaraşır bir sanat gösterisiydi sanki; belki de eğitimli orta sınıfın faşizme dönüyor olduğuna dair ilk belirtilerdendi.

Turistlerin arasından ana girişe doğru ilerledim ve çimlerin karşı yakasında, patlamanın hasar vermiş olduğu bölüme baktım. Bomba öğlen saat 13.45'te patlamıştı; benim stüdyolardan polis memuru Angela tarafından çıkarıldığım sırada. Tanıklar genç bir Çinli kadının ortalıkta elinde kitapla koşuşturduğunu anlatmışlardı. Aklı başından gitmiş bir halde raflardan kocaman bir sanat kitabını almış ve tribünlere doğru koşturmuştu. Personel onu izlemişti, ama kadının etrafındaki insanları uyararak uzaklaştırdığını görünce vazgeçmişlerdi. Giriş rampasının tepesinde kitap kadının elinde, gücü eğimli zeminden dolayı artmış bir şekilde patlamıştı. Çimlere ve Holland Caddesi'ndeki arabaların üzerine cam parçaları ve taş yağmıştı.

Joan Chang'i, Harley Davidson'da Stephen Dexter'ın arkasında neşeyle otururken anımsadım. Sergiyi gezdikten sonra, kitapçıda birkaç dakika geçirdiğini ve trajik bir tesadüf sonucu teroristin bombayı, çok sayıda kayba neden olabilecek ölümcül aleti yerleş-

tirişini fark ettiğini tahmin ediyordum. Polis yaralananları tespit etmişti ama aralarında Stephen Dexter yoktu. Rahip, Harley Davidson'ını kilisenin dışında, yağmurda bırakarak Chelsea Marina'dan kaybolmuştu. Kay, Tate'in sinema biriminde çalışan bir arkadaşını aramıştı, ama kimse Dexter'ı kitapçıda ya da galerilerde görmemişti. Kay, Dexter'ın Çinli kız arkadaşının ölümünden duyduğu büyük üzüntüyle Londra'ya kaçtığını ya da dini bir inzivaya çekildiğini düşünüyordu.

Heathrow'daki yıkımı düşünerek, Dexter ve benim artık ortak bir yönümüz olduğu kanısına varmıştım. Terorist bir bomba yalnızca kurbanlarını öldürmekle kalmamış, ama aynı zamanda zaman ve uzam arasında bir yarılmaya neden olmuş, dünyayı bir arada tutan mantığı yerle bir etmişti. Birkaç saatliğine yerçekimi bir haine dönüşmüş, Newton'un yasalarını tersyüz etmiş, nehirleri geri çevirmiş, gökdelenleri yan yatırmış ve uzun zamandır zihinlerimizde uyuyan korkuları uyandırmıştı. Dehşet günlük hayatın verdiği yumuşak hoşnutluklara meydan okuyordu; kalabalıktan fırlayan ve suratınıza yumruk atan bir yabancı gibi. Kanlı bir ağızla yerde otururken, dünyanın daha tehlikeli ama aynı zamanda fark edilir biçimde daha anlamlı olduğunu düşünüyordunuz. Richard Gould'un söylemiş olduğu gibi, açıklanamayan bir şiddet eylemi hiçbir aklı başında mantığın örtüşemeyeceği denli ateşli bir özgünlüğe sahipti.

Kendinden emin akan nehrin sesine karışan sağanak büyük bir yaygara koparmış, galerinin yüzünü yıkıyordu. Kalabalık, etrafa saçılanları ve kırık cam parçalarını naylon torbalara dolduran adli polis ekibini geride bırakarak, yan sokaklardaki sığınaklara koşuşturdu.

Bir polis, olay yeri şeritlerini geçen ve bir polis minibüsünün ardına sığınan iki Alman kadına bağırdı. Kadınlar yağmurluklarını ilikleyerek toz ve taş parçalarıyla kaplanmış bir arabanın yanından geçip uzaklaştılar.

Onları izledim ama bir Volkswagen Beetle olan arabanın yanında durdum. Toz ve moloz yığınının altında Joan Chang'in arabasındaki ile aynı olan beyaz boyayı görebiliyordum. Polisin ön bahçeyi kontrol edişini, ayağını sert bir biçimde yere vurarak, binanın girişine sığınmış olan adli yetkililerle konuşmasını izledim.

Kendi adli incelememi yapmaya karar vermiştim bile.

On dakika sonra Summer Caddesi'nden, çocuk bakımevinden ayrıldığımızda Richard Gould'un Range Rover'ın arkasına tıkıştırmış olduğu beyaz önlükle döndüm. Polis memuru beliren güneşle birlikte ortaya çıkan turistlerle meşguldü; etrafı şeritlerle çevirmeye uğraşan adli ekip de bana kısa bir bakış fırlattı; İçişleri Bakanlığı'ndan gelmiş bir araştırmacı, belki de insan kalıntıları arayan bir patalog olduğumu düşünüyorlardı.

Beetle'a yaklaştım ve şoför penceresini dirseğimle kırmaya hazır bir halde kapının kolunu yakaladım. Tam dirseğimi kaldıracağım sırada, başparmağımın altındaki mekanizmanın yumuşak bir şekilde açıldığını hissettim. Joan çıkarken kilitlemeyi unutmuş olmalıydı. Belki geçen bir araba ya da randevulaştığı kişinin gelişi dikkatini dağıtmıştı.

Kapıyı aralayarak içeri süzüldüm; yasemin ve süsen yağının belli belirsiz kokusunu tanıdım. Pencerelerde birikmiş olan kiremit renginde toz ve sarımsı çamur kalıntıları beni yirmi metre ötedeki polisten gizliyordu. Dönerek arka koltuğu taradım; kâğıt mendil öbekleri, kullanılmış parfüm numuneleri ve açık sayfası Yangts Vadisi'ne beş günlük bir tekne gezintisinin ilanını gösteren turistik bir Çin rehberi.

Bacaklarımı uzatarak zar zor yetiştiğim fren ve debriyaj pedallarına bastım. Koltuk geriye kaydırılmış, Joan Chang'inkilerden daha uzun bacaklara göre ayarlanmıştı. Oysa Beetle'ı kullanırken bu ufak tefek Çinli kadın çenesi direksiyona değerek oturabiliyordu.

Joan'u Tate'e bir başkasının, Stephen Dexter'ın getirdiğinden neredeyse emindim... Uzanmış bacaklarımdan rahatsız bir halde, koltuğun altına elimi uzattım ve koltuk ayarlama kolunu araştırdım.

Elektronik bir aletten sönük bir ses yükseldi. Elime bir cep telefonu geldi. Çalmasını bekleyerek telefonu kulağıma götürdüm, neredeyse Joan'un tiz sesini işitmeyi bekliyordum. Telefon sessizdi, iki günden fazla süredir, araştırmacı polislerin dikkatinden kaçmış bir halde şoför koltuğunun altında yatıyordu.

Kirli ön camdan işbaşındaki adli ekibi izliyordum; ön avluyu dar bölümlere ayırıyorlardı; bombanın bir iki parçasının bulunmasını sağlayabilecek zorlu bir anatomi çalışmasıydı bu. Telefonda çevrilmiş olan son numarayı tuşladım ve çalına sesini dinledim.

"Burası Modern Tate Galerisi." Kaydedilmiş bir ses konuşuyordu. *"Galeri yeni bir duyuru yapılana dek kapalıdır. Burası..."*

Telefonu kapattım; Joan'un yola çıkmadan önce galeriyi aramış olduğunu tahmin ediyordum; belki de restoranda bir masa ayırmak istiyordu. Onun arabasında, elimde cep telefonuyla otururken, o hoş genç kadının yaşamının son dakikalarını canlandırmakta olduğumu hissettim.

Bir el beceriksizce kapıyı zorlayarak, camdaki ıslak tozu tırmaladı. Kapıyı içerden kilitlemiş ve emniyet düğmelerini indirmiştim. Parmaklar, kocaman bir köpeğin pençeleri gibi camı kazıdı. Bulanık bir yüz ve siyah yağmurluklu bir adamın omuzlarını görebiliyordum; belki de konu üzerinde çalışan dedektiflerden birisiydi.

Camı açtım. Yeniden ince ince yağmaya başlayan yağmurun altında bana gergin ve darmadağın bir ifadeyle bakan adamın yüzünü tanıdım.

Uzanıp beni kapıya doğru çekti. "Markham? Burada ne arıyorsun?"

"Stephen... Sana yardım edeyim." Elini omzumdan çektim ama kapıyı açmakta tereddüt ettim. Rahibin alnından fışkıran ter büyümüş gözlerinin etrafında damlacıklar oluşturmuştu. Panik içinde yırtılan rahip yakalığı kaybolmuştu, tıraşsız yanakları, sanki bütün gece karanlık ve dipsiz sokaklarda ağlayarak koşmuşçasına şişmiş ve kızarmıştı. Arabanın içine, içerdeki kaçınılması imkânsız boşluğun farkında bir ifadeyle baktığında, karanlıklara olan yolculuğu sonsuza dek sürecek nehrin peşinde, geceler boyu nasıl koşacağını hayal ettim.

Beyaz önlüğüm karşısında şaşırmış bir halde yüzüme baktı ve bana araba anahtarlarını gösterdi. Yanlış araca yaklaştığını sandığı apaçıktı. "Markham?.. Ben Joan'u arıyorum. Arabası burada..."

Kapıyı geri iterek yağmura çıktım. Ellerimi Dexter'ın omuzlarına koyarak onu yatıştırmaya çalıştım.

"Stephen... Joan için çok üzgünüm. Bu senin için korkunç bir şey."

"Onun için." Dexter beni kenara itti ve Tate'in moloz yığınlarıyla dolu girişine baktı. "Onu aramak istedim."

"Ne oldu? Stephen?"

"Her şey. Her bir şey oldu." Yüzüme, ilk kez beni gerçekten ta-

nıyarak baktı ve geri çekildi; sanki Joan'un ölümünden sorumlu olan kişi benmişim gibi kendini uzaklaştırdı. Sözcükler ağzından boşalıverdi, yaklaşan tehlikeyle ilgili bulanık uyarıları çığlık çığlığa bağırıyordu: "Karına dön David. Richard Gould'dan uzaklaş. Koş David..."

Bir eli hâlâ omzumu kavramış bir halde, başını çevirdi ve arabanın üzerinden yolun karşısını gösterdi. Bizden elli metre kadar uzakta, saçları yağmurda sırılsıklam olmuş genç bir kadın rıhtımda duruyordu. Markalı deri ceketinden, sanki henüz nehirden çıkmış ya da nehrin en derin akıntılarının içinde yüzen karanlık bir mavnadan çıkmış gibi buğu yükseliyordu. Kadın, rahibi, haksızlığa uğramış ve intikama hazır bir inananın cezalandırıcı bakışlarıyla süzüyordu.

Dexter kolumu daha da sıkı kavradı. Bir zamanlar onu cezalandırmış ve şimdi yine cezalandıracak gibi duran genç kadından ürktüğü apaçıktı. Adamın alnındaki alevlenmiş yaraya bakarak, işkenceleriyle ruhunu paralayan Filipinli gerillaları düşündüm.

"Siz ikiniz... Çekilin!" Tate'in girişindeki bir polis memuru, inceleme altındaki arabalardan uzak durmamızı işaret ediyordu. Adama selam vererek Dexter'ı polis kordonlarının ötesine ilerletmek için döndüm. Ama rahip gitmişti. Başı öne eğik, elleri yağmurluğunun ceplerinde, Blackfriars Köprüsü yönünde, Summer Caddesi boyunca koşar adımlarla uzaklaşıyordu.

Saçları açık genç kadın Globe Tiyatrosu'na doğru hızla ilerliyordu. Ardından baktığımda, garip yürüyüşünü tanıdım; kısmen dağınık okullu bir genç kız, kısmen sıkılmış bir tur rehberi. Şık ama sırılsıklamdı, saatlerdir Tate'in etrafında dolaşarak Stephen Dexter'ın gelmesini beklediğini anladım.

Bir römorkörün sesi nehir boyunca çınladı; derin ciğerlerinden kopup St. Paul's Katedrali civarındaki ofis binalarının yüzeyinden yankılanan tehdit edici bir çığlık gibi. Yüksek topukları üzerinde sendeleyen Vera Blackburn'ü düşmeden yakalayarak Globe'a girmesini sağladım. Yağmurdan kaçmış küçük bir Amerikalı turist grubuna katıldık.

Vera direnmedi. İçe dönük, duygusal anlamda ölü, kötü ve ölümcül bir çocuk gibi tatlı tatlı gülümsedi. Beni tartışını izlerken, büyüdüğünde Savunma Bakanlığı'na kabul edilen, masa işine mah-

kûm her savaşçının rüyalarını süsleyen güçlü ve zalim kadına dönüşen, bir banliyö evinin arka odasındaki kimya dehası kızı gördüm.

"Vera? Nefes nefese kalmışsın."

"Doktor Livingstone? Oldukça inandırıcı. Kimin aklına gelirdi ki?"

"Richard Gould'un önlüklerinden biri. Arabamda unutmuş."

"Ondan kurtul." Parmakları en üst düğmeyi açtı. "Herkes bir akıl hastanesinden kaçtığımı düşünecek."

"Öylesin zaten."

"Gerçekten mi?" Eli düğmeler üzerinde tereddütle kaldı. "Bu bir iltifat mı David?"

"Senin açından evet. Joan Chang içinse trajik bir durum."

"Sarsıcı. Çok tatlı bir kızdı. Buraya gelmem gerekiyordu."

"Stephen Dexter'ı gördün mü?"

Yüzündeki ifade değişmedi, ama bir yağmur damlası sol kaşında pırıldadı; gizli bir mesajı işaret eder gibiydi. Göründüğünden daha huzursuzdu ve üst dudağında bir tik kımıldadı. Bir kez daha gerçek dünya daha vurucu bir etkiyle su yüzüne çıkmıştı.

"Stephen? Emin değilim. Arabanın yanında mıydı?"

"Eminsin." Islanmış turistler Globe'a girmiş, yağmur yemiş galeriyi izliyorlardı. Sesimi yükselttim. "Onu izliyordun. Neden?"

"Stephen için kaygılanıyoruz." Beyaz önlüğü benden aldı ve titizlikle katlayarak bir çöp tenekesine bıraktı. "Çok sarsıldı."

"Neden bu değil."

"Ne peki?"

"Tahmin etmeye çalışıyorum. Bombadan haberi var mıydı?"

"Nasıl olabilir?" Çeneme dokundu. "Joan'u asla yaklaştırmazdı. İnsanlar onu elinde o şeyle koştururken görmüş."

"Bombayı bulabilmesi akıl almaz bir şey. Binlerce kitabın arasından, içinde bir kilo patlayıcı olanı seçiyor." Yağmurun nehrin karşı yakasına kayışını izledim. "Sanırım Stephen arabada oturuyordu."

"Bomba patladığında mı? Neden?"

"Koltuk geriye kaydırılmıştı. Joan'un ayakları o konumda pedallara ulaşamazdı. Onu Tate'e Stephen'ın getirdiği neredeyse kesin."

"Devam et. Bombacının Stephen olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bu mümkün. Birlikte çalışıyor olmaları da. Bombayı kitapçıya götürdü ve bir rafa bıraktı. Sonra ne olduysa, fikrini değiştirdi."

Vera küçük aynasını çıkardı ve makyajını inceledi. Bana, saf mı, yoksa onu bir yerlere çekmeye çalışan biri mi olduğuma karar veremeyen bir bakış attı.

"Fikir değişikliği mi? Buna inanmak zor. Her neyse, neden Stephen Tate'i bombalamak istesin?"

"Orta sınıf için baş hedeflerden biri. O inancını kaybetmiş bir rahip."

"Ve bir bomba patlatmak?.."

"... inancını yeniden kazanacaktı. Çok yalnız ve çok sapkın bir anlamda."

"Ne kadar üzücü." İki polis memuru rıhtım boyunca ilerlerken Vera kemikli alnını öne eğdi. "En azından bunun ardında benim olmadığımı biliyorsun."

"Emin değilim." Vera'nın kolunu tuttum ve dirseğindeki damarın atışını hissettim. "Çok tehlikeli kimi insanlar şiddet oyununa itiliyor. Bombayı sen yapmış olabilirsin, ama bunu asla bir çift amatöre vermezsin. Sen çok profesyonelsin."

"Şu Savunma Bakanlığı eğitimi. Bunun işe yarayacağını biliyordum." Yüzü, hoşnut kalmış bir ifadeyle aydınlandı ve bulutların ardından belli belirsiz ortaya çıkan güneşe gülümsedi. "Yine de, zavallı Stephen."

"Onunla neden burada buluşmak istedin? Senden korkuyor."

"Tehlikeli bir ruhsal durumu var. Bombayı koyan o değilse bile, kendini ne kadar suçlu hissettiğini bir düşün. Polisle konuşabilir ve bir şeyler ortaya çıkabilir."

"Bu da senin için tehlikeli olur, değil mi?"

"Senin için de David." Ceketime bulaşmış çamuru silerek devam etti: "Ve Chelsea Marina'daki hepimiz için."

Uzaklaşmasını izledim; polisin yanından geçerken çenesini yükseltişini; onun soğuk otokontrolüne hayrandım. Richard Gould'un dediği gibi Tate saldırısının anlamsızlığı onu öteki terör saldırılarından ayırıyordu. Galerideki hiçbir sanat eseri, bir terorist bombası-

nın sınırsız yetkinliğiyle baş edemezdi. Vera Blackburn'ün nasıl seviştiğini hayal etmeye çalıştım; ama hiçbir âşık patlamaya hazır Semtex'in* cazibesine ve duyusal iktidarına sahip olamazdı.

Summer Caddesi'ne geri döndüm ve Range Rover'ın direksiyonuna oturdum; ön cama iliştirilmiş otopark biletini izliyordum. Heathrow bombalaması hakkındaki gerçeğe, Chelsea Marina'ya ilk gelişimden çok daha yakın hissediyordum kendimi. Kay onun yatağını paylaşmamdan memnundu, ama yine de Sally'ye ve St. John's Wood'a dönmem konusunda ısrarlıydı. Ama Kay ve Vera'yla ve daha da önemlisi Richard Gould'la daha fazla zaman geçirmem gerekliydi. Chelsea ve Fulham'ın sınırlarından tuhaf bir mantık doğmuştu ve bu sınırların ötesine çıkacak, belki de Laura'nın ölümle karşılaştığı 2 Numaralı Terminal'e kadar uzanacaktı.

Arabanın telefonuna uzandım ve Adler Enstitüsü'nün numarasını çevirdim. Santral yanıt verdiğinde de Profesör Arnold'ı istedim.

* Semtex: Bomba dedektörlerinin tespit edemediği güçlü bir patlayıcı. (y.h.n.)

XXIII
Son yabancı

"Henry geliyor" dedi Sally, "Bu canını sıkmaz değil mi David?"

Benim koltuğuma oturmuş ve bacaklarını kendinden emin bir tavırla uzatmıştı. Koltuk değnekleri koridordaki şemsiyeliğe döneli çok olmuştu. Bu hoş salonda en sevimli haliyle oturmuş, sanki cepheden izin alarak dönmüş en sevdiği kardeşiymişim gibi, yapmacıksız bir memnuniyetle bana gülümsüyordu. Kabul etmeliydim ki benden uzak olması sağlığında gözle görülür bir ilerleme kaydetmesini sağlamıştı.

"Henry? Hayır, hiç sorun değil. Dün onunla konuştum."

"Bana söyledi. Tate yakınlarında bir yerden aramışsın. Korkunç, değil mi?"

"Tatsız. Çok kötü. Anlamak imkânsız."

"Çinli kız? Onu tanıyor muydun?"

"Joan Chang. Çekici bir kızdı. Bir tür kulüp standardı hipi; motosiklet, platin Amex, rahip bir sevgili..."

"Onu tanımış olmak isterdim. Bomba o şeyin bir parçası?.."

"Chelsea Marina'daki kampanyanın mı? Hayır. Şiddet bize göre değil. Biz çok fazla burjuvayız."

"Henry'ye göre, Lenin, Che ve Chou Enlai de öyleydi." Sally öne eğilerek çay masası üzerinden ellerimi tutu. "Sen farklısın David. Sanki biraz savrulmuş gibi duruyorsun. Bunun sana uyup uymadığından emin değilim. Ne zaman eve dönüyorsun?"

"Çok kısa sürede." Parmakları ılıktı ve Chelsea Marina'daki herkesin ellerinin soğuk olduğunu o an fark ettim. "Olayları gözlemem gerekiyor. Çok şey oluyor."

"Biliyorum. Kontrolden çıkmış bir oyun bahçesini andırıyor. Muhasebeciler ve avukatlar işlerinden ayrılıyor. Tanrı aşkına, Guildford gibi yerlerde hem de. Bu gerçekten bir anlam taşıyor."

"Öyle. Devrim kapıyı yumrukluyor."

"St. John's Wood'da değil David. Ya da henüz değil." Sally sarsıldı, gözleri pencerelerdeki emniyet kilitlerine kaydı. "Henry, senin enstitüden istifa etmen gerektiğini söylüyor."

"Altı aylığına izin almam gerek. Bu Arnold'ın hoşuna gitmiyor. Babanın danışmanlığını bırakmam gerek. Kaygılanma, harçlığını iki katına çıkaracak."

Sally parmak uçlarına dokunurken, aritmetik hesaptan fazlasını düşünüyor gibiydi. "Üstesinden geliriz. En azından kendini bu kez dürüst hissedeceksin. Sorun buydu, değil mi? Babacığım her şeyi ödüyor."

"'Babacığım ödüyor...'" Bu tümceyi üniversitedeyken işittiğimi anımsıyordum; babacıklarının Jaguar'ından pahalı eşyalarıyla inen ilk sınıf öğrencilerini de. "Her neyse, kendi ayaklarımın üzerinde durma vakti geldi."

"Kimse bunu yapmıyor David. Bu senin asla anlamadığın bir şey. Henry diyor ki..."

"Sally, lütfen... karımla yatıyor olması yeterince kötü zaten. Onun her konudaki son fikrini öğrenmek istemiyorum. Nasıl kendisi bu arada?"

"Senin için kaygılı. Hepsi seni enstitüye geri istiyor. Bu 'dev-

rim' olayının yavaş yavaş tükeneceğini ve pek çok makul insanın hayatının mahvolacağını biliyorlar."

"Olabilir. Ama henüz değil. Hâlâ Heathrow bombalaması üzerinde çalışıyorum. İpuçları yavaş yavaş dökülmeye başlıyor."

"Laura... Onun için gerçekten en iyisini yaptın." Gözlerimi ondan kaçırdığım sırada, Sally bekledi. "Onunla asla tam olarak karşılaşmadım. Henry bana bilmediğim çok şey anlattı."

"Laura hakkında mı? Ne erdemli bir davranış."

"Ve senin hakkında. Kocalar en son yabancılardır. Anneni ziyarete hazır mısın? Bakımevinin müdürü birkaç kez aradı. Senin hakkında konuşmaya başlamış."

"Öyle mi? Çok fena. Bu benim sevdiğim bir konu değil." Ayağa kalktım ve kanepenin etrafında dolaştım; mobilyanın değişmiş pozisyonlarını kavramaya çalışıyordum. Her şey aynı yerindeydi ama duruşları değişmişti. Özgürlüğü tatmış ve St. John's Wood'da yaşamın ne kadar gerçekten uzak, ne kadar absürd biçimde nezih olduğunun farkına varmıştım. Sally'ye döndüm, "Kulağa çok sert geliyor ama fazlasıyla ağır olan pek çok yükümü atıyorum; suçluluk, yapmacık şefkat gösterisi, Adler Enstitüsü..."

"Peki ya eşin?"

"Umarım değil." Şöminenin önünde durdum ve aynadan Sally'ye gülümsedim; eski babacan koca halimle onun aynadaki Alice'i andıran yansıması karşısında yumuşamıştım. "Beni bekle Sally."

"Denerim."

Evin önüne bir araba park ediyordu; Range Rover'ın arkasındaki alana girmeye çalışırken arka tamponuma dokunmak istemediğinden, şoför ileri geri manevra yapıyordu. Henry Kendall dışarı çıktı. Çok şık ama güvensiz görünüyordu; farklı sosyal kuralların uygulandığı çok seçkin bir mahalleye gelmiş bir emlakçı gibi.

Profesör Arnold ile konuştuktan sonra Tate'in dışından Henry'yi aramış ve İçişleri Bakanlığı'nda hâlâ bağlantıları olup olmadığını sormuştum. Patlamadan önceki dakikalarda bombacının ihbar telefonu açıp açmadığını öğrenmek istiyordum. Telefonu kapatmaktan memnun halde Henry kaynaklarını araştıracağına söz vermişti.

Şimdi ev ortamında birbirimizle yüzleşmiş ve ilk kimin kime oturma daveti yapacağına karar vermeye çalışıyorduk. Henry bu önceliği bana vermeye istekliydi ve ona evin erkeği sorumluluğunu vermeye hazır görünmem karşısında şaşırmıştı. Şimdiden bana, karısının tüm hâkimiyetini rakibine bırakmaktan memnun görünen boynuzlanmış kocayla yüzleşen âşığın beklenmedik paniğiyle bakıyordu.

Tüm bu karışıklığı atlattıktan sonra, Sally bizi bırakarak çıktı ve viski sodalarımızın başına oturduk.

"Değişmişsin David. Sally bunu fark ediyor."

"Güzel. Tam olarak nasıl peki?"

"Daha güçlü görünüyorsun. Kaçamak ya da hesaplı anlamında değil. Devrim sana iyi gelmiş."

Kadehimi buna kaldırdım. Henry'nin ne kadar sıkıcı olduğunu daha önce anlamamış olduğuma ve onun eşliğinde geçirdiğim yıllarıma ne kadar acıdığımı fark ettim. "Haklısın. Darmadağın bir haldeydim. Böyle oluyor işte, hiçbir gerçek rolü üstlenmedim."

"Televizyon stüdyolarında değil miydin?"

"Bunu sana biri mi söyledi?"

"İçişleri Bakanlığı her şeyle yakından ilgileniyor."

"Kaygılanmış olmalılar."

"Üyeler. Hükümetteki bazı kilit isimler görevlerinden ayrılıyor. Kıdem, emeklilik hakları, madalyalar ve şövalyelik, hepsi pencereden fırlatılıyor. Bu moralleri bozuyor, her şeyi bir arada tutan kıskançlık ve rekabet zincirlerini kırıyor."

"Bu da bir fikir. Devrime teşekkür edebilirsin."

"Oldukça aptalca, değil mi?" Henry anlayışlı bir gülümsemeyle devam etti: "Peter Jones'u boykot etmek, okul kıyafetleri satan mağazalara duman bombası koymak..."

"Orta sınıf kızgınlığı. İstismar edildiğimizi düşünüyoruz. Tüm bu liberal değerler ve daha az şanslı olanlar için duyulan insani endişe. Rolümüz daha alt sınıfları kontrol altında tutmak, ama aslında kendi kendimizi kontrol ediyoruz."

Henry viskisini yudumlarken beni de hoşgörüyle izliyordu. "Tüm bunlara inanıyor musun?"

"Kim bilir? Önemli olan Chelsea Marina'daki insanların buna inanması. Amatör ve çocukça olabilir, ama orta sınıf amatördür ve

çocukluğunu asla geride bırakmamıştır. Ama süregelen çok daha önemli bir şey var. İçişleri Bakanlığı'ndaki arkadaşlarını kaygılandırması gereken bir şey."

"Neymiş o?

"Düzgün ve mantıklı insanlar şiddete aç bir durumda."

"Bu doğruysa tatsız." Henry viskisini bıraktı. "Peki neyi hedefliyorlar?"

"Bunun önemi yok. Aslında ideal bir şiddet eylemi hiçbir şeyi hedeflemiyor."

"Saf nihilizm yani?"

"Tam tersi. Hepimizin yanıldığı nokta da bu; senin, benim, Adler'in, liberal görüşün. Bu hiçliğe yönelik bir arayış falan değil. Bu bir anlam arayışı. Borsayı havaya uçurun ve küresel kapitalizmi reddetmiş olun. Savunma Bakanlığı'nı bombalayın ve savaşa 'hayır' demiş olun. Kitapçık dağıtmanıza bile gerek yok. Ama tamamen hedefsiz bir şiddet eylemi, bir kalabalığa rastgele ateş açmak örneğin, aylarca kafamızı kurcalar durur. Akılcı bir gerekçenin olmayışı kendi başına bir önem taşır."

Henry üstümüzdeki yatak odasında Sally'nin yürüyüşünü dinliyordu. "İçişleri Bakanlığı'ndakiler de benzer bir çizgide düşünüyorlar. Chelsea Marina'daki ayaklanma bir yan gösteri. Gerçekten tehlikeli olan insanlarsa parkın köşesinde bekliyorlar. Örneğin şu Tate bombalamasını ele al; gerçek anlamda, köktenci bir terör eylemi; hain IRA, kaçık bir Müslüman grup. Dikkatli ol, David..."

Yarım saat kadar sonra, kendimi dışarıya atarken Sally'nin banyo yaptığını işitebiliyordum. Henry ile uzun ve hoş bir öğleden sonra geçirmek üzere bir pudra ve koku bulutunun içinden sıyrılışını hayal ettim.

"Henry, Sally'ye hoşça kal de benim adıma."

"Seni özlüyor David."

"Biliyorum."

"İkimiz de döneceğini umuyoruz."

"Döneceğim. Üzerinde çalışılması gereken bir şeye karıştım. Tüm bu görevler, sırt çantasına doldurulmuş tuğlalar gibi."

"Tuğladan örülmüş katedraller de var." İki komşum yanımızdan

geçerken, Henry kravatını düzeltti. Sonsuza dek burnunu başkalarının işine sokmaya yazgılı biriydi o, ama hâlâ evlilik dışı bir ilişkiyle bunun âlâsını yaptığını kabul edemiyordu. Direksiyonun başına geçtiğimde şoför camına yaslandı. "Haklıydın, bu arada. Bir uyarı telefonu gelmiş."

"Tate'e mi?"

"Bomba patlamadan birkaç dakika önce. Birisi galerinin resepsiyonunu aramış."

"Birkaç dakika mı?" Joan Chang'in kitapçıda deli gibi koşturması gözümün önüne geldi. "Neden binayı boşaltmamışlar peki?"

"Arayan bombanın Milenyum Köprüsü'nün altında olduğunu söylemiş. Personel ihbarın asılsız olduğunu düşünmüş. Meşhur oyuncakla ilgili bir tür şaka olduğunu sanmış."

"Peki telefonu kim açmış? Kahrolasının izini bulmuş olmalılar."

"Doğal olarak. Ama aramızda kalsın. Yaklaşık bir hafta önce Lambeth Sarayı'nda çalınan bir cep telefonundan gelmiş. İngiltere Kilisesi'nden bir görevli grup, orta sınıfın sosyal huzursuzluğunu tartışmak üzere orada toplanmıştı. Telefon Chichester Piskoposu'ndan çalınmış..."

Arabayı çalıştırdım ve Henry'nin eve dönmesini izledim. Sally penceredeydi, havlusu kollarının altından göğsüne sarılıydı. Ebeveynini uzun bir yolculuğa uğurlayan bir çocuk gibi bana el salladı; beni yeniden görme ümidine karşın hüzünlüydü; ne kadar amatör görünürse görünsün, bu ufak devrimin sonunda ona da dokunduğunun farkındaydı.

Beni eve davet etmiş, ama geri kazanmak için hiçbir ciddi girişimde bulunmamış, Henry ile konuşmak üzere yalnız bırakmıştı. Pencerede dururken, kendi doğamda var olan her şeye karşıt, açıklanamaz davranışımı yeniden görmekten memnun olduğunu hissettim. Kocası kadar düz ve sıkıcı bir adamın bu kadar karakterinin dışında davranması Lizbon'da bir sokakta meydana gelen zalim ve anlamsız olayı açıklamasını sağlıyordu. Öfke ve pişmanlık sönüp gidiyor, koltuk değnekleriyle şemsiyeliğin içine tıkıştırılıyordu. Sally'ye kendi kendinden kurtulmasında yardım ediyordum. Dünya onu kışkırtmıştı ve mantıkdışı davranışlar ondan gelecek tehdidi devre dışı bırakmanın tek yoluydu.

XXIV
Grosvenor savunması

Chelsea Marina son direnişini gerçekleştirmeye hazırdı. Üç hafta sonra, Kay'in oturma odasının penceresinden bölge komitesinin Grosvenor Sokağı'ndaki savunmayı organize edişini izliyordum. Çıkmaz sokaktaki hemen tüm komşular, elli kadar yetişkin, 27 numaranın önünde toplanmışlar, kendilerinden emin, en yüksek ses tonlarıyla konuşuyorlardı. Rahatsız kitlede tiksinti duygusu kendini göstermeye başlamıştı ve patlama Chelsea ve Fulham'daki tüm sivil düzeni tehdit ediyordu.

Birkaç dakika içinde haciz memurları her ikisi de Doğal Tarih Müzesi'nde böcekbilimci olan Alan ve Rosemary Turner ile üç genç çocuğunu evlerinden tahliye etmek üzere gelecekti. Turner'lar aidatlarını ödemeyi reddeden, ipotek taahhütlerini yerine getirme-

yen, kamu hizmeti veren kurumların ve yerel konseyin taleplerini görmezden gelen çok sayıda aileden biriydi. Şimdi, kendilerinden bir örnek teşkil etmeye kararlı olan banka ve yapı şirketlerinin, konsey amirlerinin ve mülk yetkililerinin görmeye değer koalisyonu için bir deneme davasına dönüşmüşlerdi.

Turner ailesiyle tanışmıştım, idealistlikleriyle havalı ama sempatik bir çifttiler. Ara sıra annesinin verdiği cebir problemlerinde sıkıntı çeken küçük oğullarına yardımcı olmuştum. Bir ay süreyle suları ve elektrikleri kesilmişti ama komşuları bahçe duvarları üzerinden kablo ve hortum bağlantıları kurarak onlara yardımcı olmuştu. Çocuklarının okul taksitlerini ödeyemeyen Turner'lar yatak odalarının balkonundan kocaman bir pankart sarkıtmışlardı: "BİZ YENİ YOKSUL SINIFIZ."

Maalesef bu doğruydu. Kay bir yardım kampanyası düzenledi, ama bir hafta sonra Bayan Turner ve kızı King's Caddesi'nde bir mağazada hırsızlık yaparken yakalandılar. Aşırdıkları ürünlerin kahvaltılık malzemeler ve portakal suyu gibi şeylerden oluşan listesini işiten hâkimler Bayan Turner'ı uyararak serbest bırakmaya hazırdı, ama kadının Chelsea Marina'da yaşadığını öğrenince merhamet eğilimleri köreldi. Fagin* çeteleri, Hermes marka eşarpları ve Prada çantalarıyla sokaklarda sinsi sinsi dolaşan hırsızlar hakkında karanlık bir söyleme daldılar. Yerel bir karma lisenin müdiresi olan mahkeme başkanı, Bayan Turner'a orta sınıfın sorumluluklarını yerine getirmemesinin neden olduğu tehlikeler üzerine bir ders ve elli sterlinlik para cezası verdi. Cezayı ben ödedim ve Bayan Turner Grosvenor'un ilk gazisi olarak neşeli bir sokak partisine geri döndü.

Elbette Bayan Turner yalnız değildi. Chelsea Marina sakinleri etraftaki mahallelerde ufak bir suç dalgası yaymaya başlamıştı. Yöneticiler ve orta düzey müdürler işlerinden istifa ettiğinden beri, şarküteri ve içki satan dükkânlarda küçük çaplı hırsızlıklar baş gösteriyordu. Chelsea Marina'daki her parkmetre harap edilmişti ve geleneksel işçi sınıfını oluşturan konseye bağlı sokak temizlikçileri, saldırgan orta sınıf havasından huzursuz olduklarından mühite adım atmayı reddediyorlardı. Pahalı okullarından alındıklarından

* Fagin: Charles Dickens'ın Oliver Twist romanındaki karşı kahramanın adı, çocukları suça teşvik etmekle özdeşleşen bir terim. (ç.n.)

beri canları sıkılan gençler Sloane Meydanı ve King's Caddesi'nde cirit atıyor, uyuşturucu ticareti ve araba hırsızlığına bulaşmaya çalışıyorlardı.

Japon ve Amerikan televizyon kanallarına ait panelvanlar Chelsea Marina civarında kanlı bir şeylerin başlamasını bekleyerek dolaşıyordu. Ama İçişleri Bakanlığı'ndan gelen emirler doğrultusunda, polis, herhangi bir doğrudan temasa yer vermemek için geri çekilmişti. Bakanlar, orta sınıfın iyi niyetini geri çekmesi halinde, tüm toplumun çöküşe geçeceğinin artık farkındaydı.

Bu arada, kanun ve düzen, ufak bir itici güç sağlayarak geri dönmüştü. Kay'in penceresinden Grosvenor'un girişinde park etmiş üç polis minibüsü saydım. Polisler pencere kenarında oturmuş, yakınlardaki semt sakinlerinin sunduğu çayı kabul ediyorlardı. Bir kadın polis üzerinde "Yoksul Topluma Yardım" yazan teneke bir bisküvi kutusuna madeni bir sterlin attı. Polis amiri Turner'ları tahliye etmeye hazır kaba saba haciz memurlarıyla konuşuyordu. Yerel bir güvenlik firması Turner'ların kilitlerini değiştirmeye ve bahçe katının pencerelerini panolarla kapatmaya hazır bir halde bekliyordu.

Newsnight televizyonundan gelmiş bir ekip de merakla bekliyordu; kameralar lokavt sırasında madenin girişinde bekleyen madenciler gibi, solgun ama başları dik bir halde evlerinin kapısında cesurca duran aileye dönüktü. Komşular bahçe kapısında kol kola girmiş ve balkona da ikici bir pankart asılmıştı: "YENİ PROLETERYAYA ÖZGÜRLÜK"

Polis amiri megafonu kaldırdı ve kalabalığa dağılmalarını söyledi; çağrısı alaycı bağrış çağrışlar içinde kayboldu. Kay Churchill durmaksızın kalabalığın arasında dolaşıyor, herkesi iteliyor, karı kocaların yanaklarına öpücükler konduruyordu. Koşarak evine dönmek zorunda kaldığında yanakları gururla kızarmıştı. Her zamanki tutkusu ve inatçılığı nedeniyle ona hayrandım. Genellikle yalnızdı; Avustralya'daki kızına uzun mektuplar yazıyordu, ama cesur girişimlerinin başarısızlıkla sonuçlanabilceği düşüncesi dışında hiçbir şey onu telaşlandıramazdı.

"David? Burada olmana sevindim. Sana ihtiyacımız olabilir." Beni ateşli bir biçimde kucakladığında, vücudu titriyordu.

"Kay ne yapıyorsun?"

"Çamaşırlarımı değiştirmeye geldim. İnan bana, polis çok vahşi olabilir."

"O kadar olmasa gerek..." Mutfağa doğru onu izledim; kollarını havluyla kurulamasını ve kendine kocaman bir bardak cin hazırlamasını izledim. "Ne oluyor tam olarak?"

"Henüz hiçbir şey. Başlamak üzere. Sert olabilir David."

"Bundan bu kadar hoşlanmış gibi durma. Bir planın olduğunu sanıyorum."

Kay, korku ve seks kokan çarpıcı bir buket gibi havluyu bana fırlattı. "Sadece birkaç kişi biliyor. Bu akşam haberleri izle."

"Oturma eylemi mi, kitlece soyunma mı?"

"Hoşuna giderdi, değil mi?" Terliklerini bir kenara fırlatırken bana da bir öpücük gönderdi. "Bu polisle ilk karşılaşmamız ve el eleyiz. Burası artık Odessa Merdivenleri, burası Tolpuddle..."

"Tüm bu avukatlar ve reklamcılar?"

"Ne yaptıkları kimin umrunda? Önemli olan ne oldukları. İlk kez evlerimizi savunduk. Tüm bu toplumu tahliye etmek istiyorlar. Senin de ciddi olma zamanın geldi David. Daha fazla seyirci kalmak yok."

"Kay..." Darmadağın olmuş saçını düzeltmek istedim. "Kendinden çok emin olma. Haciz memurları Londra'da her gün onlarca evi boşaltıyor."

"Ama biz ipoteği ödememeyi seçtik. Biz bir uzlaşma için onları zorluyoruz; böylece Harrow ve Purley'deki, Wimbledon'daki herkes kendine eleştirel gözle bakabilsin; her öğretmen, her doktor ve her müdür. Kendilerinin de yalnızca yeni bir tür serf olduğunu görebilsinler; spor ayakkabılı ve eşofmanlı köleler." Kay havluyu elimden kaptı ve koltukaltlarını kuruladı. "Şunu koklamayı bırak. Artık sınırlar kalmadı. Kimse daha fazla durup izleyemez. Marketten zeytinli İtalyan ekmeği almak bile politik bir eylemdir. Herkesin yardımına ihtiyacımız var."

"Doğru... Eylem başladığında size katılacağım." Gömleğimin cebindeki cep telefonuna hafifçe vurdum. "Richard Gould'dan telefon bekliyorum. Onun da bir projesi var."

"Burada olması gerek. O olmaksızın işleri yolunda tutmak zor." Gould'un adının geçmesinden rahatsız olmuş bir halde, oturma odasının köşelerine baktı. "Nerede peki? Kimse onu günlerdir görmedi."

"Hâlâ bizi destekliyor, fakat..."

"Biraz fazla tuhaf değil mi? Oturma eylemleri, gözcülük, çiğ duygular. O soğuk bir balık."

"Polisten önce Stephen Dexter'ın izini bulmaya çalışıyor. Tate bombalaması her şeyi çığırından çıkarabilir."

"Joan? Dünya çıldırmış." Kay kaşlarını çattı ve yorgun ellerini yüzüne bastırarak çizgilerini yatıştırmaya çalıştı. "Zavallı Stephen, bombayı onun koyduğuna inanamıyorum."

Bir an önce üstünü değiştirip ayaklanmasına geri dönmeye can atarcasına yukarıya koştu.

***

Pencereye döndüğümde megafon çığlıklar atıyor, hantal mesajı kalabalığın üzerinde kayboluyor, tantanalı sözcükler çatılara çarpıp yankılanıyordu. Polisler minibüslerden inerek, kasklarının çene bantlarını bağladılar. Deri ceketli altı iri adamdan oluşan haciz grubunun ardında kümelendiler.

Semt sakinleri kol kola, yüzleri haciz memurlarına dönük bir halde duruyordu. Haciz memurları onları sağa sola doğru omuzlamaya kalkınca yumruklar yükseldi. Saçı dökülmeye başlamış bir ortodontist burnu kanayarak yere düştü; öfke içindeki karısı da ona yardım için eğildi. Üst kattaki pencerelerin birinden Verdi'nin *Nabucco* operasından, "Mahkûmlar Korosu" bölümü yükseliyordu. Bu işaretin üzerine, ulusal marşı dinleyen izleyiciler gibi, bütün semt sakinleri sokakta yere oturdu.

Polis durumdan etkilenmemişti, güçlü elleriyle göstericileri birbirinden ayırıyor, sürükleyerek uzaklaştırıyordu. Grosvenor'dan hırçın bir uluma yükseldi; acıyı tanımayan ve yumuşak bedenlerine o güne dek sevgilileri ya da fizyoterapistleri dışında kimse dokunmamış olan profesyonel kadın ve erkeklerin hiddetiydi bu.

Onlara katılmaya hazır bir halde ön kapıya yürüdüm ve gömleğimin cebinde cep telefonumun çaldığını işittim.

"Markham?" Konuşan, solgun, metalik ve düz bir sesti; bir kayıdın kayıdı gibi. "David, beni işitebiliyor musun?"

"Kimsiniz?"

"Neler oluyor?"

"Richard?.." Richard'ın aramış olmasından rahatlayarak, ön kapıyı kapattım. "Fazla bir şey değil. Kay ufak bir isyan düzenledi. Bu arada polis de Turner'ları tahliye ediyor."

"Anladım..." Gould'un dikkati dağılmış gibiydi, sesi soluyor ve dalgalanıyordu. "Yardımına ihtiyacım var. Stephen Dexter'ı gördüm."

"Stephen mı? Nerede? Onunla konuşabildin mi?"

"Durumu fena değil. Daha sonra konuşabilirim, fırsatım olursa."

Arkadan yükselen bazı gürültüler sesini boğuyordu, yoğun bir havaalanından gelir gibiydi sesi.

"Richard? Neredesin? Heathrow'da mı?"

"Güvenlik kameraları var... Dikkatli olmam gerek. Hammersmith'teyim, King Sokağı'ndaki alışveriş mağazası. Tüketici cehennemi."

"Peki ya Stephen?"

"Zücaciye bölümünde, cam eşyalara bakıyor. Ona yaklaşmaya çalışıyorum. Kahrolası bir gözlem kamerası daha var..."

Cep telefonunu kulağıma yapıştırdım, alışveriş yapanların gürültüsünü duyabiliyordum. Gould'un sesi heyecanlı ama tuhaf bir biçimde dalgın geliyordu; sanki telefon kulübesinde yanında aynı zamanda çekici bir de kadın vardı. Joan Chang'in ölümü karşısında şaşkındı; kendisinin anlamsız eylemlerle ilgili son derece rahat söylevinin hemen ardından meydana gelen bu gerçek şiddet karşısında sarsılmıştı. Şimdiyse Stephen Dexter'ı, belki elinde bir başka bombayla, Joan için hissettiği kederi uzaklaştırmak için sinsi sinsi bir alışveriş merkezinde dolaşan bu kayıp rahibi düşünüyordum.

"Richard? Dexter hâlâ orada mı?"

"Gün ışığı gibi ortada."

"Emin misin? Onu tanıdın mı?"

"Evet... bu o. Burada sana ihtiyacım var. Range Rover'ına gidebilir misin?"

"Köşede park etmiş halde."

"Güzel. Bana bir saat ver. Rainville Yolu'nda, River Kafe yakınlarında beni bekle. Fulham Sarayı'na giden yolun çıkışında."

"Tamam. Dikkatli ol. Çok yaklaşırsan seni fark eder."

"Merak etme. Bu dünyada çok fazla kamera var..."

Beş dakika sonra evden çıktığımda gösteri hemen hemen bitmişti. Kay'in tüm Chelsea Marina'yı içine çekeceğini ümit ettiğimiz isyanı, polis ve birkaç öfkeli semt sakini arasında bir ağız dalaşına dönüşmüştü. Ötekiler ise yerde oturmuş, polislerle birbirlerine karşılıklı hakaretler savurmakla meşguldü. Her zaman tartışma yeteneklerine ve sosyal duruşlarına güvenen Chelsea Marina sakinleri için bu ağır birlikler uygun bir muhatap değildi. 1960'lardaki nükleer silahlanma ya da uzun menzilli silah karşıtı gösterilerin aksine, burada söz konusu olan mülkiyet haklarıydı. Bir İngiliz cankurtaran sandalındaki oturma yeri, popolarına ne kadar ağrı vermiş olsa da kutsal bir yerdi.

Haciz memurları Turner'ların ön kapısına ulaşmış, çilingir kapıyı açmaya uğraşıyordu. Gözlerim, eylemin ön saflarında, bir memuru azarlar ya da ufak tefek bir kadın görevliyi yere yatırırken görmek üzere Kay'i arıyordu. Turner'lar komşularının evlerine sığınmıştı ve evleri boşa benziyordu, ama ön tarafa bakan yatak odasında kül rengi bir saç ışıltısı gözüme çarptı. Kay'in bahçeye açılan bir pencereden eve girmiş olduğunu ve haciz memurlarının cebine girmeden Turner'lara ait bazı anı değeri olan eşyaları topladığını düşündüm.

Kontak anahtarlarım elimde, Beaufort Bulvarı'na doğru yürürken, polis minibüslerinin yanında duran kalın bıyıklı ve zencefil renkli saçları olan tıknaz bir adam dikkatimi çekti. Onu en son Laura'nın cenaze töreninde görmüştüm. Bir zamanlar Cebelitarık polisi ve Henry'nin İçişleri Bakanlığı'ndan bağlantısı olan Albay Tulloch Chelsea Marina'yı, bu dikbaşlı kadınları ve onların aylak kocalarını izliyordu. Yüzünde ikinci sınıf bir takımı çalıştıran hırslı futbol koçunun sıkılmış ve inatçı yüz ifadesi vardı. Harap edilmiş parkmetrelere, süpürülmemiş sokaklara ve yatak odalarının pencerelerinden asılmış amatör pankartlara, saçma sapan suçlarla karşılaşan tüm polislerin yorgun, sabırlı ifadesiyle bakıyordu.

Ardımdaki kalabalık sessizleşmiş, müfettişin megafonu susmuştu. Haciz memurları sokağa dönmüş, evin çatısına bakıyorlardı. Turner'ların evinin üst katından duman yükseliyordu. Duman kara bir urgan gibi açık vasistaslardan dışarıya süzülüyor ve daha kalın sarmallara dönüşerek üçgen biçimli pencerelerden yükseliyordu. Yatak odasının içinde tavana doğru sıcak, sarı bir alev parlıyordu.

Chelsea Marina'da sahipleri tarafından ateşe verilen ilk ev yanmaktaydı; Albay Tulloch ve İçişleri Bakanlığı'nın kafasını karıştıracak gerçek bir isyanın ilk işaretleriydi bunlar. Beaufort Bulvarı'na ulaştığımda son bir kez geriye baktım; önemli bir adımın atılmış olduğunun farkındaydım. Protesto eylemi artık anlı şanlı bir kira gösterisi değildi, ama tam kapsamlı bir ayaklanmaydı. Bunun bilincinde olan Kay Churchill, kapısının önünde dikilmiş, kolları zafer edasıyla yükselmiş bir halde, haciz memurlarına ve polislere bağırıyordu.

Rainville Yolu'nda, River Kafe'den elli metre kadar ileride park ettim. Richard Rogers'ın tasarım ofisinin fıçıyı andıran cam kubbesi Thames'in gerisinde yükseliyordu; mimarın Londra'nın geleceği için tasarlamış olduğu inatçı planları zekice saklayan şeffaf bir tente gibi. Saat dörttü, ama restoranın saygın işverenler, televizyon kanallarının liderleri ve politik dünyanın on beş dakikalık meşhurlarından oluşan müşterileri öğle yemeklerini henüz bitirmişler ve mekândan yeni yeni ayrılmaktaydılar; Batı Londra'nın kaygısız sokaklarına esrik bir şöhretin tadı yayılmaktaydı.

Alçak çatıların arasında Chelsea Marina'dan yükselen dumanı izlerini araştırdım. Fars ve trajedi uzun zamandır birbirlerini yitirmiş iki dost gibi kucaklaşmışlardı ama Turner'lar olacakları önceden görmüş gibiydi. Bölge sakinlerinin misafirperverliği artık sınırı aşmıştı. İçişleri Bakanlığı sosyal bir karmaşanın patlak vermesinden çekinebilirdi, ama Londra ekonomisine hükmeden gayrimenkul rantiyecileri tüm Chelsea Marina'da yaşayanların, Heathrow ve Gatwick havaalanları etrafında yığılmış olan karamsar tuğla evlerden oluşan sıkıcı banliyölere taşınmasından hoşnut olacaklardı. Uçakların sonu gelmez uğultusu devrimin geleceğine ilişkin tüm düşünceleri silip süpürecekti.

Richard Gould haklı çıkmıştı. Açıklanamayan ve anlamsız protestolar kamuoyunun dikkatini çekmeyi başarmanın tek yoluydu. Son bir ay içinde Richard'dan ilham alan eylem grupları, Londra Hayvanat Bahçesi'ndeki penguen havuzu, Sloane Müzesi ve Karl Marx'ın Highgate Mezarlığı'ndaki gömütüne dek uzanan birtakım "saçma" hedeflere saldırılar gerçekleştirmişti. İçişleri Bakanlığı

yetkilileri ve köşe yazarları şaşkın bir haldeydi, bu saldırıları yönünü şaşırmış aptalca şakalar olarak geçiştirdiler. Oysa Lubetkin'in pek değerli penguen yollarından, Liberty'nin havasız reyonlarına dek tüm hedefler orta sınıfın sürü anlayışının korunması açısından önemliydi. Kimse yaralanmamıştı ve Vera Blackburn'ün duman ve boya bombaları pek az hasara yol açmıştı. Ama halk huzursuzdu; kendi içlerinde kavranamayan ve hiçbir gerekçesi olmayan sivriliğin, kente ulaşmış Dada'nın farkındaydılar.

Gould'u en son Albert Hall'e duman bombası atıldığı akşam görmüştüm. Bir haftadır ortada yoktu; Down sendromlu gençlere deniz kıyısında bir tatil organize etmeye çalışan bir grup gönüllüye yardım etmişti ve kendisini Tooting'deki öğrenci evinden almamı istedi. Mutlu çocuklar eğlence yerinden topladıkları ganimetler ve canavar maskeleriyle neşe içinde evlerine dönerken, Gould, fenol kokusu içinde ve geceler boyu lavabo ovmaktan tükenmiş bir halde Range Rover'ın koltuğuna çöktü. Yüzü bir veremlininki gibi solgun, başını pencereye dayayarak uyudu.

Vera'nın dairesinde (artık orada kalıyordu) duş aldıktan ve üzerini değiştirdikten sonra rahatlamış bir halde, Kensington Gardens'a gitmemizi önerdi. Chelsea Marina'dan çıkarken İngiliz bayrağı desenli şapkalar ve Robin Hood pelerinlerine bürünmüş olarak okuldaki son balolarına giden, Elgar Korosu ve İngiliz tarzı pantomim gösterisine katılmaya can atar görünen iki genci de arabaya aldık.

Gençleri bırakarak parkın karanlığında ilerlemeye başladığımızda Gould, Stephen Dexter'la ilgili kaygılarını dile getirmeye başladı. Rahip, marina yakınlarındaki evine hâlâ dönmemişti ve sorgu hâkimi Joan Chang'in bedenini tek başına Singapur'a göndermişti. Gould, Tate saldırısının Chelsea Marina'nın üzerine kalacağından ve devrimi gölgeleyeceğinden endişe ediyordu. Bundan böyle yalnızca anlamsız hedefler seçilmeli ve her biri polisin çözmeye uğraşacağı birer bulmaca haline gelmeliydi.

Round Gölü'nün yakınlarına geldiğimizde itfaiye araçlarının seslerini işittim ve Albert Hall'ün çatısından yükselen dumanı gördüm. Kensington Gardens'a vardığımızda tüm sokak, ellerinde enstrümanları, üstlerinde sezon sonu kostümleriyle orkestra elemanları, polis ve itfaiye görevlileriyle doluydu. Duman daireleri

konser salonunun üst katlarından yükselir ve tıkanmış trafik delice klakson çığlıkları atarken, orkestra elemanları, vatanseverliklerinin sindirilmesine izin vermeksizin coşkulu bir şarkıya başlamışlardı.

Daha sonra Chelsea Marina'dan getirdiğimiz iki gencin Gould'un talimatları doğrultusunda hareket ettiğini öğrendim. Duman bombalarını gizlice oditoryuma sokmuşlar ve tuvaletlere, "Umut ve Zafer Ülkesi" adlı bölümün açılışında patlamak üzere bırakmışlardı. Ama ne kadar saçma ve çocuksu olursa olsun, Gould'un gösteriden keyif alacak hali yoktu. Beni Albert Anıtı'nın basamaklarında bırakarak kalabalığa karıştı ve bir yemek karavanına otostop çekti. Bogot Rıhtımı'nda neşeyle oynayan Down sendromlu çocukları ve doğanın asla bir yanıt veremeyeceği bu çok daha büyük saçmalığı düşündüğünü tahmin ediyordum.

River Kafe'den çıkan son saygın işveren de kendini rahat limuzinine attığı sırada ben hâlâ Gould'u bekliyordum. Parkmetremin süresi dolmuştu; alete biraz daha bozuk para atarken neredeyse çalan telefonuma yetişemeyecektim.

"David? Ne oldu?" Gould sanki boğazı sıkılıyormuşçasına, tiz bir sesle haykırıyordu. "Markham?.."

"River Kafe'nin dışındayım. Hiçbir şey olmadı. Dexter'ı gördün mü?"

"O... gitti. Çok fazla kamera vardı."

"Onu yakalayamadın mı?"

"Kameralardan uzak dur David."

"Peki. Sen nerdesin?"

"Fulham Sarayı'nda. Benimle hemen orada buluş." Nefes almaksızın konuşuyordu; trafiğin gürültüsünü bastıran bir ambülans sirenini ve bir grup kadının konuşmalarını işitebiliyordum. "David? Dexter burada bir yerlerde..."

Beş dakika içinde Fulham Sarayı'ndaydım; ziyaretçilere ayrılmış otoparkta, Fulham Sarayı Yolu'ndan yükselen trafiğin tantanasını dinleyerek bekliyordum. Polis arabaları, sirenleri havayı delerek Putney Köprüsü üzerinde ilerliyordu. Şeritlerden biri onlar için bo-

şaltılmıştı, yolcuları pencerelere yapışmış halde otobüsler de köprüde dizilmiş bekliyorlardı.

Gould polise ipucu mu vermişti? Rahibin Tate Galerisi'nin dışında, Joan Chang'in Beetle'ında beni sarsışını hatırladım; Gould, Stephen Dexter'ı zaptedemeyecek kadar zayıf ve bakımsızdı. Gould'un beceriksiz bir dedektif gibi peşinde dolandığını gören Dexter alışveriş mağazasından ayrılmış ve Fulham Sarayı Yolu'na giden bir otobüsü yakalayarak, Piskoposluk Sarayı'nın kutsal havasına sığınmak üzere kahramanca bir son hamle yapmış olmalıydı.

Range Rover'dan indim ve Japon arabalarının kuyruğunda piknik yapmakta olan bir aileye yaklaştım. Anne ve baba son bir saat içinde Gould'a ya da Stephen Dexter'a benzeyen kimseyi görmediklerini söyledi.

Saray ve Thames arasında uzanan Piskoposluk Parkı'na girerek, kafası karışmış, belki de çantası hâlâ Habitat mağazasından topladıklarıyla dolu rahibi görme ümidiyle geniş çayırları ve ahşap bankları gözlerimle taradım. Yaşlıca bir çift bahçenin etrafında ılık eylül havasına karşın yakalarına dek iliklenmiş kabanlarıyla dolaşıyordu. Rıhtım kenarındaki tek ziyaretçi, koyu renkli takım elbisesiyle yüksek kayın ve çınar ağaçları arasındaki alanı arşınlayan ufak tefek bir adamdı. Birkaç adım sonra duraksadı ve ellerini en tepedeki dalları kavramak istercesine havaya kaldırdı. Parkın öteki ucundan bile ışığa uzanmış soluk elleri görebiliyordum.

Yaşlıca çiftin ardına gizlenerek patika boyunca ilerledim. On beş metre kadar yakınına geldiğimde Gould'u tanımıştım. Sırtı bana dönük bir halde, elleri havaya büyük bir katedralin bahçesindeki bir güle bakan inançlı bir din öğrencisi gibi uzanmış, salınan dalların arasında bedeni bükülmüş bir halde duruyordu. Yürüyüş yapan çiftten rahatsız olmuş bir halde, onların geçmesini bekledi ve sonra bana döndü. Kemikli yüzünü aydınlatan güneş, dalların arasında salınan solgun bir fenerdi sanki. Dikkatli gözleri, başımın üzerinden, görebileceğinden daha ötelere dikilmiş bir halde bakıyordu. Yüzündeki tüm kemikler, sivri çıkıntıları şeffaf cildini gererek öne doğru gelmiş gibiydi, sanki kafatası ümitsizce ışık arıyordu. Eski takım elbisesi tere batmıştı; gömleği o kadar ıslanmıştı ki yıpranmış pamuklu kumaşın altındaki kaburgalarını görebiliyordum. Yüzündeki ifade hem donuk, hem kendinden geçmiş gibiydi;

gözleri bir çocuğunkiler gibi sallanan dalları izliyordu; bir epilepsi krizi öncesi görülen ruh halinin apaçık belirtileriydi bunlar.

"David..." Yumuşak bir tonla beni ağaçlarla ve ışıkla tanıştırdı. Ardında, sirenler trafiğin içinde azimle ilerliyordu; sanki etrafımızdaki sokaklar yas tutuyordu.

XXV
Bir şöhret cinayeti

Sirenler günlerce çaldı; melankolik bir toksin adeta Batı Londra'dan yükselen buğuya dönüşerek, Chelsea Marina devrimini gölgeledi. Başkentteki türn haber ekipleri ve basın fotoğrafçıları Woodlawn Yolu'na, River Kafe yakınlarında arabamı park ettiğim noktanın yalnızca birkaç yüz metre ötesinde Hammersmith'teki sokakta bir araya geliyordu. Genç televizyon programcısının acımasızca katli toplumun laçkalaşmış sinir sistemi üzerinde ağır bir darbe oluşturmuştu. Orta sınıfın sorunları, çocukların okul ücretleri ya da özel sağlık hizmetlerini ödeme konusundaki isteksizlikleri önemsiz bir hal almıştı.

Otuzlu yaşlarının ortalarındaki hoş bir sarışın olan sunucu, bir ara televizyon dünyasının en beğenilen isimlerinden biriydi. On yıl

kadar kahvaltı saati magazin programlarını, aile tartışma panellerini ve çocuk bakımına ilişkin araştırmaları sunmuştu; her zaman kabul edilebilir önerilerde bulunmaya hazır, esprili, iyi huylu ve cazibeli bir kadındı. Onu televizyonda hiç görmemiştim ve ismini de asla anımsayamazdım ama kendi evinin kapısındaki ölümü, bana adeta Prenses Diana'yı anımsatan, büyük bir matem patlamasına neden olmuştu.

King's Caddesi'ndeki alışveriş mağazasının güvenlik kameraları akşamüzeri, saat dörtten hemen sonra mağazadan ayrıldığını gösteriyordu. Daha sonra yürüyen merdivene binmiş ve Nissan Cherry'sini mağazanın arkasındaki çok katlı otoparktan almıştı. Çıkıştaki görevli onu anımsayamamıştı ama bariyerlerdeki otomatik okuyucuya bıraktığı bilette parmak izleri vardı. Ön tarafa bakan bir balkonu olan tek başına yaşadığı iki katlı eve, Woodlawn Yolu'na gelmişti. Komşuları, hemen hemen tüm gün işte olan memurlar ve aktörlerdi; Chelsea Marina'daki orta sınıf profesyoneller gibi.

Kimse cinayeti görmemişti, ama serbest çalışan bir film teknisyeni olan kapı komşusu, polise 16.30 civarında çalıştırılan bir motosikletin egzoz gürültüsünü işittiğini anlatmıştı. Birkaç dakika sonra bahçe kapısının yanında korkuyla ön kapıya doğru bakan iki kadın görmüştü. Dışarı çıktığında sunucuyu basamaklarda hareketsiz yatar durumda bulmuştu. Kadının beyaz keten elbisesi kan içindeydi, ama adam yine de onu kendine getirmeye uğraşmıştı. Fulham Sarayı Yolu'ndaki Charing Cross Hastanesi'nde ebe olarak çalışan bir başka komşu ona katılmış, kadına suni teneffüs yaptırarak hayata döndürmeye uğraşmıştı. Ama sonunda sunucunun öldüğünü doğrulamak zorunda kalmıştı.

Ön kapıyı açtığı sırada başının arkasından vurulmuş ve neredeyse anında ölmüştü. Ön kapının anahtarı hâlâ kilidin içindeydi ve polis katilin kadını binanın içine dek izlemektense, neden düzinelerce komşunun gözü önünde, gün ortasında öldürdüğüne akıl sır erdiremiyordu.

Kimse katilin olay yerine gelişini görmemişti ya da olası bir saldırganın Woodlawn Yolu boyunca oyalanarak, kurbanın arabasıyla gelişini beklediğini anımsamıyordu. Kimsenin dikkatini çekmemeyi nasıl becerdiği asla çözülemeyecek bir gizemdi.

Kurbanın birkaç erkek arkadaşı vardı. Televizyon çekimleri sı-

rasında genellikle birkaç gün evinden uzak kalırdı. Katil King's Caddesi'ndeki alışverişten döndüğü sırada ortaya çıktığına göre, kadının hareketlerini yakından takip ediyor olmalıydı. BBC Televizyon Merkezi'ndeki çalışanlar ve iş arkadaşları dikkatle sorgulandı ama kimse kadının o günkü programından haberdar değildi. Bir önceki geceyi adamın Notting Hill'deki dairesinde beraber geçirdiği en uzun soluklu erkek arkadaşıysa kadının sabah alışverişi sonrası için Knightsbridge'deki en gözde güzellik salonundan manikür randevusu almış olduğunu söylemişti.

Katil, cinayeti işledikten sonra uzaklaşmış ya da arabası olan işbirlikçisi tarafından olay yerinden alınmıştı. Birkaç görgü tanığı cinayetten bir saat kadar önce siyah bir Range Rover'ın civar sokaklarda dolaştığını söylemişti. Putney High Caddesi'ndeki bir güvenlik kamerası benzer bir Range Rover'ın Burger King'in önünden geçtiğini göstermiş ama bilgisayar arabanın plakasını alamamıştı.

Birkaç gün sonra sular çekildiğinde, Putney Köprüsü'nün altındaki nehir yatağında bir Webley revolver bulundu. II. Dünya Savaşı askeri serisinden olan silah şişirilmiş bir lastik bota dolanmış balık ağlarına takılı haldeydi. Kurbanın kafatasındaki mermi parçalarıyla namlunun karşılaştırılması sonucu Webley'nin katilin kullandığı silah olduğu anlaşıldı.

Çekici ve güçlü bu genç kadının soğukkanlı katli geniş kapsamlı bir polis operasyonuna yol açtı. Başarılı bir televizyoncu olan kurban son derece nazikti ve bu da seyircisinin özellikle hayran olduğu bir yönüydü. Milyonlarca hayranı vardı ama hiç düşmanı yoktu. Ölümü açıklanamıyordu; sahip olduğu şöhret nedeniyle daha da anlamsızlaşan tamamen rastgele bir cinayetti bu.

Cinayetten üç hafta sonra Kay Churchill'in mutfağındaki televizyonda cenazeyi izliyordum. Ölüm karşısında herkes gibi kederlenmiş olan Kay, Brompton Kilisesi'ndeki tören yayınlanırken masanın karşı tarafından uzanarak elimi tuttu. Kurbanın hiçbir programını izlememişti ve *Guardian*'ın ön sayfasında yer alan fotoğrafını da tanıyamamıştı ama şöhret kendi ihtiyaçlarını tanımlıyordu işte.

"Kim?.. Kim yapabillir?.." Kay ıslak bir mendille yanaklarında-

ki tuzlu gözyaşlarını sildi. "Kim bir insanı bu şekilde öldürebilir? Bir başka insanı vurabilir?.."

"Bir manyak herhalde... Tahminde bulunmak zor. En azından birini tutukladılar."

"Yan sokakta yaşayan şu uyumsuz mu?" Kay mendili lavaboya attı. "Buna inanmıyorum. Birilerini bulmaları gerekiyordu. Gerekçesi neymiş?"

"Polis açıklamıyor. Bugünlerde bir gerekçe bulunması gerekmiyor." Ekranı işaret ettim. "İşte orada, polis minibüsünün arkasında."

Televizyonun tanınmış yüzlerinden oluşan bir alay insan, kilisenin dışındaki kalabalığa gülümsemeleri mi yoksa ağırbaşlıca yere bakmaları mı gerektiğine karar veremez görüntüleri, sık sık polis eşliğinde götürülen zanlının kareleriyle bölünüyordu. West End Central'da bir çatıya yerleştirilmiş olan kameranın yakın objektifi zanlıyı zırhlı bir minibüsten paketlenmiş gibi indirilirken çekiyordu. İri kolları olan fazlasıyla kilolu bir gençti ve kafasına battaniye geçirilmişti. Ayağı takıldığı bir anda yuvarlak yanakları ve belli belirsiz sakalı ortaya çıkar gibi oldu.

"Korkunç..." diye titredi Kay tiksintiyle. "Ergen bile değil bu, çok iri bir çocuk gibi. Kim peki?"

"İsmini kaçırdım. Evi, Woodlawn Yolu'nun köşesinde. Bir silah meraklısı. Polis evinde taklit silahlardan oluşan bir cephanelik buldu. River Kafe'den çıkan ünlülerin fotoğraflarını çekmekten hoşlanıyormuş."

"Şöhret... çok yakınında, bir kayıt kuyruğunda yanında duruyor. Muhtemelen arabasından inerken onu görmüştür. Bazıları şöhret fikrine katlanamıyor..."

Kay bana yaslandı; uzaktan kumadayı, televizyona fırlatacakmış gibi kavramıştı. Cinayet onu derinden sarsmıştı. Yolun karşı tarafında Turner'ların yanmış evinin görüntüsü ona kötülüğün elle tutulur varlığını anımsatıyor ve onu kendisinin ulaşabildiği her haksızlığı düzeltmek konusunda daha da kararlı hale getiriyordu.

Kay'in yorgun elini yanağıma bastırdım; ümitsiz düşleri ve umarsız cinselliği içinde yaşayan bu tutkulu kadına derin bir şefkat besliyordum. Kay'in pek çok yaşamı vardı; âşık, kundakçı, cep devrimi lideri, banliyölü Jan d'Arc; Kay'in kontrol etmek için ça-

baladığı vahşi bir kısrak sürüsü gibiydiler. Yaşamından çıkıp gitsem, Kay beni ancak on dakika kadar delice özlerdi. Sonra yeni bir kiracı gelir ve onun yatak odasında son bulan yeni bir duygusal oyun başlardı.

Cenaze töreni başlamıştı; televizyonun en bayağı ihtiyaçlarına oynayan ciddi bir ayin. Kay, belli belirsiz dindarlık ama kesin bir kilise karşıtlığı içinde televizyonu kapattı. Oturma odasına yürüdü ve Turner'ların evinden kalan kömürleşmiş kerestelere baktı. İntikamı alınması gereken bir ölüm vardı, bombalanacak video mağazaları, Barnes ve Wimbledon'da hizmetçilikten kurtarılacak orta sınıf ev kadınları.

Sessiz televizyonun eşliğinde mutfakta oturdum. Şimdiden televizyon sunucusunu kimin öldürdüğünü bildiğimden kuşkulanıyordum. Fulham Sarayı'ndaki parkta onu bulduğumda Richard Gould az çok ipuçlarını vermişti. Londra'da bir yerde, bir rahip kiralık bir odada oturmuş, başka bir televizyonda cenaze törenini izliyor, işlemiş olduğu anlamsız cinayetin tüm anılarını belleğinden silmeye çalışıyordu. Stephen Dexter genç sunucuyu, Joan Chag'in Tate'teki ölümünün anılarını silebilmek için mi öldürmüştü? Ve Gould, King's Caddesi'ndeki mağazadan beri onu izlemekten yorulmuş bir halde, suç tam işlenirken mi sokağa girivermişti?

Fulham Sarayı'ndaki parkta, ayağımın altındaki sert toprağı anımsadım. Gould'un dirseğini yakalamış ve onu dalları gökyüzünü ele geçirmiş olan kocaman ağaçlardan uzaklaştırmıştım. Ucuz ayakkabıları üzerinde tökezlediğinde omzuna attığı kolumda takım elbisesinin nemli kumaşını, tenini tutuşturan soğuk ateşi hissetmiştim. Yaşlı çift bizi izlemek üzere durmuştu; Gould'u artık son demlerini yaşayan bir uyuşturucu bağımlısı sandıkları apaçıktı.

Range Rover'ın arka koltuğuna yığıldıktan sonra kısa bir süreliğine doğruldu ve Putney Köprüsü'nü işaret etti. Parktan ayrıldık ve Fulham Sarayı Yolu'na döndük. Yoğun trafikte nehri geçtik. Sirenler acı acı çalıyor, polis arabaları hızla Hammersmith'e ilerliyordu. Upper Richmond Yolu boyunca ilerlerken ve Wandsworth Köprüsü'nden Chelsea Marina'ya kadar olan yol boyunca Gould uyudu. Onu Cadogan Meydanı'ndaki apartmanın tabutu andıran asansörüne kadar götürdüm, sırılsıklam ceplerinde anahtarlarını buldum ve Vera Blackburn'ün dairesinin önünde bıraktım. Boş asansörde,

ellerinin ıslak izleri solgun ayna camında parıldıyordu.

Beni ancak yanından ayrılacağım sırada fark etti ve çok uzaklara dalmış gözleri birdenbire yeniden odağını buldu.

"David, Stephen Dexter'a dikkat et!" dedi ellerimi yakalayarak ve beni derin bir uykudan uyandırmaya çalışırcasına sarsarak. "Polis yok. Öldürecek David. Yeniden öldürecek..."

Bu Richard Gould'u son görüşüm oldu. O ve Vera aynı gece Chelsea Marina'dan ayrılmıştı. Kay'in evine döndüğümde, tüm Grosvenor halkı sokakta sessizce toplanmış, Turner'ların evinden kalan kıvılcımları söndüren iki itfaiye aracını izliyordu. Şimdiden Hammersmith'deki cinayetin ilk raporları itfaiyecilerin telsizinden işitiliyordu. Kurbanın kim olduğunu duyunca herkes dağıldı, sanki cinayetle Chelsea Marina'da olanlar arasında bilinçdışı bir bağ vardı.

Ertesi gün polis ve haciz memurları Grosvenor'dan çekildi. Cadogan Meydanı'ndaki apartmandan, bir komşuları Gould ve Vera'nın bir Citroen'le uzaklaştığını söyledi. Kay'e bir şey söylemedim, ama Gould'un Dexter'ı kurbanı vurduğu sırada gördüğünü sanıyordum. Genç kadını kurtarmak için çok geç kalmıştı; çılgın rahibi Fulham Sarayı'na, Dexter'ın revolveri Thames'e attığı yere kadar izlemişti. Dexter sonra büyük Londra'nın, tüm haritaların ötesinde kalan o geniş toprakların sonsuz uzamında kaybolmuştu.

Kısa bir süreliğine polise gitme ve Henry Kendall'ın aracılığıyla Scotland Yard'dan bir yetkiliyle görüşme isteği hissettim. Ama Stephen Dexter'la olan arkadaşlığım, Woodlawn Yolu ve Putney High Sokağı yakınlarında Range Rover'ın görülmesi ve Tate'teki buluşmamız, beni derhal bu yere çakılmış rahip-pilotun baş işbirlikçisi haline getirecekti. Bir süre sonra Dexter'ın vicdanı onu kendine getirecek ve Broadmoor'da geçireceği on yıllarla yüzleşmeye hazır bir şekilde kendi kendine teslim olacaktı.

Hemen ardından, pelte gibi bir avare, bir şöhret takipçisi televizyon sunucusunu öldürmekle suçlanarak tutuklanmıştı. Mahkeme öncesi sorgu hâkimine hiçbir şey söylememişti, pasifliğiyle adeta beyin ölümü geçirmiş gibi duran bir insan müsvettesi gibiydi. Yıldızlara takılmış kamerası, taklit silah toplama tutkusu, ölümcül basamakların dışında kimsenin fark etmeyeceği denli sönük bir

kişilik bir *As perger* sendromunun* en uç örneğini işaret eder gibiydi.

Tutuklanması manşetleri birkaç gün işgal etti... Şöhret ve ünlüler yeniden mahkemedeydi; sanki yalnızca şöhretli olmak bile öfke ve intikam dürtülerini tetiklemeye, suyun altında kalan dünyanın, yetersizlik ve düşmanlıktan oluşan karanlık buzdağının huzursuz düşleriyle oynamaya yeterliydi.

Ama Richard Gould'u düşünüyordum, Piskoposluk Parkı'nda tükenmiş bir haldeydi ve titriyordu. Bedfont Bakımevi'nde ölmekte olan çocukları, tatile çıkmalarını sağladığı Down sendromlu gençleri ve doğanın yanlışları karşısında umarsızca anlam bulmaya çalışmasını düşünüyordum. Dünya Stephen Dexter'ı terk etmiş, uzam ve zamana duyduğu açlıkla olduğu gibi Richard Gould'un üzerine yüklenmişti.

* As perger sendromu: Otizmi andıran, dış dünyayla zayıflamış ilişkiler biçiminde gözlemlenen bir zihinsel anomali. (ç.n.)

XXVI
Bir eşin kaygıları

Bu arada ufukta daha küçük çaplı karşılaşmalar belirmişti. Chelsea Marina'da gürültüsüz patırtısız barikatlar kuruluyordu. Hammersmith cinayetinden sonra polisin uyuşukluğu semt sakinlerine kendi savunmalarını oluşturma fırsatı vermişti. Haciz memurlarının Turner'ların evini ele geçirme girişimi, bölgedeki herkesin mülküne yönelik bir tehditti. Geçmişte olduğu gibi, hepimiz polisin, muhalefeti bölmek ve kendi ayrıcalıklarını koruyabilmek için sınıf sistemini sürdürmeye kararlı olan girişimci ve pervasız kapitalizmin kirli işlerini yaptığını düşünüyorduk.

Vera Blackburn'ün dairesine doğru Cadogan Meydanı'ndan geçerken hemen her bulvarın, semt sakinlerinin arabalarıyla doldurulduğunu ve her an kilitlenmeye neden olacak şekilde trafiği engelle-

diğini gördüm. Düzinelerce balkondan, devrim için memnuniyetle feda edilmiş, Peter Jones markalı en kaliteli Mısır pamuklusundan çarşaflar sarkıtılmıştı.

"CHELSEA MARİNA'YA GELİN. EN YAKININIZDAKİ YOKSULLAR EVİ"

"RUHU SATIN ALAMAZSINIZ"

"LONDRA'NIN EN YENİ BATIK ŞEHRİNE HOŞ GELDİNİZ"

"ÖZGÜRLÜĞÜN FİYATI YOKTUR"

Kaldırımlar boyunca parçalanmış parkmetreler sıralanmıştı. Teneke bir çöp kutusuna bir ailenin ilkel totemleri tıkıştırılmıştı; okul ceketleri, binici pantolonları, Elizabeth David'in yemek kitapları, Lot ve Auvergne rehberleri, bir kriket sopa seti...

Tehdit altındaki ücretli çalışanlar topluluğunun kendilerini bu şekilde gözden çıkarmasından etkilenmiştim. Ama asansör beni Vera'nın üçüncü kattaki dairesine taşırken yalnızca Richard Gould'u düşünüyordum. Dönmüş olduklarını ümit ederek neredeyse her öğleden sonra uğramış ve Vera'nın sinirlerini bozacak denli uzunca zile basıp durmuştum. Asıl korkum, hâlâ panik ve bitkinlik içindeki Gould'un Stephen Dexter'ı kurtarmak için kendini feda ederek Hammersmith cinayetini üstlenmeye yeltenmesiydi.

Asansörden indiğimde Vera'nın kapısının açık olduğunu gördüm. Sahanlıktan geçtim ve boş salona kafamı uzattım. Havada bir tedirginlik vardı ve gün ışığında belli belirsiz uçuşan toz zerrecikleri göze çarpıyordu.

"Richard?.. Doktor Gould?.."

Dağılmış valizlere ve kanepe üzerine yığılmış tıp dergilerine bakarak yürüdüm. Sonra yatak odasından gelen bir körün değneğinin yere vuruşunu andıran o belirgin sesi işittim. Bunlar uzak ama tanıdık seslerdi; asla unutulmayan bir geçmişin yankıları.

"Sally?"

Yatak odasının kapısında duruyordu. Sarı saçları tüvit ceketinin yakasına dökülmüş ve eldivenli elleri koltuk değneklerini sıkıca kavramıştı. Zavallı bir mahalleyi teftişe gelen sivil kodamanlardan oluşan kurulun üyesiymiş gibi, Chelsea Marina'ya yapacağı bu ziyaret için özenle hazırlanmıştı. Fönlü saçları, sade ama pahalı makyajı ve kendine güvenli havası, Chelsea Marina sakinlerinin ne denli düşmüş olduğunu fark ettirdi bana.

Tiksinti ve güvensizlik üzerine kurulu bir diyet, farkında olduğumuzdan daha aşağılara çekmişti bizi. Kay'den hoşlanıyordum, ama Sally ile karşılaştırıldığında, eski sinema öğretmeni entelektüel bir balıkçı ya da Bloomsbury'li bir pasaklıdan fazlası etmezdi. Düşünmeksizin, deri kanapenin üzerindeki aynaya baktım ve kendimi gördüm; kötü tıraşlı yüzüm ve kendi kestiğim saçlarımla dağınık, pasaklı kendimi.

"David?.." Sally benimle karşılaştığına şaşırmıştı; havasız odanın içinde ilerledi, kocası olduğumdan emin değil gibiydi. "Artık burada mı yaşıyorsun?"

"Burası arkadaşlarıma ait. Ben Kay Churchill'in yanında kalıyorum. Birkaç kiracısı var."

"Kay?" Sally başını salladı, gözleri bir eşin kaygılı bakışlarıyla soluk yanaklarımı tarıyordu. "Asansörü kullandın mı?"

"Neden?"

"Yorgun görünüyorsun. Fazlasıyla." Samimi bir sıcaklıkla gülümsedi, güneş saçlarını yalıyordu. "Seni görmek güzel David."

Birbirimize kısaca sarıldık. Ona hissettiğim şefkat beni memnun etmişti. Onun okullu kız karşıtlığını ve dünyaya yan bakışını özlemiştim. Eski ve çok sevdiğim, ilk kez bir safari sırasında karşılaşmış olduğum bir arkadaşımı yeniden görüyormuşum gibi geliyordu. Zengin bir adamın tepelik arazisinde kamp kurmuş, yalıtılmış bir çadırı paylaşmış ve onun hastalığının dalgalı nehirlerini birlikte aşmıştık. Evliliğimiz gerçek tehlike ve gerçek olanakların var olmadığı bir macera bahçesine aitti. Chelsea Marina'daki devrim kira ve aidat giderlerinden çok daha fazlasına karşı gerçekleşmekteydi.

Yalnız olduğumuzdan emin değildim; Sally'nin yanından geçerek yatak odasına ilerledim. Siyah ipek yatak örtüsünün üzerinde boş bir valiz duruyordu. Gardırobun içinde de bir dizi erkeksi giysi asılıydı.

"Kimse yok" dedi Sally. "Havayı kokladım. İnsanların yatak odaları onları ele verir."

"Ne buldun peki?"

"Pek bir şey yok. Oldukça tuhaflar; Doktor Gould ve şu hatun, Vera." Siyah perdelere bakarak kaşlarını çattı. "Bunlar sado-mazo falan mı?"

"Sormadım." Konuşmayı kontrol etme çabasıyla devam ettim: "Burada olacağımı nerden bildin?"

"Bağış kutusuyla dolaşan bir anneye çek yazdım; kocası bir mimar ve doyurması gereken çocukları var. İsmimi görünce senin Doktor Gould'un serüvenlerine katıldığını söyledi."

"Doğru. Yalnız mı geldin?"

"Henry getirdi. Arabasını King's Caddesi'ne park etti. Siz Chelsea Marina sakinleri onu geriyorsunuz."

"Eminim öyledir. O nasıl?"

"Her zamanki gibi." Kanepenin tozunu aldı ve tıp dergilerinden birine bakarak oturdu. "Bu da Henry'nin sorunu, o her zaman aynı. Sen nasılsın David?"

"Meşgul." Koltuk değnekleriyle oynayışını izledim. Yeniden ortaya çıktıklarına göre Henry Kendall'ın günleri sayılı demekti. "Çok şeyler oluyor bugünlerde."

"Biliyorum. Her şey çok korkutucu. Doğrudan eyleme geçmek pek senin tarzın değil."

"Bu nedenle mi buradasın? Beni kurtarmak için mi?"

"Çok geç olmadan. Hepimiz senin için kaygılanıyoruz David. Enstitüden ayrıldın."

"Oraya gitmiyordum bile. Bu Profesör Arnold'a adil gelmedi."

"Babam gelirini artıracağını söylüyor, sana araştırma yapman ya da bir kitap yazman için bir şans verecek."

"Gereksiz yeni uğraşlar. Ona benim adıma teşekkür et, ama bu zaten benim kaçmaya çalıştığım şey. Burada olanlarla meşgulüm."

"Bu devrimle mi? Ne kadar ciddi peki?"

"Çok ciddi. Bir dişçi ya da avukata ihtiyacın olana dek bekle; göreceksin hepsi grevde. Patlamalar başlıyor."

"Biliyorum." Sally sarsıldı; sonra küçük aynasını çıkararak heyecanın makyajını bozup bozmadığını kontrol etti. "İki gece önceki patlamayı işittik. Peter Pan heykeli. Bunun seninle ilgisi var mı?"

"Hayır Sally. Şiddetten nefret ediyorum."

"Ama ona doğru çekildin değil mi? Heathrow bombalaması; neden yalnızca Laura değildi. O bomba sende bir şeyleri harekete geçirdi. Peter Pan bu kadar büyük bir tehdit mi?"

"Bir anlamda. J. M. Barrie, A. A. Milne, orta sınıfın tüm bilincini emen, beyin sulandıran duygusallıklar. Bununla ilgili bir şey-

ler yapmaya çalışıyoruz."

"Bomba patlatarak mı? Bu çok daha çocukça. Henry buradaki pek çok insanın hapse gireceğini söylüyor."

"Muhtemelen doğrudur. Ama bu insanlar ciddi. Onlar işlerinden vazgeçmeye, evlerini kaybetmeye hazırlar."

"Utanç verici." Bana uzandı, yüzünde soğuk bir gülümseme belirmişti. "Senin hâlâ evin var. Her şeyi tamamladığında evine dön David."

"Döneceğim."

Kanepeye oturdum ve ellerini tuttum. Ne kadar gergin olduğunu görmek beni şaşırtmıştı. Yeniden onunla birlikte olmaktan mutluydum, ama St. John's Wood benden çok uzaktı artık. Değişmiştim. Kobaylar, deneyi yapanı da labirentin içine sürüklemişlerdi.

"Geldiğine sevindim" dedim, "Bu dairenin numarasını mimarın karısı mı verdi?"

"Hayır. Gould söyledi."

"Ne?" Havada bir dalgalanma hissettim, havasız odanın içinden soğuk bir bulut geçiyor gibiydi. "Bu ne zaman oldu?"

"Dün. Ön kapıyı çaldı. Tuhaf, ufak tefek bir adam. Çok solgun ve çok yoğun. Onu internet sitesindeki fotoğrafından tanıdım."

"Gould? Peki ne istedi?"

"Sakin ol." Omzuma yaslandı. "Seninle neden bu kadar ilgilendiğini anlıyorum. Bir tür saplantısı, sabit fikri var ve bunun dışında hiçbir şeyin önemi yok. Kendine hiç bakmaması, dikkat etmemesi senin hoşuna gidiyor. Ama erkek olduğu için. Sen aslında bencil kadınları seversin."

"Onu içeri aldın mı?"

"Tabii ki. Çok aç görünüyordu. Bayılacağını düşündüm. Orada sallanarak duruyordu, gözleri millerce öteye takılmıştı, sanki ben bir hayalmişim gibi."

"Öylesin. Peki sonra?"

"Onu içeri davet ettim. Senin arkadaşın olduğunu biliyordum. Biraz peynir ve şarabı kıtlıktan çıkmış gibi yedi. Vera, şu kız arkadaşı, adama çok kötü bakıyor. Zavallı açlıktan tükenmiş haldeydi."

"Kız bunu tercih ediyor, adam sürekli parmak uçlarında durabilsin istiyor. Ne konuştunuz peki?"

"Hiçbir şey. Bana çok tuhaf bir biçimde bakıyordu. Neredeyse

bana tecavüz etmek istediğini düşündüm. Dikkatli ol David. Tehlikeli biri olabilir."

"Öyledir." Ayağa kalkıp odayı arşınlamaya başladım. Gould'un Sally'ye gitme gerekçelerini tanımlamak zordu; bir tür tehdit ya da Stephen Dexter'ı sakladığıma dair bir şüphe. Chelsea Marina eylemcileri fazlasıyla sahiplenici ve dışardan katılanların sadakati karşısında kuşkucuydular.

Pencereden bakarken Henry Kendall'ın girişten Beaufort Bulvarı boyunca bize doğru yürüdüğünü gördüm. Her profesyonel ziyaretçi gibi protesto pankartları ve paralanmış parkmetreler karşısında o da utanmıştı. Henry kötü zamanlar geçiren bir profesyonel meslektaşına kaygılarını belirtmeye hazır bir halde bu yoksul mahallede volta atıyordu.

"David, bir sorun mu var?"

"Evet. Erkek arkadaşın. Tüm bu dostça hoşgörü görüntüsüne tahammül edemiyorum." Eğildim ve Sally'nin çizgisiz alnını öptüm. "Birkaç gün içinde geleceğim. Richard Gould'a dikkat et. Ona kapıyı açma."

"Neden?"

"Bunlar sıcak günler. Polis senin Peter Pan büstünün uçurulmasına neden olduğunu düşünebilir."

"Bu çok aptalca bir eylemdi. Sizin derdiniz ne Allah aşkına?"

"Hiçbir şey. Ama sinirler ayakta. Birkaç kişi Johnson'ın evinin önündeki Hodge büstünü bombalamak istiyor."

"Aman Tanrım... Umarım onları durdurmuşsundur."

"Çok yaklaşmıştık. Onları yapmamaya ikna ettim. Bir yazarın kedisine büst yapan bir ulus o kadar da kötü olamaz."

Sally'nin kanepeden kalkmasına yardım ettim. Değneklerini unutarak beni kapıya kadar izledi. Chelsea Marina eylemlerinin anlamsızlığı kendi mutsuzluğunu biraz azaltmış ve onun bencil dünyayla uzlaşmasına bir kapı aralamıştı.

"David söylesene..." Elim asansör düğmesi üzerinde tempo tutarken bekledi. "Doktor Gould tehlikede mi?"

"Hayır. Neden?"

"Ceketinin altında bir şey vardı. Kötü koktuğu için ne olduğunu anlayacak kadar yaklaşmadım ona, ama sanırım bir silahtı..."

XXVII
Volvoların şenlik ateşi

Sabaha karşı terör ve fırtına karışımı bir gürültüyle uyandık. Kay'in yanında yatıyordum, elim onun göğsündeydi; yıkanmamış bir kadının tatlı, uyuklayan kokusunu içime çekerken, bir polis helikopteri alçalarak ve çatının yaklaşık yirmi beş metre tepesinde gürültüyle uğuldadı. Megafonlar birbirlerine bağırıyordu, tehdit ve anlaşılmayan emirlerden oluşan bir karmaşa hâkimdi havada. Pencereler, gidip gelen ve Grosvenor üzerinde böğüren helikopter gürültüsü içinde yutulan sirenlerin çığlıklarıyla sarsılıyordu. Spotlar perdelerin arasından bakan şaşkın yüzlerin üzerinde yanıp sönmekteydi.

"Pekâlâ!" Kay yakılacağı odun yığını üzerinde yükselen bir kurban gibi kalkarak oturdu. "David, başladı."

Kay yataktan sıçrarken, sert bir biçimde dizimi ezdi. Ben o sı-

rada hâlâ görmekte olduğum düşten sıyrılmaya çalışıyordum. "Kay? Bekle..."

"Sonunda!" Coşkulu bir kontrol içinde geceliğini çıkardı ve pencerenin yanında durdu. Perdeleri açarak, çıplak göğüslerini gökyüzüne sergilerken bir yandan da vahşice tırnaklıyordu. "Haydi Markham. Bunu kaçıramazsın."

Kay banyoya koştu ve sabırsızca tuvalete oturdu; derhal mesanesini boşaltmak istiyordu.

"Aşağılık herifler! Suyu kesmişler." Elektrik düğmesine bir fiske savurdu. "İnanabiliyor musun?"

"Ne var gene?"

"Elektrik yok. David, bir şey söylesene..."

Topallayarak banyoya gittim ve omuzlarından tutarak onu sakinleştirmeye çalıştım. Muslukları ve elektrik düğmelerini kontrol ettikten sonra küvetin kenarına oturdum. "Kay, işlerine önem verdikleri anlaşılıyor."

"Su yok..." Kay aynada kendine baktı. "Nasıl olur da bunu yaparlar?.."

"Yapacaklar. Zalim ama güçlü bir psikolojik silah. Hiçbir orta sınıf devrimci, duşunu almadan ve kapuçinosunu içmeden savaşa başlayamaz. Dünkü iç çamaşırlarınla da çatışabilirsin tabii."

"Kalk ve giyin. Biraz ilgili durmaya çalış."

"İlgiliyim." Kay aynayı yumruklarken bileklerinden onu yakaladım. "Kay çok fazla şey bekleme. Burası Kuzey İrlanda değil. Sonunda polis..."

"Bozguna ne kadar hazırsın." Kot pantolonunu ve kalınca bir kazağı üzerine geçiren Kay beni baştan aşağı süzdü. "Bu bizim şansımız. Devrimi Chelsea Marina'nın dışına, Londra sokaklarına taşıyabiliriz. İnsanlar bize katılmaya başlar. Binlerce hatta milyonlarca insan!"

"Doğru, milyonlar. Ama..."

Helikopter uzaklaştı; gün ışığını yutarak üzerimize gürültüsünü kusan çirkin bir hayvana benziyordu. Bir yerlerde çelik bir ray sisteminin üzerindeki büyük dizel motorun sesi yükseliyor ve yol boyunca sürüklenen bir arabanın parçalanan metal parçalarının gürültüsü onu izliyordu. Birkaç dakika sonra evden ayrıldık. Grosvenor tıraşsız erkekler, solgun bakışlı gençler, saçı başı dağınık kadınlar-

la doluydu. Pencerelerden hâlâ pijamalı çocuklar bakıyordu, ufak kızlar oyuncak ayılarına sarılmıştı, erkek çocuklar ilk kez ana babaları ve yetişkin dünyası karşısında güvensizlik içinde duruyorlardı. Çoğu mahalle sakini ellerinde beysbol, golf ya da hokey sopası gibi oyuncak silahlar taşıyordu. Ama kimi daha pratik davranmıştı. Kay'in komşusu olan okçuluk meraklısı yaşlıca bir avukat iki molotof kokteyli almıştı eline; içine benzin doldurulmuş ve askerlikten kalma kravatlar sıkıştırılmış içki şişeleri taşıyordu.

Yasa ve düzenin temsilcisi olan güçlerin düzenlediği bu alacakaranlık saldırısına ve yerel hizmet şirketlerinin ödlek işbirlikçiliğine karşın, çevredeki herkes uyanık ve kararlı görünüyordu. Kay ve onun yandaşı olan bölge liderleri işlerini iyi yapmıştı. Chelsea Marina sakinlerinin en az yarısı sokaklara dökülmüştü. Silahlarını helikoptere sallıyor, polis kameralarının öncü isyancıların olabildiğince net fotoğraflarını çekebilmesi için yere yaklaşık yirmi beş metre yaklaşan helikopter pilotunu ıslıklıyorlardı.

Yerleşim bölgesinin en büyük merkezi olan Beaufort Bulvarı'nda hemen her evin sakini kaldırımlara inmiş, limanın ana giriş kapısından yirmi metre kadar ilerdeki ilk barikatları savunmaya hazır bekliyordu. Kafalarında kaskları ve isyancılara karşı donanımlı giysileriyle büyük bir polis gücü girişin hemen yanında, harap olmuş yönetim ofislerinin önünde yığılmıştı. Hemen arkalarında haciz kararı verilmiş bir düzine kadar evi almak üzere, yaklaşık otuz icra memuru onları destekliyordu.

Başarısından emin olan polis üç televizyon kanalını da harekete geçirmişti; kameralar şimdiden kahvaltı haberlerine operasyonun görüntülerini hazırlıyordu. İçişleri Bakanlığı'ndan bir yetkili televizyon stüdyolarını bir bir dolaşıyor ve hükümetin bu başıbozuk göstericileri durdurmak için istemeyerek de olsa girişimde bulunmak zorunda kaldığını vurguluyordu.

Bir buldozer Beaufort Bulvarı'nda arabalardan kurulmuş barikata doğru ilerliyordu. Kepçesi beceriksizce barikattaki en ufak araba olan bir Fiat Uno'yu yakaladı, ama insanlar arabanın kapılarına, pencere kenarlarına yapışmıştı, ümitsiz operatörün dikkatini yuhalamalarıyla dağıtıyorlardı. Çoğu kadın omuzlarında çocuklarını taşıyordu. Daha ufak çocuklar şeytani helikopter ve megafonlardan yükselen karmaşa karşısında ürkmüş, yüksek sesle ağlıyorlar-

dı; hıçkırıkları buldozerin motorunun gürültüsü içinde yutuluyor, ama kahvaltı masalarında ağızları açık halde olan biteni izleyen milyonlarca insanın gözünden kaçmıyordu.

Üst düzey bir sosyal hizmetlinin uyarıları üzerine bir polis müfettişi ana babaları azarlayarak barikatın üzerine çıkmaya çalıştı. Üzerine hokey sopaları yağan adam çürükler içinde geri çekilmek zorunda kaldı. Sonra genç bir polis barikatların içinden çabuk bir yol keşfederek büyük bir Volvo'nun ön kapısını açtı ve arabaya girdi. Şoför kapısını açmaya çalışırken elinde copu hazırdı. Bir düzine kadar isyancı arabayı çevreleyerek son derece sert bir şekilde sallamaya başladı, bir yandan da "Çık, çık, çık..." diye bağırıyorlardı. Bir dakika kadar deli gibi sallanmanın sonunda polis ön koltuktan fırlayarak sokağa, arkadaşlarının ayaklarının dibine yuvarlandı.

Polis, ön camları zincirli siperliklerle kaplı zırhlı minibüslerinin yanında bekleyerek olan biteni sabırla izliyordu; Chelsea Marina'daki operasyonun East End'in daha az gelişmiş banliyölerindeki gösterilere karşı gerçekleştirilenlerden pek farklı olmadığı apaçıktı. Kasklarının çene bağlarını sıkılaştırdılar, sopalarını zırhlarına dayadılar ve buldozer en sonunda Fiat Uno'yu yakalayıp havaya kaldırdığında da ilerlediler. İkili sıra halinde barikatta açılan gediğe dalarak göstericilerin üzerine gitmeye hazırdılar.

Ama oyuncağa benzeyen Fiat yükselmiş olan kepçenin içinde aşağıdaki yuhalayan göstericilerin üzerine düşecekmiş gibi sallanırken, müfettiş kolunu kaldırdı ve adamlarını durdurdu. Kaygı ve telaşından kask takmayı bile unutmuş, buldozerin kabinine çıkan merdivene tırmandı ve operatöre makineyi durdurmasını emretti.

Müfettiş tekrar kaskını ve megafonunu eline aldığı sırada kısa bir dinginlik hâkim oldu. Fiat'ın deposundan benzin damlıyor ve adamın ayaklarının dibinde bir benzin gölcüğü oluşuyordu. Kalabalıktan, o an tepelerinde sallanan Fiat'ın haline bakarak neşeyle gülen çocuklarını düşünmelerini istedi. Kıkırdayan çocuklar olanları daha iyi izlemeleri ve daha da önemlisi ekmek kızartma makineleri önünde ağızları açık kahvaltı haberlerini izleyenlerin onları görebilmeleri için omuzlar üzerinde iyice yükseltilmişti.

Müfettiş ümitsizlik içinde başını salladı; ama artık orta sınıfın, çocuklarına karşı uzunca bir süredir geliştirmiş olduğu umarsızlığı tanıyordu. Benim de çok iyi bildiğim gibi, kendi çocuklarını onları

şekilsizleştiren yatılı okul hayatına sürgün edebilen bir orta sınıf patlamak üzere olan bir şenlik ateşi karşısında da tereddüt etmeyecekti.

Etrafımı saran bu duygulardan yorulmuş bir halde kalabalığın kenarına çekildim ve kaldırıma yanaştım. Hasarlı bir parkmetreye dayanırken gözlerim Kay Churchill'i araştırdı. Kısa bir süre sonra bir başka tanıdık gözlemcinin de operasyonu izlediğini gördüm.

Televizyon minibüslerinin arkasında tanıdık bir figür duruyordu; geniş göğsü ve iri kolları bir başka kısa tüvit ceketin içine gizlenmiş, zencefil renkli bıyıkları savaşın kokusuyla pır pır oynayan Albay Tulloch. Her zamanki gibi, etrafını saran sivil ayaklanma karşısında sıkılmıştı ve yaklaşık yüz metre ötede uğuldayan helikopteri izliyordu. Helikopterin yarattığı güçlü hava akımı çöp tenekelerindeki artıkların uçuşarak damların üzerine konfeti gibi yağmasına neden oluyordu. Tulloch'un, İçişleri Bakanlığı'nın olay yerindeki adamı ve muhtemelen tüm polis operasyonunun sorumlusu olduğunu düşünüyordum.

Kalabalık, Chelsea Marina gösterisinin sona ermiş olduğunu düşünmeye başlamıştı. Barikattan ufak ama önemli bir parçayı alan operatör buldozeri geri çevirmişti. Müfettiş soğukkanlı bir biçimde protestocuların önünde durmuş, çocuklara gülümsüyordu; almış olduğu emirler uyarınca elinden geldiğince insanca davrandığı için memnundu. Beklemekte olan haciz memurları ve özel polis birlikleriyle yüz yüze kalan kalabalık, kontrol ve sağduyunun son anda yaptığı çağrıya dayanamamış, beysbol ve kriket sopalarını indirerek dağılmaya başlamıştı.

O sırada sokağa bakan bir pencereden bir bağrış duyuldu. İnsanlar kenara çekildiler, klaksonuyla insanları yeniden silahlara çağırarak yaklaşan bir arabayı alkışlamaya başladılar. Kay Churchill'in ufak Polo'su bize doğru geliyordu, Kay direksiyondaydı, uzun farlarını yakmış, kalabalığın içinde ilerlerken klaksonu deli gibi çalıdırıyordu. Kül rengi saçları bir savaş flaması, bozguna uğramış birliklerini yeniden toparlayan Norn'un* göz alıcı yelesi gibi uçuşuyordu.

Barikata ulaştı, sert bir fren yaptı ve Fiat Uno'dan boşalan açıklığa, kaportasına çarpıp geri savrulan bir polisi geçerek girdi. Her

* Norn: Anglosakson mitolojisinde, geçmiş, bugün ve geleceği temsil eden üç kader Tanrıçasının ortak ismi. (ç.n.)

iki eliyle zafer işareti yaparak polise meydan okuyan Kay bir hamlede arabadan aşağı sıçradı; birkaç saniye içinde Polo ters çevrilerek ateşe verilmişti bile. Garrick Club marka çakmağı ile askeri kravatını ateşe veren yaşlı avukat, molotof kokteyllerini hâlâ çalışmakta olan arabanın motoruna fırlatmıştı.

İkinci araba yanmaya başlamıştı bile. Alevler tekerlekleri etrafında bir süre oynaştıktan sonra sıçrayarak havaya yükseldi. Yakınlardaki helikopterin yarattığı hava akımıyla, turuncu alev dalgaları ilerleyen polise yaklaştı ve buldozerin yükseltilmiş kepçesine dokununca Fiat'ın tankındaki benzin de alev alarak şiddetli bir patlamaya neden oldu.

Herkes buldozerin pençesinde yanmakta olan arabaya bakarak geri çekiliyordu. Polis birlikleri minibüslerinin arkasına sığınırken müfettiş telsizle üstlerine bilgi veriyordu ve Albay Tulloch da sigarasını söndürmüştü. King's Caddesi'nden siren sesleri geliyordu ve bir itfaiye aracı caddedeki her iki yönü de kapatmış olan kalabalığın içinden bir yol bularak içeri girdi. Yanmakta olan barikattan yükselen alevler aracın ön lambalarında ve parlak pirinç gövdesinde parlıyordu.

Kendine güveni artmış ve Chelsea Marina'yı son Volvo ve BMW'ye kadar savunmaya kararlı olan Kay, semt sakinlerine geri çekilme taktiğini uygulamalarını emretti. Yanaklarına ve alnına bulaşmış is lekelerini silerek, ters dönmüş bir arabadan sıçrayan kıvılcımla yanan kolu sarılı bir halde göstericileri Beaufort Bulvarı'nda elli metre kadar aşağıdaki ikinci barikata yönlendirdi. Arkada kalanlara el sallamak üzere döndüğünde geri çekilenlerin arasında beni de gördü. Ona ileriyi işaret ederek yumruğumu kaldırdım, her zamanki gibi onun şaşkın ve pervasız büyüsü altındaydım. Sokak yanıyordu, ama Chelsea Marina kendini, kira ve kredi kartı borçlarını aşmaya başlamıştı. Şimdiden Londra'nın yandığını görebiliyordum; Büyük Yangın* kadar etkili bir biçimde kıyılardaki her şeyin bir şenlik ateşi içinde silinip süpürüldüğünü.

İtfaiye yanan arabaların üzerine hortumlarla su püskürtmeye başladığında ilk barikattan bir asit ve duman bulutu yükseldi. Şata-

* Büyük Yangın: 1666 yılında yaşanan, 300 hektarlık alana yayılarak 13.000 ev ve 87 kilisenin yanmasına sebep olan, tek teselli sadece 8 kişinin ölmesi olan yangın, üç günde söndürülebilmişti. (y.h.n.)

fatlı ama zevksiz çiçekler gibi, sonuna dek açılmış kapılarıyla arabalar birbirlerine dik dik bakıyordu sanki. Helikopterlerin yarattığı akımla havada daireler çizen sular çevre evlerin saçaklarına çarparak yere iniyordu.

Başları kasklı polis birlikleri ilk barikatın yanındaki bahçelere atlayarak Beuafort Bulvarı boyunca bizi izlemeye başladı. Tepelerine tuğla yağıyordu. Kay'in yolda ateşe verdirdiği engellerin ardına sığınarak ikinci barikata ulaştılar. Buldozer de kepçesinde sallanan kararmış Uno'yla gürültüyle hamle yaptı ve Kay'in Polo'sunu kaldırıma doğru ezerek iteledi. Cadde boyunca ilerliyordu, itfaiye araçları ve televizyon minibüsleri de peşindeydi; Albay Tulloch da peşi sıra ilerleyen bir grup huzursuz basın fotoğrafçısıyla olan biteni dikkatle gözlemliyordu.

İkinci barikat da söndürülmüş ve aşılmıştı. Polis, Chelsea Marina'nın üzerine çöken, Thames'ten Battersea kıyısına doğru sürüklenen buhar ve kara, neredeyse sıvılaşmış duman bulutunun içinde ilerliyordu. Grosvenor'un girişini kapatan üç büyük aile arabasından oluşan mütevazı barikatın arkasında, elimde bir kriket sopasıyla sürünürken Chelsea Marina ayaklanmasının neredeyse sona erdiğini biliyordum. Polis Beaufort Bulvarı'nın ucuna varmıştı ve kısa sürede Cadogan Meydanı'nı da kontrol altına alacaktı. Yan sokakları da teker teker ele geçirdikten sonra elebaşlarını tutuklayacak ve kalanların da aklını başına toplamasını bekleyecekti. Sosyal hizmetlilerden oluşan bir işgal ordusu, koşulları düzelteceğini iddia eden birtakım hükümet yetkilileri ve açıkgöz emlakçılar çabuk bir pazarlıkla işleri yoluna koymak hevesiyle kısa sürede ortaya çıkacaktı. Yeniden çift sarı çizgilerin, aklıselimin ve fahiş okul ücretlerinin hâkim olduğu bir düzen kurulacaktı.

Ama yine de bir şeyler değişmişti. Ciğerlerimi ortalığı saran dumandan korumak için ağzıma bir mendil bastırdım ve Kay'in komşularından birinin, BBC radyosunda sanatçı olan bir kadının bir şarap şişesini benzinle doldurduğunu izledim. Başım dönüyordu ve tükenmiştim, ama yine de bu dayanışma görüntüsünden ve ortak düşmana karşı direnme halinden heyecan duyuyordum. İlk kez Kay'in gerçekten haklı olduğuna inandım; tüm milleti ele geçirebilecek denli güçlü bir sosyal devrimin eşiğindeydik. Buhar ve dumanın arasından etrafı izliyor, buldozeri dinliyor ve polisin Chelsea'deki

bir ara sokağı da anlamsızca ele geçirme girişimini tamamlanmasını bekliyordum.

Sonra polis, geldiği gibi beklenmedik bir şekilde çekilmeye başladı. Ters dönmüş bir Toyota'ya yorgun bir halde yaslanmış Kay'le ve ekibiyle şakalaşıyordum. O sırada telsizini dinleyen bir polis yetkilisi adamlarına çekilmelerini emretti. Buldozer de Cadogan Meydanı'ndaki zafer turunu bitirmiş, çıkışa doğru ilerliyordu. Düzinelerce polis siperliklerini kaldırmış, sopalarını indirmiş halde King's Caddesi'ndeki polis noktasına doğru dumanın içinde seri bir biçimde ilerliyordu. Minibüslerine bindiler ve sabah trafiği içinde yola çıktılar. Helikopter gitti ve duman dağıldıkça hava da açılmaya başladı. On beş dakika içinde tüm polis güçleri Chelsea Marina'dan çekilmişti.

Olay yerine ikinci bir itfaiye aracı ve onun peşi sıra yerel konseye bağlı bir yıkım kamyonu geldi; işçiler Beaufort Bulvarı boyunca yayılmış yanık barikat kalıntılarını toplayıp yolu açmaya başladılar. Haczedilmiş iki ev ateşe verilmişti ve polisin operasyonu sonlandırmasının nedeninin bu olduğunu sanıyordum. Haciz memurları ön kapıdan evlere girmeye yeltendiği sırada, ev sahipleri salonlarındaki halılara benzin dökmüş, bahçe pencerelerinden içeriye yanan mumlar fırlatarak yıllardır sevgili yuvaları olmuş olan evlere veda etmişlerdi.

Büyük bir yangın tehdidi ve akşam haberlerinde Chelsea Marina'nın cenaze yakılan odun yığınlarına dönüştüğüne ilişkin haberler İçişleri Bakanlığı'nı polisi dizginleyerek, ateşkes talebinde bulunmaya mecbur etti. Öğleden sonra semt sakinlerinin Kay'in liderliğinde oluşturduğu delegasyon yönetim ofisinde polis ve yerel konseyle masaya oturdu. Onlar konuşurken acil durum ekipleri de Beaufort Bulvarı'nda yanmakta olan iki evi söndürdü. Polis müfettişi kimsenin kundaklamayla suçlanmayacağını belirtti ve haciz girişimlerinin erteleneceğine dair memurlardan söz aldı. Su ve elektrik yeniden verilecekti, İçişleri Bakanlığı yetkilileri de bölge halkının sıkıntılarıyla ilgileneceklerini belirtti.

O akşam saat altıda Kay, Grosvenor'a döndü; yüzü zafer heyecanıyla kızarmıştı ve kanlı bandajını bizlere salladı. Bunu izleyen düzinelerce televizyon söyleşisinde de belirttiği gibi reddedilen tek talebi tüm Chelsea Marina sokaklarının isimlerinin yenilenmesiydi.

Şatafatlı Mayfair ve Knightsbridge isimleri yerine Japon film yönetmenlerinin isimlerinin kullanılmasını istemişti, ama uzak görüşlü komşuları tarafından böyle bir girişimin mülk değerine zarar vereceği uyarısı gelmişti. Böylece Beaufort, Cadogan, Grosvenor ve Nelson isimleri yerlerinde kaldı.

Başka neyin değiştiğini anlamak zor olacaktı. Şimdiden Chelsea Marina'dan ayrılmaya başlayan aileler vardı. Haciz memurlarının iyi niyetine güvenmeyen ve ateşkesin yürüyeceğinden emin olamayan bazı küçük çocuklu aileler toplanıp kapılarını kilitlediler ve arkadaşlarının yanına taşındılar. Kendilerine ihtiyaç duyulursa döneceklerine söz verdiler, ama ayrılıkları ufak da olsa yenilginin kabullenilişiydi.

Kay kapısının önünde, sıkılı yumruğu havada ve onların zayıflığından hayal kırıklığına uğramamış gibi duruyordu. Kalan bizler, arka koltuklarda valizlerin arasında sıkışmış çocuklarıyla gidişlerini izledik. Sorumluluk içgüdüsüyle, Grosvenor'un girişindeki ufak barikatı toparladık, ters dönmüş arabaları park ceplerine doğru ittik, yerlerdeki cam kırıklarını temizledik ve sokağı toparlamak için elimizden geleni yaptık. Tek sağlam parkmetreye de kısa sürede ilk bozuk para atıldı.

Süpürge kolumun altında eve girdiğimde, banyo ve mutfaktaki muslukların aktığını işittim. Kay koltuğuna uzanmış, kirli bandajı kolundan sarkmış bir halde Beaufort Bulvarı'ndaki barikatın göbeğinde nefes nefese zafere koşarkenki halini göstermekte olan televizyon haberlerinin karşısında derin bir uykuya dalmıştı. Onu sevgiyle öptüm, televizyonun sesini kıstım ve muslukları kapatmak üzere üst kata çıktım. Bütün bir Manhattan'ı uyutacak kadar çok yatıştırıcının dizili olduğu ilaç dolabından temiz bir rulo sargı bezi ve antiseptik merhem buldum.

Pencereden bir başka komşunun daha yerleşim alanından arabasıyla ayrılışını izlerken Kay'in de onlara katılması, Chelsea Marina'dan ayrılması ve en azından polisin ilgisi azalana dek Londra'da başka bir yerlerde arkadaşlarıyla yaşaması gerektiğini düşünüyordum. Sivil polis yerleşim alanına girişi kesinlikle gözetliyor olmalıydı ve er ya da geç İçişleri Bakanlığı bir günah keçisi aramaya

başlayacaktı. Motorlu araçlar için Chelsea Marina'dan tek çıkış yolu vardı, ama bazı yaya yollarından çevre mahallelere ulaşılabiliyordu. Bunların birine Range Rover'ı park etmiştim ve Kay'le valizini rahatlıkla güvenli bir yere ulaştırabilirdim.

Elimde bir tas ılık suyla kolunu yıkayıp yanık yarasına pansuman yapmak üzere oturma odasına döndüm. Ama bandajı çıkarmaya çalıştığımda, Kay kısa bir süreliğine uyandı ve kan lekeli beze sanki konforlu bir battaniyeymiş gibi yapışarak beni kendinden uzaklaştırdı.

Onunla gurur duyuyordum; bu ganimeti hak etmişti. Duş alırken yalnızca Joan Chang ve Stephen Dexter'ın zafer anında burada olamayışlarına üzülüyordum. Hepsinden öte, Chelsea Marina isyanına esin kaynağı olup şimdi artık ilgisini yitirmiş olan Richard Gould'u özlemiştim.

XXVIII
Hayati ipuçları

Beaufort Bulvarı'nda, yangından hasar görmüş evlerden hâlâ ufak duman ve buhar bulutları yükseliyordu, ama kurtarma ekipleri görevlerini yapmıştı. Tarihe geçmeden önce savaş alanını bir kez daha görme isteğiyle girişteki güvenlik kulübesine doğru yürüdüm. Kömürleşmiş saçaklardan su damlıyor, çatlaklarla dolu pencere camı paramparça bir gökyüzünü yansıtıyordu. Semt sakinleri klişeye dönüş yaparcasına, düzen ve bakımlılık içgüdüsüne bağlılıklarıyla sokağı süpürmüş, helikopterin savurduğu protesto pankartlarını düzeltmişlerdi. Park ceplerindeki arabaların çoğu devrikti, ama Beaufort Bulvarı neredeyse her zamanki gibiydi; orta sınıf ev yaşamının ve ılımlı bir akşamdan kalmalığın hâkim olduğu bir sokak.

Bir grup polis bölgenin giriş alanında devriye dolaşıyor, yayala-

rın sorularını sanki yeni açılmış bir gezi parkının tur rehberleriymişçesine yanıtlıyorlardı. Yöneticinin yağmalanmış ofisini kendilerine üs haline getirmişlerdi ve bir konsey çalışanı kırık pencereden dışarıya fincan fincan çay uzatıyordu. En ufak bir kin belirtisi olmaksızın, polisler King's Caddesi'ndeki mağazalara hırsızlığa giden mahalleliyi selamlıyorlardı. Bir televizyon ekibi, minibüslerinde domuz pastırmalı sandviçlerini yiyerek radyodaki pop müzik yayınını dinliyordu, ama kameraları ve ses kayıt cihazları hâlâ paketlenmemişti. Bundan da Chelsea Marina'daki devrimin sona erdiği anlaşılıyordu.

Cadogan Meydanı'na yürürken yalnızca bir hafta önce Chelsea Marina'nın Kuzey İrlanda'da yaşanan sorunlardan sonra en sert sivil çatışmaların yaşandığı yer olduğuna inanmakta güçlük çekiyordum. Kay Churchill'in başını çektiği ayaklanma, bir öğrenci hareketini andırır hale gelmişti. Kay'in Polo'sunu yıkılmakta olan barikata sürdüğü süratle çocuklaşmış tüketim toplumu "status quo" içindeki boşlukları dolduruyordu.

Grosvenor'un köşesinde kamuflaj ceketleri ve askeri tarz kostümler içinde on yaşlarında iki çocuk oyuncak silahlarıyla oynuyordu; şimdiden *Evening Standard* aracılığıyla yayılmaya başlayan, Chelsea Marina'nın ilham verdiği yeni bir gerilla modasıydı bu. Boyası, nemi görünce akarak leke tasarımlı bir resme dönüşen pankartın altındaki bir mutfak penceresinden yumuşak bir Haydn senfonisi yükseliyordu.

Kazanmıştık, ama tam olarak neyi? Sessiz sokaklara bakarken duygusal bir boşluğun da bilincine varıyordum. Zaferimiz biraz fazla kolay olmuştu ve ben de Kay gibi, mahkeme günümü dört gözle bekliyordum. Ben de araba devirmiş ve içki şişelerinin benzinle doldurulmasına yardımcı olmuştum. Ama hoşgörülü ve liberal bir toplum bana gülümsemiş ve beni, kamuflaj ceketleri içinde oyuncak silahlarını üzerime doğrultmuş, yüzlerini sevimsiz bir biçimde buruşturmuş iki çocukla baş başa bırakarak çekip gitmişti.

Richard Gould'un neden Chelsea Marina'dan ve kendi başlattığı devrimden korktuğunu anlıyordum. Onun köktenci varlığı olmaksızın bölgedeki yaşam yeniden klişeye dönüşecekti. Her sabah Vera Blackburn'ün kapı zilini, Gould'un Batı Londra'daki sessiz bir sokakta genç bir kadının vuruluşunu görmek gibi korkunç bir

deneyimin etkisinden kurtulup döndüğünü görmeyi umarak çalıyordum. Bir fay hattı kırılmış, mantık ve acıma duygusunu yutmuştu. Öte yandan Stephen Dexter'ın gerekçeleri, cinayet suçuyla yargılanacak olan şişman fanatiğinkiler kadar gizemliydi.

Vera'nın zilini çaldım ve boş daireden gelebilecek herhangi bir sesi duymak için bekledim. Sonra asansörle zemin kata indim. Kay, Londra banliyölerindeki orta sınıf köktenciliği üzerine bir belgesel yapmak üzere gün boyu dışardaydı. Yeni bir dünya düzeninin yaklaştığından emin bir halde, programın Barnet ve Purley, Twickenham ve Wimbledon gibi tevazu ve sağduyu kalelerinde de ayaklanmaları tetikleyeceğini umuyordu.

Sally'den bir daha haber almamıştım ve St. John's Wood'a dönmemi beklediğini sanıyordum. Onu görmek istiyordum, ama o kapıdan bir kez girdikten sonra kendimi geçmişe ve geçmiş yaşamımın sonu gelmez ihtiyaçlarına, kayınpederime, enstitüye ve Profesör Arnold'a adayacağımı biliyordum.

Nelson Lane boyunca limana, nehrin beraberinde taşıdığı, kurum, is ve helikopter egzozunun bıraktığı kerosen kokusundan arınmış temiz havaya doğru ilerledim. Yalnız bir yatçı kadın, tek direkli yelkenlisinin halatlarını toplarken, iki yaşındaki oğlu da onu izliyordu. Her ikisini de Beaufort Bulvarı'ndaki barikatta görmüştüm; annesi polisle itişip kakışırken, oğlan da kadının omuzlarındaydı. Kadının demir alarak Thames halicine, Chelsea Marina'dan ve umutlarının son limanından uzaklara doğru harekete geçmek üzere olduğunu düşündüm. Kadına el sallarken, tekneye güverte işçisi, deniz psikoloğu, düş yolcusu veya gelgitlerin yorumcusu olarak binebileceğimi düşündüm...

Arkamda, Nelson Lane'de, Stephen Dexter'ın kilisesi yakınlarında bir kapı açıldı. Eşikteki kadın biraz tereddüt etti, elindeki anahtarlarla oyalandı, sonra kapıyı tamamen açık bırakarak hızla merdivenlerden indi. Pahalı bir deri ceket ve o tanıdık kendinden emin küçük adımlarla tıkırdayan yüksek topuklu ayakkabılar giymişti. Kaldırım boyunca aceleyle ilerliyordu; benden saklanmak için bir okul minibüsünün arkasında duraksadı. Chelsea Marina'nın en zengin sakini olan bir hafif porno yayıncısı tarafından bağışlanmıştı araç.

"Vera! Bekle!"

Park etmiş arabaların arasından onu takip ettim ve yerleşim bölgesinden bir yan sokağa açılan dar yaya yoluna girdiğini gördüm. Başı önünde, sessiz fakat seri bir biçimde süzüldüğü güvenlik kapısını ardından kapattı.

Kapıya vardığımda Vera antikacıların ve ufak butiklerin önünde dolaşan turistlerin arasında kaybolmuştu. Nefesimi düzenlerken dökme demirden kapıya yaslandım. Üst kısımları sivri metal parçalarından oluşan kapı ancak Chelsea Marina sakinlerine verilen güvenlik kartıyla açılabilirdi.

Birisi kapının mekanizmasıyla oynamış, sağlam bir aletle pirinç kanadı kesmişti. Metal parçaları şimdiden paslanmaya başlamıştı; kilidin en az bir hafta önce bozulduğunu gösteriyordu bu.

Kapıyı kendime doğru çektim ve alışveriş için yürüyen insanları izleyerek sokağa indim. Yirmi beş metre kadar ileride üç polis minibüsü kaldırım kenarına park etmişti. Her birinde altışar polis pencere kenarında otururken şoför de telsizini dinliyordu.

Kapıyı ardımdan kapatarak gerisin geri limana yürüdüm. Dar ara yolda Vera'nın parfümünden azıcık bir koku kalmıştı; artık takip etmek istemediğim bir izdi bu. Kapıyı ve minibüslerinde bekleyen polisleri düşünüyordum. Ayaklanma boyunca Chelsea Marina'ya girmekte ve bölge sakinlerine arkadan saldırmakta serbesttiler. Tüm çatışma aslında saatler değil, birkaç dakika sürebilirdi; arabaların devrilip isyancıların öfkesinin iyice şiddetlenmesine kalmadan.

Ara sokaktan ayrıldım ve Dexter'ın evine dönerek, ön kapının aşağısındaki kaldırımda durdum. Wandsworth Köprüsü üzerinde bir helikopter dönüyor, iki polis teknesi de nehrin ortasında limana girişi gözlüyordu. Chelsea Marina'ya hava, deniz ve karadan güçlü bir saldırı gerçekleştirilebilirdi, ama polis ya da onları kontrol eden her kimse geri çekilerek, yalnızca Beaufort Bulvarı'nda bir güç gösterisiyle yetinmişti.

Peki ya bizi bu kadar heyecanlandıran bu karşılaşma aslında Chelsea Marina sakinlerinin kararlılığını denemek için sergilenmiş bir sınama ise? Kendi operasyonlarını tek bir sokakla sınırlayarak, polis ayaklanmayı kabul edilir ölçülerde tutabilmiş ve devrimin nabzını yakalamıştı. Tüvit ceketi içinde, İçişleri Bakanlığı ile "bağlantıları" olan, molotof koyteylleri ve yaşanan histeriden apaçık sı-

kılınış halde bekleyen, son derece dikkatli Albay Tulloch'u düşünüyordum. Scotland Yard için Fiat ve Volvo'ların yakılmasından sonrası isyancıları ürkütmek ve onların kriket sopalarıyla ahlâksal çöküşten daha büyük silahlara yeltenmesini engellemek için kullanılmış bir manevraydı. Henry Kendall'ın geniş kapsamlı bir polis harekâtından haberdar olduğunu ve Sally'yle birlikte beni Chelsea Marina'daki ziyaretlerinin bir uyarı anlamı taşıdığını tahmin ediyordum.

Merdivenleri çıktım, kulaklarımda helikopterin uğultusuyla ön kapıyı açtım, sonra kapıyı ardımdan kapatarak oturma odasına girdim. Rahibin evi darmadağındı. Çalışma masasının çekmeceleri çıkarılmış, halı toplanmış, dua kitapları şöminenin üzerinden süpürülmüştü. Dexter'ın içinde kamp yaptığı küçük çadır, eski soba ve portatif yatak şömineye yaslanmıştı. Konserve kutuları, Harley motosikletin kullanım kılavuzu ve Filipinler'de çekilmiş fotoğraflar yere saçılmıştı. Mutfakta Dexter'ın deri motor kostümleri ahşap masaya yayılınış, dikişleri çekmeceden çıkarılmış bir bıçakla sanki bir zamanlar onu giyen kişiye yönelik yıkıcı br öfkeyle birbirinden ayrılınıştı.

Üst katta, hücre gibi bir odada Vera aynı vahşi arayışla, Dexter'ın pamuklu uçuş üniformasını ve askeri kostümlerini askılarından indirip yatağın yanı başına, yere fırlatmıştı. Gösterişsiz banyodan ve herhangi bir saklanma noktası bulunmamasından öfkelenmiş olsa gerek, cemaatten birinin hediye etmiş olduğu pahalı banyo tuzlarını lavaboya boşaltmıştı; türkuvaz renginde bir gölcük parlıyordu.

Çıplak yatağın üzerine, elimde uçuş ceketiyle oturdum. Vera'nın parfümünün kokusu hâlâ havada asılıydı; egzotik bir patlayıcının keskin mineral kokusu. Yanı başımda, siyah kolluklarıyla kara bir gölge gibi Dexter'ın cüppesi duruyordu. Dexter'ın cüppesini Joan Chang'in ölümünden sonra, artık asla içinde birlikte uyumayacaklarını bildiği bu mütevazi yatağın üzerine bıraktığını biliyordum.

Neredeyse sempatiyle uzanarak kaba kumaşa dokundum; bir anlamda bu mutsuz din adamını affedicilikten uzak bir anlayışın büyüsünden kurtarmaya çalışıyor gibiydim ve aynı zamanda Vera Blackburn'ün deli gibi peşinde olduğu değerli ganimetin ne oldu-

ğunu tahmin etmeye çalışıyordum. Elim cüppenin göğüs cebine uzandı ve elime birkaç ufak metal cisim geldi.

Sımsıkı katlanmış ve lastik bir bağla bağlanmış sarı, ipek bir mendili çıkardım. Bu minyatür paketin içinde araba anahtarları vardı. Bir Jaguar satıcısının amblemini taşıyan anahtarlığa takılı olan anahtarlar eskiydi, renkleri kaçmış, üzerindeki her oyuğu kir doldurmuştu.

Cebe tekrar uzandım ve baskılı bir kart çıkardım. Okumak için ışığa tuttuğumda bunun Heathrow'un otoparkında uzun süreli park süresi için verilmiş bir kart olduğunu anladım. Dexter üzerine yeşil tükenmez kalemle B 41 ve arabanın park edildiği yerin numarası olduğunu sandığım 1487 rakamını çiziktirmişti.

Dexter'ın eski bir Jaguarı mı vardı ve onu bir nedenle Heathrow'a mı park etmişti? Üzerindeki deliklere bakarak biletin iptal edilip edilmediğini anlamaya çalıştım. Gözlerim manyetik şeridi tararken kafam çok daha apaçık duran bir ayrıntıya takılıvermişti; biletin kenarına basılmış olan tarih: 17 Mayıs; 11.20.

Bu 2 Numaralı Terminal'de bombanın patladığı tarihti. Saat de Laura'nın ölümüne neden olan bagaj salonundaki patlamadan tam iki saat öncesini gösteriyordu.

XXIX
Uzun süreli park edilen araba

Devrime ait anılar, dikiz aynada kaybolan yol işaretleri gibi, hızla solup gidiyordu; Hogarth House'un yakınlarındaki göbeğe vardım ve Heathrow'a gitmek üzere hızla otobana girdim. İlk kez Chelsea Marina'dan birinin Laura'nın ölümüyle ilgili olabileceğine dair elimde somut bir kanıt vardı. Tekrarlanan işkencelerden beyin hasarına uğramış bir rahip, yaşamına ümitsizce bir anlam verecek çok daha karanlık bir şiddet girdabına bir uyurgezer gibi akıvermişti.

Trafik gözlem kameralarını boş vererek üst geçidin üzerinde gaza bastım; büyük değerli düş sonunda uykusundan uyanıyordu. Üzerimden geçen sert hava akımı, başka açıklamalar olabileceğini bilmeme rağmen kafamdaki tüm şüpheleri götürüyordu. Otopark bileti ve 1487 numaralı cepteki Jaguar, 2 Numaralı Terminal'deki

kurbanlardan birine ait olabilirdi; belki Laura ile aynı uçakla Zürih'ten gelen ve park biletini Dexter'a daha önceden gönderip arabasını almasını ve kendisini karşılamasını rica etmiş olan bir rahibe aitti.

Ya da Chelsea Marina'nın Rahip Stephen Dexter'i olarak tanıdığı adam aslında bir sahtekârdı; gümrük kontrolünden kaçmak istemiş yasadışı bir göçmendi. Bagaj salonunda ölmekte olan bir rahibe yardımcı olmuş, sonra eline geçirdiği şansı kullanarak ölü adamın evraklarını ve daha sonra Chelsea Marina'daki görevini çalmıştı. Bir başka cemaat olsa, motosiklet kullanması, Çinli kız arkadaşı ve inancındaki belirsizlikler sayesinde gerçek kimliği ortaya çıkardı, ama Chelsea Marina'da bu tip özellikler normal ve neredeyse mecburi nitelikler sayılıyordu.

Kaynağı ne olursa olsun otopark bileti ve araba anahtarları Dexter'ın cüppesinden çıkmıştı. Hatton kavşağından Heathrow'a girerken, yok olup giden varlığı beni uyandıran ve havaalanı terminallerini gösteren işaretlerin üzerinden uğultuyla bana seslenen Laura'yı düşünüyordum. Bir 747'nin ardından İngiliz Havayolları'nın bakım hangarına ilerleyen yük aracını bekledim. Etrafımda dönüm dönüm otoparklar yayılmıştı; havayolları ekiplerine, güvenlik personeline, seyahat edenlere ayrılmış ve beklemekte olan araçlardan oluşan neredeyse bir otopark gezegeniydi bu. Sürücüleri dünyayı dolaşıp geldiklerinde havayolu servislerinden inerek onları yeniden sahiplenene dek tellerle çevrilmiş köşelerinde günlerin geçip gidişini sabırla bekliyorlardı.

Bir uçak indi; güçlü pervaneleri piste düzgün bir şekilde inmenin rahatlığıyla, zamanın hırpaladığı düşlerin fısıltısını andırırcasına içini çekiyordu. Laura son birkaç dakikasında bu serabın içinden geçmiş, sonra uçmaktan çok daha karanlık bir gizeme gömülerek kaybolup gitmişti.

Girişteki makineden biletimi aldım ve idare binalarını geçerek otoparkın B bölümüne doğru ilerledim. Yüksek park ücretlerine karşın hemen her yer doluydu, yüzlerini kendi Mekke'lerine, Heathrow'un kontrol kulesine çevirmiş, ayin halindeki devasa bir araba cemaatiydi karşımdaki. B 41'e döndüm ve araba sıraları arasında,

yerdeki numaraları tarayarak bir süre gittim. Nedense, saldırganın hâlâ Jaguar'ında oturmuş, gelmemi beklediğini hayal ediyordum.

1487 numaralı cep doluydu. Gösterişli bir Mercedes park alanını kaplamıştı; parlak bedeniyle bir tören zırhlısını andırıyordu. Range Rover'ı durdurdum ve ona doğru ilerledim. Pencerelerinden beyaz deri döşemesini ve kumanda donanım ekranını görebiliyordum. Arka koltukta bir haftalık bir *Evening Standard* duruyordu. Mercedes oraya birkaç gün önce bırakılmış olmalıydı.

Yirmi dakika sonra Jaguar'ı, E bölümünün kuzeyine düşen ufak bir bekleme bölümünde buldum. Mercedes nedeniyle bozuma uğramış bir halde çıkış kapısı yakınlarındaki idare binalarına dönmüştüm. Yardımsever bir Asyalı müdür, iki ay boyunca sahibi gelmemiş olan araçların bekleme alanına çekildiğini ve şirketin hukuk departmanı, sahiplerine ulaşana dek araçların orada tutulduğunu söylemişti. Maceraperestler, yurtdışına kaçan suçlular ve hatta arabalarını bırakmalarının ardından geçen uzun sürenin neden olduğu yüksek park ücretini ödemek istemeyen yolcular, araçların sonsuza dek bu otomobil mezarlığında yatacağını düşünüyor olmalıydı.

Müdüre Stephen Dexter'ın cüppesinin cebinden çıkan bileti gösterdim ve bunu 2 Numaralı Terminal'in uçağa gidiş salonunda bir koltuğun altına sıkışmış halde bulduğumu söyledim.

"Belki bir ödülü vardır" dedim cesaretle. "Mümkün olabilir herhalde."

"Sizin için bir bakayım" dedi istekli halime gülümseyerek; bilgisayarına bilet ve park alanı numaralarını girdi. "Doğru. Jaguar, dört kapılı, kayıt X, 1981 model. Şimdi araç kayıt ofisinden şu anki sahibiyle iletişime gireceğiz."

"Sizde ismi var mı? Biletin bulunduğuna sevinecektir."

"Pek değil bayım. 870 sterlinlik borcu var ve ayrıca katma değer vergisi de eklenecek." Yüzümü buruşturduğumu gören adam gururla devam etti, "Park lüks bir faaliyet ve iş hayatıyla tatil fiyatlarına göre belirleniyor. Para biriktirmek istiyorsanız, kamuya açık otobanlar da var."

"Bunu hatırlayacağım. Sahibine ulaşabileceğim bir telefon numarası var mı peki?"

"Telefon numarası kayıtlı değil." Masasına doğru yirmi sterlinlik bir banknot uzattığımı görünce tereddüt etti. "Adresi Chelsea

Marina, King's Caddesi, Fulham, Londra SW6."

"Peki ismi?"

"Gould... Doktor Richard Gould. Şanslısınız bayım. Doktorların çok azı arabasını unutur."

Sahiplerinin terk ettiği araçların sırasında park etmiş olan eski Jaguar'ın yanında duruyordum. Çoğunun lastikleri inmiş, üstleri kuş pisliği ve Heathrow'a inen uçaklardan sıçrayan yağ lekeriyle kaplanmıştı.

Jaguar'ın yanında camları puslu ve tamponları hasarlı bir kamyonet park etmişti; belki bir kazaya neden olmuş, sonra da sahibi kaçarken buraya bırakmıştı. Jaguar'ın camları da kirli ama içeriyi gösterir bir haldeydi. Arka koltuğa bırakılmış tıp dergilerinin adlarını okuyabiliyordum. Kapı kolunun hemen yanında iki ufak oyuncak ayı kol kola oturuyordu; gecikmiş anne babalarını bekleyen çocuklar gibi, düğme gözleri ümitli ama yorgun bakıyordu.

Anahtarlardan birini kilide soktum; yanlış arabayı denediğimi ummaya çalışıyordum. Ama kilit döndü ve ön kapıyı kirle tozdan oluşmuş tabakadan kurtararak açtım. Ön koltuğa oturdum ve direksiyonu kavradım. Eski deri koltukları, kınk araba çakmağı ve taşmış küllüğüyle dağınık otomobilin içinde Gould'un varlığının kokusunu alabiliyordum. Torpido gözü ilaç broşürleri, çocuklar için geliştirilmiş yeni bir yatıştırıcının numuneleri ve naylon poşetin içinde yenmemiş, havasızlık ve sıcağın etkisiyle artık mumyalaşmış bir sandviçle tıkabasa doluydu.

Kontak anahtarını çevirdim ve motorun neredeyse ölmüş olan aküden gelen kısa akıma vermeye çalıştığı solgun tepkiyi işittim. Yolcu koltuğunda BBC televizyon dizisi *Bir Nörolog Tanrıya Bakıyor*'un kalın kitap versiyonu duruyordu. Mısır tapınakları, Hindu tanrıları ve ön beyin loplarının bilgisayar taramalarının renkli resimlerine bakarak kitabı karıştırdım. Kitaba katkıda bulunanların fotoğraflarının arasında yalnızca 18 ay önce White City stüdyolarında çekilmiş bana ait bir vesikalık fotoğraf da vardı. Dikiz aynasını ayarlayarak, kendi yorgun yüz hatlarıma ve çürüklerle dolu alnıma, polis karşısında ifade verecek olan yüz ifademe ve parlak sayfalardan bana bakan kendinden emin, parıltılı ifadesiyle kendi

fotoğrafıma baktım. Genç ve bilgili görünüyordum ve dudaklarımdaki gülümsemenin üzerinde çalışıldığı fark edilebilirdi.

Sarımsı renkteki kitap kapağının içine baktığımda yeşil tükenmez kalemle yazılmış bir telefon numarası gördüm. Rakamların eğimli şekilleri, kargacık burgacık yazının etrafındaki mürekkep lekeleri bana aynı elle yazılmış bir başka yazıyı, Asyalı müdüre göstermiş olduğum otopark biletindeki yazıyı anımsattı.

Stephen Dexter'ı düşünerek kitaba bakarken, kontrol panelinin üzerine bir gölge düştü. Jaguar'ın etrafında, yüzü ön camın üzerindeki kir ve tozun gizlediği bir adam dolaşıyordu. Kaportayı kaldırmaya çalıştı ve sonra şoför kapısına yaklaşarak pencereye eliyle vurdu.

"David, aç kapıyı. Dostum, kendini gene içeriye kilitlemişsin..."

XXX
Amatörler ve devrimler

"Richard?.." Omzumla kapıyı zorlayarak açtım ve onu görmekten memnun bir halde elini tuttum. "Kendimi içeri mi kilitlemişim? Tanrı bilir niye?"

"Bunun üzerinde çalışman gerek. Sen hep böyleydin, David..."

Gould güvenle elimi sıktı ve arka koltuktaki oyuncak ayılara el sallayarak dışarı çıkmama yardımcı oldu. Park halindeki araçlara zırhlı süvari birliğini gözden geçiren bir komutan gibi bakarken sakin ve dinlenmiş görünüyordu. Bu kadar iyi görünmesine sevinmiştim. Fulham'da Piskoposluk Parkı'nda tere batmış bir haldeyken onu gördüğümde üzerinde olan aynı eski siyah takımı giymişti. Ama takım elbise temizlenmiş ve ütülenmişti. Sanki havaalanına doktorluk başvurusunda bulunmak üzere gelmiş gibi beyaz bir

gömlek giymiş ve kravat takmıştı.

İnmekte olan bir uçağın gürültüsünün terminal binalarının arasında dinmesini bekleyerek birbirimize gülümsedik. Bir kez daha bu pervasız ve huzursuz adamın etrafındaki her şeyi nasıl da dengeleyebildiğini görerek sarsılmıştım. Kerosen kokulu havayı koklarken bile mutlak bir iradeyle dünyanın anlamını kavradığını hissediyordum; Afrika'nın acılarla dolu bir köşesinde tek kişilik bir yardım ordusu gibi, yalnızca kendi varlığıyla bile yerlilere umut dağıtarak. Uçağın inişini izlerken hoşgörülü bakışı geliş terminalinin salonlarını kutsuyor gibiydi.

"Richard, konuşmamız gerek. Kendini daha iyi hissediyor olmana sevindim." Sırtım güneşe dönük bir şekilde duruyor ve gözüne siper ettiği elinin altından yüzünü görmeye çalışıyordum. "Fulham Sarayı'nda oldukça sarsılmış bir haldeydin."

"Çok yorgundum." Gould anımsarken kaşlarını çatmıştı. "Tüm o ağaçlar, gözlem kameralarını andırıyordu. Zor bir gündü. O tuhaf cinayet."

"Hammersmith cinayeti mi? Yakınlarındaydık."

"Doğru. Güzel bir kadın olduğunu söylüyorlar. Bana yardım etmiş olman çok güzeldi." Gould Jaguar'a yaslandı ve beni baştan aşağı süzdü. "Süzülmüşsün David. Chelsea Marina insanları yıpratır. Geçtiğimiz hafta bir güç sınaması olduğunu işittim."

"Polis bir gövde gösteri yaptı. Sanırım tuzağa düştük."

"Bu kötü bir şey değil. Hedefi belirginleştirir. En azından herkes sokaklara döküldü."

"Kesinlikle. Birlikte barikatlar oluşturduk. Sonunda devrim başladı. Devletin güçlerine direndik ve onları durdurmayı başardık. Polis geri çekildi; nedenini kimse bilmese de..."

"Sizi sınıyorlardı. Bu şekilde sıkıştırılan eskiden proleteryaydı ve şimdi aynı kabadayı taktikleri orta sınıf üzerinde uyguluyorlar. Yine de günü siz kazandınız." Gould çocuğunun okuldaki maç hikâyesini dinleyen gururlu bir baba gibi ışıltılı bir ifadeyle bakıyordu. "Boadicea* nasıldı?"

* Boadicea: MS I. yüzyılda yaşamış Kelt kraliçesi, Roma İmparatorluğu'nun hâkimiyeti altındaki Britanya'da gerçekleşen ilk önemli direnişin lideridir. MS 62'de başlattığı direnişte Londra'ya kadar ilerlemeyi başarmasına rağmen takviye Roma güçlerine dayanamamış 70 bin Roma lejyonunun ölümüne yol açan isyan bastırılınca intihar etmiştir. (y.h.n.)

"Kay mi? Arabasını ateşin içine sürdü. Onunla gurur duyardın. Gerçekten onun gösterisiydi. Richard, sen bunu düşlemiştin."

"Biliyorum..." Gould sanki gün ışığını yönetircesine havaya eliyle bir işaret verdi. "O kadar çok başka şey üzerine yoğunlaşmam gerekiyor ki; tüm strateji, sonra Stephen Dexter. Tehlikeli olabilir."

"O buradaydı." Pisti süpürürcesine inen Cathay Pacific jetinin uğultusunu bastırmak için sesimi yükselttim. "Stephen senin arabandaydı."

"Ne zaman?" Gould dikkatini yoğunlaştırarak omzumun üzerinden baktı. "Bugün mü?"

"Bugün değil. Bu sabah evinde senin arabanın anahtarlarını buldum. 17 Mayıs tarihli bir de otopark bileti vardı. Senin arabanı alıp 2 Numaralı Terminal'deki bombalamadan birkaç saat önce buraya gelmiş olmalı. Sanırım o..."

"Doğru" dedi Gould sıradan bir şeyden söz edermişçesine. "Jaguar'ı havaalanına o getirdi. Polise gitmesinden önce onu uyarmamız gerek."

"Uyarmak mı? Bombayı bagaj bandına yerleştirdi. Karını öldürdü o. Neden?"

"Bunu anlamak zor." Gould gözleri yüzümdeki gelgitleri izleyerek ifademi inceledi. Sanki Chelsea Marina'daki savaş aramıza girmiş gibi, benden artık daha az emin görünüyordu. "Stephen güvenlikten nasıl geçebildi peki?"

"Cüppe giyiyordu. Bir yolcunun ölmekte olduğunu söyleyen bir rahibi polis içeri alacaktır. Bugün evinde siyah cüppeyi gördüm; yatağının üzerine kara ayinden kalma bir eşya gibi bırakılmıştı."

"Tuhaf. Onun inancını yitirdiğini sanıyordum."

"Başka bir inanç bulmuş. Ani ölüm. Vera oradaydı, ortalığı dağıtmıştı. Belki o ve Stephen birliktedirler." Gould'u da harekete geçirmeye çalışıyordum. "Richard, sen de tehlikede olabilirsin. Stephen karımı öldürdü, sonra da o televizyon sunucusunu. Sen bunu gördün..."

"Evet. Onu ölürken gördüm." Gould'un sesi solmuştu. Kendini konudan uzaklaştırmak isteyen bir çocuk gibi ön camın tozu üzerinde çöpten bir adam çiziktirdi. "Yine de polise gidemeyiz."

"Neden?"

"Her şeye çok fazla yakınız." Park alanının girişinde duran Range Rover'ımı işaret etti. "Putney High Caddesi'ndeki bir güvenlik kamerası bizi olay yerinden uzaklaşırken tespit etmiş. Plakayı okuyamadıkları için şanslıyız. Biz işbirlikçileriz David."

İlk kez pasifliği karşısında şaşırmış bir halde ona tepki vermeye çalıştım. Alanı çevreleyen yoldan bir araba yaklaşıyordu, gri bir Citroen sanki devriye geziyormuş gibi yavaşça ilerliyordu. Direksiyonunda bir kadın sürücü olan araç bulunduğumuz bölümün yanında durdu. Bize bakan canlı makyajı ve kemikli alnı, mor rujuyla belli belirsiz seğiren ağzı tanıdım.

"Vera Blackburn?"

"Doğru." Gould ona el salladı ve kadın devriyesine devam etmek üzere hareket etti. "Wal-Mart'ın Lady Machbeth'i."

"Richard, Tanrı aşkına..." Bu sıradan mizah anlayışı karşısında sabrım taşmış bir halde devam ettim, "Buraya nasıl geldin?"

"Bugün mü? Vera getirdi. Heathrow pistini seviyor."

"Jaguar'ı bulacağımdan emindiniz değil mi? Karşılaşmamız bir tesadüf değil herhalde?"

"Pek sayılmaz." Gould beni yatıştırmak için kolumu tuttu. "Üzgünüm David. Seni kandırmaktan hoşlanmıyorum. Her zaman çok açık yürekli oldun; kendin dışındaki herkese. Bazı şeyleri kafana dank ettirme zamanı gelmişti. Tüm bu polis operasyonları, olaya karışan güvenlik güçleri. Konuşulacak çok şey var."

"Tahmin ederim." Citroen'e son bir kez baktım. "Yani Vera beni Stephen Dexter'ın evinde bekliyor muydu? Her gün marinaya yürüdüğümü biliyor..."

"Öyle bir şey. Şaşırtıcı derecede dakiktin. Yıllar boyu trenin zamanında kalkmasından kaynaklanan bir burjuva koşullanmışlığı."

"Evi dağıtılmış gibi gösterdi ve anahtarlarla bileti cüppenin cebine koydu. Onları bulacağımı düşünüyordunuz."

"Bulacağını umuyorduk. Vera sana azıcık yardım etti. Cüppe onun fikriydi."

"Ne kadar da düşünceli. Kadınlar böyle konularda pek cin fikirli oluyor."

"Denedin mi?"

"Cüppeyi mi? İçimden geçmedi değil... Ama diyelim ki yanlış kilisedeydim." Gould'un, doğrunun ortaya çıkmasından rahatlamış

okullu bir çocuk gibi kendi kendine gülümsemesini izledim. "Stephen Dexter hâlâ hayatta mı?"

"David?.." Gould bana şaşkınlıkla döndü. "Bir yerlerde zorunlu inişe geçti. Kendini öldürmeyecek. İnan bana, kendini çok suçlu hissediyor. 2 Numaralı Terminal'de olanlar neredeyse inancını yerine getirdi."

"Peki ne oldu? Sen biliyorsun, Richard."

"Evet, biliyorum." Gould başını eğerek yere sürtmekte olduğu ayakkabılarına baktı. "Sana anlatmak istiyordum, çünkü sen anlarsın, ne yaptığımızı görebilirsin..."

"Heathrow'daki ölümleri anlamıyorum. İnsanları öldürmek? Tanrı aşkına..."

"Bu bir sorun. Geçilmesi gereken derin bir nehir. Ama bir köprü var David. Kategoriler arasında sıkıştık, etrafımızdaki köşeleri görmemizi engelleyen duvarlar var." Gould kaza geçirmiş kamyoneti gösterdi. "Ölümler, onaylanmış nedenler olduğunda kabulleniliyor; savaşlar, Everest'e tırmanmak, bir gökdelen dikmek, bir köprü inşa etmek."

"Doğru" dedim, 2 Numaralı Terminal'i işaret ederek. "Ama ben orada bir köprü göremiyorum."

"Köprüler zihnimizdedir." Gould bembeyaz elini kaldırarak beni otobana çevirdi. "Onlar bizi daha gerçek bir dünyaya taşır, kim olduğumuzu daha iyi anlayacağımız bir dünyaya. Köprüler oradaysa, aşmak da bizim görevimizdir."

"Genç bir Çinli kadını havaya uçurarak mı? Dexter Heathrow'un bombalanmasına karışmış mıydı?"

Gould eski takım elbisesinin içinde adeta düşmüştü. "Evet, David. Karışmıştı."

"Bombayı o mu koydu?"

"Hayır. Kesinlikle o değil."

"O halde kim yaptı?"

"David..." Gould düzensiz dişlerini sergileyerek konuşmayı sürdürdü. "Kaçamak davranmaya çalışmıyorum. Heathrow saldırısını çok daha büyük bir resmin bir parçası olarak görmelisin."

"Richard! Karım 2 Numaralı Terminal'de öldü."

"Biliyorum. Bu bir trajediydi. Yine de ilk önce..." Paslanmakta olan arabalara bakarak sırtını döndü; sonra bana baktı. "Chelsea

Marina'da ne olup bittiğini sanıyorsun?"

"Bir orta sınıf devrimi. Senin de uğruna çalıştığın. Değil mi yoksa?"

"Aslında hayır. Orta sınıf protestosu yalnızca bir belirti. Çok daha büyük bir hareketin, çoğu insan farkında olmasa da tüm yaşamımızın içinden akıp giden nehrin bir kolu. Anlamsız eylemler için güçlü bir gereksinim içindeyiz; ne kadar şiddetli olursa o kadar iyi. İnsanlar yaşamlarının anlamsız olduğunu biliyor ve bu konuda yapabilecekleri bir şey olmadığının farkındalar. Ya da neredeyse bir şey olmadığını."

"Bu doğru değil." Bu tanıdık açıklama karşısında sabırsızdım. "Senin yaşamın anlamsız değil. Tıp Konseyi tarafından temize çıkarıldıktan sonra yeniden çocuk koğuşuna girebilecek, çok daha iyi bir bakımevi tasarlayabileceksin..."

"Kendini iyi hissetme taktikleri. Onlardan çok daha iyi durumda olmamı sağlıyor."

"Planör uçuşları peki? Kursa yazılmıştın."

"İptal ettim. Mesleki terapiyi çok andırıyor." Gould pistten yükselen bir uçağı izlerken elini gözlerine siper etti. Kanatları çelik ve hırsın görkemli çabasıyla gökyüzünü kucaklamıştı. Bedfont'un üzerinde süzülerek batıya dönerken Gould hayranlıkla uçağa el salladı. "Kahramanca ama..."

"Yeterince anlamsız değil mi?"

"Kesinlikle. Tüm o yolcuları düşün; her biri plan ve projeleriyle bir kovan gibi vızıldıyor. Tatiller, konferanslar, düğünler; bu kadar çok amaç ve enerji, kimsenin asla anımsamayacağı tüm bu ufak hırslar."

"Yani uçak düşse daha mı iyi olurdu?"

"Evet! Bunun bir anlamı olurdu. Gerçek bir dehşet içinde bakabileceğimiz boş bir uzam. Anlamsız, açıklanamaz, Büyük Kanyon kadar gizemli. Tüm işaretlere karşın yolu göremiyoruz. O halde onları temizleyelim ki boş bir yolun gizemine bakabilelim. Daha fazla yıkıma ihtiyacımız var."

"İnsanlar ölse bile mi?"

"Üzgünüm ki evet."

"Heathrow gibi mi? Ve Hammersmith cinayeti. Merakımdan soruyorum, o kadını Dexter mı vurdu?"

"Hayır. O yakınlarda bile değildi."

"Peki 2 Numaralı Terminal?" Otopark biletini cüzdanımdan çıkardım ve Gould'un yüzüne doğru salladım. "Bombanın patlamasından iki saat önce buraya geldi. Patladığında ne yapıyordu peki?"

"Jaguar'da oturuyordu." Gould, gerçeği anlamakta nasıl bu kadar yavaş kaldığıma şaşırarak bana bakıyordu. "Belki de seni düşünüyordu."

"Richard!" Öfkeyle omzunu yumrukladım. "Bilmem gerek!"

"Sakin ol..." Gould kolunu sıvazladı ve sonra Jaguar'ın içine uzanarak *Bir Nörolog Tanrıya Bakıyor*'un kitap versiyonunu aldı. Sayfaları karıştırdı ve kendimden emin gülümsediğim fotoğrafımı buldu. "Stephen o sabah beni havaalanına getirdi. Benim ilgilenmem gereken... bir iş vardı."

"Tıbbi mi?"

"Bir anlamda. Onun görevi burada beklemekti."

"İşi mi? Nasıl yani? Otoparkta komünyon mu gerçekleştirecekti?"

"Yapması gereken bir telefon görüşmesi vardı." Yeşil tükenmez kalemle karalanmış numaraları gösterdi. "Şu numarayı ara David. Cep telefonun var. Bu birçok şeyi açıklayacak."

Cep telefonumu çıkardım ve havaalanına sessizliğin gelmesini bekledim. Gould arabaya yaslanmış, tırnaklarıyla oynuyordu; bir zamanlar ümitli olduğu öğrencisinden şimdiden sıkılmış bir eğitmen gibiydi. BBC baskısının üzerindeki numaralara baktım ve çevirdim.

Hemen yanıt verildi. "Heathrow güvenlik... 2 Numaralı Terminal. Alo?"

"Alo. Affedersiniz."

"2 Numaralı Terminal, Güvenlik. Yardımcı olabilir miyim?"

Telefonu kapattım ve el bombasıymışçasına elimde sıkı sıkı tuttum. Etrafımdaki hava daha netleşmişti. Araba dizileri, zincirli çitler, sıra bekleyen uçaklar, gökyüzüne yapılacak bir saldırının parçası gibi daha da yaklaşmışlardı. Heathrow koca bir yanılsamaydı, hiçbir şeyi göstermeyen işaretlerden oluşan bir dünyanın merkezi.

"David?" Gould bakışlarını tırnaklarından kaldırdı. "Yanıt var mı?"

"Terminal Güvenliği." Tate Galerisi'nin dışında Joan Chang'in

arabasında bulmuş olduğum Chichester piskoposuna ait telefonu anımsadım. "Stephen onları neden arayacaktı peki?"

"Devam et. Düşün."

"Görevi uyarı telefonu açmaktı; bir başkası bombayı yerleştirirken. Güvenliğin herkesi terminal dışına çıkaracak zamanı olmalıydı."

"Ama hiçbir uyarı telefonu gelmedi. Polis bundan emin." Gould cesaret vererek devam etti. "Stephen güvenliği asla aramadı. Neden?"

"Çünkü bombacı aleti yerleştirdikten sonra Stephen'ı arayacaktı. Ama bunu yapmadı."

"Kesinlikle. Peki o halde?"

"Stephen bir gecikme olduğunu düşündü." Elimdeki kitabı fark ettim ve onu arabanın içine fırlattım. "Burada, Tanrı ve nörobilim hakkında okuyarak otürdu. Sonra patlamayı işitti. Bombacı ona ulaşamadan bombanın patlamış olduğunu düşündü. Arabanın radyosunu açtı ve ölenleri öğrendi. Dehşete kapılmış olmalı."

"Öyleydi." Gould arabadan uzaklaştı ve etrafımda bir yarım daire çizdi. "Çok sarsılmıştı. Aslında bunun üstesinden asla gelemedi."

"Demek inancını o zaman yitirdi. Arabayı burada bıraktı ve bir şekilde Chelsea Marina'ya geri döndü. Zavallı adam; ama bu bombalama olayına katılmayı nasıl kabullenmişti?"

"Kay'in turizm karşıtı kampanyalarının bir parçası olacaktı bu. Heathrow'un birkaç gün kapanmasına ve insanların Üçüncü Dünya'yı düşünmesine neden olacaktı. Tatillerini iptal edecekler ve Oxfam'a ya da Sınır Tanımayan Doktorlar'a para yollayacaklardı." Gould soluk elini güneşe doğru yükseltti. "Trajik bir hata. Bir uyarı olması planlanmıştı. Kimsenin ölmesini istemedik."

"Bombacı kimdi peki? Vera Blackburn mü?"

"Bu iş için çok sinirli."

"Kay? Onu bunu yaparken hayal edemiyorum."

"Hayır. Buraya Stephen ve ben yalnız geldik."

"Sen ve Stephen mı geldiniz? Yani bombacı sendin." İlk kez görüyormuşçasına Gould'a, tuhaf takıntıları olan bu hırpani doktora bakıyordum. "O insanları sen öldürdün... Ve eşimi..."

"Bir kazaydı." Gould'un göz yuvarlakları, Fulham Sarayı'nda

olduğu gibi kapakları içinde yukarıya kaymıştı. "Kimsenin ölmesini istemedik. Ulusal Sinema Merkezi'nde sen de vardın David, video mağazalarına yangın bombaları bıraktın. Eşinin o uçakta olduğunu bilmiyordum."

"Bombayı sen koydun..." Ona sırtımı döndüm, parmaklarımı Jaguar'ın ön camındaki tozlara, sanki bu kir ve uçak yağları beni Laura'nın ölümüyle ilgili öğrendiklerimden koruyabilecekmiş gibi dokunuyordum. Öfkemi büyük bir çabayla bastırdım. Gould'un rahatça konuşmasına ihtiyacım vardı; gerçeği anlatması pahasına. kendi kendimi karşısında şaşkın ve depresiftim. Chelsea Marina'daki ufak arkadaş grubum tarafından kandırılmıştım. Şimdi artık Kay'in Gould'la yakınlaşmamdan neden rahatsız olduğunu anlıyordum. Ama şaşırtıcı biçimde hâlâ onun için kaygılanıyordum.

"David?" Gould yüzüme baktı. "Titriyorsun. Arabada otur."

"Hayır teşekkürler. Şu Jaguar... Dexter'ın nasıl hissetmiş olabileceğini anlıyorum." Onu kendimden uzaklaştırdım, sonra da kolunu yakaladım. "Tek bir soru. İçeriye nasıl girdin? Bagaj bölümündeki kontrol çok sıkıdır."

"Geliş bölümünde olduğu kadar değil. Chelsea Marina'da yaşayan bir mimar havaalanına bakım malzemesi taşıyan bir firmada çalışıyor. Bana bir giriş kartı ayarladı. Beyaz önlüğümü giydim ve doktor kartımı taktım. Bomba, tıbbi malzeme çantamdaydı. Hafif etkili bir parça olduğunu düşünüyordum, ama Vera kendinden geçmişti. Onunki tamamen öfke."

"Sonra onu bagaj bandında bıraktın? Niye o bant?"

"Bagaj bölümünden bir görevli bana Zürih uçağında kaçak gelen yolcu olduğunu söyledi. Yolcular uçakta tutuluyordu ve en az yarım saat süreyle gümrükten geçmeyeceklerdi. Gould yumuşak bir ses tonuyla, çevre yolunun trafiği nedeniyle zar zor duyulur bir ses tonuyla konuşuyordu. "Bombayı on beş dakika sonraya ayarladım ve çantayı Zürih'ten gelen bagaj banda iner inmez yerleştirdim."

"Laura'nın valizinin yanına. Tamamen bir tesadüf."

"Hayır. Tesadüf değildi. Üzgünüm David." Ben daha ağzımı açamadan devam etti: "Valizin sapında bir isim kartı vardı. Soyadı dikkatimi çekti Bir başkasına ait olduğunu düşündüm."

"Kime?"

"Sana, David." Gould yüzündeki gülümsemeyi maskelemeyi başararak, sempatik bir mimik yaptı. "*Bir Nörolog Tanrıya Bakıyor*'u okuyordum. Valizin üzerindeki otel çıkartması iki yıl önce yapılmış olan psikiyatri konferansından söz ediyordu. Sen olduğunu zannettim."

"Ben mi? Yani beni?.."

"Gerçek hedeftin David." Gould omzuma, hastasına koyulmuş kötü bir hastalık teşhisini doğrulayan doktor gibi dokundu. "Daima ikimizi bir araya o bombanın getirdiğini düşündüm. Bir anlamda, arkadaşlığımız korkunç bir trajedi sayesinde oluştu."

"Sanmam. Peki niye ben?"

"Seni televizyonda görmüştüm; seçilebilir hastalıklardan söz ediyordun; kendi kendine oluşan felçlerden, hayali sakatlıklardan, istemli delilikten. Sanırım dinleri de bu kategoriye koyuyordun. Yalnızca gerçekten deli insanların ürkmeden üzerinde düşünebileceği boşluğa karşı hissedilen korku. Bunun seni içinde bulunduğun kendini beğenmişlikten çıkaracağını düşündüm. İsviçre'deki konferanslarda öğrenemeyeceğin yararlı bir ders."

"Ters giden neydi peki?"

"Her şey. Artık neden profesyonellerin devrimleri her zaman amatörlere bıraktığını biliyorum. Gümrük görevlileri uyuşturucu kuryesi olarak çalışan Jamaikalı hamile bir kadının valizlerini kontrol ediyordu. Kadın histeri krizi geçirdi ve doğum başladı. Benden yardım istediler ve kendimi Ashford'a giden bir ambülansta buldum. Dexter'ı ve sonra Heathrow Güvenliği'ni aramaya çalıştım ama bir tünelde sıkışmıştık. Bagaj görevlisinin yanlış uçaktan söz ettiği anlaşıldı. Zürih yolcuları bagaj salonuna bombanın patladığı sırada girdiler. Şok geçirdim David. İsmini haberlerde duydum ve ölmüş olduğunu sandım."

"Ama sonra Kay'in evinde ortaya çıktım."

"Mezardan kalkmış gibi. Bir açıdan seni en ülküsel amaçlar uğruna öldürmüştüm zaten. Senden hoşlanıyordum David. Ciddi ama esnektin ve bir tür doğru arıyordun. Laura senin kendi gerçek benliğine açılan bir kapıydı ve onu ben açmıştım."

"Uzunca bir süre gözlerden ırak kaldın."

"Seni izliyordum. Orta sınıf devrimi başlamıştı, sürüyordu ve Kay bizim Jan d'Arc'ımızdı. Kafasındaki sesleri, tüm o aptalca

Hollywood filmlerinin seslerini kısmıştı. Elli yıl önce, iriyarı genç bir rahip yardımcısıyla evlenip vist turnuvaları düzenleyerek ve adamın cinsel hayatına çeşni olarak yaşayabilirdi. Video mağazalarına ve seyahat acentelerine duman bombaları atmaya olan ilgimin niye yittiğini o anlayamazdı.

"Ama Heathrow'dan sonra her şey değişti." Hâlâ kendimi kontrol ederek, ellerimi iki yanımda tutuyor, Gould'la göz temasımı sürdürerek, konuşmayı sürdürmesi için onu cesaretlendiriyordum. "İnsanların ölmesine karşın, orada önemli bir şey keşfettin."

"Doğru söylüyorsun David. Çok doğru." Gould omzuma hafifçe vurdu ve sonra bana vermek için küçük bir karşılık arıyormuşçasına ceplerini karıştırdı... "Anımsa, o umutsuz çocuklar için çalışıyordum. Onların temsilcisiydim ve bir yanıt istiyordum. Beyin kanserinden ölmekte olan iki yaşında bir çocukla karşı karşıyaysan ne söylersin? Doğanın muhteşem tasarımından konuşmak yeterli değil. Ya dünya hata yapıyor ya da biz anlamı yanlış yerlerde arıyoruz."

"Ve sen de Heathrow'a başka bir gözle bakmaya başladın."

"Doğru. Ölümler anlamsız ve açıklanamazdı, ama belki anlam bundaydı. Gerekçesiz bir eylem evrenin çarklarını durduruyor. Eğer seni öldürmek istemiş olsaydım, bu yalnızca bir başka kirli suç olacaktı. Ama seni kazara öldürsem ya da hiçbir neden olmaksızın, ölümünün özgün bir önemi olacaktı. Dünyayı aklıselim tutabilmek için gerekçelere bağlıyız; neden ve sonuçlara güveniyoruz. Bu dayanakları bir kenara attığımızda görüyoruz ki anlamsız eylem aslında anlamı olan tek şey. Bunu kavramam biraz zaman aldı, ama senin 'ölümün' beklemekte olduğum yeşil ışıktı."

"Sonra mezarımdan kalktım ve senin başka bir kurbana daha ihtiyacın oldu."

"Kurban değil." Gould elini sözümü düzeltmek üzere kaldırdı. Sonunda rahatlamış görünüyordu, onu anladığıma ve yanında olduğuma yeniden ikna olmuştu. Paslanmakta olan eski püskü takımının içinde, havaalanı otoparklarında kocakarı ilaçlarıyla dolaşan dilenci bir doktordu. Beni düzelterek devam etti: "'Kurban' sözcüğü kötü niyeti vurguluyor. Ne olursa olsun David ben kötü değilim. Benim bir eşe ihtiyacım vardı, kesin doğruyu ararken bana katılacak bir ortağa."

"Tanımadığın ve belki de daha önce hiç karşılaşmadığın birine."

"Kesinlikle. Mümkünse, daha önce ismini hiç işitmemiş olduğum ünlü birine. Tanınmış ama tamamen önemsiz." Gould arabanın ön camına çizmiş olduğu çöpten adama baktı. "Önemsiz bir televizyon sunucusu gibi..."

XXXI
Duygusal terorist

Gould hayal mi kuruyordu? Sanki bu tozlu büyük araba ona gerçek mesleğini keşfedişinden önceki acıklı günlerini anımsatıyormuş gibi, gözleri yöneticilerin parlak araba sıralarına dikili bir halde Jaguar'dan uzaklaşırken onu izledim. Kendini gerçeğin habercisi olarak yeniden konumlandırmıştı; takımını kuru temizlemeden geçirmiş, temiz bir gömlek giymiş ve kravat takmıştı. Range Rover'ıma ulaştığında durdu ve siyah kapılardaki yansımasına, Piskoposluk Parkı'nda, uzun süredir gözlerden yitmiş ruhu arayan Munch'un "Çığlık"ı gibi selülozun ardında süzülen solgun bir kafanın hayaletine bakıyordu.

Gould cebinden ufak bir mendil çıkardı ve ayakkabasının burnunu parlattı, sonra Jaguar'a geri döndü; bana zamanını ayırmaya

hazırdı. 2 Numaralı Terminal'e bombayı o mu koymuştu, yoksa tüm bu öykü bir hayal ürünü müydü? Şiddete aç kalmış biri olarak, bilinmeyen bir grubun elinden çıkmış olan terorist eylemi üstlenip kendine mi mal etmişti? Bir bombacı olduğuna inanarak kendi kendini kandırmış, şimdi Hammersmith cinayetine de sıçrayıp açıklanamayan suçlar zinciri içinde anlamsızdan anlam çıkarmaya mı çalışıyordu?

Öte yandan bana yaklaşan bu adam, mahcup bir kendinden eminlik içinde gülümsüyor, içerisinde hiçbir fanatiklik taşımayan bir kaygıyla bakıyordu. Dünya denilen koğuşun özenli doktoruydu o, cesaretlendirici ve açıklayıcı, kaygılı hastasının yanında otururak, karmaşık bir tanıyı sokaktaki adamın diliyle aktarmaya daima hazır bir doktor.

"David?.." Kansız eliyle omzuma hafifçe vurdu. "Seni üzmek istemiyorum. Bunlar kabul edilmesi zor şeyler. Her şeyin sona ermesini bekliyorsun; yollar neden hâlâ sessiz değil? Neden tüm uçaklar inişe geçmemiş? Dünyayı sarsan olaylar oluyor ve insanlar hâlâ kendilerine birer fincan çay yapıyorlar..."

"Pekâlâ. Bunu dinlemeye hazırım."

"Bu bir itiraf değil." Yıpranmış yakasını gün ışığında düzeltti. "Anlaman gerek; ön kapısına doğru ilerleyen o genç kadını izlerken içimde hiçbir kötülük yoktu."

"Seni tanıyorum Richard; buna inanıyorum."

"Güzel. Ani bir dürtüydü; neredeyse bir aydınlanma. Onu King's Caddesi'ndeki alışveriş mağazasında gördüm ve düşündüm ki..."

"Stephen Dexter onu izliyor muydu?"

"Hayır. O beni izliyordu. Bir şeyler olduğunu biliyordu, bunun hakkında defalarca konuşmuştuk. Heathrow ve Tate'ten sonra, sıradaki mantıklı hedef oydu. Bunu yapmamdan önce beni durdurmaya çalıştı. Birkaç gün önce onun River Cafe'den çıktığını gördüğümü işitince, endişelenmeye başladı. Beni King's Caddesi'ndeki mağazaya dek izledi ve tüm saatler çalmaya başladı. Onu sarsmak zordu. Pek çok kamera bizi izliyordu."

"Onu daha önce görmüş müydün?"

"Hayır. Onun tanınmış olduğunu biliyordum ve kim olduğunu bana Vera söyledi. Her açıdan mükemmel bir hedefti. Ok yaydan

çıkmıştı; hiçbir suç kalıntısı, hiçbir güdümlü akşamdan kalmalık yoktu..."

"Yani saf, gerçek anlamda kurbanına karşı ilgisiz bir saldırgan, öyle mi?"

"David?" Gould şaşırmış halde başını salladı. "Bu biraz sert bir ifade. Ben işleri kolaylaştırmak için ordaydım; özel bir projede işbirliği içindeydik. Onu başka bir dünyada tanımış olsam, eminim ki bunu anlardı. Anımsa; onu daha önceden kesinlikle tanımıyordum."

"Nerede yaşadığını biliyordun."

"Vera onun adresini Üçüncü Dünya Ülkeleri turizmi üzerine toplanmış dilekçelerden buldu. Ben River Kafe yakınlarında bir yerdeydim ve bu yüzden beni yan sokaklardan birinde beklemeni istedim."

"Evine kadar nasıl gittin? Doğruca evine gitmiş."

"Alışveriş mağazasının arkasında bir otopark var. Onu oraya dek takip ettim. Kendimi tanıttım ve dilekçe organizasyonuna karışmış bir doktor olduğumu söyledim. Beni Charing Cross Hastanesi'ne bırakabileceğini ve yolda Vera'nın dilekçesini alabileceğimizi söyledi."

"Sonra sen arabadan indin ve onu evin kapısına dek izledin. Silahlı mıydın?"

"Elbette. O günün geleceğini biliyordum ve silahlarla eğitim yapıyordum." Gould düşünmeksizin takımının düğmelerini açtı ve koltukaltındaki ufak deri silah kılıfını gösterdi. "Sırtı bana dönüktü, anahtarı kilide sokuyordu. Doğru zaman gelmişti."

"Neden basamaklarda peki?" Nefesimi belli bir çabayla kontrol ederek, Gould'un dikkatini dağıtmaya çalıştım. "Yalnız yaşıyordu, onu birkaç günden önce bulamazlardı."

"Evin içini görmek istemedim. Oturma odasının nasıl dekore edildiğini, çerçevelenmiş haber baskılarını, şöminenin üzerindeki davetiyeleri. Bu onu tanımak demekti. O zaman ölümü anlamsız olmayacaktı."

"Ve böylece onu vurdun." 2 Numaralı Terminal'de karmaşanın içindeki Laura'yı düşünerek Gould'a bakıyordum. "Sokak boştu ve yürüyerek uzaklaştın. Fulham Sarayı'na giden bir otobüse bindin ve parkta bekledin. O sırada..."

"Aklımı oynatmış gibiydim. Geçici bir süreliğine delirmiştim. Sarsılmıştım." Gould neredeyse umursamazca konuşuyordu; sanki birbirini anlayan iki meslektaştık o sırada. "Buna değerdi David."

"Bunu kabullenmek zor."

"Kabulleneceksin. Sana minnettarım. O ağaçları görmem gerekiyordu."

"Sonra silahı nehre attın. Eğer polis parktaki yaşlı çifti sorgulasa, seni bulabilirdi."

"Sadece beni mi? Seni de..." Gould başını kendi kendine salladı. "Kaçış arabası. Onu sen kullanıyordun. Biz suç ortağıydık."

"Bu doğru değil. Ben cinayete asla karışmadım."

"O sırada değil. Ama buna yaklaşıyorsun. Hatta şimdi bile."

"Asla." Gould'un yoğun ve dostça bakışını kaldıramayarak Jaguar'a döndüm. Güneş kitap kapağındaki yeşil numaraların üzerinde parlıyordu. "Ve Tate bombası? O da sendin?"

"Bir başka karışıklık. Kimsenin incinmesini istemiyorduk. Dexter benimle çalışmaya istekliydi ve ona bombayı bir şövale ile süslü bazı biblolarla birlikte Milenyum Köprüsü'ne bırakacağımı söyledim. Bu Tate Galerisi'nin temsil ettiği her şeye karşı duran kampanyamızın bir parçasıydı. Onu temelden sarsacak bir şey."

"Ve Stephen'ın görevi uyarı telefonu açmaktı; böylece köprü boşaltılacaktı."

"Kesinlikle. Ama güvenlik görevlilerinden birisi orada resim yapmama izin vermedi; yetişmekte olan bir Monet ya da Pissaro için çok fenaydı bu. Bomba Vera'nın sanat kitaplarından birinin içindeydi; bu yüzden onu Tate'teki kitapçılardan birine bıraktım. Dışarı çıktığımda Joan Chang'in olay yerine geldiğini gördüm. Beni takip eden bir başka sadık müritti o."

"Sana güvenmiyor muydu?"

"Heathrow'dan sonra hayır. Gerçekten ne istediğimi biliyordu. Stephen çok sinirliydi; ölen tüm insanlar için kendini suçlu hissediyordu."

"Bu seni şaşırtıyor mu?"

"Hem evet, hem hayır." Gould arabanın ön camına çizmiş olduğu çöp adamla oynamaya başlamıştı; sanki Bedfont Bakımevi'ndeki çocuklar için bu imgeyi siliyor gibiydi. "Stephen iki türlü de hissediyordu. Heathrow saldırısından sonra Tanrıyı yeniden hissede-

bildiğini anlatmıştı bana; yeniden dünyaya gelen hayalet bir uzuv gibiydi. Daha fazla, daha fazla suçluluk duygusuna ihtiyacı vardı. Bu nedenle benimle Tate olayına katılmıştı. Bilinçsizce, birinin ölmesini umuyordu."

"Ama Joan Chang'in ölmesini değil. Onun panik içinde ortalıkta koşuşturduğunu gördü ve onun bombayı bulmuş olduğunu tahmin etti. En azından güvenliğe haber verdi."

"O gün biraz geç bir saatte. Tüm dinlerin sorunu budur işte; sahneye çok geç gelirler." Gould göğüs cebimden mendili aldı ve işaretparmağını temizledi. "Joan için üzgünüm. Onu severdim ve bu tüm deneyi rezil etti."

"Peki ya Dexter? Eninde sonunda polise olanları anlatacak."

"Henüz değil. Eğer Tanrısı dönüp onu kurtaracaksa, daha fazla suça ihtiyacı var. Üstelik, o beni anlıyor. Sen de anlıyorsun David."

"Anlamıyorum." Jaguar'ın kapısını kapatarak, kendimi kontrol etmeye çalıştım. "Richard... bu delilik! Hepsi anlamsız şiddet, rastgele cinayetler, bombalı saldırılar. Bunlar kötü niyetli suçlar. Yaşam bundan fazlasına değer."

"Maalesef yaşam hiçbir şeye değmez. Ya da hiçbir şeye yakın bir şey eder." Öfkeme bozulmamış bir halde, kolumu tuttu. "Tanrılar öldü ve kendi düşlerimize güvenmiyoruz. Boşluktan yükseliyor, geriye dönüp ona kısa bir süre bakıyor ve yeniden dünyaya karışıyoruz. Genç bir kadın kapısının önünde ölüyor. Anlamsız bir suç ama dünya duraksıyor. Dinliyoruz ve evrenin söyleyecek bir şeyi olmadığını görüyoruz. Yalnızca sessizlik var; o nedenle konuşmamız gerek."

"Bizim mi?"

"Sen ve ben." Gould, sanki ölmekte olan çocuklarından biriyle konuşurcasına, neredeyse fısıldıyordu. Kolumu tutarak beni dengelemeye çalıştı. "Yapacak çok şey var; planlayacak başka eylemler. Beni yolda bırakmayacağını biliyorum."

"Yolda bırakmak mı? Richard, sen benim karımı öldürdün."

"Anlayacaksın. Senden şiddet içeren bir şey yapmanı asla istemeyeceğim. Bu senin doğanda yok. Ya da henüz yok..." İpeksi, güven veren bir ses tonuyla konuşuyordu, ama eli kolunun altındaki silah kılıfına doğru ilerliyordu. Bana doğru yaslandı, kafası benimkinden yalnızca iki karış ötedeydi. Gözbebekleri yukarıya kaymış,

gözkapaklarının altına saklanmıştı; Piskoposluk Parkı'nda gördüğüm irkiltici duruşunu andırıyordu. Benim otoparkta geride bırakmak için fazla tehlikeli olup olmadığıma karar veriyordu. Jaguar'ın içinde, elimde otopark biletiyle ölü bulunsam, polis 2 Numaralı Terminal'deki patlamadan sorumlu olduğum, eski eşimin katili olduğum yargısına varacaktı çabucak.

"David, bilmem gerek..."

"Seninle birlikteyim." Sözcükleri dikkatle seçtim. "Ne yaptığını görebiliyorum."

"Güzel. Arkadaş kalmamız gerek."

"Dostuz. Bu olanların hepsi biraz şok edici."

"Doğal olarak. Bunu kabullenmekte zorlanıyorsun." Gould yanağıma hafifçe vurdu. "Endişelenme; bir soraki eylemle ilgili konuşacağız."

"Peki... hedefi... seçtin mi?"

"Henüz değil. Büyük bir hedef olacak, inan bana."

Bana sırtını döndü ve her iki elini de havaya kaldırdı. Yüz metre kadar ötede park etmiş bir arabanın farlarından yanıt verircesine bir devinim geldi. Büyük Citroen park halinde bulunduğu cepten çıktı ve bize doğru ilerledi. Vera Blackburn direksiyondaydı. Gould anayola çıkmıştı, benim üç adım kadar önümdeydi ve ayakkabılarının parlaklığını kontrol ediyordu. Kaldırıma vardığında, derin bir soluk almak için durdu.

"İletişimi koruyacağız David. Hâlâ Kay'le mi kalıyorsun?"

"Kesinlikle. Kavganın en yoğun yerinde şu an. Chelsea Marina tüm bu olaylara nasıl uyum gösteriyor? Ya da göstermiyor mu?"

"Pek değil." Gould, azıcık renklendirmek için ovuşturduğu ellerine baktı. "Çok verimsiz; elimizden kaçmış bir okul aile birliği toplantısı. Aileler personelin dinlenme odasını darmadağın etti ve okul müdürünü de tuvalete kilitledi."

"Bu haksızlık. Burada ciddi bir duruma vurgu yapıyorlar."

"Haklısın. Orta sınıf insanı çok ciddidir." Citroen yaklaşırken, Gould Vera'ya el salladı. "Bu nedenle bu kadar çok oyun icat etmişlerdir. Hayal edebileceğiniz tüm oyunlar orta sınıf tarafından icat edilmiştir."

Ön koltuğa oturdu ve Vera'nın direksiyondaki eline uzandı. Vera ona bir gülücük sundu, ama beni görmezden geldi. Citroen'in

plakası bilgisayara girilmeden otoparkı terk etmek için sabırsızdı.

Gould mendilimi geri verdi: "Bu arada, geçen hafta Sally'yi gördüm."

"Bana anlattı."

"Pek tatlıydı. Seni geri istediğini söyleyebilirim."

"Her zaman öyledir. Bu da bir orta sınıf oyunu. Neden oraya gittin, Richard?"

"Emin değilim. Seni arıyordum."

"Silah taşıyordun."

"Taşımam gerek. Bunlar tehlikeli günler."

"Sen tehlikeli hale getirdin. Onu vurmayı mı planlıyordun?"

"Dürüst olmak gerekirse..."

Vera ayağını frenden çekerek Citroen'i hızla sürerken Gould hâlâ bir şeyler geveliyordu.

Arabanın otoparktaki parkur boyunca ilerleyişini, bir servis otobüsünün önünü hızla keserek çıkışa yönelmesini izledim. Cep telefonumu çıkardım; polisi arayıp aramamak konusunda kararsızdım. Düğmeye kısacık bir dokunuşla 2 Numaralı Terminal'in güvenliğine ulaşacak ve polis de hemen Citroen'in peşine düşecekti.

Başparmağım, tahmin ettiğim gibi, tereddütteydi. Richard Gould, Adler'den gelmiş geçmiş hastaların hepsinden daha deliydi, ama onu ne zaman görsem, kendimi daha iyi hissediyordum. Beni öldürmeye çalıştığını kabul etse de kendimi daha güvenli ve daha huzurlu hissediyordum. Laura'nın katilini uzun süren arayışım sonuna gelmişti; onu öldürdüğünü iddia eden bu çılgın çocuk doktoru beni özgürleştirmişti.

XXXII
Mülk değerlerinde düşüş

Ben Londra'ya dönerken Chelsea Marina yanıyordu. Hammersmith Viyadükü'nden geçerken nehirden yükselen duman ve buhar bulutlarını görebiliyor ve yaralıları Charing Cross Hastanesi'ne taşıyan ambülansların sirenlerini işitebiliyordum. King's Caddesi'ni dolduran kalabalık, yerleşim bölgesindeki yaklaşık bir düzine evden yükselen alevleri çelik bariyerlerin arkasına sığınarak izliyordu. İtfaiye araçları ve polis minibüsleri caddeyi kapatmıştı; ışıkları borsa ajanslarının ofislerini ve dans kulüplerini yalayıp geçiyordu.

Fulham Caddesi'nde, Chelsea Marina'dan yarım mil kadar ötede park ettim ve bu erken Guy Hawkes gösterisine doğru ilerleyen heyecanlı okul çocuklarını izlemeye başladım. Havadan yanık kâğıt parçaları yağıyordu; koluma düşen küle dönmüş kredi kartı par-

çasını silkeledim. Şarap evi fişleri, doktor faturaları ve hisse senetleri gökyüzüne sürükleniyordu; yolun sonuna gelmiş orta sınıfın envanterleriydi bunlar.

Korktuğum gibi, ateşkes kısa sürmüştü. Heathrow'a gitmek üzere ayrılmamdan kısa bir süre sonra polis kuvvetleri Chelsea Marina'ya girmiş ve hızla yerleşim alanının kontrolünü ele geçirmişti. Üniformalı polisler sabote edilmiş yaya girişlerini adımlıyordu, bir sualtı timi de suların yükselmesini fırsat bilerek marinaya nehirden çıkmıştı.

Üç saat sonra polis operasyonu sona ermişti. Yenilginin de etkisiyle, bir düzine ev, sahipleri tarafından ateşe verilmişti ama King's Caddesi'nde bekleyen itfaiye araçları çabucak içeri girmişti. Kendini yakmaya kalkışan ya da özel tim tarafından hırpalanan bazı semt sakinleri televizyon kameraları çok yaklaşmadan hastaneye götürülmüştü. Beaufort Bulvarı'ndaki ufak bir barikat saniyeler içinde yıkılmıştı. Chelsea Marina artık polis ve yerel konsey tarafından yönetilen kuşatılmış, tuhaf bir bölgeydi.

King's Caddesi'ne vardığımda, özel tim üyeleri yöneticinin ofsinin dışına oturmuş çay içiyorlardı. TV ekipleri kameralarını toplamışlardı. Yuhalama sesleri işitiyordum ve polisin taciz edildiğini düşündüm.

Yuhalamalar BMW'leriyle bölgeden ayrılan bir aile içindi. Ana, baba ve çocuklar valizlerin arasına sıkışmıştı; korkmuş bir labrador da arka pencereye yapışmıştı. Parlak ışıkların altında, Grosvenor'dan banka müdürü ve karısını tanıdım. Başları önde, King's Caddesi'ne döndüler. Kalabalık onları ıslıklıyor, bozuk para atıyor ve çelik bariyerlere vurarak patırtı yapıyordu. Yanımda duran, King's Caddesi'ndeki sinemaların birinde yer gösterici olan orta yaşlı bir kadın, başını tiksintiyle salladı.

"Herkes nerelerde?"diye sordum. "Bölge boşalmış gibi."

"Gitmişler. Hepsi. Yüzlerce araba, hepsi birden gitmişler."

"Nereye?"

"Kimin umrunda?" Kurdeleli üniformasından yanık bir çek parçasını silkeleyerek devam etti, "Hırsızlık, şaibeli kredi kartlarıyla alınan benzin. Bu insanlarda Çingenelikten de fazlası var. İsabet oldu gitmeleri."

"Nereye gittiklerini bilmiyorsunuz değil mi?"

"Bilmek de istemiyorum. Burayı ne hale getirdiler, baksanıza? Doğru düzgün bakılsa, burası ne halde olurdu şimdi?.."

Bir başka aile daha gidiyordu, kadın sevimsiz bir yüz ifadesiyle direksiyona yapışmıştı, kocası bir haritayı karıştırıyordu, iki genç kız korkmuş bir İran kedisini kolluyordu. Yuhalamalar onları takip ederken başlarını çevirdiler, artık King's Caddesi boyunca akan trafiğe karışmışlardı.

Girişte bir itfaiye aracı belirdi, itfaiyeciler kasklarını kalabalığa sallıyorlardı. Arkasından bir polis arabası ilerliyordu; arka koltuğunda bir tutuklu yanında bileği bandajlanmış bir kadın polisle oturuyordu. En son televizyon stüdyolarının çıkışında rastladığım memur Angela'yı tanıdım. Islıklayan izleyicilere öfkeli bakışlar fırlatıyordu; bir şeyler onu huzursuz etmiş gibiydi. Sonra tutuklunun Kay Churchill olduğunu fark ettim; saçları bir kamuflaj bandanasıyla bağlanmıştı, yanakları komando boyalarıyla kirletilmişti. Kendisine yumruklarını sıkan kalabalığa doğru ortaparmağını kaldırdı; yorgun ama her zamanki gibi coşkuluydu. Kafasında hâlâ barikatlar kuruyor olmalıydı.

Yuhalayan yer göstericiyi iterek ilerledim ve iki çelik bariyerin arasında açık bir yer buldum. King's Caddesi'ni geçtim; polis arabası ilerlemeden Kay'e erişmek istiyordum, ama bir polis memuru kolumdan yakaladı ve beni zorla giriş kapısına yürüttü.

Gündelik kıyafetler içindeki iki adam yöneticinin ofisine doğru yürüyor, plastik çay bardaklarının oluşturduğu yayıntının içinde konuşuyorlardı. Birisi kum rengi saçlı Albay Tulloch'tu, sıkkındı ama her şeyi izliyordu. Gözleri Beaufort Bulvarı'ndaki yanmış evlerden yükselen kocaman buhar bulutunu takip ediyordu. Yanında, şık takımının üzerine sarı bir polis ceketi giymiş olan Henry Kendall vardı. Yansıyan ışıklar bu kendinden emin yüze, deniz tutmuş bir adamın solgunluğunu taşımıştı; St. John's Wood'un ve enstitünün güvenli ortamına geri dönmeye nasıl da istekli görünüyordu.

Beni görünce Albay Tulloch'a dönerek bir şeyler söyledi; Tulloch da yanındakine bir işaret yaptı ve memur, polis ve itfaiyeci kalabalığına karışarak uzaklaştı.

"Henry, etkilendim" dedim, yöneticinin ofisinin kırık penceresinden uzatılan, hava saldırısı maruzu kurbanın plastik kupadaki çayını kabul ederken. "Scotland Yard'a mı katıldın?"

"Profesyonel destek." Henry is kokulu havayı koklarken öksürdü. Kravatı pek fiyakalı bir biçimde bağlanmıştı ama gün boyu yaşanan şiddetten sinirleri bozulmuş gibiydi. "Onlar için her şeyi yerli yerine oturtuyorum."

"Senin adına sevindim. Neymiş peki yerli yerine oturan?"

"Bu yalnızca bir başkaldırı değildi. Polisin bunu kavraması önemli." İlk kez beni fark eder gibiydi. "David? Chelsea Marina'da ne yapıyorsun?"

"Ben burada yaşıyorum. Anımsadın mı?"

"Doğru." Hâlâ şaşkındı, "Herkes gitti. Bir polisi ısıran ev sahiben de tutuklandı. Sen de?.."

"Kuşatmaya katıldım mı? Şimdi Heathrow'dan geldim. Her şeyi özlemişim."

"Yarım saatten fazla sürdü. Birkaç gözü kara evlerini ateşe verdi. Diğerleri de toplanıp gittiler."

"Neden?"

"Mahcubiyet. Sanırım utandılar." Yakınımızda duran ve Acton'daki bir araba müzayedesini tartışan iki polis memurunu dinliyordu. "Yorgun görünüyorsun David. Sally'yle konuştun mu?"

"Nerede? Seninle değil mi?"

"Hayır. Birbirimizi her geçen gün biraz daha az görüyoruz. Onu birkaç kez aradım, ama o arkadaşlarıyla bir yerlere gitmiş olsa gerek. Heathrow'da ne yapıyordun?"

"2 Numaralı Terminal'deki bomba olayının peşindeydim. Bir şeyler yakalamış olabilirim."

"Umalım öyle olsun. Yard hâlâ Laura'nın ölümü ile ilgileniyor. Ne olursa olsun, Laura'nın hedef olmadığını düşünüyorlar."

"Eminim değildi."

"Aslında belki de hiçbir hedef yoktu. Yeni bir terörizm biçimi yaratılmış gibi sanki. Eski hedeflerin artık bir anlamı kalmadı; bu yüzden rastgele vuruyorlar. Anlamak zor."

"Sanırım sorun da bu." Duman tüten evlere bakarken, onun için kaygılanmış bir halde devam ettim: "Etrafta çok tuhaf insanlar var Henry."

"Özellikle de burada. Chelsea Marina onların üzerine kuluçkaya yatmış gibi adeta. Şu serseri doktor, çocuk doktoru?.."

"Richard Gould mu? Sally onunla bir kez karşılaştı. Onu oldukça çekici bulmuş."

"Gerçekten mi?" Henry biraz sarsıldı. "Buradaki çetebaşı o. Duman bombaları, hınzırca saldırılar. Her şey onun fikriydi. İkiniz birlikte de görülmüşsünüz."

"Peki polis niye bizi tutuklamadı?"

"Tutuklayacaklardı." Henry canlı bir tavırla başını salladı. "Sally beni devreye soktu. İçişleri'nden üst düzey kişilerle görüşüp onları senin bizim için değerli olduğuna ikna ettim. Chelsea Marina çok daha büyük bir şeyin başlangıcı olabilir. Çalışan insanların konseye ait binaları ateşe vermesi yeterince kötü, ama orta sınıf halk sokaklara dökülürse, bu gerçek bela anlamına gelir."

"Haklısın Henry. Gayrimenkul değerleri üzerinde bunun etkisi..."

"Düşünülemez bile." Henry yumuşak bir tavırla devam etti: "Senin geçmişinden söz ettim ve benim için burada kendini gizleyerek çalışmış olmandan. İşler tam anlamıyla kontrolden çıkmadığı sürece, seni burada serbest bırakmaya karar verdiler."

"Müteşekkirim. O halde, tüm bu süre boyunca ben bir polis ajanıydım, öyle mi? Farkında olmaksızın."

"Doğru." Henry sanki mütevazı bir ödüle layık görmüşçesine omzuma hafifçe vurdu. "Bazı çok yararlı girdiler sunabilirsin. Birinci dereceden tanıklık, pişmanlığın kendi kendini nasıl ateşlediğine dair öngörüler. Bir hafta içinde İçişleri Bakanı'nı ziyaret etmeyi planlıyoruz. Resmi gruba seni de alıp alamayacağımıza bakacağım. Sally senin rehabilitasyon zamanının geldiğini söyledi..."

Biz Chelsea Marina'dan ayrılırken polis de trafiği eliyle yönlendiriyordu. Eylemsizlik karşısında hayal kırıklığına uğramış olan kalabalık, bizler yolun karşısına geçerken önce ıslıkladı, sonra da yuhaladı.

St. John's Wood değişmemişti; daha sakin zamanlarda inşa edilmiş, dayanıklı bir sahne dekoruydu. Abbey Caddesi'ni turistler ve Beatles hayranları doldurmuştu ve şoförler park yeri arıyordu. Boş bir park cebi bulamadığımdan, Range Rover'ı çift sarı çizgiler üzerinde bıraktım. Genç bir kadın görevliyi bir anlığına şaşkınlık içinde

bırakan bir görgüsüzlüktü yaptığım. Başka bir dünyadan gelmiş, uygar yaşamı koruyarak, kaldırımları kurtlarla haydutlara karşı savunan sosyal incelikleri bilmeyen bir ziyaretçiymişim gibi bana yaklaşıyordu.

Birkaç adım yakınıma geldiğinde durdu ve sanki kendini savunmak istercesine ceza defterini kaldırdı. Tavrımda bir şeyler dikkatini çekmişti; rahatlıkla şiddete yönelebilecek birinin vahşiliği. Çürümüş alnım ve yanaklarımdaki is lekeleri ona kâbuslarını süsleyen toplum dışına itilmişleri, yol serserilerini, kara para aklayan Porsche sahiplerini ve tarihi geçmiş vergi pulu taşıyan şoförleri anımsatmıştı.

Hızla uzaklaşmasını bekledim ve sonra eve doğru yürüdüm. Sally'yi, çok sevdiği bir Kahlo cildiyle kanepede uzanmış bulacağımı umuyordum; benden ilgi beklediğine dair bir işaret olacaktı bu. Ama kapının önündeki basamaklarda gece yağan yağmurdan ıslanmış bir gazete yığını bekliyordu ve onun hâlâ arkadaşlarıyla evden uzakta olduğunu düşündüm.

Benden yalnızca birkaç dakika önce bırakılmış olan akşam baskısını aldım ve başlıkları inceledim:

"Lüks Kira İsyancıları Teslim Oluyor"

"Sosyetenin Tutuşmuş Toprak Politikası"

"Chelsea Marina'da Bir Ev Kazanın"

Ama teslim olmamıştık. Kaçış, planlı bir geri çekilmeydi; polis ve haciz memurlarının hâkimiyetini kabul etmeyen prensipli bir reddediş. Henry ve benim gibi "her şeyi ben bilirim"ci sosyal hizmet görevlileri ve psikologlara teslim olmaktansa başları dik ve kendileriyle tutarlı bir tavırla evlerini terk etmişlerdi. Devrim yeniden kararlaştırılacak bir tarihte devam edecekti ve bu arada öteki orta sınıf yerleşim bölgelerine yayılacaktı; Tudor-Elizabeth stili evlere, George parodisi villalara. Özel bir okulun ya da bembeyaz bir lavabonun bulunduğu her yerde, bir Gilbert, Sullivan ya da çok sevilen yaşlı Bentley performansının sergilendiği her yerde Kay Churchill'in varlığı karanlığı aydınlatacak, hareket çeken ortaparmağı umutları yeşertecekti.

Kay'i bulmak istiyordum, en kısa sürede yenilenmiş giysilerle, elimde bir avukat listesiyle ve içerde bulunduğu süre içinde ona düzenli esrar sağlamaya yetecek parayla yanına gitmek istiyordum.

Akşam gazetesini ıslak gazete yığınının üzerine atıp park görevlisine elimle selam yolladıktan sonra ön kapıyı açtım.

Salonda durarak boş evi dinledim. Odaları derin, enerjisiz bir sessizlik sarmıştı; tükenmiş şefkat gösterilerinin, etraflarındaki sesleri taklit ederek konuşan oyuncakların biten pilleri gibi sönen duyguların hissettirdiği bir tür huzur. Sally'nin evin kâhyasına da izin vermiş olduğunu düşündüm. Havada asılı toz gün ışığında yeniden canlanır gibiydi ve etrafımda şefkalti bir hayalet gibi yüzüyordu.

Yatak odamızın üst katında gardırobu açınca restoran ve yemekli partileri anımsatan bir parfüm karışımı beni karşıladı. Banyoda Sally'nin tatlı bedeninin kokusuyla karşılaştım; havlularda cildinin ve kafasının o baş döndürücü izlerini hissettim. Makyaj masasının üzerinde de aynı zarafet göze çarpıyordu; şişelerden ve cam kaplardan oluşan bir minyatür şehirdi adeta. Onu özlüyordum ve bir gün onu da yanıma alarak Chelsea Marina'da yaşayabileceğimizi umuyordum.

Telesekreteri dinlemek üzere çalıştırdım ve Sally'nin kaydedilmiş sesini dinledim. İki haftalığına evden ayrılmıştı, arkadaşlarıyla Brittany'ye tura çıkmıştı. Sesi uzak, neredeyse sönük geliyordu; sanki uzaklara gidişinin nedenlerinden kendisi de emin değildi.

Onun için kaygılanıyordum, ama yatağında otururken elimin altında bedeninin soluk izini hissederken, Richard Gould'un beni aramasını beklediğimi biliyordum.

Heathrow'daki uçağın gürültüsü hâlâ kafamın içinde davul gibi çalıyor; anlamsız şiddet amentüsüne başlayan Richard'ın sesini neredeyse bastırıyordu. Ütülenmiş takım elbisesini, parlatılmış ayakkabılarını, baharın ilk tomurcukları gibi sağlık vaat eden, solgun ama daha toplanmış yüzünü düşündüğümde onun uzun bir düşten uyanmakta olduğunu biliyordum. Aydınlanmamış bir dünyada yaşamıştı, beyin hasarlı çocuklarından, kayıp çocuklarıyla dolaşan Peter Pan'dan başka bir şeye inanmamıştı. Piskoposluk Parkı'nda en sonunda yüksek ağaçların arasından gün ışığını görmüştü. Richard'ı seviyordum ve onun için kaygılanıyordum, ama hâlâ ona inanıp inanmamam gerektiğini bilmiyordum. Gerçekten Heathrow bombasını patlatmış, Hammersmith'te kapısının önünde o genç kadını

öldürmüş müydü? Yoksa o da katıksız şiddet fantezisi içinde yaşayan ve kendini sadece korkunç suçlar yaratmışken canlı hissedebilen yeni tür fanatiklerden biri miydi?

Tek başıma oturma odasında oturmuş, ılık viskimi içiyor ve etrafımdaki tozun kendini yeniden biçimlendirmesini izliyordum. Polise gitmem gerektiğini biliyordum, ama Gould'un mantığındaki itici gücü de hissediyordum. Bu pervasız ve umarsız adam ürkütücü bir gerçeği işaret ediyordu. Hiçliklerden oluşan bir lejyon, sıfırın kuvvetlerine dayalı yeni matematiksel tabloları katlıyor, gölgelerinden sanal bir psikopatoloji yaratıyordu.

Gould telefon etmedi, ama ertesi gün Henry Kendall'ın asistanı arayarak İçişleri Bakanı'nın yanında sosyal bilimciler, bakanlık görevlileri ve psikologlardan oluşan bir heyetle Chelsea Marina'ya kısa bir ziyaret gerçekleştireceğini haber verdi. Ziyaretin detayları ve gerekli olan güvenlik geçiş kartı yolda, bana gelmek üzereydi.

Telefon ahizesini yerine koyarken, elime ne kadar hafif geldiğine şaşırdım. Havası ağırlaşmış odayı daha parlak bir hava dolduruyordu. Çok kısa sürede gerçek evime döneceğimi biliyordum.

XXXIII
Güneşe teslim olmak

"David? İçeri gel. Biz de seni bekliyorduk."

Cadogan Meydanı'na bakan en üst kattaki dairenin penceresinin yanında duran Richard Gould, başını göğe kaldırmış, ellerini sanki teslim oluyormuşçasına güneşe uzatmıştı. Etrafını saran duvarlarda optikçilere ait çizelgeler, tanımlanmış hedefleri andıran yuvarlak retina haritaları asılıydı. Sakin ama dalgın gibiydi; aklı Psikoposluk Parkı'ndaki yüksek ağaçların arasında dolaşıyor gibiydi. Varlığımın farkına vararak, bir spot ışığından çıkan oyuncu gibi düşünden uyandı ve beni kendine doğru çağırdı.

"David... Gelmene sevindim. Biraz daha zamana ihtiyacın olacağını düşünmüştüm." Şık takım elbiseme ve kravatıma bakarken kaşlarını çattı. "Yanında biri var mı?"

"Yalnızım. Yıkılmadan önce burayı bir kez daha görmek istedim." Onunla olmaktan memnun bir halde, elini tutmak üzere uzandım ama geri çekildi. "Richard, seninle konuşmam gerek."

"Doğal olarak. Daha sonra konuşacağız..." Görünüşümü incelemeye devam etti; pahalı saç kesimim karşısında başını salladı. "Değişmişsin David. Birkaç günlük saygınlık, ruhun bir parçasının ölümüne yetiyor işte. Yanında kimsenin olmadığına emin misin?"

"Richard, buraya yalnız geldim."

"Kimse seni aramadı mı? Kay Churchill? Ya Sally?"

"Birkaç arkadaşıyla Fransa'ya gitmiş. Ondan haber almadım."

Güneşten korunmaya çalışarak devam ettim: "Bugün buraya özel bir ziyaret yapılacak, çok üst düzeyde. İçişleri Bakanı ve bir heyet geliyor. Chelsea Marina'da neler olduğunu bildiğini düşünen bazı insanlar..."

"Neler oldu peki?" Gould semtin sessiz sokaklarına, Beaufort Bulvarı'nın yanmış evlerinden hâlâ yükselmekte olan dumana bakmak üzere pencereye döndü. "Sonuca ulaşamamış bir deneyi andırıyor ürkütücü biçimde."

"Belki de değildir. En azından olumlu bir şeyler kurmaya, eski kategorileri yıkmaya çalıştık."

"Uzman gibi konuşuyorsun." Gould rahatlamış gibiydi, yüzü aydınlandı. Sanki yeniden eski dostu oluvermişim gibi ışıltıyla bana baktı ve sırtımı, anılarımızı paylaşmaya hazır bir şekilde sıvazladı. "Şimdi anlıyorum; bakanlık turuna katılıyorsun. Bu yüzden en iyi takımını giymişsin. Kamuflaj... ve ben de senin değiştiğini sanmıştım."

"Değiştim." Ona karşı dürüst olmaya kararlı bir halde devam ettim, "Beni sen değiştirdin."

"Güzel. Sen değişmek istedin David. Ümitsizce değişime açtın."

"Öyleydim." Dikkatini çekmeyi umarak güneş ve Gould'un arasında durdum. "Senin söylediğin şeyleri düşündüm. Düşlerini; Heathrow bombasını, Hammersmith cinayetini. Bunlar çok derinden yükselen ihtiyaçlar. Bir anlamda, bunları ben de hissediyorum. Sana yardım edebilirim Richard."

"Gerçekten mi? Bana yardım edebilir misin?"

"Her şeyi konuşabiliriz. Belki Bedfont'taki akıl hastanesine dönebiliriz."

"Akıl hastanesi mi? Orası elli yıldır tımarhane falan değil." Dilimin sürçmesi onu hayal kırıklığına uğratmıştı. Gould'un eli omzumdan düştü. İlgisi yitmiş bir halde bakıyordu şimdi bana; tehlikeli olabilecek bir hastayla karşı karşıya olan acil servis doktoru gibi. Kendisinin ütülediği aynı eski takım elbiseyi giymişti ve pantolonundaki paralel kırıklıkları sayabiliyordum. Tüm dostane karşılamasına karşın, benden sıkılmıştı bile ve gözleri oturma odası duvarlarındaki optik şemalara çevrilmişti.

"Richard..." Özür dileme girişiminde bulundum. "Hastaneyi kastetmiştim. Çocukların sığınma evini."

"Bedfont'u mu? Her şeyin orada başladığını mı düşünüyorsun? Keşke bu doğru olsaydı..." Kay Churchill'in evinde kestiğim kanlı elimi fark ederek devam etti, "Onu temizlemen gerek. Ortalıkta çok fazla enfeksiyon oluşturacak mikrop var ve hepsi de Hindistan Havayolları'nın gururla sunduğu naneler değil. Banyo temiz mi bakayım..."

Yatak odasına girdi ve kapıyı ardından kapattı. Polisin kısa bir süre önce aramış olduğu oturma odasını adımladım. Raflara optik kitapları ve kataloglar yayılmış, kanepenin ağır, kare şeklindeki minderleri kaya parçaları gibi yere devrilmişti. Üzerinde Metropol Polisi amblemini taşıyan mavi kumaş çantaya dokundum ve demonte bir olta takımının parçalarını andıran bölümü hissettim.

Gould'un güneyde, sahilde yaşayan bir sempatizanın evinde gizlendiğini tahmin etmiştim; çakıllı bir plajda balık avlayışını, zihninin denizin dolduracağı kadar geniş oluşunu hayal ettim. Fiziksel olarak daha güçlü görünüyordu; Kay'in evinde, ardımda uğuldayan o solgun ve kaçamak tavırlı adam değildi artık. Şiddet düşleri onu yatıştırmıştı.

"David?" Gould yatak odasının kapısından dışarı süzüldü. "Elini temizle de bir bakayım. Banyoda havlu ve oksijenli su var. Ortalık polis dolu, kafalarına yanlış şeyler takılmasın."

Kararmış yatak odasına girdim. Pencereleri ağır kadife perdeler kapatmıştı, bu karartma kumaşları optikçinin odayı kısmen projeksiyon salonu olarak kullanmasını sağlıyordu. Gözüm loşluğa alışınca, iki kişilik yatağın her bir ucunda oturan iki kadını fark ettim; bir Hopper tablosundaki karakterler gibi birbirlerine sırtlarını dönmüşlerdi.

Perdeyi çektim ve daha yakınımda olan kadın ayağa kalktı. Işık yüzünün hatlarına vurduğunda Vera Blackburn'ü tanıdım. Sanki yüzündeki hatları minimuma indirmek istercesine; tüm duygu izlerinden kurtulmak istercesine gözlerine ve dudaklarına hiç makyaj yapmamıştı. Saçlarını kafasının ardında sıkı bir topuzla toplamış, alnının derisi gözlerini çevreleyen keskin kemikleri belirginleştirerek gerilmişti. İlk kez, önüne çıkan herhangi bir banka muhafızı ya da kasiyeri devirmeye hazır, öfkeli ve taciz edilmiş gencecik kızı görüyordum karşımda.

"Vera? Banyoya girmem gerek..."

Yanımdan bir şey demeden geçti ama vücudundan yükselen tuhaf kokuyu hissettim; gerilim ve korku yüklü bir kokuydu. Güçlü bilekleriyle kapıyı ardından kapadı; elinin sinirli kuvveti altında kapı tokmağının titrediğini görebiliyordum.

İkinci perdeyi de çektim ve beni yataktan, bir şirket müşterisine sunulmak üzere bekleyen fahişe gibi izleyen ikinci kadına döndüm.

"Sally? Burada ne arıyorsun? Sevgilim?.."

"Merhaba David. Geleceğini düşünmemiştik."

Sally yastığın yanına oturdu, ellerini kucağında kavuşturmuş, gözlerini ışık karşısında indirmişti. Saçlarını taramıştı ama omuzlarından tutup yanaklarından öptüğümde üzerinde uykulu bir hal olduğunu hissettim. Sanki yataktan yeni kalkmış ve hâlâ tam uyanamamış gibi bana yaslandı. Onun için kaygılanmıştım; St. Mary's Hastanesi'ndeki koğuşa her girişimde beni saran şefkat dolu histi bu. Her şeye rağmen onu yeniden gördüğüm için memnundum ve en kısa sürede yeniden birlikte olacağımıza emindim.

"Sally, sen?.."

"Ben iyiyim. Bizi endişelendiren sensin." Yaralı elimi fark etti ve onu ışığa tuttu; geleceğimi bu yeni kanlı çizgiden okuyor gibiydi. "İncinmişsin, zavallı dostum. Üzgünüm David. Devriminiz başarısızlığa uğradı."

"Chelsea Marina yalnızca başlangıçtı." Yatağa onun yanına oturdum, ama Sally kendisine bu kadar yakın duran bir erkeğin bedeninden huzursuzmuş gibi kaskatıydı. "Sally, seni bulmaya çalıştım. Telesekreterde..."

"Arkadaşlarımla tura gittiğimi söylemiştim. Bunu sık sık yaparım, değil mi?" Yüzünü buruşturdu. "Richard beni uçuş okulu yakınlarındaki kulübesine davet etti."

"Richard Gould mu? Sen de gittin mi?"

"Neden olmasın? O senin arkadaşın."

"Tam değil. Her şey?.."

"O tatlı biri ve çok, ama çok tuhaf." Benim kanımla lekelenmiş ellerine baktı. "Her öğleden sonra uçuş okuluna gittik. Dün tek başına uçtu."

"Etkilendim."

"Richard da öyle. Dün gece Tanrıyla ilgili düşüncelerini açıkladı. Oldukça ürkütücü şeyler."

"Öyle olsa gerek."

"Ölüm, şiddet... Sen de Tanrıyı böyle mi görüyorsun?"

"Emin değilim. Haklı olabilir. Vera Blackburn de sizinle miydi?"

"Hafta sonları geldi. Onu tanıyor musun? Richard'ı seviyorum ama Vera garip biri."

"Duman bombalarımızı o yapardı. Onun dünyası böyle. Pekâlâ, söyle, polis size Chelsea Marina'ya nasıl giriş izni verdi?"

"Arabamla geldim. Richard beyaz önlüğünü giydi ve doktor olduğunu söyledi. Güzel, sakat bir kadın; buna dayanamazlar."

"Sally..." Ellerini tuttum. "Güzelsin ama sakat değilsin. Seni buradan çıkarıp eve götüreceğim."

"Eve? Evet, sanırım hâlâ bir evimiz var. Dikkatsizdim David. Herkese karşı özensizdim, özellikle de sana karşı. Lizbon'daki o kaza; tüm kuralları yıkmış gibi gelmişti bana ve ben bir şeyler yapabileceğimi hissettim. Sonra Richard'la karşılaştım ve kuralları gerçekten yıktığında neler olduğunu gördüm. Sıfırı icat etmen gerekiyor. Richard bunu yapıyor. Sıfırı icat ediyor ki böylece dünyadan korkmasın. O çok korkuyor."

Soğuk bir gülümsemeyle bakmayı becerdi, "İyi giyinmişsin David. Eski günlerde olduğu gibi. Resmi grupla birliktesin sanırım."

"İçişleri Bakanlığı'nın mı? Bu ziyaretten haberin var mı?"

"O nedenle buradayız. Vera Blackburn her şeyi biliyor. Tüm bu İçişleri Bakanlığı uzmanları; onların Richard'la karşılaşması lazım. Richard onları sonsuza dek sustururdu." Elimden dizine bir damla

kan damladı. Onu yaladı ve sonra algıladığı tadı düşündü. "Tuzlu David. Bir balığa dönüşüyorsun."

Banyoda elimi yıkarken kanının lavabodan akıp gidişini izledim. Arkamda duran cam dolap ağrı kesicilere doluydu; tüm Chelsea Marina'yı Batı Londra'nın uyuşturucu ticaret merkezi haline getirebilecek denli devasa bir uyuşturucu stokuydu söz konusu olan. Orta sınıf bu narkotik Stalingrad'ı, tüm kaynak ve uzmanlıklarını birleştirerek sokak sokak savunabilirdi. Bunun yerine, havlu atarak Costwolds ve Cairngorms'taki sayfiyelerine kaçmışlardı.

Ama en azından Sally'yi tanıyordum. Kendini Richard'ın büyüsünden bu denli çabuk kurtarması karşısında etkilenmiştim, ama belki de ondan alması gerekeni almış ve onu terk etmeye karar vermişti. Gould, onu Lizbon'daki kazanın anlamsız ve açıklanamaz olduğuna ikna etmişti; yalnızca bu nedenle yaraları ve çektiği çilelerin bir anlamı vardı. En sonunda kendi kendisiyle ilgili takıntısından kurtulmuş, aklına ilk önce kocası gelmişti. Ve ben de Chelsea Marina'ya gelerek beni kurtarma girişiminde bulunmasından etkilenmiştim.

"Pekâlâ, gidelim. Richard'a hoşça kal diyeceğiz. Sally?"

Sally'nin ayağa kalkmasını bekledim, ama o yastığa yaslandı ve yatak örtüsünü sertçe okşayarak ipek kumaşın üzerindeki desenleri incelemeye devam etti.

"Sanmıyorum." Kapıyı işaret etti. Güçlü bir el tokmağı çeviriyor, kilidin oturup oturmadığını deniyordu. "İçerde kilitliyiz. Dikkatli olmamız gerek David."

Saatime baktığımda zamanın ne çabuk geçmiş olduğunu görerek şaşırdım. Chelsea Marina'nın girişinde polisler bariyerleri kenara çekiyordu. "Sally, Bakan kısa bir süre sonra burada olacak. Ortalığı bir polis ordusu dolduracak. Richard ve Vera Blackburn burada kalmayacaklar."

"Kalacaklar. Sevgilim, gerçekten neler olduğunun farkında değilsin." Saf kocasının olup biteni anlamasını bekleyen bir eşin yumuşak bakışlarını dikmişti üzerime; "Richard tehlikeli biri."

"Artık değil. O evre sona erdi. Tüm o fanteziler..."

"Hayır sona ermedi. Ve onlar da fantezi falan değil. Richard daha yeni başlıyor. Heathrow'a bombayı onun koyduğunu biliyor muydun?"

"Sana bunu o mu söyledi? Seni korkutmuş olmalı." Elini tutmaya çalıştım ama elini yatağın öteki tarafına kaçırdı. "Bu bir saçmalık. Hammersmith'teki televizyon sunucusu gibi. Onu da öldürdüğünü söylüyor. Tanrı aşkına, ben öteki sokakta park etmiştim. Beş dakika sonra onu gördüm. Her tarafının kanla kaplı olması gerekirdi."

"Hayır." Sally kapıyı izliyordu. "O kadını vurdu."

"Bu asla gerçekleşmedi. Şiddeti düşünmeye ihtiyacı var. Ne kadar anlamsız olursa onun için o kadar iyi. Ona yardımcı olmaya çalıştım..."

"Oldun da. Daha fazla insan öldürecek. Dün Hungerford yakınlarında bir atış talim alanına gittik. Ben Vera'yla arabada oturdum. Vera bana onun çok iyi bir nişancı olduğunu söyledi."

"Bu da Vera'yı gururlandırmıştır. İnanması zor da olsa." Sally'nin yanından kalktım ve kapıya yürüdüm. Kulağımı ahşap panele yasladım. Oturma odası boş gibiydi, sessizliği yalnızca şöminenin üzerindeki saatin tiktakları bozuyordu. "Sally... Sen Hungerford mu dedin?"

"M4'ten çıkınca. Richard orada bir kulübe kiralamıştı. Sevimli bir yer. Günlerini orada sonlandırmak istediğini söyledi."

Polis sirenleri King's Caddesi boyunca, uykudan daha ağır bir dalgınlık içindekilere uyanma çağrısı yapar gibi yankılanırken kapıya bakıyordum. Hungerford'da yaşamını sonlandıran bir başkasını anımsamıştım.

"David? Ne oldu?"

Çatıdan ayak sesleri geliyordu; sanki tam kafamın üzerinde dolaşıyordu birileri; bir hasırın üzerine uzanarak, güneş banyosu yapan biri. Ya da dürbününü ayarlayan bir nişancı. Hungerford? Michael Ryan adında uyumsuz bir genç annesini vurmuş, sonra bütün kasabayı silahıyla dolaşarak yoldan geçenleri de vurmuştu. On altı kişiyi öldürmüştü ve onları rastgele seçmişti. Aile evini yaktıktan sonra kendini de vurmuştu. Bu cinayetlerin bir gerekçesi yoktu ve tüm ülkeye bir huzursuzluk, bir kaygı salmış, herkesi "komşu" söz-

cüğünü yeniden düşünmek zorunda bırakmıştı. Kimse, bir aile üyesi dahi, güvenilir değildi. Yeni bir tür şiddet, hiçbir şeyden fırlayarak doğmuştu. Hungerford'daki son atışlardan sonra, Michael Ryan'ın içinden çıktığı boşluk onu sarmış ve sonsuza dek içine yutup kapanmıştı.

"Sally...." İki motorlu polis Beaufort Bulvarı boyunca ilerliyordu. Göbekte durdular; telsizleri cızırdıyordu. Kaldırımlarda üniformalı polisler yürüyor, boş evleri gözleriyle tarıyorlardı. "Mavi kumaş çanta, içinde ne vardı?"

"Richard onun içine kendi uçuş takımını yerleştirmişti." Sally ayağa kaktı ve yatağın etrafında dolaştı; gözleri halının üzerindeki ayak izlerimdeydi. "Sence?.."

"Bir silah olabilir mi? Tabanca ya da?.."

Çatıdaki seslere kulak kabartan Sally hiçbir şey söylemedi. Kapının ardındaki ayaklı lambanın başlığını çıkardım. Krom ayağı yakalayarak elektrik kablosunu prizden çektim.

"Hayır..." Sally ben ayağı kapıya indirmeden önce kolumu yakaladı. "David ateş edecekler."

"Haklısın. Anlamsız bir hedefe. Liberal bir İçişleri Bakanı'na örneğin..."

"Ya da sana!" Sally lambanın ayağını elimden kapmaya çalıştı. "Richard senin geleceğini biliyordu."

"Beni öldürmez. Onu severim. Bunun ne gibi bir anlamı olurdu ki?"

Soru dudaklarımda öldü. Bir dizi resmi araba Chelsea Marina'ya giriyordu; yerel yönetime ait büyük siyah arabalar. Araç konvoyu Beaufort Bulvarı'nda yürüme hızında ilerliyordu, yolcular sessiz pencerelere ve yırtılmış posterlere bakıyorlardı. Bir dakika içinde konvoy benim onları izlediğim pencerenin altından sola dönecekti.

"Sally..." Onu pencereden uzaklaştırmaya çalıştım. "Bizi burada bulurlarsa..."

"Hapis tutulduğumuzu düşünecekler. Güvende olacağız David."

"Hayır." Kapı tokmağını zorladım. "Bunu Richard'a borçluyum."

Sally lamba ayağını bıraktı ve geri çekildi; kapının ahşap gövdesini zorlarken yorgun bir sabırla beni izliyordu. Gömleğinin göğüs cebine uzandı. Sonra avcunu açarak bana uzattı; anahtar ordaydı.

"Sally?" Anahtarı ondan aldım. "Kapıyı kim kilitledi?"

"Ben." Oynadığı oyundan utanmamış halde yüzüme baktı. "Seni korumaya çalışıyorum David. Bu yüzden Hungerford'a Richard'la gittim. Ben senin karınım David."

"Anımsıyorum." Anahtarı kilide soktum. "Richard'ı uyarmam gerek. Eğer koruma timleri onu elinde bir tüfekle görürse vuracaklardır. Bu da bir başka fantezi olabilir tabii; kafasındaki bir tür Hungerford takıntısı..."

Sally bıkmış bir tavırla, zayıf eklemlerini ovuşturdu ve pencereye döndü. "David, bak..."

Konvoy Beaufort Bulvarı'nda durmuştu. İçişleri Bakanı ve iki üst düzey bürokrat limuzinden indi. Öteki araçlardan inen uzmanlarla birleşerek kaldırıma geçtiler ve yanmış evlerin ilkine baktılar; sanki kömürleşmiş çatı iskeletleri ayaklanmanın içsel gerçeğini dile getirecekti. Aralarında ciddi ciddi konuşarak başlarını bilgece salladılar. Bir televizyon ekibi olanları filme çekiyordu, bir haberci de elinde mikrofonla, bakanla söyleşi yapmak için bekliyordu.

"David? Neler oluyor?" Sally kolumu yakaladı; dudaklarını ısırıyordu. "Ne yapıyorlar?"

"Anlaşılamayanı anlamaya çalışıyorlar. Buraya üç ay önce gelmeliydiler."

"İçeri giren şu arabalar, çok tuhaflar...."

Durmuş olan konvoyun arkasında araç farları yanıp söndü. Beaufort Bulvarı'nda devriye gezen motosikletli polisler yolun ortasında durdu ve yaklaşmakta olan, tepesine bağlanmış bagajların yükü altında ezilen tozlu bir Volvo'yu durdurdular. Kadın sürücü geçmek istedi, ama bakanın limuzininin yanında durmaya zorlandı. Volvo'nun ardında üç araba daha vardı; her biri eş derecede dökün-tü haldeydi. Giriş kapısına ilerlemeye çalışıyorlardı ve onları durdurmaya çalışan polislere uzaklaşma emri veren spor ceketli, kum renkli saçları olan adamı tanıdım. Albay Tulloch, her zamanki gibi, eline geçen fırsatı kaçırmamıştı.

"David? Bu insanlar kim? Şu eski arabalardaki insanlar?"

"Sanırım onları tanıyoruz..."

"Göçmenler mi? Hipilere benziyorlar."

"Göçmen ya da hipi değiller."

İçişleri Bakanı da yeni gelenleri fark etmişti. Resmi görevliler ve uzmanlar sırtlarını yanmış evlere döndüler. Telaşlı bir polis memuru, Volvo'nun kadın şoföründen bir mesaj getirdi ve bakanın yüzü bir an güçlü bir memnuniyet ifadesiyle aydınlandı. Televizyon kamerasına bir bakış attıktan sonra, motosikletlilere kenara çekilmelerini işaret etti. Sanki trafik görevlisiymişçesine, kolunu kaldırarak Volvo'ya ilerlemesini işaret etti.

"David? Kim bu insanlar? Evsiz aileler mi?"

"Bir anlamda. Onlar buranın sakinleri."

"Nerenin?"

"Bu bölgenin. Burada yaşıyorlar. Chelsea Marina sakinleri evlerine dönüyorlar."

***

Volvo'nun Beaufort Bulvarı boyunca yola koyulmasını izledim. Geri dönen araçlardan oluşan konvoy da onu izliyordu. Arabalar toza bulanmıştı; çocuk ve köpeklerle yüklüydüler, kırık yan aynaları ön cam çerçevelerine bantlarla tutturulmuştu, dağ yollarında millerce süren yolculuk gövdelerinde çentik çentik izler bırakmıştı. İskoçya ya da batıdaki bölgelerde turlayan bir grubun bir kamp ateşi etrafında otururken dönmeye karar verdiğini tahmin ediyordum; belki de İçişleri Bakanı'nın bu ziyaretinin hemen ardından buldozerlerin yıkım yapmak için bölgeye gireceğinden endişe etmişlerdi.

Memnuniyetle gülümseyen bakan limuzininin arka koltuğuna yerleşti. Geri dönenlere el salladı, onlar da cevaben klaksonlarını çaldılar; kocaman bir köpek de bagaj penceresinden dışarı havladı.

Cadogan Meydanı üzerinde bu gürültü sürerken, tepemdeki çatıdan yapılan tüfek atışının sesini neredeyse fark etmiyordum. İçişleri Bakanı'nın arabası keskin bir fren yaptı; ön camı tuz buz olmuştu. Bir an sessizlik oldu, sonra polis ve uzmanlar arabaların ardına saçılıp boş evlere doğru sürünerek ilerlemeye başladılar.

Thames üzerinden bir helikopter belirdi; projektörlerini Chelsea Marina'nın çatılarına yöneltmişti. İkinci bir atış bekledim, ama eve

dönen aileler keskin nişancıyı şaşırtmıştı, bakanın hayatını onlara borçlu olduğu söylenebilirdi. Korumalar bedenlerini bakana siper ederek onu limuzinden çıkardılar ve yakınlardaki bir eve doğru, kaldırıma götürdüler.

"Sally...." Onu kendime çektim, kalp atışlarını göğüs kemiğimde, kendiminkiyle bir hissediyordum. Çatıda koşuşan ayakları ve helikopterden yükselen hoparlör anonsunu işittim; sirenlerin ve motosiklet gürültüsünün bastırdığı bir uyarıydı.

"David, bekle!" Sally kolumu yakaladı, yavaş yavaş aklını başına toplayan budala kocanın karısıydı o. "Bırak, polis onu yakalasın."

"Haklısın. Dikkatli olacağım. Olmalıyım..."

Yatak odasının kapısını açarken beni izledi. Oturma odası boştu. Bilgisayarım kanepenin üzerindeydi ama mavi kumaş çanta Richard Gould'la birlikte ortadan kaybolmuştu. Sally'ye güven vermek için el sallayarak daireden çıktım ve koridorda ilerledim. Merdivenlerden koşarak indim, terk edilmiş sahanlıkları ve açık kalmış kapıları geçip helikopter meydanın tepesinde uğuldarken giriş kapısına ulaştım.

XXXIV
Tamamlanmış görev

Bodrumun duvarlarında gölgeler yarışıyordu, sapkın bir sanat galerisindeki kinetik duvar resimleri gibiydiler. Yangın kapısını iterek açıp çimento zemine bastım. Helikopter apartmanların ardındaki servis alanına iniyordu ve giriş rampasının açık kapıları arasından kuyruğunun dönüşünü görebiliyordum. Garajda park halinde olan tek bir araba vardı; Sally'nin uyarlanmış Saab'ı, çöp borusunun yakınında duran tekerlekli çöp tenekelerinin ardında saklanmıştı.

Helikopterin pervanelerinin gölgeleri hızla uzaklaştı. İlerde dönüş yaparak sanki beni almaya geri dönerken ben de karşıya geçtim. Titreyen beton bloklar neredeyse beni savunurken, kelebek aynalarından yansıyan helikopterin spotlarıyla aydınlanmış Saab'a yaklaştım.

Beyaz ışığın içinde Saab'ın direksiyonu üzerinde ikiye bükülmüş, sol kolu ve omzu fren ve vites kollarıyla dengelenmiş halde oturan adamı gördüm. Sağ kolu pencereden, sanki ani bir dönüşü işaret eder gibi sarkıyordu. Arkasında, arka koltukta bir kadın kemikli alnı kol dayama paneline yaslanmış halde uzanmıştı.

Gould ve Vera Blackburn arabada birlikte ölmüşlerdi. Vera İskoç desenli kumaş örtünün üzerinde yüzükoyun bir halde yatıyordu, dar eteği sıyrılarak sıska, okullu kız bacaklarını ortaya çıkarmıştı. Kafasının arkasından vurulmuştu ve kanı, deri ceketinin içinde oluşan bir kıvrımda gölleniyor, ordan arabanın halı kaplı zeminine damlıyordu. Can havliyle örtüyü kavrarken tırnakları kırılmıştı.

Ön koltuktaki Richard Gould'un beyaz gömleğinde tek bir kurşun yarası görünüyordu. Islak deliğin izi helikopterden kaynaklanan parlak ışığın etkisiyle neredeyse renksizleşmişti; adeta tek takım elbisesini giymiş cesur fakat yoksul bir sivilin göğsüne takılmış rozeti andırıyordu. Uzatmış olduğu koluna dokundum ve tenini hissettim, yaşam boyu olduğundan daha ılıktı. Yıpranmış yakası ve boynuna değen iplikleri sökülmüş yamaları dikkatimi çekti.

Son bir kez elini sıkarak arabanın içine doğru yerleştirdim. Yüzünden kanı çekilmişti ve artık tanıdığım doktordan çok daha genç görünüyordu. Ama eksik dişleri sanki güven sarsıcı bir numara gibi, samimi bir sırıtışın içinde, ağzındaki ucuz dişçiliği sergilemekteydi. Yolun sonuna dek Richard Gould düşüncelerini saklamış ve yaralarını gözler önüne sermişti.

Saab'ın sakatlar için uyarlanmış kontrol mekanizmasının ortasında oturuyordu; dar kalçaları kendisine sıkılan kurşundan sakınma çabasıyla çarpılmıştı. Sol eli fren koluna çarpmış, dizleri direksiyonun altındaki metal aksama takılmıştı. Ölürken, bedeni de çarpık bir pozisyona girmiş, adeta ruhunu yansıtan umutsuz geometriye öykünmüş, onu gerçek eşlikçileri olan sakat çocuklara ve Down sendromlu gençlere dönüştürmüştü.

Gözlerini görmeye çalışarak, bir otistik çocuğunki gibi, dünyanın dokunamadığı, renksiz yüzüne baktım. Gözleri motor devrini gösteren titrek ibreye dikilmişti. O an Saab'ın hâlâ çalışmakta olduğunu fark ettim, motor sesi, helikopterin gürültüsü bastırmıştı. Gould'un elini kontak anahtarından çektim ve sanki yoğun bakım

ünitesindeki bir solunum cihazını kapatır gibi anahtarı çevirerek arabayı durdurdum.

Helikopterin pervanelerinin ağır uğultusu garajı dolduruyordu. Patırtıdan sağırlaşmış bir halde başımı kaldırdığımda Saab ve çöp tenekeleri arasında duran, deri motorcu kostümleri içindeki uzun boylu adamla karşılaştım. Yüzü kaskının siperliği ardına gizlenmişti; artık helikopter yere indiği için daha ağır dönen gölgelerin çizgiler oluşturduğu bir pencerenin ardına. Rahip yakalığı takmıştı ve fazla düşünmeksizin, Harley'iyle olay yerine ölü çiftin son dualarını yapmaya geldiği fikrine kapılmıştım.

Elinde ve siyah parlak bir taştan yontulmuş ağır bir haç taşıyordu; haçı bana sanki ölümlerin bir tür açıklamasıymış gibi sunmaktaydı. Sonra helikopterin spotları birinci kat pencerelerini araştırmak üzere garajdan uzaklaştı ve ben haçın aslında otomatik bir silah olduğunun farkına vardım.

"Dexter!" Gould'dan uzaklaştım ve arabanın öteki tarafına geçtim. "Silahı buldun mu? Kendilerini vurdular sanırım. Ya da?.."

Dexter'ın yüzü karmakarışık ışıklardan yüzeye çıkmış gibiydi, acıyla beyazlaşmıştı ve o kadar ifadesizdi ki son aylarını kendisini tüm duygulardan arındırarak, kafası önündeki tek bir göreve odaklanmış bir halde geçirdiğinden emin olabilirdim. Soğukkanlı bir şekilde bana baktı, Gould ve Vera'nın farkında bile değil gibiydi. Sonra bakışı, garajın dar pencerelerinden görebildiğimiz helikoptere yöneldi. Silahı bana doğrultmuş bir halde, tıpkı Piskoposluk Parkı'nda Gould'un yüksek ağaç dallarının arasından güneşi seyredişi gibi ışığı izliyordu.

"Stephen!" silahtan kaçınmaya çalışıyordum. "Buradan uzaklaş. Polis silahlı..."

Rahip duraksadı; metal burunlu ayakkabılarıyla çimento zemini yokluyor, helikopterin sönmekte olan motor sesini ve bağıran güvenlik görevlilerini dinliyordu. Siperliğini kaldırdı ve arabanın etrafında, silah elinde dolaştı. Beni sürekli Richard Gould'un ana işbirlikçisi olarak gördüğünü biliyordum. Beni vurmaya hazır olduğunun farkındaydım ve geri geri arabaya yaklaşarak kontrol mekanizmaları arasına sıkışmış Gould'a katılmaya hazır bir halde Saab'ın ön kapısını açtım.

Ama Dexter silahı eline tutuşturdu. Giyisilerindeki keskin kokuyu duyumsadım; Ulusal Sinema Merkezi'ni yaktıktan sonra kendi bedenimde hissettiğim kokuyu andırıyordu. Silahı kavradım; ılık metalin bir kalp gibi attığını hissetmek şaşırtıcıydı. Başımı kaldırdığımda, Dexter çöp tenekelerinin ardında gölgelere karışmıştı. Kazan dairesine ve kapıcının evine açılan metal servis kapısından çıkmıştı. Usta bir nişancının bir çaylağı talim alanında cesaretlendirişi gibi silahı bana doğrultmuş, sonra kapıyı ardından çekerek çekip gitmiş, bir başka zaman ve uzamın içine doğru yitmişti. Aylar önce Heathrow'da üstlenmiş olduğu görev sonunda yerine gelmişti.

Arabanın yanında, elimde silahla Gould'un boş yüzünü izliyordum; bir zamanlar açıklanamayan bu dünyaya nasıl da öfkeyle bakmış olan bu genç doktorun yüzünden tüm anıları topluyordum. Ama aynı anda Stephen Dexter'ın yüzünden siperliği kaldırdığı o birkaç dakikayı düşünüyordum. Onu izlerken, ilk cemaatine taşınmış olduğu, zalimlerin kırbaçları altında yitip giden ve sonraları kendine özgü bir cezalandırma sistemi geliştirmiş olan kontrolsüz bir doktorun da teşvikiyle bu Batı Londra banliyösünde aradığı davranış biçimi ve inancı görmüştüm.

İlk polis grubu garaja giriyordu. Bir müfettiş silahlarını göğsüme doğrultmuş olan iki silahlı görevliye işaret etti. Bana bağırdı, ama sesi evlerine dönmekte olan semt sakinlerinin klakson sesleriyle boğuluyordu.

Sonra polis ceketi içinde tıknaz bir adam öne ilerledi ve Saab'a doğru yürüdü; kum rengi saçları helikopterin yerde yarattığı hava akımıyla uçuşuyordu.

"Bay Markham? Ben onu alayım..." Albay Tulloch kolumu tütün lekeli eliyle kavradı ve beni arabaya doğru itti. "Düşündüğümden daha iyi nişancıymışsınız..."

Silahı ona verdim ve kontrol mekanizmasının içinde yere çakılmış bir havacı gibi yayılmış olan Richard Gould'u işaret ettim. "Eşimi öldürecekti... Ve İçişleri Bakanı'nı."

"Anlıyoruz..." Albay Tulloch beni baştan aşağı, her zamanki gibi etkilenmemiş ve uzak ifadesiyle süzdü. Saab'a eğilerek içerdeki

bedenleri kontrol etti; herhangi bir silah olup olmadığına ve yarım yamalak bir şekilde nabızlarına baktı.

Artık bodrum katını polisler doldurmuş ve adli tıp ekibi şimdiden malzemelerini içeriye taşımıştı; kameralar, olay yeri şeritleri ve beyaz önlükler çıkarılmıştı. Sally yangın kapısının yanında bekliyordu, yüzü gergindi ve saçları darmadağındı, ama kendi ayakları üzerinde durmakta kararlıydı. Henry Kendall yanından ayrılmıyor, tüm silahlı memurların arasında, neredeyse uçmuş gibi sessizce etrafına bakınan bir polis memuruna kafasını sallıyordu. Kendi kendini yatıştırmaya çalışarak Sally'nin koluna girdi, ama o Henry'den silkindi ve bana doğru yürüdü. Cesur bir çabayla, o karmaşanın içinde bana gülümsemeyi başardı ve yukarıdaki daireden taşıdığı ıslak dizüstü bilgisayarımı hafifçe salladı. Onu gururla izlerken her şeyin iyi olacağını biliyordum.

Albay Tulloch telsiziyle kısa bir konuşma yaptı; cesetlerin kimlikleri tanımlanmıştı. Beni bir müfettişin nezaretine verirken "Bay Markham" dedi, " Şansınızı çok fazla zorladınız. Lütfen bir kereliğine sessiz bir yaşam deneyin..."

Dışarıda, helikopter motorundan çok daha gürültülü bir biçimde, tantanalı bir karnaval, Chelsea Marina'ya dönen orta sınıfın çığlık çığlığa klaksonları havayı dolduruyordu.

XXXV
Gölgesiz güneş

Zamanın yeniden kendilerine yetişmesini beklemek için saatler durmuş gibiydi. Takvim sayfaları kıvrılarak yazdan önceki sakin aylara dönmüştü. Sally ve ben St. John's Wood'daki yaşamımıza döndük ve Chelsea Marina sakinleri evlerine dönmeye devam ettiler. Bir hafta içinde sakinlerinin üçte biri evlerine geri dönmüştü ve iki ay içinde nüfusun hemen hepsi yeniden eski yerlerine yerleşmişti. Kensington ve Chelsea konseyleri sosyal bir devrimin gayrimenkul değerleri üzerinde yaratacağı etkiler nedeniyle endişeli olduklarından bölgeye bir işçi ordusu göndermişti. Yakılmış arabaları dışarı çıkarttılar, sokakları asfaltlatarak hasarlı evleri tamir ettirdiler. Az sayıdaki turistler ve sosyal tarihçiler Chelsea Marina'da değişen hiçbir şey bulamadılar.

Her zaman asfalttan daha dayanıklı bir koruyucu olan para, sokakların yeniden yapılmasını sağlamıştı. Yönetim şirketiyle yapılan dostane görüşmeler konseyden finansal anlamda destek alınacağı sözleriyle sona erdi. Buna karşılık, konsey devrimin başlamasına neden olan, aidatların yükseltilmesi kararını erteledi. Düşük ücretli çalışanların Londra emlak pazarının standartları dışına itildiğine dair kaygılar nedeniyle lüks bina kompleksleri planlarını rafa kaldırttı. Hemşireler gibi, şoförler, tarih görevlileri ve Chelsea Marina'nın orta sınıf profesyonelleri de düşük ücretli ama kent hayatına önemli katkıları olanlar arasında görülüyordu. Rahatlamış İçişleri Bakanı'nın pek çok televizyon söyleşisinde dile getirdiği bu görüş Chelsea Marina sakinlerinin kendilerinin yeni proletarya olduklarına dair orijinal düşüncelerini de doğruluyordu.

Çılgın bir çocuk doktoru tarafından girişilen suikasttan kurtulmuş olan Bakan, Chelsea Marina sakinlerine hiçbir kundakçılık, saldırı ya da kamu zararına girişim suçlaması getirilmemesi konusunda oldukça cömert davrandı. Ulusal Sinema Merkezi, Modern Tate Galerisi, Peter Pan heykeli ve çok sayıda seyahat acentesiyle video mağazalarına yapılan saldırılar sessizce unutuldu. Heathrow bombalaması bulunamayan El-Kaide teroristlerine yüklendi.

Yalnızca Kay Churchill kısa süreliğine, kendi evini yakmasını engellemeye çalışan memur Angela'yı ısırmaktan, gözetim altına alınmıştı. Eski sinema dersleri hocası, Halloway'de altmış gün geçirdikten sonra zafer tantanası içinde semte geri döndü. Menajeri devrim üzerine yazdığı kitap için önemli bir miktarda avans sağladı ve Kay başarılı bir komünist ve TV gurusu olma yolunda devam etti.

Stephen Dexter ülkeden ayrıldı ve Tazmanya'ya göç etmeden önce İrlanda'da sessiz bir yaşam sürdü. İnancını yeniden kazandı ve Hobart'tan elli mil mesafedeki küçük bir kasabanın rahibi oldu. Bana yolladığı bir fotoğrafında yine yakışıklı ve dalgın görünüyordu; ofisinin arkasındaki bir ahırda yeniden helikopter inşa ediyordu. Bir pist kurmaya başladığını ve taşlık arazinin yaklaşık elli metresini temizlediğini yazmıştı.

Adler Enstitüsü'ne, görevime döndüm; tüm personel içinde bir öfke anında silahını ateşlemiş tek kişi olmak ayrıcalığına sahiptim

artık. Pek çok meslektaşım çalışmaları sırasında hastalarına zarar vermişti, ama ben birini öldürmüştüm. Henry benim enstitünün pekâlâ bir sonraki yöneticisi olabileceğimi söyledi.

Albay Tulloch, İçişleri Bakanlığı ya da Scotland Yard'ın Doktor Gould ve Vera'yı öldürdüğüme gerçekten inanıp inanmadığından cidden kuşkuluyum. Beni sıkı bir biçimde sorgulamamaya ya da barut testi yapmamaya özen gösterdiler. Ama medya spekülasyonu günümüzde kabul edilen gerçeklerin eritildiği yegâne potaydı ve ben de onun sayesinde İçişleri Bakanı'nı suikastçının ikinci kurşunundan kurtaran kişi olarak kitlelerce tanındım.

Sally onu kurtarmış olduğuma tanıklık etti. Sorgulamada Richard Gould'un onu kaçırmış olduğunu ve beni de Chelsea Marina'ya çekerek ikimizi de öldürmeyi planladığını anlattı. Bu gerçek olabilirdi ama ben asıl, beni odaya kilitleyerek Gould'u çatıya tırmanırken takip etmemi engelleyen Sally'nin beni kurtardığına inanmayı tercih ediyorum.

Evlilikler ufak mitlerle beslenirler ve bu mit de ilk yıllarımızı karartan hasta ve koruyucusu rollerini tersine çevirerek bizi bir araya getirdi. Sally koltuk değneklerini bir kenara attı ve kendine yeni bir araba aldı; kocasına bağlı ve kararlı bir eş oldu. Henry Kendall ve yeni nişanlısıyla briç oynadığımız zamanlarda Sally'nin ona bir zamanlar nasıl sevgilisi olduğuna inanamaz gözlerle baktığını görüyorum.

Polis sorgu yargıcının araştırmasından iki ay sonra eski Saab'ı iade etti. Adli tıp ekibi çalışmalarını tamamlamıştı ve arabayı temizleme girişiminde bulunmamalarına şaşırmıştım. Ön ve arka koltuklarda hâlâ kan lekeleri ve arabanın içinde Gould'un dünyayı tuhaf kavrayışını anımsatan kanlı parmak izleri var.

Saab annemin High Barnet'teki evinin garajında duruyor. Annemin ölümünden sonra avukatım bana evi acilen satmamı tavsiye etti ama ben onu, hem annemin bencil doğası hem de üzerimde onunkinden çok daha büyük bir etki bırakan daha yıkıcı bir zihnin anısı olarak saklıyorum.

Sally Barnet'teki evin hayaletlerle dolu olduğuna yemin ediyor ve unutulmuş gece kulüplerinin, nükleer karşıtı gösterilerin çerçeveli fotoğraflarının bulunduğu tozlu odaları ziyaret etmekten hoş-

lanmıyor. Ama ben ayda bir kez uğruyorum ve evin çatısını kontrol ediyorum. Ayrılmadan önce, garaja giriyorum ve Gould'un içine girmek için çok çabaladığı o dünya, sakat çocukların dünyası gibi tasarlanmış olan mekanizmalarıyla Saab'ı seyrediyorum.

Artık Heathrow'daki bombayı Richard'ın kurup Laura'yı öldürmüş olduğunu kabul ediyorum. İsmini asla anımsayamadığı televizyon şöhretini de vurmuş olduğundan neredeyse eminim; onu hem tanınmış hem de gerçek bir hiç olduğu için seçmişti; böylelikle ölümü gerçekten anlamsız olacaktı. Hungerford'u düşleyerek, daha da ciddi suçlar işleyecekti.

Kendi ümitsiz ve psikopat yolunda, Richard Gould'un gerekçeleri onurluydu. En anlamsız zamanlarda anlam bulmaya çalışıyordu; varoluşun küstahlığı ve zamanla uzamın tiranlığı karşısında boyun eğmeyi reddeden yeni bir ümitsiz insan türünün ilk örneğiydi. Kendi oyununu oynayan evrene ancak en anlamsız eylemlerle meydan okunabileceğine inanıyordu. Gould bu oyunu kaybetti ve diğer uygunsuzlar, okulların oyun bahçelerinde ya da kütüphane kulelerinde, dünyayı yeniden kutsamak adına zalim suçlar isteyen tesadüfi katiller arasındaki yerini aldı.

Ama Chelsea Marina bile Gould'un hedefini kanıtlamasına yardımcı oldu. Çok çabuk kavramış olduğu gibi, devrim en başından beri çökmeye yazgılıydı. Doğa orta sınıfı uysal, erdemli ve sivil sorumluluk sahibi yaratmıştı. Kendi kendini reddetmek onların genlerine işlemişti. Artık sadece Kensington Bahçeleri'ndeki Peter Pan büstünü yıkmalarıyla anımsanmalarına karşın liman sakinleri kendilerini zincirlerinden özgürleştirmiş ve devrimi başlatabilmişlerdi.

Yine de gizem kendini koruyor. Bu kadar şeyi başardıktan sonra, niye Chelsea Marina'ya dönmüşlerdi? Kimse, en azından kendileri bile, bu şaşırtıcı davranış biçimini açıklayamıyor. Sosyal görevliler, İçişleri Bakanlığı psikologları ve deneyimli gazeteciler aylarca bölgede çalışmalar yaparak Chelsea Marina sakinlerinin neden sürgünden vazgeçtiklerini açıklamaya çalıştı. Chelsea Marina'da konuştuğum hiç kimse dönüşlerini açıklayamıyor ve bu konu açıldığı zaman herkes tuhaf bir belirsizlik içine düşüyor.

En başından beri Chelsea Marina isyanının başarısızlığa yazgılı olduğunun ve eylemin en büyük doğrulayıcı özelliğinin anlam-

sızlığı olduğunun farkında mıydılar? Bu isyanın pek çok açıdan sonuçsuz bir terorist eylem olduğunu biliyorlardı; Ulusal Sinema Merkezi'nde çıkan yangın gibi. Sürgünü kısa keserek ve semtlerine geri dönerek, bu devrimin aslında anlamsız olduğunu ve verdikleri kurbanların absürd, kazançlarının ise önemsiz olduğunu apaçık göstermişlerdi. Kahramanca bir başarısızlık kendini bir başarı olarak tanımlamıştı. Chelsea Marina geleceğin sosyal protestolarının, sonuçsuz silahsız ayaklanmaların ve kaybetmeye yazgılı devrimlerin, gerekçesiz şiddetin ve anlamsız gösterilerin bir taslağıydı. Richard Gould'un bir zamanlar söylediği gibi şiddet her zaman karşılıksız olmalıydı ve hiçbir ciddi devrim amacına ulaşmamalıydı.

Dün akşam, Sally ve ben King's Caddesi'nde, Chelsea Marina'dan çok da uzak olmayan bir restoranda arkadaşlarımızla buluştuk. Sonra yürüdük, Chelsea Marina'nın kapısından girdik ve şimdi artık yerel danışmanlık bürosu olan eski yöneticinin ofisinin önünden geçtik. Muhasebe departmanı ile semt sakinlerinin gaz, su ve elektrik sayaçları arkada, görünmeyen bir ek bölümdeydi. Pencerelerde, Chelsea Marina'nın havadan çekilmiş ve rötuşlanmış, bölgeyi suçtan arınmış sokakları ve her gün daha da yükselen emlak değerleriyle adeta bir milenyum cazibesiyle sergileyen bir fotoğraf yer alıyordu.

Sally ile birbirimizle olmaktan mutlu bir halde Beaufort Bulvarı boyunca yürüdük. Düzinelerce yemekli parti veriliyordu ve evlerden gücünü bu ikinci daha iyi gelişmeden alan muhabbetler yükseliyordu. Genç kızlar hâlâ öğleden sonra katıldıkları binicilik derslerinden kalma pantolonları içinde, Jeep ve Land Rover'lar arasında, en son zenci modasına öykünmüş iyi aile delikanlılarıyla flört ediyorlardı.

"Her şey çok hoş" dedi Sally rahatça omzuma yaslanarak. "Burada yaşamak eğlenceli olsa gerek."

"Öyle. Bir spor kulübü kurdular ve marinayı büyüttüler. Burada isteyeceğin hemen her şey var."

"Görebiliyorum. Tam olarak neye isyan etmişlerdi peki?"

"Şey... Bunun üzerine bir kitap yazabilirim."

Ama aslında başka bir zamanı düşünüyordum o anda, Chelsea Marina'nın gerçekten bir vaatler ülkesi olduğu kısacık bir dönemi; genç bir çocuk doktorunun halkını özgün bir cumhuriyet, sokak işaretleri olmayan bir şehir, cezaları olmayan yasalar, önemi olmayan olaylar ve gölgesi olmayan bir güneş yaratmaya ikna ettiği o kısacık zamanı düşünüyordum.

Ballard *Milenyum İnsanları*'nda yeni yüzyılı güvensizlik, kaygı, terör ve savaşlarla karşılayan modern insanın, çökmüş bir üst-orta sınıf banliyösünden yükselen çığlığına kulak kabartıyor. Sistemin temel değerlerini biçimlendirmiş bir sınıfın, güvenlikli sitelerde yaşayan, çocuklarını paralı okullarda okutan eğitimli insanların; doktor, mühendis, mimar ya da akademisyenlerden oluşan beyaz yakalıların büyük bir düş kırıklığı içinde çalkalanışının öyküsü bu. Modern yaşamın dayatmalarına ne maddi gücü yeten, ne manevi duyarlılığı elveren, öte yandan tüketim alışkanlıklarından vazgeçemeyen, kuşatıldıkları kalıplardan ve sınırlardan sağduyuyla sıyrılamayacak kadar sıkışmış, soğukkanlılığını yitirmiş bir aydın sınıfın trajikomik dalgalanmaları... Londra'nın orta yerinde ayaklanan orta sınıf, şiddete yönelerek taşıdığı yurttaşlık sorumluluğunun yükünden ve tüketim toplumunun hapishanesinden kurtulmaya kalkışır. Böylece orta sınıfın devrimi başlar. Yapıtlarında modern insanın karanlık iç dünyasında pervasızca gezinmeyi ve sapkınlıklarımızı acımasızca gözümüze sokmayı seven bir yazar var karşımızda. *Süper Kent* ve *Kokain Geceleri*'nde de altını çizdiği gibi, ümitsiz insanların, ümitsizce çareler arayıp durduğuna inanır Ballard. "Öteki"ne yönelik öfke ve huzursuzlukla tüm sosyal dengeleri alaşağı olmuş bir dünyada çılgınlaşmak, delice içsel yolculukların içine kendini bırakmak, ne sevip ne de nefret edebildiğimiz Ballard "karşı-kahramanlarının" bulabildiği tek kurtuluştur. XX. yüzyılın sunduğu değerleri bilinçle reddetmek, sokaklardaki parkmetreleri kırmaktan, film kiralanan mağazaları kundaklamaya, az gelişmiş ülkelerde turizmden voleyi vuran şirketleri bombalamaya, hatta sokakta rastegele adam öldürmeye uzanan kontrol edilemez bir kopuşa sürüklenmek de olasıdır onlar için.
Yazarın bize sorduğuysa şudur: Bu bedeli onlarla paylaşırken, bir an için durup, kendimize dışardan bakabiliyor muyuz?

"XXI. yüzyılın ilk esaslı romanı."
N. Royle, *Independant*

EDEBİYAT
539-458-3
394589
SKB 842801 UİR